

Olakšani komentar djela Kitabut-tevhid

النَّظْمُ وَالْتَفْعِيدُ لِلْقَوْلِ الْمُفِيدِ

Autor: Hejsem Serhan

بقلم الفقير إلى عفو ربه
هيثم بن محمد سرحان

المدرّس بمعهد الحرم بالمسجد النبوي - سابقاً - والمشرف على موقع التّأصيل العلميّ
<http://attasseel-alelmi.com>

غفر الله له ولوالديه ولمن أعانه على إخراج هذا الكتاب

الترجمة الى اللغة البوسنية. عبدالله ناسوب

Prijevod na bosanski jezik: Abdullah Nasup

Prvo izdanje

Sva prava zadržana

Ko želi štampati ovu knjigu da bi je besplatno dijelio neka se
obrazi autoru na e-mail adresu:

islamtorrent@gmail.com

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Bismillahir-rahmanir-rahim!

Hvala Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo. Utječemo se Allahu od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga na stranputicu ne može odvesti, a koga Allah u zabludi ostavi, niko ga na pravi put ne može izvesti. Svjedočim da nema drugog Boga soim Allaha Jedinog, koji nema sudruga, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i Njegov poslanik.

Principi koje moramo znati prije početka izučavanja Kitabut-tevhida

1. Prije nego započne izučavati komentar, učenik treba naučiti napamet tekst djela Kitabut-tevhid: „Memoriziraj – ko memorizira, predvodnik je.“
2. Potrebno je naučiti na koji način je svaki navedeni ajet dokaz i zašto je naveden u datom poglavlju.
3. Naučiti svrsishodnost svakog poglavlja i razlog njegovog navođenja, kako bi se postigla povezanost sadržaja.
4. Fokusiramo se na učenje jednog komentara – u ovom slučaju to je el-Kavlul-Mufid, šejha Usejmina – a nakon što ga apsolviramo, možemo prijeći na drugi. To je zato da nam se ne pomiješaju informacije.

Zašto izučavamo Kitabut-tevhid

1. To preporučuju istinski učenjaci	7. Učenjaci su mu posvetili veliku pažnju, pa postoji mnogo komentara na Kitabut-tevhid
2. Jedno je od najboljih dijela na ovu temu	8. Djelo obiluje dokazima iz Kur'ana i sunneta
3. Autor je snažnim dokazima pobio argumentaciju oponentata i razjasnio njihove nedoumice (šubhe)	9. Pisano je pristupačnim stilom
4. Allahovom voljom djelo je općeprihvaćeno među ljudima	10. Učenjaci svjedoče za autora da je bio učenjak ispravnog uvjerenja
5. Učenjaci savjetuju da se memorizira i izučava	11. Djelo je iznimno posvećeno temi tevhidul-ibadeta, uz osvrt na tevhidur-rububijet i tevhidul-esmai ves-sifat
6. Odličan poredak tema i poglavlja	12. Autor je pisao stilom selefa i, poput Buharija u Sahihu, nije navodio svoje riječi.

Sažet prikaz poglavlja Kitabut-tevhida (67 poglavlja)

Prije izučavanja bilo koje knjige neophodno je pročitati uvod i sadržaj iz kojih se upoznajemo sa sadržajem knjige, načinom na koji je pisana i dobijamo kompletnu percepciju o knjizi. Što se tiče ove knjige, možemo je podijeliti na dest dijelova:

Prvo: Uvod (5 poglavlja)

1) Poglavlje o obaveznosti tevhida i zašto se tome pridaje velika pažnja

Naveo ga je da bi ukazao na to da je tevhid prva i najvažanija obaveza i da su u nj pozivali svi vjerovjesnici.

2) Vrijednost tevhida i koje grijeha briše

Pošto postoje oni koji ne pridaju dovoljan značaj tevhidu i njegovom izučavanju, cilj naslova je buđenje znatiželje i motivacije, te objašnjenje da vrijednost nečega nedokazuje ni njegovu obaveznost ni neobaveznost.

3) Poglavlje: Ko ostvari tevhid, ući će u Džennet bez polaganja računa

Govori o distinkciji između čistog tevhida i širka i novotarija, te je prigodno postavljeno nakon poglavlja o obaveznosti i poglavlja o vrijednosti tevhida.

4) Poglavlje: Pribojavanje širka

Navedeno je zato što onaj ko želi da ostvari tevhid treba strahovati od širka za sebe i za druge, jer nože misliti da je ostvario tevhid, a ustvari nije. Svako poglavlje navedeno nakon ovoga je dio puta ka ostvarenju čistog tevhida. I poglavlje *Pribojavanje širka* je dio tog puta.

5) Poglavlje: Poziv na očitovanje d anema drugog boga osim Allaha

Navedeno je, a Allah najbolje zna, iz dva razloga:

1. Neminovno je da onaj ko želi ostvariti tevhid poziva u nj, kao što su činili Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovi sljedbenici.
2. Kao odgovor onima koji tvrde da je namaz prvo u što se poziva.

6) Poglavlje: Objašnjenje tevhida i svjedočenja da nema drugog boga osim Allaha

Nakon što nam je spomenuo obaveznost tevhida, podstakao nas na njega i ukazao na obaveznost ostvarenja tevhida, da se treba pribojavati onog što je oprečno tevhidu i da treba pozivati u njega, logičano je da nam u nastavku objasni suštinu tevhida počev od ovog poglavlja pa do kraja knjige.

7) Poglavlje: Korištenje narukvica, konaca i sličnog radi otklanjanja ili sprječavanja nedaće je širk

Ovo je objašnjenje tevhida navođenejm onoga što mu je suprotno.

8) Poglavlje: O rukji i talismanima

Poglavlje objašnjava rukje i talismane koji su širk i kao takvi potiru tevhid.

9) Poglavlje: O teberruku s drvetom, kamenom i sličnim

Objašnjava zabranjene vrste teberruka koje potiru tevhid.

10) Poglavlje: O prinošenju žrtve nekome mimo Allaha

Objašnjava da je prinošenje žrtve nekome mimo Allaha radi iskazivanja ljubavi i veličanja, oprečno tevhidu.

11) Poglavlje: Žrtva Allahu ne prinosi se ondje gdje se prinose žrtve nekome mimo Njega

Objašnjava postupak nekih neznalica koje oponašaju mnogobošce i učestvuju u njihovim blagdanima i prisustvuju mjestima njihovih obreda, a što je oprečno tevhidu.

12) Poglavlje: Zavjetovanje nekome mimo Allaha je širk

Objašnjava zabranjene vrste zavjeta koje su širk.

13) Poglavlje: Traženje utočišta i zaštite kod nekog mimo Allaha je širk

Objašnjava traženje utočišta i zaštite od nekog mimo Allaha, u stvarima u kojima je samo Allah kadar zaštititi, i da je to oprečno tevhidu.

14) Poglavlje: Istigasa – traženje izbavljenja i spasa – od nekog mimo Allaha ili upućivanje dove nekom mimo Njega je širk

Objašnjava oblike širka koji se manifestiraju kroz traženje izbavljenja od nevolje i upućivanje dove nekome mimo Allaha, u stvarima u kojima je samo Allah kadar, te da je to oprečno tevhidu.

Treće: Neispravnost ibadeta nekom mimo Allaha (4 poglavlja)

15) Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „Zar da Njemu smatraju ravnim one koji nemogu ništa stvoriti, a i sami su stvoreni.“ (Araf, 191)

O zabranjenosti upućivanja ibadeta mimo Allahu, bilo vjerovjesnicima, kipovima i dr.

16) Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „I kad iz srca njihovih nestane straha, oni će upitati: "Šta je to rekao Gospodar vaš?" - "Istinu" - odgovoriće, On je uzvišen i velik.“ (Sebe, 23)

Govori o zabranjenosti ibadeta melecima.

17) Poglavlje: Šefaat

O neispravnosti nevjerničkog nadanja zagovorništvo svojih božanstava.

18) Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „Ti, doista, ne možeš uputiti na Pravi put onoga koga ti želiš uputiti, - Allah ukazuje na Pravi put onome kome On hoće...“ (Kasas, 56)

Da samo Allah da je uputu tevrika (nadahnuća i upućivanja na ispravno).

Poglavlje: Nevjerstvo Ademovih potomaka (4 poglavlja)

Nakon što je objasnio tevhid i neispravnost ibadeta nekom mimo Allaha, osgovarajuće je da spomene uzroke nevjerstva da bismo iz se sačuvali:

19) Poglavlje o tome da je zastranjenost u pogledu dobrih uzrok nevjerstva i napuštanja Ademovih potomaka

Ovo je jedan od najopasnijih uzroka nevjerstva i prvi širk učinjen na Zemlji.

20) Poglavlje o oštrom prijekoru onoga koji obožava Allaha kod kabura kakva dobra čovjeka, a kako li je tek s obožavanjem onog u kaburu

Izrada statua i slika i uzimanje kabura za mjesta namaza, jako su opasan uzrok nevjerstva.

21) Poglavlje o tome da pretjeranim veličanjem kaburi dobrih ljudi postaju kumiri koji se obožavaju mimo Allaha

Zastranjenost u odnosu prema kaburima dobrih ljudi uzrok je nevjerstva

22) Poglavlje o Vjerovjesnikovoj zaštiti tevhida i zatvaranju puteva širku

Vjerovjesnik je zatvorio sve puteve širka u vjerovanju i postupcima, a kasnije će biti spomenuto i poglavlje o tome da je Vjerovjesnik zatvorio vrata širku u riječima.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Peto: Pobijanje dokaza onih koji tvrde da se u ovom ummetu ili na Arapskom poluostrvu neće desiti širk (jedno poglavlje)

23) Poglavlje: Predaje o tome da će neki u ovom ummetu obožavati kipove

Šesto: Šejtanska djela (7 poglavlja)

24) Poglavlje: O Sihru

Navedeno je jer je spravljanje sihra moguće samo ako se počini nevjerstvo i jedno je od najvećih sredstava pozivanja ljudi u nevjerstvo.

25) Objašnjenje nekih vrsta sihra

Da bi nas podučio kako postoje različite vrste sihra i da je dužnost da ih se svih klonimo.

26) Poglavlje: O proricateljima i sličnima

Navedeno je da bi objasnio propis odlaska takvima i koje su forme tog dolaska.

27) Poglavlje o *nešri* u svrhu liječenja

Objašnjava šta je zabranjeni i šta je dozvojeni način takvog liječenja.

28) Poglavlje o tetajjuru – uvjerenju da kretanje ptica nagovještava dobro ili zlo

Ovo poglavlje objašnjava neispravnost ove vrste paganskog praznovjerja.

29) Poglavlje o astrologiji

Objašnjava neispravnost vjerovanja u utjecaj zvijezda.

30) Poglavlje o traženju kiša na osnovu položaja mjeseca

Navodi ga radi objašnjenja neispravnosti mnogobožaćkih uvjerenja u ovom domenu.

31) Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „Ima ljudi koji su mjesto Allaha kumire prihvatili...”

Naveo je ovo poglavlje da bi objasnio kako onaj ko nekog voli kao Allaha ili više nije ostvario tevhid.

32) Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „To vas je samo šejtan plašio pristalicama svojim, i ne bojte ih se, a bojte se Mene, ako ste vjernici!” (Ali Imran, 175)

Naveo je poglavlje da objasni kako strahovanje od stvorenja jednako ili više nego od Allaha negira tevhid.

33) Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „A u Allaha se pouzdajte, ako ste vjernici!” (Maide, 23)

Da objasni kako oslanjanje na nekog mimo Allaha negira tevhid.

34) Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „Zar oni mogu biti sigurni od Allahove kazne?” (Araf, 99)

Naveo je poglavlje da bi muvehhid putem k Allahu kročio između straha i nade.

35) Poglavlje: Od imana je strpiti se na Allahovoj odredbi

Objašnjava stanje muvehhida prilikom kušnje.

36) Poglavlje o prijetvornosti (rija)

U poglavlju objašnjava kako je rija izuzetno opasan za muvehhida i da je to ono čega se dobri ljudi trebaju najviše pribojavati za sebe.

37) Poglavlje: Od širka je da insan ahiretskim djelom želi dunjaluk (mali širk)

U poglavlju objašnjava da je onaj ko se ahiretskim djelom želi domoći dunjaluka učinio širk. Odnosi se na to da iskazuje zadovoljstvo i nezadovoljstvo shodno svojoj dunjalučkoj koristi.

38) Ko se pokori učenjacima i vladarima u zabranjivanju onog što je Allah dozvolio i dozvoljavanju onog što je Allah zabranio, uzeo ih je za božanstva (širk u pokornosti)

U poglavlju objašnjava koji oblici suđenja pred sudom mimo Allahovog ruše tevhid.

39) Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „Zar ne vidiš one koji tvrde da vjeruju u ono što se objavljuje tebi i u ono što je objavljeno prije tebe pa ipak žele da im se pred šejtanom sudi...” (Nisa, 60)

Naveo ga je da bi pomogao muvehhidu da shvati značenje nevjerstva u taguta i da objasni iskreni i neiskreni iman.

Osmo: Jednoća Allahovih lijepih imena i savršenih svojstava (jedno poglavlje)

40) Poglavlje: Ko poriče neko od Allahovih imena i svojstava
U poglavlju objašnjava da onaj ko poriče neko od Allahovih imena i svojstava nije ostvario tevhid.

Deveto: Izrazi koji su zabranjeni i koji su širk (29 poglavlja)

41) Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „Spoznaju blagodat Allahovu, potom je nijeću“ (Nahl, 83)

Objašnjava šta je muvehhid dužan u pogledu blagodati.

42) Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „Zato ne činite svjesno druge Allahu ravnim!“ (Bekara, 22)

Objašnjava da se muvehhid zaklinje Allahom i ničim drugim, kao i razliku u značenju kada se koristi „i“ i „zatim“.

43) Poglavlje o tome da neki ne prihvataju ni zakletvu Allahom

U poglavlju objašnjava kako vjernik u srcu osjeća veliko poštovanje prema Allahu kad mu se neko zakune Njime.

44) Poglavlje o riječima „šta hoće Allah i šta hoćeš ti“

U poglavlju upozorava muvehhida na opasnost pridruživanja nekoga Allahu u domenu volje.

45) Poglavlje: Ko nedolično govori, uznemirava Allaha

U poglavlju upozorava vjernika da ne psuje nešto, pa da time posredno psuje onoga koji je to odredio i dao.

46) Poglavlje o nazivima poput Sudac svih sudaca i slično

U poglavlju upozorava vjernika da ne prekoračuje granice rububijeta.

47) Poglavlje o poštovanju prema Allahovim imenima i mijenjanje vlastitog imena radi toga

U poglavlju objašnjava kako se vjerniku valja ophoditi prema Allahovim imenima i svojstvima, Njegovoj vjeri i vjerovjesnicima.

48) Poglavlje: Ko se ismijava s nečim na čemu je spomenuto Allahovo ime ili dio Kur’ana ili ime Poslanika

U poglavlju objašnjava da je onaj ko se ismijava s temeljima vjere lišen tevhida.

49) Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „Kad ga obaspemo milošću Našom, poslije nesreće koja ga zadesi, on govori: "Ovo sam i zaslužio" (Fussilet, 50)

U poglavlju objašnjava dužnost muvehhida prije nego što dobije bagodat i nakon što je dobije.

50) Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „I kad im je On darovao zdrava potomka, poslije su potomci njihovi izjednačili druge s njim u onome što im On daje..." (Araf, 190)

U poglavlju objašnjava stanje vjernika kad mu se podari blagodat i zabranjenost svakog imena kojim se obožava neko mimo Allaha.

51) Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „Allah ima najljepša imena i vi Ga zovite njima, a klonite se onih koji iskreću Njegova imena..." (Araf, 180)

U poglavlju upozorava vjernika od iskretabnja Allahovih imena i svojstava.

52) Poglavlje: Nije ispravno reći „neka je selam Allahu“

Navodi ga da upozori vjernika na izraze koji su odraz ružnog odnosa prema Allahu.

53) Poglavlje o rečenici Allahu „oprosti mi ako hoćeš“

U poglavlju upozorava vjernika da u dovi ne moli tako da traži pa kaže „ako hoćeš“, nego da pokaže kako osjeća Allahovu moć.

54) Poglavlje o tome da se ne govori „moj rob“ ili „moja robinja“

U poglavlju objašnjava muvehhidu da treba koristiti lijepe izraze.

55) Poglavlje: Ne odbija se onaj ko traži Allahovim imenom

U poglavlju objašnjava stanje vjernika kad se od njega zatraži nešto s Allahovim imenom i da on to, iz poštovanja prema Allahu, ne odbija.

56) Poglavlje: Allahovim licem traži se samo Džennet

Navodi ga radi objašnjenja da muvehhid ima veliko poštovanje prema Allahu i da se prema Njemu ophodi s potpunim poštovanjem.

57) Poglavlje o riječi „da“

U poglavlju objašnjava kako muvehhid koristi lijepe riječi i ne izražava negodovanje prema Allahovoj odredbi i šerijatu.

58) Poglavlje o zabrani psovanja vjetra

Ukazuje vjerniku kako s evalja ponašati kada vidi neto što mu se ne sviđa.

59) Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „...misleći o Allahu ono što nije istina, kao što pagani misle..." (Ali Imran, 154)

U poglavlju upozorava muvehhida na ružno mišljenje o Allahu kao što je pagansko mišljenje.

60) Poglavlje o onima koji negiraju odredbu

U poglavlju objašnjava stanje vjernika u pogledu vjerovanja u Allahovu odredbu i određenje.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

61) Poglavlje o onima koji slikaju i vajaju

Poglavlje je upozorenje vjerniku na opasnost zadiranja u rububijet.

62) Poglavlje o učestalom zaklinjanju

Poglavlje je upozorenje vjerniku da čuva iman i prilikom komuniciranja s ljudima pokazuje poštovanje prema Allahu.

63) Poglavlje o Allahovom zimmetu (garanciji)

Naveo je poglavlje da bi podstakao vjernika na poštivanje garancije Allaha i garancije Vjerovjesnika u blagostanju i u teškoći.

64) Poglavlje o iksamu na Allaha (zaklinjanje ispred Allaha da On nekome neće dati nešto)

U poglavlju je upozorenje vjerniku da ne prekoračuje granice zadirući u rububijet i zatvarajući vrata Njegove milosti Njegovim stvorenjima.

65) Poglavlje: Nije dozvoljeno tražiti od Allaha da se zauzima kod stvorenja

Upozorava na opasnost da se stvorenju dadne veći stepen od Stvoritelja.

66) Poglavlje o tome da je Vjerovjesnik štitio tevhid i zatvarao vrata širka

Navodi poglavlje da bi se vjernik klonio svakog govora koji vodi u širk.

Deseto: Završni dio (jedno poglavlje)

67) Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „Oni ne veličaju Allaha onako kako Ga treba veličati“ (Zumer, 67)

Navodi ga da objasni muvehhidu da mnogobošci ne veličaju Allaha kako treba i upozorava ga da ne ide njihovim putem.

Prvo: Uvod (5 poglavlja)

Zašto ova knjiga nema uvodnih riječi

1. U nekim manuskriptima nedastojau, dok se u nekima navodi bismilla, sahvala Allahu i salavat na Vjerovjesnika.
2. Autor se zadovoljio navođenjem naslova koji otkriva da je tema knjige tevhid.

3. Autor ih je izostavio po uzoru na Buharija koji nije pravio uvodnik svom Sahihu, te je autor je želio da ljude uputi na Kur'an i sunnet.
4. Prvih pet poglavlja sama po sebi su valjan uvodnik.

Definicija tevhide

Terminološki: Izdvajanje Allaha u rububijetu, uluhijetu i lijepim imenima i savršenim svojstvima.

Lingvistički: Infinitiv glagola vehhade/juevhidu. Znači učiniti određenu stvar jednom.

1. **Tevhidur-rububijet:** Izdvajanje Allaha u Njegovim djelima; ili: izdvajanje Allaha u stvaranju, vladanju i održavanju stvorenog.

2. **Tevhidul-uluhijet:** Izdvajanje Allaha u ibadetu ili s djelima ibadeta.

3. **Tevhidul-esmai ves-sifat:** Izdvajanje Allaha u imenima i atributima kojima je Sebe nazvao i opisao u Svojoj knjizi; ili ga je njima nazvao i opisao Vjerovjesnik. I to potvrđujući potvrđeno i negirajući negirano, bez iskrivljivanja, odbacivanja, određivanja kakovosti, upoređivanja.

Djela se primaju samo s tevhidom; stvoreni smo radi tevhide, u džennet će ući samo muvehhidi, vjerovjesnici su pozivali u tevhid, ostvarenje tevhide zapreka je činjenju širka, tevhid je uzrok umnožavanja dobrih djela.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Pojam ibadeta odnosi se na dvoje:

1. U vezi djelatnika: Na stanje teabbuda (obožavanja), a to je potčinjenost Allahu izvršavanjem naredbi i suzdržavanjem od zabrana, iz ljubavi i veličanja.

2. U vezi djela: Na ono čime se manifestira obožavanje, a to su sve one riječi i djela, bile vanjske ili unutarnje, koje Allah voli i s kojima je zadovoljan, kako je to definirao Ibn Tejmije.

1. Obaveznost tevhida

Ovom poglavlju autor nije dao vlastiti naziv želeći vezati čitaoca direktno za Kur'an i sunnet. Dokazi, pak, koje je spomenuo upućuju na obaveznost tevhida, pa ga možemo nasloviti *Obaveznost tevhida*.

Prvi dokaz

Rekao je Uzvišeni: „Džine i ljude sam stvorio samo zato da Mi se klanjaju.“ (Zarijat, 56)

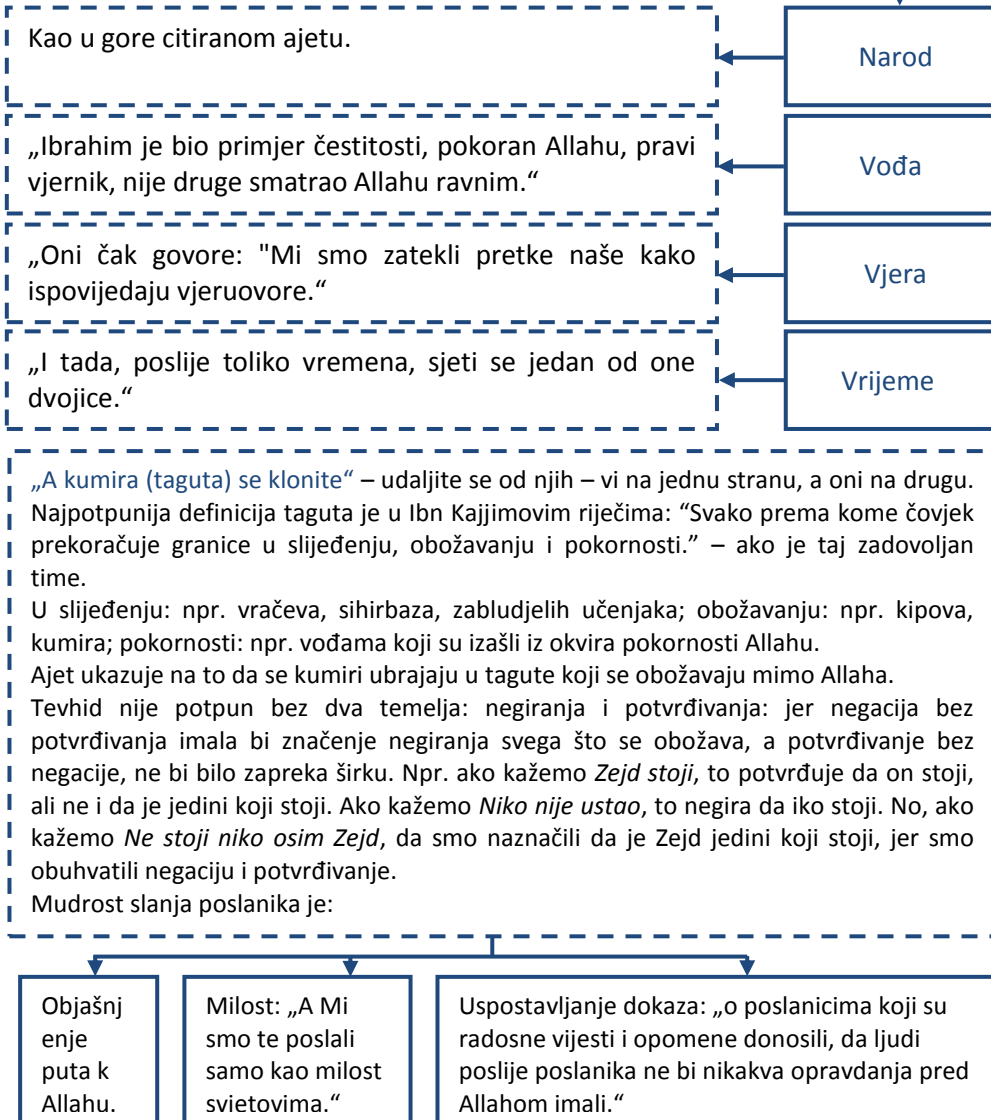
„Da Me obožavaju“ – da Mu ispoljavaju tevhid i potčinjenost izvršavanjem naredbi i klonjenjem zabrana: svaki spomen obožavanja u Kur'anu ima značenje tevhida, kao što je protumačio Ibn Abbas, r.a.
Opće značenje ajeta: Džine i ljude nisam stvorio ni zbog čeg drugog osim zbog ibadeta.

Drugi dokaz:

Rekao je Uzvišeni: „Mi smo svakom narodu poslanika poslali: "Allahu se klanjajte, a kumira se klonite!"“ (Nahl, 36)

Ovaj ajet sadrži tri vrste koroboracije: 1. Pretpostavljena zakletva „vavom“; 2. „Lam“; 3. „Kad“.
Ajet potvrđuje da su svi poslanici pozivali u tevhid i da je to temeljna zadaća s kojom ih je Allah posalo.

Riječ ummet u Kur'anu se koristi u četiri značenja:

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Treći dokaz:

Riječi Uzvišenog: „Gospodar tvoj odredio je da se samo Njemu klanjate i da roditeljima dobročinstvo činite. kad jedno od njih dvoje, ili oboje, kod tebe starost dožive, ne reci im ni: "Uh!" - i ne podvikni na njih, i obraćaj im se riječima poštovanja punim.“

„da se samo Njemu klanjate“ - To je tevhid, jer sadrži negaciju i potvrdu.

Dvije su vrste Allahove odredbe:

Kosmička odredba:

Obuhvata i ono što Allah voli i što ne voli. Neizbježno će se desiti: I Mi smo u Knjizi objavili sinovima Israilovim: "Vi ćete doista dva puta nered na Zemlji učiniti" – a Allah ne voli nered, niti ga je šerijatski propisao.

Šerijatska odredba

Obuhvata samo ono što Allah voli. Može i da se desi i da se ne desi: "Gospodar tvoj odredio je da se samo Njemu klanjate" – odredba je ovdje u značenju propisati, zahtijevati.

Kako će Allah odrediti ono što ne voli

Nešto može biti loše samo po sebi, a da zbog nečeg bude dobro, jer može sadržavati određenu mudrost i korist, pa će s jednog aspekta biti voljeno, a s druge strane mrsko. Naprimjer: Nered Beni Israila na Zemlji je sam po sebi mrzak Allahu, jer On ne voli nered i one koji ga čine, ali može biti da Allah voli mudrost koja se nalazi u tome. Na isti način za primjer može poslužiti suša, bolest, siromaštvo.

Dva su razloga da nešto volimo:

Voljeti nešto zbog nečeg drugog: kao što je lijek, koji volimo radi izlječenja.

Voljeti nešto zbog njega samog: a to je Allah.

Robovanje Allahu se dijeli na tri vrste:

Iznimno posebno: To je obožavanje poslanika i to je najpotpunije obožavanje. „Neka je uzvišen Onaj koji robu Svome objavljuje Kur'an.“ - Jer niko ne može preteći poslanike u ibadetu.	Posebno: To je pokornost izvršavanjem ibadeta općenito. „A robovi Milostivoga su oni koji po Zemlji mirno hodaju.“ - Odnosi se na sve koji obožavaju Allaha onako kako je propisao.	Opće: To je zavisnost od Allaha i Njegove sile, čemu podliježu sva stvorenja: „ta svi će oni, i oni na nebesima i oni na Zemlji, kao robovi u Milostivog tražiti utočište!“ - Uključuje i nevjernike.
--	---	---

Četvrti dokaz:

Rekao je Uzvišeni: „I Allahu se klanjajte i nikoga Njemu ravnim ne smatrajte!“

„Nikoga“ – u arapskom jeziku ovo je opći izraz sveobuhvatnog značenja i zabranjuje obožavanje i vjerovjesnika, i meleka, i evlija, i svake dunjalučke stvari i ne smije dunjaluk učiniti ravnim Allahu.

Peti i šesti dokaz

5. Rekao je Uzvišeni: „Reci: 'Dođite da vam kažem šta vam Gospodar vaš propisuje: da Mu ništa ne pridružujete.'“

6. Ibn Mesud je rekao: „Ko želi da pogleda oporuku Muhammeda na kojoj je njegov pečat, neka prouči ove ajete: "Reci: 'Dođite da vam kažem šta vam Gospodar vaš propisuje' – do riječi: „I doista, ovo je pravi put Moj, pa se njega držite.“

Put se pripisuje:

1. Allahu, jer Njemu vodi i On ga je postavio Svojim robovima.
2. Onima koji idu njime. Put spasa je jedan, a putevi zablude su različiti.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Ovi ajeti zadrže deset savjeta:

Drugi ajet (4 savjeta)

6. Na najljepši način se ophoditi prema imetaku jetima, a to je dijete kojem je umro otac, do doba spolne zrelosti.
7. Da budemo pravedni u govoru.
8. Da pravilno važemo na litru i kantar.
9. Da ispunjavamo obaveze prema Allahu.

Prvi ajet (5 savjeta)

1. Tevhid Allahu.
2. Dobročinstvo u vjeri.
3. Ne ubijati svoju djecu.
4. Ne približavati se razvratu.
5. Ne ubijati zaštićenog, osim s pravom.

Treći ajet (Jedan savjet) 10. „**ovo je pravi put Moj**“. U hadisu se navodi da je Allahov Poslanik na tlu povukao pravu liniju i rekao: „Ovo je Allahov put.“ Potom je povukao nekoliko linija s desne i lijeve strane i rekao je: „Ovo su razni putevi i na svakom od njih je šejtan koji poziva na njega.“ Potom je proučio navedeni ajet.

Neke važne koristi:

„Mi i vas i njih hranimo“ – prvo je spomenuto da hranjeni roditelja, jer se siromaštvo dešava njima, dok u suri el-Isra prvo spominje da hrani djecu: „**I njih i vas Mi hranimo**“ – jer oni su imućni, ali se boje siromaštva.

Kategorije ljudi ko je zabranjeno ubijati:

1. Musliman.
2. Zimmija.
3. Muahid (ima ugovor s muslimanima).
4. mustemen (kome muslimani garantiraju sigurnost).

Spolna zrelost na temelju koje se postaje šerijatski obveznik:

1. Sa napunjenih 15 god.;
2. Ili, izrastanjem stidnih dlačica;
3. Ili, polucijom.

„**Osim s pravom**“ – u skladu sa šerijatom ubija se:

1. Ubica
2. Bludnici koji su konzumirali brak
3. Ko ostavi islam i napusti zajednicu.

Oporuka: u značenju obaveze, a samo veoma važne obaveze tretiraju se kao oporuka.

Zašto je Ibn Mesud kazao: „Ovo je oporuka“, kad Vjerovjesnik nije ništa oporučio?

Jer je to oporuka Allaha: „eto, to vam On oporučuje“, a Vjerovjesnik dostavlja od Allaha.

Jer je uvidio da ovi ajeti obuhvataju kompletnu vjeru i to su veličanstveni ajeti.

Sedmi dokaz

Muaz b. Džebel, r.a., je rekao: „Jahao sam sa Vjerovjesnikom sallallahu alejhi ve sellem, na magarcu pa mi je on rekao: ‘O Muaze! Znaš li koje je Allahovo pravo kod ljudi i koje je pravo ljudi kod Allaha?’ Rekao sam: ‘Allah i Njegov poslanik najbolje znaju’, pa je rekao: ‘Zaista, Allahovo pravo kod ljudi je da Ga obožavaju i da Mu ništa ne pridružuju, a pravo ljudi kod Allaha je da ne kažnjavaju onoga ko Mu ništa ne pridružuje.’ Rekao sam: ‘Allahov Poslaniče, hoću li obradovati narod?’ Rekao je: ‘Nemoj ih obradovati jer će zanemariti rad i na to se osloniti.’” Bilježe ga Buhari i Muslim.

Znaš li – pitanje s namjerom da pobudi pažnju i ostavi upečatljiviji trag. Ovo je primjer lijepog podučavanja.

Pravo robova kod Allaha – ljudi ne mogu obavezati Allaha ni na šta, nego je On Sebe obavezao iz Svoje dobrote.

Hoću li obradovati narod – arapska riječ „*bišara*“ znači radosnu vijest, a može značiti i štetnu vijest.

Nemoj ih obradovati – tj. nemoj im prenijeti tu radosnu vijest.

Hadis ukazuje na vrijednost tevhida i da je on zaštita od Allahove kazne.

Hadis ukazuje da Allah neće kazniti onoga koji Mu ne čini širk i da će grijesi biti oprosteni s ostvarenjem tevhida. Vjerovjesnik je zabranio da otome obavijesti narod kako se ne bi oslonili na radosnu vijest i zapostavili rad po onome što ona iziskuje, jer ostvarenje tevhida iziskuje udaljavanje od grijeha, jer grijesi proizlaze iz strasti, a to je vrsta širka.

Nekoliko teza (mesela)

Ove mesele nisu dio Knjige o tevidu nego ih je autor naveo kao pojašnjenje svojoj knjizi, a on je najbolji tumač svojih riječi, jer najbolje zna šta je mislio, pa o njima treba voditi računa.

Prva: Mudrost stvaranja džina i ljudi (je tevhid, a ne da jedu, piju i razmnožavaju se.)

Druga: Ibadet je tevhid, jer oko toga je bio spor (između Vjerovjesnika i Kurejšija. Svaki ibadet koji nije utemeljen na tevhidu je ništavan.)

Treća: Ko ne ostvari tevhid ne obožava Allaha, na što ukazuje ajet: „a i vi se niste klanjali Onome kome se ja klanjam.“

Četvrta: Mudrost slanja poslanika (da se samo Allahu ibadet čini, a da se napusti obožavanje taguta.)

Peta: Poslanica islama upućena je svim ljudima (tj. narodima).

Šesta: Vjera svih vjerovjesnika je jedna. (Osnove vjere su im iste, a praktični propisi su se razlikovali zavisno od mjesta, vremena i naroda.)

Sedma: Veoma značajna mesela je da se ibadet ne ostvaruje bez poricanja taguta, na šta ukazuju riječi Uzvišenog: „Pa ko zaniječe taguta.“ (Nazvao je veoma značajnom jer je mnogim ljudima nepoznata. No, nije dozvoljeno da se svakome ko učini nešto od tih stvari pripiše nevjerstvo, širk ili prokletstvo, jer da bi se donio sud o ovim pitanjima potrebno je da se ispune uslovi i otklone zapreke.)

Osma: Tagut je opći pojam za sve što se obožava mimo Allaha.

Deveta: Tri ajeta u suri el-Enam imala su veliki značaj kod dobrih prethodnika. Obuhvataju deset mesela, a prva je zabrana širka.

Deseta: Jasni ajeti iz sure el-Isra sadrže osamnaest mesela. Allah ih je započeo riječima: „Ne stavljam uz Allaha nekog drugog boga - da ne bi osudu zaslužio i bez podrške ostao.“, a završio riječima: „I ne dodaj Allahu drugog boga da ne bi u Džehennem bio bačen, prekoren i od milosti Njegove udaljen.“ I ukazao nam na značaj ovih mesela riječima: „To je mudrost koju ti Gospodar tvoj objavljuje.“

Jedanaesta: Ajet u suri en-Nisa koji se naziva Ajetom deset prava započeo je riječima: „I Allahu se klanjajte i nikoga Njemu ravnim ne smatrajte!“ (Allahovo pravo je najpreče.)

Dvanaesta: Pažnja prema oporuci Allahovog Poslanika na samrti (ne radi se doslovno o oporuci, nego je ukazao na to da nakon njega nećemo zalutati, ako se budemo držali Allahove knjige.)

Trinaesta: Dužni smo spoznati Allahovo pravo kod nas (da ga obožavamo ne čineći Mu širk.)

Četrnaesta: spoznaja prava robova kod Allaha, ako ispunje Njegova prava kod njih (to pravo je od Njegove dobrote.)

Petnaesta: Većina ashaba nije znala ovu meselu (jer je Muaz o njoj obavijestio tek na smrti, kako ne bi bio griješan za skrivanje znanja. Većina ashaba tada su već bili pomrli, a Vjerovjesnik se bojao da će se osloniti na to, i nije Muazu zabranio da to ikad spomene, jer da je htio da se to nikad ne sazna, ne bi to kazao ni Muazu ni nekom drugom.)

Šesnaesta: Dozvoljeno je prešutjeti određeno znanje radi veće koristi (ali to nije uvijek.)

Sedmanesta: Pohvalno je obradovati muslimana donoseći mu radosnu vijest (ovo je jedna od najljepših koristi.)

Osamnaesta: Treba se bojati zavaravanja u prostranost Allahove milosti (kao i gubljenja nade u Njegovu milost.)

Devetnaesta: Onaj ko bi bio upitan o nečemu što ne zna, kazao bi: „Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju“ (ovo za vrijeme života Vjerovjesnika i u pitanjima vjere.)

Dvadeseta: Dozvoljeno je nekim ljudima povjeriti posebno znanje.

Dvadeset prva: Skromnost Vjerovjesnika – jahao je magarca postavivši još iza sebe drugu osobu.

Dvadeset druga: Dozvoljeno je da dvojica jašu zajedno na jahalici (pod uslovom da to nije preopterećenij za nju.)

Dvadeset treća: Veliki značaj ove mesele.

Dvadeset četvrta: Vrijednost Muaza ibn Džebela.

(2) Poglavlje: Vrijednost tevhida i grijesi koje briše

Cilj naslova je da pobudi interesovanje, nasuprot onome što šejtan u bacuje u ljudske misli. Ako nešto ima vrijednost ne znači da nije vadžib, jer vrijednost je plod postupka ili djela, kao što je u slučaju vrijednosti namaza u džematu.

Prvi dokaz

Rekao je Uzvišeni Allah: „Biće sigurni samo oni koji vjeruju i vjerovanje svoje s mnogoboštvom ne miješaju; oni će biti na Pravome putu.“

ne miješaju – ne miješaju – s mnogoboštvom – riječ zulm spomenuta u ajetu ima značenje suprotno od imana, a to je mnogoboštvo.

Na Pravom putu – 1. Na dunjaluku upućeni na da znaju Allahov šerijat i rade po njemu, 2. Na ahiretu upućeni u Džennet.

Od vrijednosti tevhida je da donosi sigurnost na dunjaluku i na ahiretu.

Drugi i treći dokaz

2. Ubade ibn Samit prenosi da je Allahov Poslanik rekao: “Ko posvjedoči da nema drugog boga osim Allaha, Jedinog, koji nema sudruga, i da je Muhammed Njegov rob i Poslanik i da je Isa Njegov rob i Poslanik i riječ od Njega i duh od Njega, i da je Džennet istina i da je Vatra istina, uvest će ga Allah u Džennet prema djelima koje je imao.” Buhari i Muslim.

3. Buhari i Muslim od Itbana bilježe hadis: „Zaista je Allah zabranio Vatri onoga ko kaže *la ilahe illallah* želeći time Allahovo lice.“

Ko posvjedoči – priznajući jezikom, vjerujući srcem i potvrđujući djelovanjem tjelesnih organa.

Da nema drugog boga osim Allaha – da sem Allaha nema istinskog boga koji zaslužuje da mu se upućuje ibadet.

Jedinog – dodatna potvrda – koji nema sudruga – dodatna negacija.

I da je Muhammed – sin Abdullaha sina Abdulmuttalibovog iz plemena Kurejš, porodice Beni Hašim, Pečat vjerovjesnika.

Njegov rob – 1. Nije ravan Allahu; 2. Najpredanije ga obožava.

i Poslanik – Allah ga je poslao sa Objavom od Njega i on ne laže na Allaha. Sljedeće stvari narušavaju ovo svjedočenje: 1. Činjenje grijeha; 2. Novotarije u vjeri.

U općem značenju grijeha možemo smatrati širkom, a preciznije goovreći dijelimo ih na: 1. Veliki širk, 2. Mali širk, 3. Veliki grijeh, 4. Mali grijeh.

i da je Isa Njegov rob – odgovor kršćanima – **i Poslanik** – odgovor Židovima.

Vjerujemo u njegovo poslanstvo, a nismo dužni slijediti njegov šerijat, ako je suprotan islamskom. Vjerozakoni prijašnjih poslanika imaju sljedeća stanja:

1. da je u suprotnosti sa našim šerijatom. Tada radimo po našem šerijatu.

2. da je u skladu s našim šerijatom, koji, svakako, slijedimo.

3. da u našem šerijatu taj propis nije definiran. Tada slijedimo taj propis.

Ljudi se u odnosu prema Isau dijele na pravu stranu i dvije zablude:

1. Poricatelji. Židovi i slični, koji potvaraju njegovu majku, odbacuju njegovo vjerovjesništvo i koji su ga osudili na smrt.

2. Oni koji su pretjerali u privrženosti. Kršćani, koji vjeruju da je on Božiji sin i jedan od trojice, te ga smatraju bogom.

3. Prava strana. Mi, muslimani, koji svjedočimo da je Isa Allahov rob i poslanik, da je njegova majka bila iskrena i predana vjernica, djevica; i, da je primjer Isaovog stvaranja kao primjer stvaranja Adema, kojeg je Allah stvorio od zemlje i rekao „budi“ i on je postao.

I riječ od Njega – jer je stvoren Njegovom riječju. A, nije Isa Allahova riječ, jer je govor Allahovo svojstvo.

i duh od Njegab – taj duh je jedno od Allahoveih stvorenja koje je Allah pripisao Sebi iz počasti tom stvorenju.

Uvest će ga Allah u Džennet – uvođenje u Džennet se dijeli na:

1. potpuno uvođenje, prije kojeg nije bilo kazne i pripada onima koji su upotpunili dobra djela.

2. nepotpuno uvođenje, prije kojeg se dešava kazna i ono je za one čije je djelo nepotpuno.

Onoga ko kaže la ilahe illallah – iskreno iz srca – **želeći time Allahovo lice.**

U ovom hadisu je odgovor:

1. Murdžijama, koji smatraju da je dovoljno reći la ilahe illallah bez iskrenosti i djela.

2. Haridžijama, koji počinio velikog grijeha smatraju nevjernikom, koji će vječno boraviti u Džehennemu.

Kad Allah nešto pripisuje Sebi

Pripisivanje svojstava koja nisu pripisana stvorenju „kojeg sam stvorio sa Svoje dvije ruke“ – ovo je pripisivanje svojstva onome koji se opisuje.

Ono što postoji samostalno i ono što je dio nečeg samostalnog je stvorenje, kao „Allahova deva“ – ovo je pripisivanje stvorenja Stvoritelju. Sve što postoji odvojeno od Allaha je stvorenje. Ovo pripisivanje može biti:

Opće, kao riješi Uzvišenog: „Zaista je Moja Zemlja prostrana.“

Posebno, tj. iz počasti, kao riječi Uzvišenog: „i duh od Njega.“

Četvrti dokaz

Ebu Seid el-Hudri prenosi da je Allahov Poslanik rekao: “Musa, alejhis-selam, je rekao: ‘Gospodaru podučime nečemu čime ću te spominjati i dovu ti upućivati.’ Allah je rekao: ‘Musa, izgovaraj *la ilahe illallah*’. Musa je rekao: ‘Gospodaru, svi Tvoji robovi to izgovaraju.’ Allah je rekao: ‘O, Musa, kad bi sedam nebesa i svi koji su na njima, osim Mene, i sedam Zemalja bili stavljeni na jedan tas vage, a *la ilahe illallah* na drugi, prevagbulo bi *la ilahe illallah*’.” Bilježe ga Ibn Hibban i Hakim, koji ga je ocijenio sahihom.

Peti dokaz

Tirmizi, ocjenjujući hadis hasenom, prenosi od enesa da je čuo Allahovog Poslanika da kaže: “O, sine Ademov, kad bi mi došao sa grijesima poput veličine Zemlje, a da Mi nisi nikog ravnim učinio, Ja bih ti došao sa isto toliko oprosta.”

La ilahe illallah – ova rečenica je zikr koji sadrži dovu, jer onaj koji spominje Allaha želi postići Njegovo zadovoljstvo. No, ova rečenica je kao primjer ključa: da bi se vrata otvorila ključ mora imati odgovarajuće zupce, a njeni zupci su njeni šartovi.

Sa isto toliko oprosta – nagrada za tevhid je izuzetno velika, a to je brisanje velikih grijeha, ako sretne Allaha ne čineći Mu širk. Magfired (oprost) znači pokrivanje grijeha i prelazak preko njega.

Mesele

Prva: Prostranost Allahove dobrote.

Druga: Obilje nagrade kod Allaha za tevhid.

Treće: Pored toga, tevhid briše grijehe.

Četvrto: Komentar ajeta iz sure el-Enam: "koji vjeruju i vjerovanje svoje s mnogoboštvom ne miješaju".

Peto: Razmisli o pet stvari iz hadisa Ubade.

Šesto: Ako spojiš taj i hadis Itbana i ono poslije njega postaje ti jasno značenje *la ilahe illallah* i postaje ti jasna greška uobraženih. (Jer je neminovno da tom izjavom želi Allahovo lice, a ako je tako, to će ga neminovno navoditi na činjenje dobrih djela.)

Sedmo: Obratiti pažnju na uslov u Itbanovom hadisu (nije dovoljno samo puko izgovaranje te riječi).

Osmo: Vjerovjesnicima je potrebno skretanje pažnje na vrijednost *la ilahe illallah*, (a drugima još potrebnije)

Deveto: Skretanje pažnje da je ova rečenica vrednija od svih stvorenja, iako će mizan mnogih koji je izgovaraju biti lahak (nije nedostatak u rečenici nego u onome koji je izgovara, jer može biti da nije ispunjen neki uslov ili da postoji neka zapreka.)

Deseto: Tekst ukazuje da je Zemalja sedam kao i nebesa (jednak ih je broj).

Jedanaesto: Ona su nastanjena (nebesa. A njihovi stanovnici su meleci).

Dvanaesto: Potvrda svojstava, nasuprotn ešarijama (i onima koji poriču svojstva, jer se u hadisu potvrđuje Allahovo lice)

Trinaesto: Ako razumiješ hadis Enesa, tada ti je iz Itbanovog hadisa: „Allah je zabranio Vatri onoga ko kaže *la ilahe illallah* želeći time Allahovo lice“, jasno da ostavljanje širka ne biva samo riječima.

Četrnaesto: Razmisli kako je istovremeno ukazano da su i Isa i Muhammed Allahovi robovi i Njegovi poslanici.

Petnaesto: Spoznati da je posebnost Isaa u tome da je on riječ od Allaha (i da je stvoren bez oca).

Šesnaesto: Spoznaja da je Isa duh od Njega (duh je jedno od Njegovih stvorenja).

Sedamnaesto: Spoznaja vrijednosti vjerovanja u Džennet i Džehennem (i da je to jedan od uzroka ulaska u Džennet).

Osamnaesto: Spoznati šta znači: „prema djelima koja je imao“.

Devetnaesto: Spoznati da mizan ima dva tase.

Dvadeseto: Spoznati spomen Allahovog lica (a ono je jedno od Njegovih svojstava).

3. Ko ostvari tevhid ući će u Džennet bez polaganja računa

Naveo je ovo poglavlje da ostvarimo tevhid koji nam je obavezan i na koji nas je podstakao. Tevhid se ostvaruje tako da ga ne miješamo sa širkom ili novotarijama ili grijesima, a biva utemeljen na znanju, vjerovanju i poslušnosti.

U ovom poglavlju autor je detaljno obrazložio kako se ostvaruje tevhid, a općenito podrazumijeva:

1. Slijeđenje Allahovog vjerovjesnika Ibrahima, alejhis-selam
2. Slijeđenje uglednih Allahovih robova (tj. ashaba)
3. Ostati na tevhidu makar bio sam.
4. Tevekkul i ne liječenje rukjom, kauterizacijom i odbacivanju praznovjerja.

Prvi dokaz:

Rekao je Uzvišeni: „Uistinu! Ibrahim je bio uzor, pokoran Allahu, pravovjeran, i nije bio od mušrika.“

U ovom ajetu je pohvaljen Allahov poslanik Ibrahim i naša je dužnost da ga volimo i slijedimo. Koliko ga budemo slijedili, toliko ćemo kod Allaha biti pohvaljeni. To je zato što je on upotpunio tevhid sa šest stvari koje su spomenute u ajetu:

1. **Uzor** – vođa, koji zasluđuje da bude slijeđen u djelima i borbi, uz čvrsto oslanjanje na Allaha.
2. **Pokoran** – konstantno u pokornosti, poslušan Allahu u svakom stanju. Uvijek i stalno pokoran.
3. **Allahu** – ukazuje na iskrenost.
4. **Pravovjeran** – predan Allahu, uz odbacivanje širka i udaljen od svake nepokornosti.
5. **I nije bio od mušrika** – odrekao se mnogoboštva i mnogobožaca (srcem, jezikom i tijelom).
6. **I bio je zahvalan na blagodatima Njegovim** – kako je i blagodat iskušenje, potrebno je zahvaljivati na njoj.

Koristi

1. Ibrahimov, a.s., otac Azer umro je kao nevjernik: „A čim mu je bilo jasno da je on Allahov neprijatelj, on ga se odrekao.“
2. Nuhovi, a.s., roditelji bili su vjernici, jer je dovio: „Gospodaru moj, oprosti meni, i roditeljima mojim...“
3. Imam Ahmed rekao je: „Troje nema osnove: historija, melamih (o bitkama u budućnosti), tefsir.“ – Jer su najčešće preneseni bez lanca prenosilaca, a historiju pređašnjih naroda možemo znati samo kroz Kur'an i sunnet.

Drugi dokaz

Rekao je Uzvišeni: „I oni koji druge Gospodaru svome ravnim ne smatraju“

Ravnim ne smatraju – ovdje širk ima općenitije značenje, jer se tevhid ne može upotpuniti bez udaljavanja od širka u najširem značenju. No, pod tim se ne misli na nečinjenje grijeha, jer svi ljudi su grijешni, nego da se pokaju kad zgriješe i da ne ustrajavaju u grijehu.

Treći dokaz

Husajn b. Abdurrahman je rekao: “Bio sam kod Seida b. Džubejra i on je rekao: ‘Ko je od vas vidio zvijezdu koja je sinoć pala?’ ‘Ja’, odgovorio sam, a zatim sam nastavio: ‘Nisam bio na namazu, nego me ujelo (nešto). ‘Šta si uradio’, upitao je. ‘Proučio sam rukju’, odgovorio sam. ‘Šta te je navelo na to’, upitao je. ‘Hadis koji nam je prenio Ša’bi’, odgovorio sam. ‘A šta vam je prenio’, upitao je. Prenio nam je od Burejde ibn Husajba da je rekao: ‘Ne uči se rukja, osim protiv uroka ili ujeda (huma).’ ‘Lijepo postupa onaj ko se drži onog što je čuo’, rekao je, ‘međutim, pričao nam je Ibn Abbas prenoseći od Vjerovjesnika da je rekao: ‘Predočeni su mi (prijašnji) narodi. Prolazio bi vjerovjesnik i sa njim nekolicinu. Sa nekim vjerovjesnikom bili bi čovjek ili dva, a sa nekim vjerovjesnikom nije bilo niko. Tada sam vidio veliku grupu ljudi i pomislio sam da je to moj ummet. Rečeno mi je: ‘Ovo je Musa i njegov narod. Ali, pogledaj prema horizontu.’ Pogledao sam i vidio ogromnu grupu. Rečeno mi je: ‘Ono je tvoj ummet i među njima je sedamdeset hiljada onih koji će ući u Džennet bez polaganja računa i bez kazne.’ Zatim je ustao i ušao u svoju kuću. Svijet je o tome počeo pričati. Neki su rekli: ‘Možda su to oni koji su se družili sa Allahovim Poslanikom’ Drugi su rekli: ‘Možda su to oni koji su se rodili u islamu i Allahu nisu ništa pridruživali.’ Spomenuli su koješta drugo. Potom im je izišao Allahov Poslanik i rekao: ‘O čemu raspravljate?’ Obavijestili su ga, a on je rekao: ‘To su oni koji nisu tražili učenje rukje, nisu se kauterizirali i nisu vjerovali u loše predznake. Oni su se na svog Gospodara oslanjali.’ Tada je Ukaša ibn Mihsan ustao i rekao: “Zamoli Allaha da budem jedan od njih.’ ‘Ti si od njih’, rekao je. Potom je ustao drugi čovjek i rekao: ‘Zamoli Allaha da me učini jednim od njih.’ ‘Pretekao te je Ukaša’, odgovorio mu je.”

Koja je sinoć pala – pala. Proučio sam rukju – tražio učenje rukje. Urok – pogled zavidliivca.

Šta te je navelo na to – ukazuje na to da je dozvoljeno tražiti dokaz, ali s uvažavanjem.

Ne uči se rukja, osim protiv uroka ili groznice – tj. šerijatska rukja, uz poštivanje njenih uslova, je najkorisniji lijek protiv uroka zavidljivaca i protiv ugriza otrovnih životinja. S tim da je dozvoljeno učiti rukju i za drugo, mimo ovo dvoje.

Ujed (huma) – ovo je ugriz bilo koje otrovne životinje, a povišena temperatura se kaže humma.

Nekolicina (reht) – reht u arapskom jeziku označava dkupinu od tri do devet.

Oni koji nisu tražili učenje rukje – ni od koga ne traže da im uči rukju iz sljedećih razloga:

1. snaga oslonca na Allaha; 2. Ponos duše usljed kojeg odbijaju da se ponize pred bilo kim mimo Allaha; 3. Jer je to u neku ruku vezivanje za nekog mimo Allaha.

Predaja u kojoj se kaže „koji nisu učili rukju“ je greška, kao što kaže šejhul-islam Ibn Tejmijje, jer je Vjerovjesnik učio rukje, a i njemu su rukju učili Džibril i Aiša. Također, ashabi su učili rukje.

Vrste ljudi u pogledu traženja učenja rukje:

1. Da traži da mu se uči rukja i ovaj je propustio upotpuniti (tj. neće biti od onih 70.000)

2. Da ne spriječi da mu se uči rukja i on nije propustio upotpunjavanje, jer nije tražio da mu se uči rukja.

3. Da spriječi da mu se uči rukja. Ovo je suprotno sunnetu, jer Vjerovjesnik nije spriječio Aišu da mu uči rukju.

nisu se se kauterizirali – nisu ni od koga tražili da ih kauterizira.

i nisu vjerovali u loše predznake – pod tim sed misli na vjerovanje da nesreću donosi nešto što ugleda ili čuje, kao i da nesreću donosi neko mjesto ili vrijeme. Njegov propis je da je to mali širk.

Ko se sačuva tri stvari spomenute u hadisu, može se liječiti na druge načine i to neće biti prepreka da bude jedan od onih koji će ući u Džennet bez polaganja računa i kazne, jer je u hadisima naređeno liječenje i pohvaljeno liječenje nekim sredstvima, poput meda i ćurokota.

4. Strah od širka

Zašto autor navodi ovo poglavlje nakon onog o ostvarenju tevhida?

Čovjek može misliti da je ostvario tevhid, a nije, pa da se ne obmane.

Svako poglavlje poslije ostvarenja tevhida je dio potreban za njegovo ostvarenje. Strah od širka je dio ostvarenja tevhida, kao što je to i pozivanje u tevhid i ostala poglavlja do kraja knjige.

Prvi i drugi dokaz

1. Rekao je Uzvišeni: „Allah neće oprostiti da Mu se neko drugi smatra ravnim, a oprostiće manje grijehove od toga kome On hoće.“
2. Ibrahim, a.s., je rekao: „sačuvaj mene i sinove moje da se klanjamo kumirima.“

Allah nikad neće oprostiti širk, jer je to grijeh prema posebnom Allahovom pravu – tevhidu. Ko umre na velikom širku vječno će boraviti u Džehennem, a ko umre na malom širku bit će kažnjavao shodno veličini tog grijeha, potom će ući u Džehennem i neće vječno boraviti u Vatri, jer pripada imanskoj skupini. **sačuvaj mene** – da je budem na jednoj strani, a obožavaoci kipova na drugoj, da se tako udalji od njihovih kumira.

Kumirima – arapska riječ „sanem“ označava kip u liku čovjeka ili nečeg drugog, koji se obožava pored Allaha. Dok arapska riječ „vesen“ označava sve što se obožava mimo Allaha, u bilo kom obliku, tako da riječ „vesen“ ima šire značenje od riječi „sanem“.

Ibrahim, a.s., strahovao je za sebe od širka, iako je on Prijatelj Milostivog i Pravovjerni. Šta, onda, reći za nas? Ne smijemo biti sigurni od širka i nifaka, jer samo licemjer ne strahuje od toga.

Treći, četvrti i peti dokaz

3. Hadis: „Najviše od čega strahujem za vas je mali širk.“ Upitan o njemu, kazao je: „Rija (prijetvornost).“

4. Ibn Mesud prenosi da je Allahov Poslanik rekao: “Ko umre, a moli pored Allaha sudruga – ući će u Vatra.” Zabilježio ga je Buhari.

5. Muslim prenosi od Džabira da je Allahov Poslanik rekao: “Ko sretne Allaha ne pridružujući Mu ništa – ući će u Džennet, a ko Ga sretne pridružujući Mu nešto – ući će u vatru.”

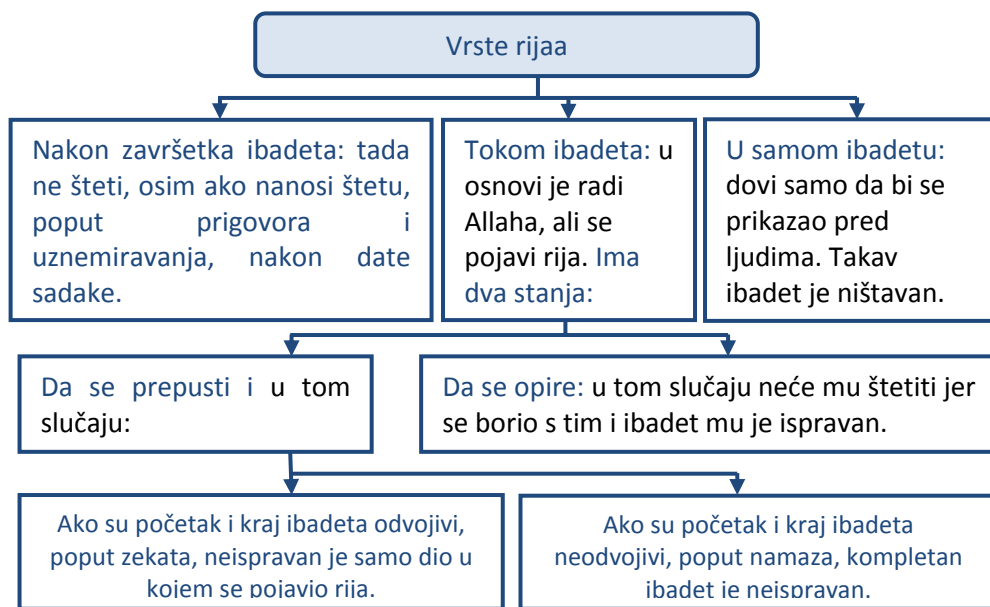
Rija znači da obožava Allaha da bi ga neko vidio i pohvalio da je pobožan, a ne znači da ibadet upućuje ljudima, osim ako se radi o velikom širku. No, ako čini neki ibadet da bi podstakao ljude na njega, to se smatra rijao, nego je to način pozivanja Allahu. Rija se liječi:

1. Učenjem tevhida, jer će mu to pomoći da aveliča Allaha i ne mari za druge mimo Njega.
2. Dova.
3. Upornost da čini djela tajno, da su između njega i Gospodara.
4. Ne ostavljati djelo pod izgovorom straha od rijaa.
5. Povećanje djela koja podsjećaju na ahiret, poput posjete kaburima uz poštivanje uslova posjete.

Zašto se Vjerovjesnik za ummet više bojao rijaa nego Dedžala?

Dedžalova smutnja desit će se u određenom vremenu pred Sudnji dan, a smutnja rijaa je uvijek prisutna.

Dedžalova smutnja je vidljiva, a rija je skriven.

sudrug – par(njak), suparnik, takmac.

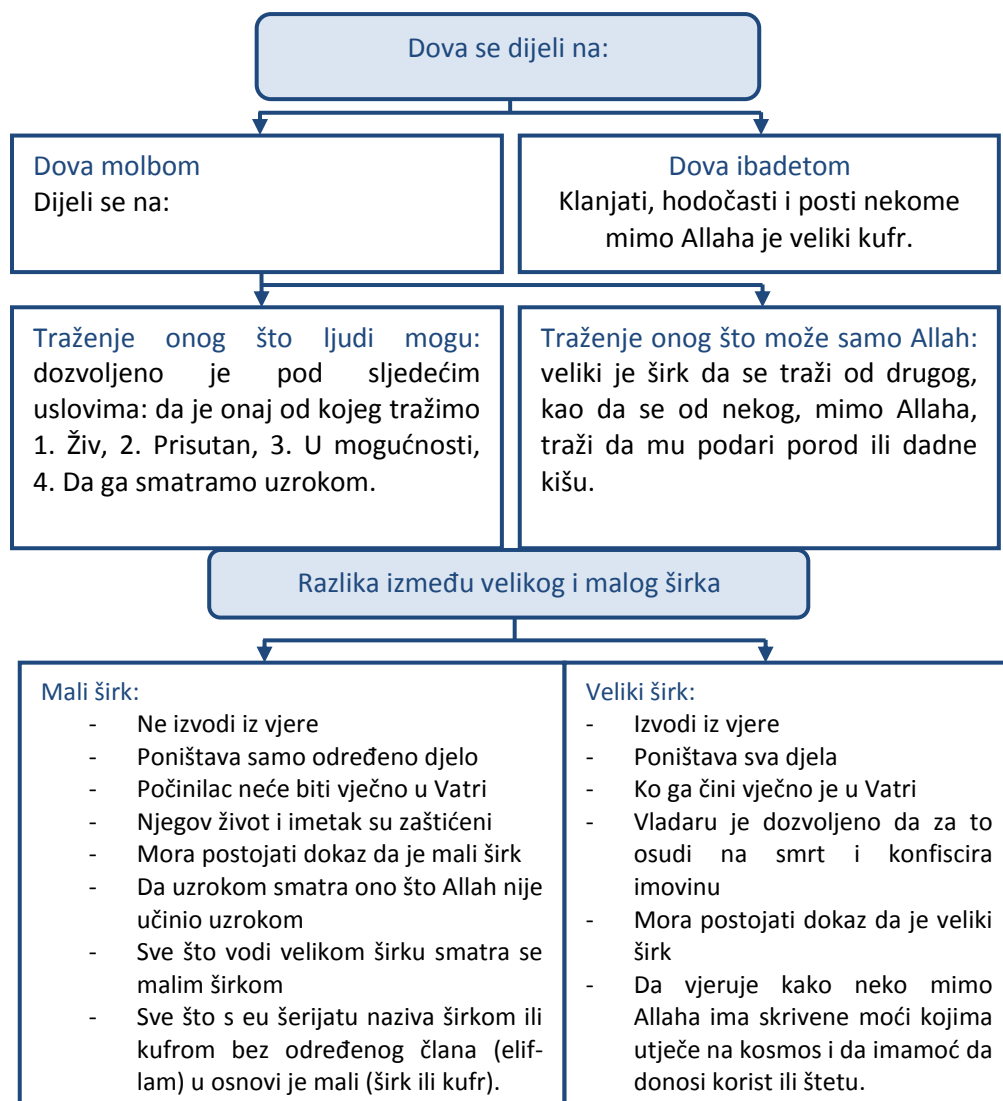
ući će u Vatru – to je kazna za pridruživanje nekoga Allahu.

ništa – to jest nikoga i ništa. Opći je izraz koji obuhvata sve moguće, pa i najčasnija Allahova stvorenja – ako Allahu pripiše sudruga ući će u Vatru.

a ko Ga sretne pridružujući Mu nešto – ući će u Vatru – ako se radilo o malom širku, ne mora biti da će vječno boraviti u Vatri, a ako se radi o velikom širku, vječno će ostati u njoj.

Pitanje širka nije nimalo lahko, ali Allah Svojim robovima olakšava iskrenost tako da učini da imaju na umu Allaha i da rade radi Njega, a ne da bi ih ljudi hvalili, jer ljudi mu neće ništa koristiti.

Važno je da čovjek ne žudi za tim da ljudi prihvataju njegove riječi zbog njega, nego da žudi za tim da ljudi prihvataju od njega istinu. Iskrenost je teško postići, ali Allah olakšava i pomaže onome ko se iskreno Njemu upravi i kroči Pravim putem.

Mesele

Prva: strah od širka.

Druga: rija je od vrste širka.

Treća: rija je od vrste malog širka (ako je neznatan rija).

Četvrta: dobri ljudi najviše trebaju strahovati od rijaa (jer ulazi neprimjetno nastani srce, pošto je skriven, a drag je duši te mnogi vole da budu pohvaljeni za ibadete).

Peta: blizina Dženneta i Džehennema.

Šesta: na njihovu blizinu ukazano je u jednom hadisu.

Sedma: ko sretne Allaha čineći Mu širk, ući će u Vatru, makar bio jedan od najvećih pobožnjaka (ako je veliki širk nikad neće ući u Džennet, a ako je mali širk, bit će kažnjen shodno veličini grijeha.)

Osma: veličanstvena je molba, molba Ibrahima, a.s., da njega i njegovo potomstvo Allah sačuva od obožavanja kumira.

Deveta: uzeo je pouku iz stanja većine, jer je rekao: „oni su, Gospodaru moj, mnoge ljude na stranputicu naveli.“

Deseta: tumačenje la ilahe illallah, kao što je naveo Buhari.

Jedanaesta: vrijednost onoga koji se sačuva od širka (je u tome da će ući u Džennet).

5. Poglavlje o pozivanju u *la ilahe illallah*

Zašto je autor naveo ovo poglavlje?

1. nakon podsticanja čovjeka da sam ostvari tevhid, podstiče ga i da druge poziva tome, jer se iman upotpunjava samo ako poziva u tevhid. Neophodno je uz lično usvajanje tevhida, druge pozivati u nj, inače će biti nepotpun.
2. kao odgovor onima koji tvrde da se počinje od namaza, a ne od tevhida.

Prvi dokaz:

Rekao je uzvišeni „Reci: ‘Ovo je put moj, ja pozivam k Allahu, imajući jasne dokaze, ja, i svaki onaj koji me slijedi, i neka je hvaljen Allah, ja Njemu nikoga ne smatram *ravnim*.“

put moj – obuhvata sve s čime je došao Vjerovjesnik od ibadeta i pozivanja k Allahu.

ja pozivam k Allahu – oni koji se bave davom Allahu dijele se na: 1. one koji istinski pozivaju Allahu i 2. one koji zapravo pozivaju nečemu ili nekome drugom.

imajući jasne dokaze – obuhvata: 1. Šerijatsko znanje, 2. Poznavanje stanja onog kojem se obraćamo, 3. Mudrost.

Šartovi dave Allahu:

1. iskrenost, 2. šerijatsko znanje, 3. mudrost, 4. poznavanje stanja onog kome se obraćamo, 5. strpljenje.

Drugi dokaz

Ibn Abbas prenosi da je Allahov Poslanik, šaljući Muaza u Jemen, rekao: “Ti ćeš, uistinu, otići narodu od ehlil-kitaba, pa neka prvo čemu ćeš ih pozvati bude svjedočenje da nema boga osim Allaha...” – u drugoj predaji: “...da iskažu Allahovu jednoću...” – pa ukoliko ti se u tome pokore obavijesti ih da im je Allah učinio obaveznim pet namaza u toku svakog dana i

noći, pa ukoliko ti se u tome pokore, obavijesti ih da im je Allah učinio obaveznim zekat, koji se uzima od njihovih bogataša i dijeli njihovim siromasima, pa ako ti se u tome pokore, nemoj uzimati njihovu najbolju i najplemenitiju imovinu. Čuvaj se dove onoga kome je nepravda učinjena, jer, uistinu između nje i Allaha nema pregrade.” Bilježe ga Buhari i Muslim.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Hadis ukazuje na:

- Propisanost slanja daija i njihovo šerijatsko obrazovanje.
- Vjerovjesnik je poslao jednog čovjeka i to je dokaz da se prihvata predaja od jednog prenosioca i u akidi.
- Nije uslovljeno da se u davi provede određen broj dana, pa treba boraviti shodno potrebi i mogućnostima.
- Pozivanje u tevhid, umjesto upuštanja u rasprave, je najlakši način pozivanja ljudi.
- Nije dovoljno samo pozivati ljude da prihvate islam, nego ih treba podučiti koje su obaveze muslimana, ali postepeno, shodno prioritetima navedenim u hadisu od Muaza.

Treći dokaz

Buhari i Muslim bilježe od Sehla ibn Sada da je Allahov Poslanik, u vrijeme pohoda na Hajber rekao: "Sutra ću predati zastavu čovjeku koji voli Allaha i Njegova Poslanika i koga vole Allah i Njegov Poslanik. Allah će dati pobjedu pod njegovim vođstvom." Ashabi su noć proveli pričajući o tome kome će je dati. Kada su osvanuli, otišli su Allahovom Poslaniku i svako od njih je želio da njemu bude data. Vjerovjesnik je tada upitao: "Gdje je Alija ibn Ebi Talib?" "Njega bole oči", rečeno je. Poslali su po njega i on je doveden. Vjerovjesnik mu je pljunuo u oči i proučio mu dovu i Alija je ozdravio kao da ga nije ni boljelo. Nakon toga mu je Vjerovjesnik dao zastavu i rekao: "Kreni polahko dok ne dođeš u njihovo područje, potom ih pozovi da Allahu ispolje tevhid i obavijesti ih kakve obaveze imaju prema Uzvišenom Allahu, jer, tako mi Allaha, da budeš uzrok da Allah uputi jednog čovjeka – bolje ti je od crvenih deva."

U hadisu je potvrđeno Allahovo svojstvo ljubavi i da Allah voli, ali je to svojstvo onako kako dolikuje Njegovoj veličini.

Potvrda posebne vrline ne znači potvrdu opće vrijednosti, kao što je primjer Vjerovjesnikovih riječi Ebu Ubejdi da je povjerenik ummeta, koje ne znače da je najbolji ashab. Isto je i sa primjerom Muaza.

Crvenih deva – crvene deve su navedene ako primjer jer su ih Arapi jako cijenili.

Četiri su vrste nadnaravnih pojava (poput toga da čovjek lebdi u zraku ili hoda po vodi):

Keramet – daje se Allahovim štićenicima, a to su oni koji posjeduju iman i bogobožnost. Primjer kerameta je slučaj mladića u pećini.

Ajet – daje se vjerovjesnicima i ne treba to zvati mudžizom, jer je u Kur'anu nazvana ajetom, a mudžiza (čudo) može biti pojava koja je nepojmljiva nekim ljudima, a da je imaju osobe koje nisu vjerovjesnici, dok ajet neće biti dat nikome nakon Vjerovjesnika, s.a.v.s.

Fadiha (sramoćenje) – ko bude lagao na Allaha, On će ga osramotiti na dunjaluku prije ahireta. Primjer fadihe je slučaj Musejleme Lažova, koji je pljunuo u oko bolesnika, pa je ovaj oslijepio, umjesto da ozdravi.

Mudžiza ili fitna – daje se šejtanovim sljedbenicima. To prepoznamo po stanju osobe: npr. nema imana ni bogobožnosti. Primjer toga su Dedžalova čuda.

Mesele

Prva: pozivanje Allahu je put onih koji slijede Allahovog Poslanika (tj. dava je put Allahovih poslanika i njihovih sljedbenika)

Druga: upozorenje na iskrenost, jer mnogi koji se bave pozivanjem u istinu, zapravo pozivaju sebi.

Treća: raspolagati jasnim dokazima je obaveza (pošto je dava obaveza, obaveza je i imati jasne dokaze o tome).

Četvrta: od ljepote tevhida je to što on čini Allaha čistim od nedostataka.

Peta: od ružnoće širka je to što Allaha prikazuje manjkavim (a muvehhid se brine o tome da Allaha prikazuje čistim od nedostataka).

Šesta: i jedna od najvažnijih je da se vjernik treba udaljiti od činilaca širka, kako ne bi postao jedan od njih, makar i ne činio širk (jer ako boravi među njima, makar ne činio širk, davat će povoda da se misli da je od njih.)

Sedma: tevhid je prva obaveza.

Osma: u njega se poziva prije nego u namaz.

Deveta: značenje riječi „da Allahu ispolje tevhid“ jest: da posvjedoče da nema drugog boga osim Allaha.

Deseta: čovjek može biti od kitabija, a da ne poznaje svoju knjigu ili da ne radi po njoj iako zna.

Jedanaesta: napomena da se podučavanje odvija postepeno.

Dvanaesta: počinje se redom od najbitnijeg (prvo tevhid, pa namaz, pa zekat itd.).

Trinaesta: zekat se daje (u osam kategorija)

Četrnaesta: alim otklanja zabune od učenika (podučavajući ga).

Petnaesta: zabranjeno je u zekat uzimati najbolji imetak.

Šesnaesta: treba se bojati dove onoga kojem je učinjena nepravda.

Sedamnaesta: obavijestio je da se dova onog koje je učinjena nepravda ne odbija, (spojivši metode zastrašivanja i podsticanja).

Osamnaesta: od dokaza tevhida je ono što se desilo Prvaku poslanika i prvacima evlija (ashabima) od iskušenja teškoćama, glađu, bolešću (pouka se uzima iz bitke na Hajberu).

Devetnaesta: Riječi „dat ću zastavu“ jedan su od znakova vjerovjesništva.

Dvadeseta: Vjerovjesnikovo pljuckanje u Alijino oko usljed čega je čudesno ozdravio je, također, jedan od znakova vjerovjesništva.

Dvadeset i prva: vrijednost Alije (hadis se ubraja u vrline Alije, radijallahu anhu).

Dvadeset i druga: vrijednost ashaba u tome što su proveli noć razmišljajući i radujući se vijesti o pobjedi.

Dvadeset i treća: Iman u kader, jer se počast desila onome koji nije težio da je dobije, a nije onima koji su težili za njom.

Dvadeset i četvrta: edeb u riječima „idi polahko“ (naredio mu je da ide polahko i da ne žuri.)

Dvadeset i peta: pozvati u islam prije borbe.

Dvadeset i šesta: to je propisano i u pogledu onih koji su ranije pozivani i protiv kojih se ranije vodila borba.

Dvadeset i sedma: pozivati s mudrošću, jer je Vjerovjesnik rekao: „obavijesti ih koje su njihove dužnosti“ (da čovjek ne bi prihvatio islam, pa ga onda odbio prakticirati. Neophodno je da se čvrsto prihvati, kako s ne bi vratio u nevjerstvo).

Dvadeset i osma: spoznaja Allahovog prava u islamu.

Dvadeset i deveta: sevap onome koji bude uzrok da bude upućen makar jedan čovjek (to mu je bolje od svega na dunjaluku što smatra lijepim).

Trideseta: zaklinjanje na fetvu (ne treba da se zaklinje na fetvu osim ako postoji opći interes ili neka korist).

Ispit iz prvog dijela (5 poglavlja)

Prvo pitanje: navedi nazive prvih pet poglavlja knjige i zašto su navedeni

Zašto je navedeno	Naziv poglavlja	
.....		1
.....		2
.....		3
.....		4
.....		5

Drugo pitanje: dopuni rečenice

- Kitabut-tevhid izučavamo iz sljedećih razloga:
 1)..... 2)..... 3).....
 4)..... 5).....
- Autor nje naveo uvod za knjigu iz razloga:
 1 2 3
- Knjigu o tevhidu možemo podijeliti na:
 1 2 3 4 5
 6 7 8 9 10
- Ako neko kaže da Knjiga o tevhidu sadrži samo uluhijjet, odgovaramo navođenjem sljedećih poglavlja:
 a.
 b.
 c.
- Ubudijet se dijeli na:
 a. Ubudijet i znači a dokaz je.....
 b. Ubudijet i znači a dokaz je.....
 c. Ubudijet i znači a dokaz je.....
- Četiri vrste ljudi koje je zabranjeno ubiti:

- Ibn Mesud je ajet „“ nazvao vjerovjesnikovim vesijjetom zato što:

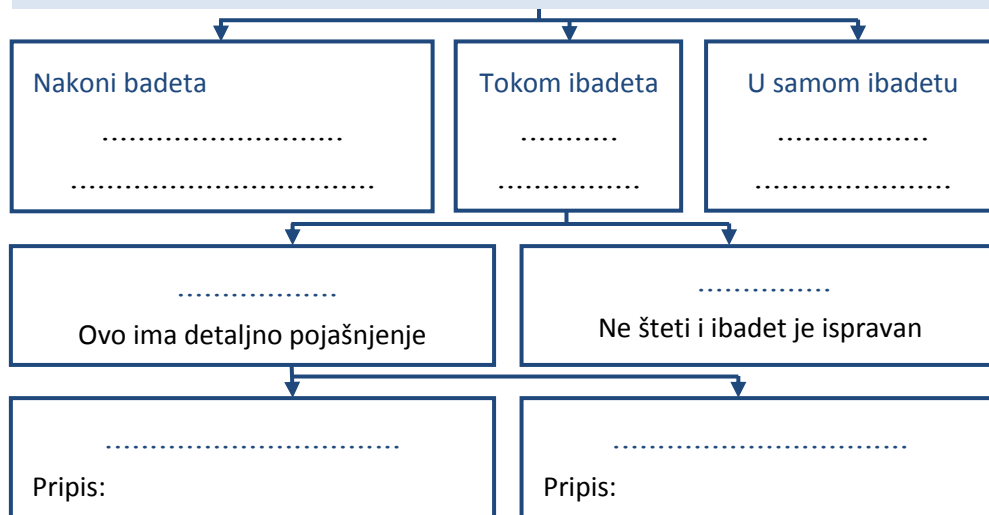
- Riječ ummetu u Kur'anu ima sljedeća značenja:

- Ostvarenje tevhida je
- Ovaj ummet bit će najbrojniji u
- Posebna vrlina ne potvrđuje
- Nema rukje osim od uroka – tj.
- U hadisu se odvraća od traženja rukje i liječenja kauterizacijom, ali ne i od odlaska ljekarima jer

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

14. Allah neće oprostiti da mu se drugi smatra ravnim – znači:
a Oprostit će ono što je manje od toga – znači:
15. I duh od Njega – znači: i Njegova riječ – znači:
16. Ono što je Allah pripisao sebi dijeli se na: 1). 2)
17. Pretakao te je Ukaša – Objasni zašto je ovo rekao Vjerovjesnik.
18. „I vjerovanje svoje s mnogoboštvom ne miješaju“ – objasni.
19. Na koji način iskazujemo strah od širka?
20. Šta znače i koje svojsvo potvrđuju riječi „želeći time Allahovo lice“?
21. Navedi šartove dave:
22. Nadnaravne pojave se dijele na četiri vrste, navedi i objasni
23. Autor je rekao: „ostavljanje rukje i kauterizacije je dio ostvarenja tevhida“, a nije spomenuo vjerovanje u loše predznake: zašto?

Treće pitanje: o vrstama rijaa dopuni tabelu

Četvrto pitanje: dopuni praznine ili označi tačan odgovor

1. Autor Knjige o tevhidu je: Muhammed ibn Abdulvehhab; Ibn Usejmin
2. Ulema savjetuju: memoriziranje teksta knjige prije izučavanja; nema fajde od memoriziranja, nego je bitno razumijevanje.
3. „Neki od sljedbenika Knjige čitaju je onako kako je objavljena“ – ajet nam poručuje da učenik ne ostavlja učenje dok dobro ne nauči: tačno; netačno.
4. Učenjaci su proučavali Knjigu o tevhidu i nisu našli munker hadise: tačno; netačno.
5. Učenjuaci nisu bezgrješni, ma koliko bili učeni: tačno; netačno.
6. Šejh Muhammed ibn Abdulvehhab napisao je: kešfuš-šubuhāt, Mesailul-džahilije, Sažetak sire, Usulul-iman, sve navedeno.
7. Broj poglavlja Knjige o tevhidu je: 67; 76; 10.
8. Svaku novu knjigu koju posjeduješ, ne trebaš odložiti u svoju biblioteku dok ne pročitaš barem uvod, sadržaj tema i nešto samog sadržaja: tačno; netačno.
9. Na koliko dijelova možemo podijeliti Knjigu o tevhidu: 11; 9; 10.
10. Najkorisnije su one knjige koje su napisane s potenciranjem dokaza, uz razumijevanje propisa i učenje mesela, kao što je Knjiga o tevhidu: tačno; netačno.
11. Znanje se sastoji od spajanja, razdvajanja, pamćenja i podjele: tačno; netačno.
12. Neophodno je precizirati definicije uleme: tačno; netačno.
13. Prvi dio u Knjizi o tevhidu je: uvod; objašnjenje tevhida; obaveznost tevhida.
14. Kod uvoda i zaključka, autor se poveo za primjerom Buharija: tačno; netačno.
15. Autor nije naslovio prvo poglavlje, a možemo ga nasloviti kao Uvodno poglavlje (Uvod): tačno; netačno.
16. Broj poglavlja koje sadrži prvi dio knjige je: 5; 6; 7.
17. Tevhid se dijeli na: tevhid uluhijjet, rububijjet imena i svojstva; spoznaju, potvrdu, volju i namjeru; sve navedeno, jer nema razlike.
18. Ko ne povjeruje u sve vrste tevhida nije muvehhid: tačno; netačno.
19. Podjela tevhida na dijelove je novotarija jer nema dokaza za to: tačno; netačno.
20. Međuodnos imana i tevhida je u značenju da je iman opći pojam, a tevhid ej dio njega: tačno; netačno.
21. Broj ruknova svjedočenja da nema drugog boga osim Allaha je: 2; 8; 7.
22. U koju vrstu tevhida se ubraja Allahovo upravljanje kosmosom i spuštanje kiše: uluhijjet; rububijjet; imena i svojstva:
23. temelj tevhida poništava: veliki širk; mali širk; novotarija.

24. Poslušnost roditeljima je jedna od najvećih obaveza: tačno; netačno.
25. U najveće haram ubraja se blud i bespravno ubistvo: tačno; netačno.
26. Ibadet je pojam koji se odnosi: na dvije stvari; nasjednu stvar.
27. Ibadet je zajednički naziv za sve ono što Allah voli i čime je zadovoljan, riječi su: Ibn Kajjima; Ibn Tejmije.
28. Ispravno je da vjerujemo u Allahova svojstva: bez tekjifa i temsila; bez teksija i tešbiha; nema razlike.
29. Svaki ajet u Kur'anu sadrži tevhid: tačno; netačno.
30. Cilj stvaranja ljudi i džina je isti ako cilj stvaranja životinja:
31. „Džine i ljude sam stvorio samo da mi robuju“ – problem biva uglavnom: u razumijevanju; u djelovanju.
32. Džini su zaduženi: samo da povjeruju; da povjeruju i pridržavaju se šerijata.
33. Pojam ummet može značiti: vođa; narod; vrijeme; skupina; sve navedeno.
34. „Mi smo svakom narodu poslanika poslali“ – od Adema i Nuha od Isaa i Muhammeda, a mudrost njihovog slanja je: uspostavljanje dokaza; milost; objašnjenje puta k Allahu; sve navedeno.
35. Sanem se ubraja u tagute koji s eobožavaju mimo Allaha: tačno; netačno.
36. Vladari i zapovjednici koji se slijede mogu biti taguti koji se obožavaju mimo Allaha: tačno; netačno.
37. Tagut je onaj ko se obožava mimo Allaha, a nije time zadovoljan: tačno; netačno.
38. Drugi ajet u Knjizi o tevhidu ukazuje na to da su svi poslanici pozivali u tevhid: tačno; netačno.
39. Riječi autora ajet i ajat, znače: dovrši ajet ili ajete: tačno; netačno.
40. Odredba, sud i volja, dijele se na kosmičku i šerijatsku: tačno, netačno.
41. Koja vrsta odredbe Allahu može biti draga s jedne strane, a mrska s druge strane: kosmička; šerijatska.
42. „I Mi smo u Knjizi objavili sinovima Israilovim: "Vi ćete doista dva puta nered na Zemlji učiniti“ ukazuje na: kosmičku odredbu; šerijatsku odredbu.
43. Sve životinje, osim geko guštera, veličaju i slave Allaha: tačno; netačno.
44. Ubudijet se dijeli na; dva dijela; tri dijela – a ptičije veličanje Allaha je: po sili potčinjenosti Allahu; po slobodnom izboru pokornosti.
45. Mušrici obavljaju neke ibadete Allahu: tačno; netačno.
46. Ibadet mora biti samo jezikom i tijelom: tačno; netačno.

47. „Koji Mu nikoga ravnim ne smatraju“ - opće značenje i obuhvata sve, uključujući vjerovjesnike, meleke, evlije, čak i vladare u dunjalučkim pitanjima: tačno; netačno.
48. Bišara je vijest koja je radosna i ne može biti štetna: tačno; netačno.
49. Allah je zabranio ubijanje: muslimana, zimmije, muahida, mustemena; svih navedenih.
50. Da li je vjerovjesnik ostavio vesijet: da; ne.
51. Riječi Ibn Mesuda „nejgova oporuka“ su zato: što sadrže cijelu vjeru; što je to oporuka od Allaha; sve navedeno.
52. Pravo robova kod Allahova je: pravo iz obaveze; pravo iz dobrote.
53. „Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju“ – govori se: samo za života Vjerovjesnika; u svako dobu.
54. Zabranio je Vjerovjesnik Muazu da prenese radosnu vijest: da bi se natjevali u dobru: da bi se oslonili na ono što im je određeno; oboje. – Je li Muaz prekršio Vjerovjesnikovu zabranu: jest; nije. Skrivanje znanja zabranjeno je u svakom slučaju: tačno; netačno.
55. je li ovaj propis važio samo za Muaza: da; ne.
56. Ako je ukazano na vrijednost nečega iz tog proizlazi da to nije vadžib: tačno; netačno.
57. „Kad se Allah samo spomene, grče se srca onih koji u onaj svijet ne vjeruju, a kada se spomenu oni* kojima se oni pored Njega klanjaju, odjednom ih radost obuzme.“ – potpuno se poklapa sa poglavljem: 2; 5; 4.
58. Ono što Allah pripisuje sebi dijeli se na: dvije vrste; tri vrste.
59. Najveća nepravda je da čovjek učini nepravdu drugom čovjeku u njegovom životu, imetku i časti: tačno; netačno.
60. Ko je ustrajavao u grijesima, mimo širka, kad sretne Allaha: bit će kažnjen; bit će u Njegovoj volji da ga kazni ili mu oprost.
61. „La ilahe illallah“ je zikr a ne dova: tačno; netačno.
62. Ima ljudi koji izgovaraju la ilahe illallah, ali to kod Allaha neće ništa vrijediti: tačno; netačno.
63. Svjedočanstvo da je Muhammed Allahov Poslanik negira činjenje: grijeha; novotarije; svega navedenog.
64. „Isa je Allahov rob“ odgovor je Židovima, a „i Njegov poslanik“ odgovor je kršćanima: tačno; netačno.
65. „Duh od Njega“ je pripisivanje Allahu od vrste: pripisivanja stvorenja Stvoritelju; pripisivanje svojstva Allahu.
66. „Allah će ga uvesti u Džennet“ – znači: potpuno; nepotpuno; oboje.
67. Ostvariti tevhid znači učiniti ga čistim od: širka; novotarije; grijeha; svega navedenog.
68. Ibrahim je bio ummet – znači: uzor; imam; učitelj dobra; sve navedeno.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

69. Ne uči se rukja za fizičke i psihičke bolesti, osim od uroka i hume: tačno; netačno.
70. U hadisu je rečeno „ne traže da im s euči rukja“, a u Muslimovoj verziji je dodatak i ne uči im se rukja. Ovaj dodatak je ispravan: tačno; netačno.
71. Ko počini veliki širk vladaru je dozvoljeno da ga osudi na smrt i konfiscira mu imovinu, osim ako se radi o zimmiji ili muahidu: tačno; netačno.
72. Razlika između onoga kojem se uči rukja i onoga koji traži da mu se uči rukja je u tome što onaj koji traži da mu se uči rukja srcem polaže nadu u nekog mimo Allaha: tačno; netačno.
73. Izjednačavanje nekoga ili nečega sa Allahom u onome što je Njegova posebnost je: veliki širk; mali širk.
74. Što je isklesano u određenom liku naziva se: sanem; vesen; oboje.
75. Pod pojmom „keraimul-emval – najvredniji imetak“ misli se na: najbolji; srednji, najslabiji.
76. Čovjek se upotpunjava znanjem i djelom: tačno; netačno.
77. Vjerovjesnik se za ummet bojao više Dedžala, nego rijaa, jer je rija mali širk: tačno; netačno.
78. Ko je iskren u vjerovanju, neophodno je da poziva u vjeru: tačno; netačno.
79. Besira ili jasan dokaz podrazumijeva: šerijatsko znanje; mudrost; poznavanje stanja onog kome se obraćamo; sve navedeno.
80. Broj šartova dave je: 5; 4; 3.
81. Razlika između velikog i malog širka

Peto pitanje: na odgovarajući način poveži kolone A i B

B	A	
Poniznost pred Allahom izvršavanjem naredbi i udaljavanjem od zabrana, iz ljubavi i veličanja.	Huma	1
Crvene deve koje su Arapi mnogo cijenili	Uluhijjet	2
Predosjećanje lošeg događaja u nečemu što čuje ili sazna	Ibadet	3

od mjesta ili vremena		
Par, suparnik, takmac	Tagut	4
Što se obožava mimo Allaha, a u obliku insana	Rija	5
Što se obožava mimo Allaha u bilo kojem obliku	Predosjećaj lošeg	6
Sve prema čemu čovjek prekoračuje granice u slijeđenju, obožavanju ili pokoravanju	Sudrug	7
Obožava Allah da ga ljudi čuju ili vide, pa da ga pohvale	Sanem	8
Allahova jednoća u stvaranju, vladanju i upravljanju	Tevhid	9
Allahova jednoća u ibadetu ili u djelima robova	Ibadet	10
Zajednički naziv za sve što Allah voli i čime je zadovoljan	Haridžije	11
Koji kažu da je počinilac velikog grijeha vječno u Vatri	Vesen	12
Iskazivanje Allahove jednoće u rububijetu, uluhijetu i lijepim imenima i savršenim svojstvima	Rububijet	13
Upravljen Allahu, okrenut od širka, udaljen od svega oprečnog tevhidu	Crvene deve	14
Ujed otrovne životinje	Pravovjerni	15

6. Poglavlje o značenju tevhida i la ilahe illallah

Nakon govora o tevhidu, duša žudi za time da spozna šta je taj tevhid (o kojem su naslovljena poglavlja o obaveznosti, vrijedannosti, kako se ostvaruje, o strahu od njegove suprotnosti, o pozivanju u nj), pa se s ovim poglavljem, a to je Tumačenje tevhida, pa do kraja knjige odgovara na to pitanje.

Prvi dokaz

Rekao je Uzvišeni: „Oni kojima se oni mole sami traže načina kako će se što više Gospodaru svome približiti, i nadaju se milosti Njegovoj i plaše se kazne Njegove. A kazne Gospodara tvoga svako se treba čuvati.“

kojima se oni mole – oni kojima se mole i sami traže načine kako da se približe Allahu, pa kako će te od njih tražiti, kad su i oni sami u potrebi i od Allaha ovisni (ovo je širk u prvom)

Drugi dokaz

Rekao je Uzvišeni: „A kad Ibrahim reče ocu svome i narodu svome: "Nemam ja ništa s onima kojima se vi klanjate, ja se klanjam samo Onome koji me je stvorio.“

samo Onome koji me je stvorio – u ovim riječima (na arapskom) je spoj negacije i potvrde. A, nije rečeno „osim Allahu“ iz dvije koristi:

1. da se ukaže na razlog zašto samo Allaha treba obožavati: On je jedini Stvoritelj i jedino Njega treba obožavati.
2. da se ukaže na neispravnost ibadeta kumira, jer oni nisu stvoritelji, pa da budu obožavani.

Tevhid se ne ostvaruje time da obožavamo Allaha pridružujući Mu nekoga, nego mora biti ibadet isključivo Allahu. Nažalost, u nekim zemljama muslimani klanjaju, poste, obavljaju hadž, ali uz to se klanjaju kaburima.

Treći i četvrti dokaz:

3. Rekao je Uzvišeni Allah: „Oni, pored Allaha, bogovima smatraju svećenike svoje i monahe.“

4. Rekao je Uzvišeni: „Ima ljudi koji su mjesto Allaha kumire prihvatili, vole ih kao što se Allah voli.“

Svećenike – tj. učenjake njihove vjere. I monahe – pobožnjake njihove vjere.

Bogovima smatraju – pokoravali su se svećenicima u nepokornosti Allahu i obožavali svoje pobožnjake (širk u pokornosti)

Vole ih kao što se Allah voli – tj. vole kumire jednako kao što vole Allaha.

Vrste ljubavi

Prirodna (npr. ljubav prema djetetu, supruzi): dozvoljena pod uslovom da nije preča od ljubavi prema Allahu.

Radi Allaha: obavezna: „Najčvršća veza imana je ljubav u ime Allaha.“

Pored Allaha: voljeti nekog kao Allaha ili više. Veliki je širk i negira ljubav prema Allahu.

Ljubav radi Allaha dijeli se na ljubav prema: djelu, djelatniku, vremenu i mjestu.

Peti dokaz:

Buhari u Sahihu bilježi da je Vjerovjesnik rekao: „Ko kaže la ilahe illallah i uznevjeruje u ono što se obožava mimo Allaha, njegov život i imetak su zaštićeni, a njegov obračun je kod Allaha.“

Objašnjenje ovoga je u narednim poglavljima.

Uznevjeruje u ono što se obožava – neophodno je odbaciti obožavanje svega što se obožava mimo Allaha i poreći svako nevjerstvo. Onaj ko prihvati kelime-i-šehadet, a tvrdi da su kršćani i židovi danas na ispravnoj vjeri, taj nije musliman, kao što nije musliman ni onaj koji smatra da su vjere ideje od kojih svako može izabrati koju želi.

Mesela

Ovdje imamo jedno od najvažnijih pitanja, a to je objašnjenje tevhida, kelime-i-šehadeta, a objašnjene su sasvim jasno (tj. da je neophodna negacija i potvrda.).

Dio tog pojašnjenja je ajet iz sure el-Isra gdje je odgovor mnogobošcima koji se mole dobrim ljudima i u tom ajetu je objašnjenje da je to veliki širk (širk u dovi)

Dio toga je i ajet-i-baraa u kojem je objašnjeno da su sljedbenici Knjigesvoje svećenike i monahe uzeli za bogove pored Allaha, a bilo im je naređeno da obožavaju samo jednog Boga. Iako se u tefsiru, što je sasvim uredu, ajet tumači u značenju da su se pokoravali svećenicima i monasima u nepokornosti Allahu, a ne da su im se molili (širk u pokornosti).

Dio toga su riječi Ibrahima, a.s., nevjernicima: „Nemam ja ništa s onima kojima se vi klanjate, ja se klanjam samo Onome koji me je stvorio“, gdje je od svega što se obožava izuzeo Allaha. Uzvišeni Allah je spomenuo da je ovo odricanje od lažnih božanstava i prihvatanje Allaha, Jedinog, tumačenje riječi la ilahe illallah, pa je rekao: „On učini riječi Tvhida trajnim za potomstvo svoje, da bi se dozvali.“

Dio toga je i ajet u suri el-Bekare gdje Allah kaže: „i oni iz vatre neće izlaziti“.

Dio toga je i ajet iz sure el-Bekare gdje o nevjernicima kaže: „Ima ljudi koji su mjesto Allaha kumire prihvatili, vole ih kao što se Allah voli.“ – Ovdje se spominje da oni vole svoje kumire, kao što vole Allaha, a to upućuje na zaključak da su veoma mnogo voljeli Allaha, ali ih to nije uvelo u islam. Pa, kako je tek sa onima koji vole kumire više nego Allaha ili koji samo kumire vole!? (ovo je širk u pokornosti. Četiri su odnosa ljubavi prema Allahu:

1. da volči Allaha više od svega drugog. To je pravi tevhid.
2. da voli druge kao što voli Allaha. To je širk.
3. da voli druge više nego Allaha. To je još gore od prethodnog.
4. da voli druge mimo Allaha, a u srcu nema nimalo ljubavi prema Allahu. Ovo je najgore i najmračnije.)

Dio toga je i hadis: „Ko kaže la ilahe illallah i uznevjeruje u ono što se obožava mimo Allaha, njegov život i imetak su zaštićeni, a njegov obračun je kod Allaha.“ – ovo je najjasnije pojašnjenje značenja la ilahe illallah. Vjerovjesnik je ukazao da život i imetak ne bivaju zaštićeni tek pukim izgovaranjem ove rečenice, pa ni spoznajom njenog značenja uz izgovaranje, pa ni priznavanje toga, pa ni to da samo Allaha moli ne čineći mu širk, sve dok tome ne doda nevjerovanje u sve što se obožava mimo Allaha. A, ako izrazi sumnju i ne želi se očitovati, to mu neće zaštititi život i imetak.

Ovo je jako važno pitanje, a njegovo objašnjenje veoma je jasno i dokaz protiv oponenata je neoboriv.

7. poglavlje: U širk se ubraja nošenje narukvica, konaca i sličnog radi otklanjanja ili sprečavanja nevolje

U širk se ubraja – tj. dio je širka, a može biti veliki i mali, zato je naveo općenito.

Radi otklanjanja – nakon što se desi. Ili sprečavanja nevolje – prije nego se desi.

Je li nošenje narukvica, konaca i sličnog veliki ili mali širk?

Mali širk:

Ako vjeruje da je to uzrok, iako to Allah nije učinio ni šerijatskim ni osjetilnim uzrokom.

Veliki širk:

Ako vjeruje da ona sama po sebi ima utjecaj i donosi korist ili otklanja štetu.

Stanje ljudi u pogledu odnosa prema uzrocima

Veliki širk: da vjeruje kako nešto mimo Allaha samo po sebi ima utjecaj, donosi korist ili otklanja štetu.

Mali širk: da prihvata kao uzrok ono što Allah nije učinio uzrokom, kao što je vješanje bikove glave za uklanjanje uzroka.

Ispravno: da prihvata kao uzroke samo ono što je Allah učinio uzrokom. A uzroci su ili osjetilni (lijekovi) ili šerijatski (rukja).

Odnos ljudi prema uzrocima:

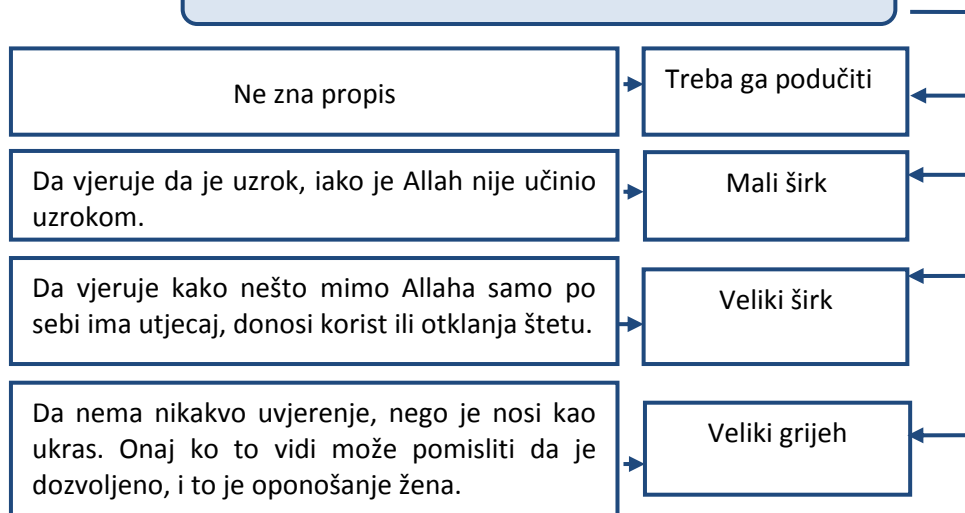
Ispravan odnos: prihvataju samo osjetilne i šerijatske uzroke.

Pretjeruju: uzimaju kao uzrok ono što nije uzrok; poput sufija.

Poriču uzroke: negiraju Allahovu mudrost u tome; poput džebrija.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Stanja i propis onoga koji kači konce i slično:

Prvi dokaz

Rekao je Uzvišeni: „A ti reci? "Mislite li vi da bi oni kojima se, pored Allaha, klanjate mogli otkloniti štetu, ako Allah hoće da im je učini.“

Ovi kipovi ne koriste onima koji ih obožavaju, niti im sami donose korist i štetu, niti su urok toga. Isto je sa svim ostalim što nije šerijatski ili kaderski uzrok, tako da se prihvatanje toga kao uzroka smatra širkom Allahu.

Reci: „dovoljan mi je Allah“ – ovo je prepuštanej svoga slučaja Allahu, a odbacivanje fiktivnih uzroka.

Drugi dokaz

Imran ibn Husajn prenosi se da je Vjerovjesnik vidio čovjeka na čijoj je ruci bila narukvica od bakra. „Šta je to?“, upitao ga je. „Protiv slabosti (vahine)“, odgovorio je. „Skinij je“, rekao je, „jer će ti ona uistinu samo povećati slabost. Kad bi umro, a ona bila na tebi, nikada ne bi bio spašen.“ Prenosi ga Ahmed prihvatljivim senedom.

Narukvica od bakra – narukvica od bakra ili nečeg drugog, čak i ako je od željeza ili od konca.

“Šta je to?” – da bi utvrdio, prije ukazivanja na grešku, jer se za nešto što nije greška, može pomisliti da jest.

“Protiv slabosti (vahine)” – riječ vahina u arapskom jeziku označava bolest kostiju sličnu reumatizmu. Ovaj je nosio narukvicu u nadi da će mu otkloniti tu bolest i sačuvati ga od nje.

“Skini je”, rekao je, **“jer će ti ona uistinu samo povećati slabost** – tj. slabost u tijelu i vjerovanju. A, kazna je od iste vrste kao i djelo.

Treći dokaz

Ukbe ibn Amir prenosi kao hadis: **“Ko se veže zapisom (talisman, amulet, hamajlija), ne dao mu Allah ništa, a ko se veže morskom školjkom (kao hamajlijom) ne dao mu Allah nikad mira.”** U drugoj predaji: **“Ko se veže hamajlijom (zapisom) učinio je širk.”**

Ko se veže zapisom – ko ga okači na sebe i veže svoje srce za njega. zato nije rečeno u značenju „ko objesi“

Ne dao mu Allah ništa – ovo ili je dova protiv njega ili je obavijest o njegovom stanju.

A ko se veže morskom školjkom (kao hamajlijom) – školjke i drugo iz mora.

Ne dao mu Allah nikad mira – da ga ne ostavi namiru, tako d adobije suprotno od onog što je htio, njenim kačenjem.

učinio je širk – veliki širk, ako vjeruje da to samo po sebi ima utjecaj, bez Allahove volje, a u suprotnom je mali.

Četvrti dokaz

Ibn Ebi Hatim prenosi da je Huzejfe na ruci jednog čovjeka vidio konac (kao hamajliju) od groznice, pa je otkinuo konac i proučio Allahove riječi: **“Većina ovih ne vjeruje u Allaha, nego druge Njemu smatra ravnim.”**

od groznice – zbog groznice, želeći da ga izliječi od nje ili da ga popusti.

otkinuo konac – otklanjajući zlo rukom. To govori koliko su dobri prethodnici bili nepokolebljivi u otklanjanju zla.

Propis kačenja nečeg kao hamajlije: svaki vid toga je zabranjen, bio narukvica, konac, školjka, talisman za sreću, vučije oko, šapa, stara papuča, plavo oko, dlan, volovsko oko, kipovi lava, neko drvo, krpa itd.

Mesele

Prva: stroga zabrana nošenja narukvica, konaca i ličnog, radi zaštite od navedenih stvari.

Druga: ako bi ashab umro s okačenom hamajlijom, ne bi uspio. To je dokaz ispravnosti govora ashaba da je mali širk veći od velikog grijeha (jer širk neće biti oprošten, makar bio i mali, za razliku od velikih grijeha).

Treća: nije dao opravdanje u neznanju. (nije dao opravdanje nakon što mu je objasnio. A, dvije su vrste neznanja:

1. neznanje za koje nema opravdanja – ono čiji je uzrok nemar prema učenju i pored postojanja mogućnosti. Takvo neznanje nije opravdanje ni za kufr ni za grijeh.

2. neznanje za koje ima opravdanje – ono čiji je uzrok suprotan od navedenog. Tj., da nije bio nemaran prema učenju, da nije postojala mogućnost da nauči, tako da mu nije moglo ni naumpasti da bi to moglo biti haram. Ovakvom je neznanje opravdanje: ako je bio musliman, neće mu škoditi, a ako je bio nevjernik, on se na dunjaluku tretira kao nevjernik, a na onom svijetu njegov slučaj predusit će Allah).

Četvrta: neće mu koristiti ono što kači na sebe, nego će mu, čak, i štetiti, kao što je rekao Vjerovjesnik: „to ti samo povećava slabost.“

Peta: oštar prijekor onome koji prakticira takve stvari.

Šesta: jasno davanje do znanja da je onaj koji se veže za nešto, prepušten tome.

Sedma: jasno davanje do znanja da je onaj ko okači hamajliju učinio širk.

Osma: kačenje konca za zaštitu od groznice ubraja se u to.

Deveta: Huzejfino citiranje ajeta dokaz je da su ashabi ajete o velikom širku koristili kao dokaz za mali širk, kao što je Ibn Abbas spomenuo ajet i el-Bekare (o voljenju).

Deseta: kačenje školjki protiv uroka ubrajha se u to (širkijatske hamajlije).

Jedanaesta: dova protiv onoga ko okači hamajliju da mu Allah ne dadne ništa i da onome koji okači školjku radi uroka ne dadne mira, tj., da ga je Allah ostavio (Ali, mi nemamo pravo da osobi na kojoj vidimo hamajliju kažemo „Allah ti ne dao ništa“, jer to ga može odvratiti od upute. Zato ga trebamo podučiti hadisu i lijepo pozvati da se ostavi tih stvari.).

8. Poglavlje o rukji i hamajlijama

Zašto je naslov Poglavlje o rukji, a ne Poglavlje o tome da je rukja širk:

1. zato što postoji ispravna, šerijatska, rukja i neispravna rukja.
2. Sve hamajlije su širk, osim ako su samo ajeti – tada je zabranjeno.

Prvi dokaz

Buhari u Sahihu prenosi od Ebu Bešira el-Ensarije, da je bio sa Allahovim Poslanikom na nekom njegovom putovanju, pa je poslao izaslanika s naredbom da na vratu nijedne deve ne ostane ogrlica od strune ili je rekao: "... ogrlica, a da ne bude otkinuta."

Poslao izaslanika – da provjeri njihovo stanje, kako nalaže šerijat.

Ogrlica – vjerovali su da to štiti deve od uroka, a to je neispravno vjerovanje.

Drugi i treći dokaz

2. Ibn Mesud je rekao: "Čuo sam Allahovog Poslanika kako kaže: "Zaista su rukja i hamajlije širk." Bilježe ga Ahmed i Ebu Davud.

3. Abdullah ibn Ukejm prenosi da je Allahovog Poslanik rekao: "Ko se veže za nešto, tome će biti prepušten." Bilježe ga Ahmed i Tirmizi."

Zaista su rukja – misli se na rukje koje su mnogobošci prakticirali, je rone sadrže širk ili stvari koje šerijat nije odobrio.

Ko se veže za nešto – u hadisu nije rečeno „alleka“, nego je rečeno „tealleka“ jer arapskom jeziku ta riječ ima obuhvatnije značenje te podrazumijeva i kačenje nečega i vezivanje srca za to. Onaj ko se veže za Allaha – On mu je dovoljan, a ko se veže za nekog mimo Njega – propao je.

Čovjek se ne treba vezivati za uzroke nego za Allaha. Npr. radnik koji se srcem (pouzdanjem) potpuno vezuje za svoju platu, a ne za Allaha (Opskrbitelja), upao je u neku vrstu širka. No, ispravno će biti ako vjeruje da je plata uzrok, a uzročnik Allah.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Šatrovi šerijatske rukje

Da vjeruje kako je ona samo šerijatski uzrok koji ne djeluje bez Allahove dozvole

Da je na arapskom jeziku, jasno čujnih, razgovijetnih i poznatih riječi

Da je iz Kur'ana i sunneta ili da dovi Allahovim imenima i svojstvima

Ako jedan od šartova nedostaje, rukja nije šerijatska. Nema rukje na nearapskom jeziku, osim u vidu dove, jer je dova je ispravna na svim jezicima, pod uslovom da ne mijenja Allahova imena, jer se imena na svakom jeziku izgovaraju isto.

Hamajlije su nešto što se vješa na djecu da ih čuva od uroka. No, neki dobri preci dozvoljavali su da se vješa nešto iz Kur'ana, a neki, poput Ibn Mesuda, nisu i smatrali su to zabranjenim.

Pod rukjom se misli na ono što se još naziva azaim. Iz zabrane je, na temelju dokaza, izuzeta ona (rukja) koja ne sadrži širk. Allahov Poslanik je to dozvolio protiv uroka i ujeda otrovne životinje.

Tivela je nešto što ljudi rade vjerujući da će ženu omiliti mužu ili muža ženi.

Zaručnički prsten može biti od tivele i imati ova stanja:

Haram

U najboljem slučaju, haram je, jer je kršćanski običaj vezan za njihovo uvjerenje u trojstvo. Muškarecu je dodatno zabranjeno, ako je od zlata.

Mali širk

Ako vjeruje da je uzrok trajanja bračne veze.

Veliki širk

Ako vjeruje da taj prsten sam po sebi donosi korist ili otklanja štetu.

Četvrti dokaz

Bilježi Ahmed da je Ruvejfi rekao: "Allahov Poslanik rekao je: 'O Ruvejfi, ti ćeš možda dugo živjeti, pa obavijesti narod da se Muhammed odriče onoga ko pravi čvoriće na svojoj bradi ili stavi hamajliju (od vetera) ili se nakon nužde čisti životinjskim izmetom ili kostima.'"

ko pravi čvoriće na svojoj bradi – bilo iz oholosti bilo iz uvjerenja da je to uzrok sprečavanja uroka.

ili stavi hamajliju (od vetera) – veter je struna (kanap) koji se pravi od ovčijeg živca, a koristi se kao sredstvo zaštite od uroka.

ili se nakon nužde čisti životinjskim izmetom – govori se o čišćenju tragova sa tijela nakon obavljene male ili velike dužde.

ili kostima – ili životinjskim kostima. Ovo je zato što su kosti hrana džina, a balega je hrana džinskih životinja.

Peti i šesti dokaz

5. Seid ibn Džubejr je rekao: "Ko otrgne hamajliju sa čovjeka, kao da je oslobodio roba." Predaju je prenio Veki.

6. On (Veki), također, prenosi da je Ibrahim (en-Nehai) rekao: "Prezirali su sve hamajlije, bilo da su od Kur'ana bilo da su od nečeg drugog."

kao da je oslobodio roba – jer ga je oslobodio od robovanja šejtanu koje je širk, a to je važnije od toga da ga je oslobodio od robovanja ljudima. No, dužan je da tu hamajliju otrgne na najljepši način.

Zašto se kaćanje ajeta kao hamajlije smatra zabranjenim

To je neprimjeren odnos prema Kur'anu, jer neko s tim može ući u toalet.

Time možemo otvoriti vrata velikog zla, jer neki mogu pomisliti da su sve hamajlije dozvoljene.

Potpada pod hadis: „Rukje, hamajlije i tivila su od širka.“

Neki dobri prethodnici nazivali su to mekruh, a to je kod njih imalo značenje harama.

Mesele

Prva: objašnjenje šta su rukje i hamajlije.

Druga: objašnjenje šta je tivelya.

Treća: da je sve troje navedeno od širka, bez izuzetka.

Četvrta: rukja s istinitim riječima od uroka i ujeda otrovnica nije od širka (ni rukja od nečeg drugog mimo navedenih stvari, poput rukje od sihra, nije od širka).

Peta: ako je hamajlija od kur'anskih ajeta, učenjaci se razilaze je li i to od širka (preferirajuće je mišljenje Ibn Mesuda da jest, jer je osnova da to nije propisano).

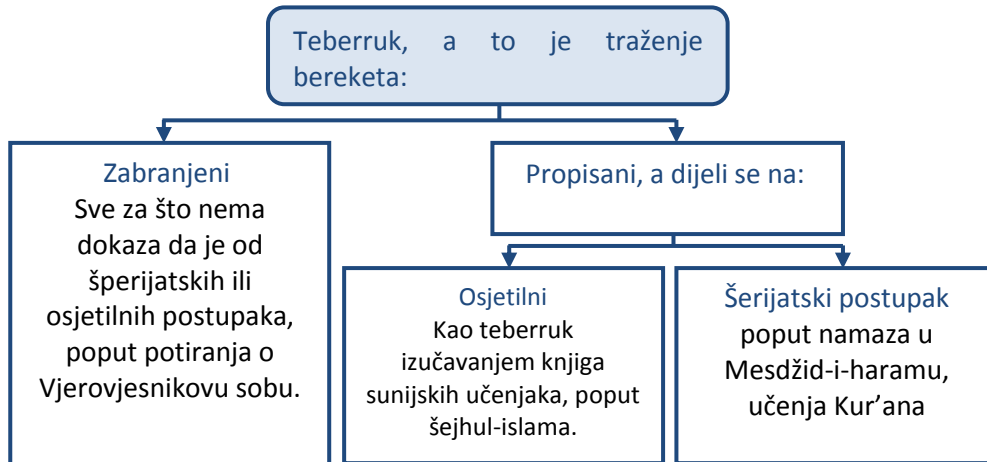
Šesta: kačenje strune na životinje protiv uroka je od toga (tj. od širka).

Sedma: oštra prijetnja kaznom onome ko kači strunu.

Osma: veliki sevap za onogha koji otkine hamajliju sa čovjeka.

Deveta: prethodno navedene riječi Ibrahima en-Nehaija ne pobijaju ranije izrečenu tvrdnju o postojanju razilaženja uleme o ovom pitanju, jer je Ibrahim pod onima koji su „prezirali sve hamajlije“ mislio na učenike Ibn Mesuda (a ne na Vjerovjesnikove ashabe, kao ni na sve tabiine).

9. Poglavlje: ko traži bereket od drveta, kamena i sličnog

Prvi i drugi dokaz

1. Rekao je Uzvišeni Allah: "Šta kažete o Latu i Uzzau i Menatu, trećoj, najmanje cijenjenoj?! To bi tada bila podjela nepravedna."
2. Ebu Vakid el-Lejsi je rekao: "Bili smo sa Allahovim Poslanikom u pohodu na Hunejn, a tek smo nedavno bili napustili nevjerstvo. Mušrici su imali jedno lotosovo stablo kod kojeg su klečali i na njega vješali svoje oružje. Zvali su ga Zatu-envat, pa kad smo prolazili kraj tog drveta, rekli smo: 'Allahov Poslaniče, daj da i mi imamo Zatu-envat kao što oni imaju Zatu-envat'. Allahov Poslanik je rekao: 'Allah je najveći! Zaista je to običaj! Rekli ste, tako mi Onoga u čijoj je ruci moja duša, onako kako su Israelićani kazali Musau: 'Napravi i ti nama boga, kao što oni imaju bogove!' 'Vi ste, uistinu narod koji nema pameti!', rekao im je (Musa). A, vi ćete, zaista, slijediti primjere onih koji su bili prije vas." Bilježi ga Tirmizi ocjenjujući ga sahihom.

Šta kažete o Latu i Uzzau – obavijestite me o ovim kipovima koje veličate i njihovom stanju u vezi ovih veličanstvenih znakova poput miradža. Jer, oni su vjerovali da im ti kipovi mogu donijeti korist ili štetu, i zato su im se molili, prinosili žrtve i nastojali im se umiliti.

Latu – prema jednom mišljenju izgovara se Latt i to je bio dobar čovjek koji je mijesio brašno i pravio hljeb za hadžije.

Po drugom mišljenju izgovara se Lat i izvedeno je iz nekih Allahovih imena.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

i Uzzau – izvedeno je iz Allahovog imena el-Aziz

i Menatu – po jednom mišljenju izvedeno iz Allahovog imena el-Mennan, po drugom od riječi mina, zbog toga jer se kod ovog kipa mnogo puštala krv. Odatle i nazvi Mina.

tek smo nedavno bili napustili nevjerstvo – spomenuo je to kao opravdanje zbog toga što su tražili.

na njega vješali svoje oružje – vješali su na njega svoje oružje kao vid teberruka.

Zatu-envat – vješali su na njega svoje oružje nadajući se da će im taj postupak donijeti bereket.

daj da i mi imamo Zatu-envat kao što oni imaju Zatu-envat – znali su da ibadet mora biti potvrđen Kur'anom i sunnetom, pa su tražili dozvolu od Vjerovjesnika, pa ih je on oštro ukorio i nisu upali u taj širk.

slijediti primjere onih koji su bili prije vas – radit ćete stvari koje su oni radili i govoriti ono što su oni govorili. Ovo je obavijest i upozorenje.

Mesele

1. Tumačenje ajeta iz sure Nedžm (Šta kažete o Latu i Uzzau i Menatu, trećoj, najmanje cijenjenoj?! To bi tada bila podjela nepravedna).

2. Spoznaja šta su tražili (ashabi su tražili Zatu envat povodeći se za nevjernicima, a ne s ciljem da obožavaju to drvo)

3. Ipak, nisu to učinili

4. Ashabi su htjeli da se time približe Allahu, vjerujući da On to voli.

5. Ako je to bilo nepoznato ashabima, preče je da drugim ljudima bude nepoznato (tako da se ne treba obmanuti postupcima ljudi)

6. Ashabii su stekli dobra djela, obećanje nagrade i oprost, kakve nisu stekli drugi (zato ih spominji samo po dobru, jer je njihovo diskreditiranje napad na Allaha, Njegovu vjeru i Njegovog Poslanika, kao i na njih same)

7. Poslanik im nije dao opravdanje, nego ih je ukorio riječima: „Allah je najveći! Zaista je to običaj... A, vi ćete, zaista, slijediti primjere onih koji su bili prije vas.” – i s ove tri stvari ih je žestoko ukorio.

8. Velika stvar i ono što je ciljano odgovorom jest da ih obavijesti da je njihov zahtjev na nivou onoga što su tražili Israelićani kada su rekli Musau: "Napravi i ti nama boga..."; (u tome je zabrana oponašanja mnogobožaca u izrazima)

9. Negiranje toga ulazi u značenje riječi „la ilahe illallah“ iako je to bilo nepoznato i skriveno ashabima; (značenje la ilahe illallah je negacija svih bogova osim Allaha, pa tako podrazumijeva i negiranje da je bereket od bilo koga osim od Allaha.)

10. Vjerovjesnik se zakleo pri odgovoru, a on to čini samo zbog velike koristi (ili otklanjanja štete)

11. Širk se dijeli na veliki i mali, stoga zbog onog što su tražili nisu postali otpadnici od vjere;
12. Njegove riječi „a tek smo nedavno bili napustili nevjerstvo“ ukazuju na to da drugima ovo pitanje nije bilo nepoznato (stoga oni imaju opravdanje u neznanju, jer su tek nedavno primili islam)
13. Dozvoljenost da se tekbirom izražava čuđenje, nasuprot onima koji to neodobravaju.
14. Sedduz-zeroi – blokiranje sredstava (a to su putevi koji vode nečemu. Predmetna sredstva dijele se na:
 1. sredstva koja vode ka onom što treba izvršavati. Takva sredstva se ne blokiraju.
 2. sredstva koja vode nedolječnim stvarima. Ona se blokiraju i na njih je autor ovdje mislio.)
15. Zbrana opomašanja neznabožaca (ne odnosi se samo na oni koji su bili prije poslanstva, nego na sve koji nisu spoznali istinu i rade djela nezalica.)
16. Srdžba pri podučavanju.
17. Opće pravilo u riječima „zaista je to običaj“ (ovo je upozorenje).
18. To je jedan od znakova vjerovjesništva, jer se desilo kako je i obavijestio.
19. Sve za što je Allah u Kur'anu ukorio Židove i kršćane važi i za nas.
20. Bilo im je poznato da se ibadeti temelje na naredbama, stoga su upozoreni na pitanja u kaburu. "Ko je tvoj gospodar" je jasno; "Ko je tvoj vjerovjesnik" – vidi se iz njegovog obavješćavanja o gajbu (skrivenom, tajnom); A što se tiče pitanja: "Koja je tvoja vjera?" – vidi se iz riječi: "Napravi i ti nama boga ... ", itd.
21. Običaji kitabija su pokuđeni, kao i običaji mnogobožaca.
22. Onaj ko prijeđe sa neistine na koju se njegovo srce naviklo, ne može biti siguran da mu nešto od tih navika nije i dalje u srcu, što se vidi iz riječi „a tek smo nedavno bili napustili nevjerstvo“. (zato je mudro da se bludnik nakon bičevanja protjera iz mjesta gdje je počinio grijeh, kako se ne bi vratio tome. tako se treba udaljiti i od mjesta nevjerstva, širka, grijeha. Put ehli-sunneta je da se znanje uzima od provjerene uleme, a od onog koje bio u zabludi, pa se pokajao, uzima se tek kad učenjaci posvjedoče čistoću njegove akide i da više nema pri sebi onih zabluda koje je imao.)

10. Poglavlje: ono što je došlo o klanju nekome mimo Allaha

Zašto je poglavlje naslovio sa „ono što je došlo“, a ne sa „od velikog širka je“?

1. da bi se učenik vježbao kako ekscerpirati propis iz dokaza, što je dio stručnog odgoja.
2. ili zato što s eklanje nekome mimo Allahu dijeli na dozvoljeno i na veliki širk.

Prvi i drugi dokaz

1. Rekao je Uzvišeni: „Reci: ‘Klanjanje moje i obredi moji i život moj i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova, koji nema sudruga, i ja sam prvi musliman.’“
2. Rekao je Uzvišeni: „Zato se Gospodaru svome moli i kurban kolji.“

Reci – reci tim mnogobošcima, javno očitujući da zastupaš čisti tevhid.

Klanjanje moje – moja tjelesna djela, od kojih je najvrijedniji namaz, bio farz ili nafila.

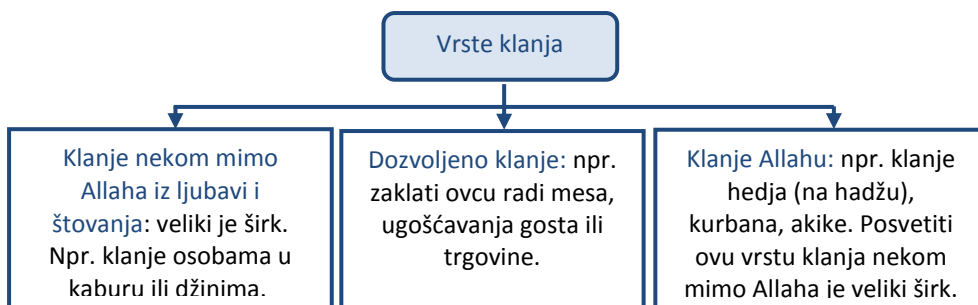
i obredi moji – sva moja materijalna djela, od kojih je klanje kurbanda najvrijednije.

i život moj i smrt moja – svaki moj postupak i moje stanje bio živ ili mrtav, pripadaju Allahu.

I ja sam prvi musliman – može značiti: 1. Prvi musliman u ovom ummetu; 2. Prvi u smislu najveći, najdosljedniji u pridržavanju islama.

kurban kolji – u ime Allaha, kao što namaz klanjaš Allahu, jer je i klanje ibadet.

Vrste klanja

Treći dokaz

Alija ibn Ebi Talib je rekao: "Allahov Poslanik obavijestio me je o četiri stvari: Allah je prokleo onog ko prinese žrtvu nekom drugom mimo Allaha, Allah je prokleo onoga ko proklinje svoje roditelje, Allah je prokleo onoga ko pruži zaštitu prijestupniku, Allah je prokleo onoga ko mijenja oznake na zemlji (pomjera među)." Bilježi ga Muslim.

Prokleo – prokletstvo od Allaha je protjerivanje i udaljavanje od Njegove milosti. Ove Poslanikove riječi mogu biti obavještenje da je Allah prokleo onog ko kolje nekom mimo Allahu, a može biti da moli: „Allaha učini prokletim onog ko kolje nekom mimo Allahu.

Četvrti dokaz

Tarik ibn Šihab prenosi da je Allahov Poslanik rekao: "Jedan čovjek ušao je u Džennet zbog mušice, a jedan je zbog mušice ušao u Vatru." "Kako to, Allahov Poslaniče!?", upitali su, pa je odgovorio: "Dva čovjeka naišla su na jedan narod koji je imao kumira i nikome nisu dopuštali da prođe kraj njega dok mu ne prinese žrtvu. 'Prinesi žrtvu!', rekli su jednom od njih, a on je rekao: 'Nemam ništa da prinesem kao žrtvu.' 'Prinesi, pa makar mušicu', rekli su. Prinio kao žrtvu mušicu i oni su ga pustili. Taj je taj ušao u Vatru. I drugom su rekli: 'Prinesi žrtvu!', a on je rekao: 'Ja nikom drugom ne prinosim žrtvu mimo Uzvišenog Allaha.' Oni su ga ubili i on je ušao u Džennet." Zabilježio ga je Ahmed.

Mesele

1. Tumačenje ajeta: "Reci: 'Molitva moja, i obredi moji' ..."
2. Tumačenje ajeta: "Zato se Gospodaru svome moli i kurban kolji;"
3. Početak hadisa proklinjanjem onoga koji kolje nekome drugome mimo Allahu. (jer je širk, a najveće je Allahovo pravo)
4. Proklinjanje onoga koji proklinje svoje roditelje, a tu spada i da proklinješ roditelje nekog čovjeka, pa onda on prokune tvoje; (pa je to kao direktno psovanje ili direktno proklinjanje)
5. Proklinjanje onoga koji pruži utočište muhdisu onome ko učini nešto što iziskuje da se nad njim izvrši Allahovo pravo (kazna), pa traži nekoga ko će ga zaštititi od toga; (onaj ko im pruži pomoć i podršku u većem je grijehu od onog koji im samo pruži utočište)

Ihdas može biti:

1. u vjeri, npr. novotarije koje su uvele džehmije, mutezile, rafidije i drugi.
 2. u pitanjima od interesa za ummet, kao što je pružanje utočišta zločincima, poput lopova i drumskih razbojnika.
 6. Proklinjanje onoga koji mijenja granice zemlje – međe između sebe i svog komšije, pomičući ih naprijed ili nazad;
 7. Razlika između proklinjanja određene osobe i proklinjanja grješnika u globalu; (prvo je zabranjeno, a drugo dozvoljeno, u osnovi nije dozvoljeno nekontrolirano proklinjanje)
 8. Pričao o žrtvovanoj mušici je velika pouka; (prihvatimo li da je predaja vjerodostojna)
 9. Jedan od dvojice ušao je u Vatru zbog te mušice, iako mu nije bila namjera da prinese žrtvu, nego je to uradio kako bi se spasio; (jer u prijašnjim narodima prisila nije prihvatana kao opravdanje)
 10. Spoznaja mjesta širka u vjerničkim srcima: kako je samo bio strpljiv ovaj što su ga ubili, i nije ih podržao u njihovom traženju, iako su oni od njega tražili tek spoljašnje djelo; (onome u čijem popuštanju i posustajanju bi bila šteta za islam, obaveza je da se strpi i osaburi)
 11. Onaj što je ušao u Vatru bio je musliman, jer da je bio nevjernik ne bi rekao: "Ušao je u Vatru zbog mušice"; (žrtvovanje mušice je bio uzrok da uđe u Vatru)
 12. Ovaj hadis upućuje na jedan drugi vjerodostojan hadis u kojem se kaže: "Džennet je bliži svakom od vas od remenja vaše obuće, a i Vatra također"; (cilj ovoga je podsticanje na dobro i odvrćanje od zla)
 13. Spoznaja da je djelo srca glavni cilj, čak i kod mušrika; (a lijek za srce su Kur'an i sunnet, pa nemoj opterećavati svoje srce dunjalukom)
- Šta je bolje za čovjeka kad bude prisiljavan na nevjerstvo: da osaburi dok ne bude ubijen ili da pristane vanjštinom:
1. Nije dozvoljeno da čovjek prihvati kufr vanjštinom i unutrinom, jer je to otpadništvo.
 2. Dozvoljeno je da prihvati vanjštinom, ali ne i unutrinom, i to s nijetom da se spasi od onih koji ga prisiljavaju.
 3. Dozvoljeno je i ubraja se u sabur da čovjek odbije kufr vanjštinom i unutrinom makar po cijenu života. Ovo u slučaju da nečije nesaburanje može nanijeti štetu po vjeru muslimanskih masa, a inače treba prihvatiti vanjštinom, odbacujući kufr u svojoj nutrini.

11. Poglavlje: ne kolje se Allahu na mjestu gdje se prinosi žrtva nekom mimo Njega

Ovakav prelazak s teme na temu je jedan od najljepših. Nakon što je spomenuo klanje nekome mimo Allaha, autor je prešao na govor o zabranjenosti da se Allahu kolje na mjestu gdje se kolje nekome mimo Njega.

Ovo je najljepši mogući prelazak s jedne na drugu temu. Autor je nakon spominjanja klanja radi nekog mimo Allaha spomenuo da je zabranjeno i klanje radi Allaha na mjestu na kojem se kolje i radi nekog drugog; na primjer da neko želi zaklati radi Allaha na mjestu gdje se kolje idolima. Mudrost tog propisa je:

1. To vodi k oponašanju nevjernika.
2. Može dovesti do zabune i pomisli da je djelo mnogobožaca ispravno.
3. To će biti podsticaj mnogobošcima u njihovom djelu, a to nije dozvoljeno, nego ih treba rasrditi.

Prvi dokaz

Rekao je Uzvišeni: „Ti u njoj nemoj nikada molitvu obaviti!“

Zašto je autor naveo ovaj ajet

Pošto je Mesdžid-i-dirar bio mjesto nepokornosti, štete, nevjerstva, zmetanja razdora između vjernika, Allah je zabranio Poslaniku da u njemu klanja, iako bi on u njemu klanjao Allahu. To je dokaz da se ne klanja ni na jednom mjestu gdje se čine grijesi Allahu, makar i nakon nestanka tog mjesta. Namaz i klanje su ibadet.

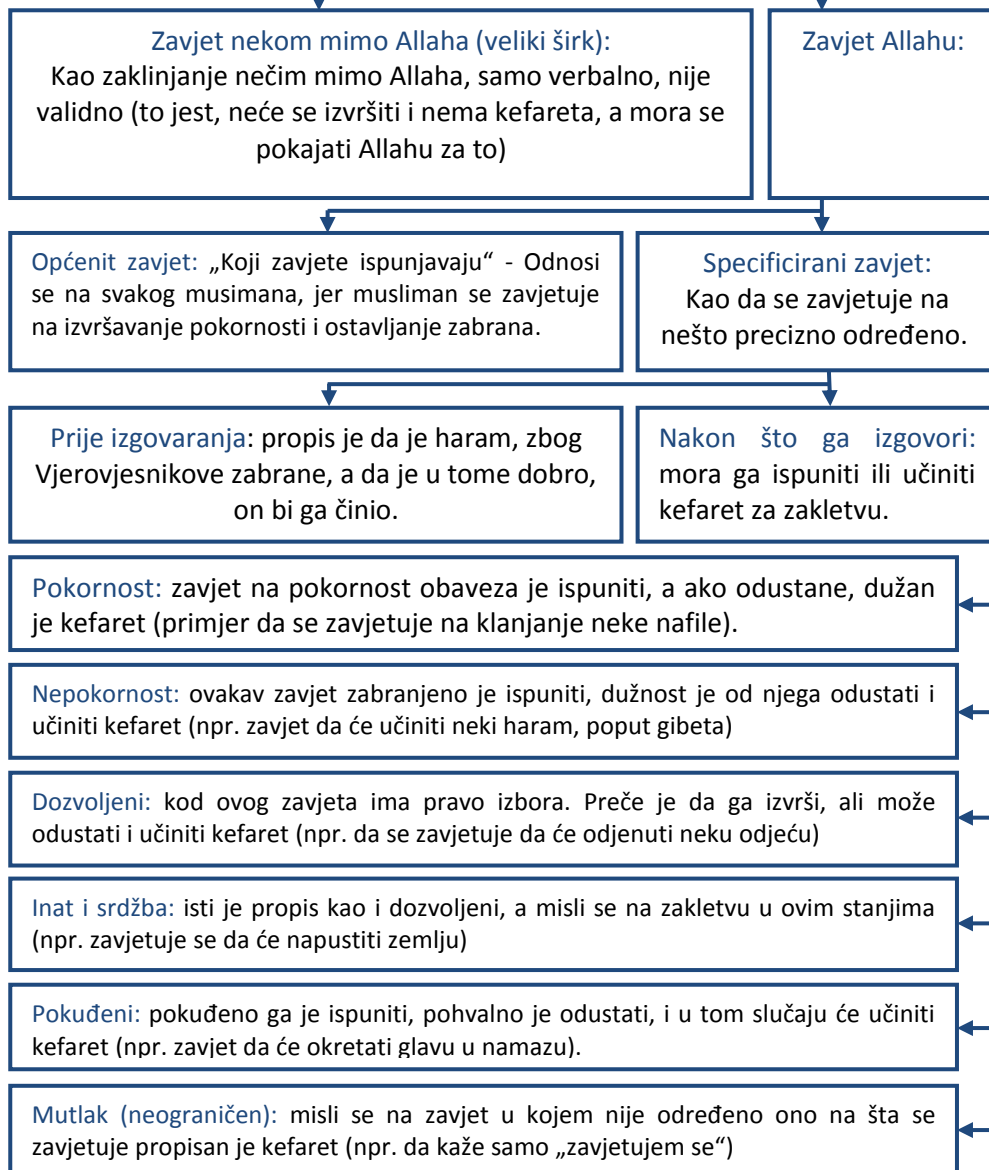
Slično tome je zabrana klanjanja u vrijeme izlaska i zalaska sunca, jer je to vrijeme kada nevjernici čine sedždu Suncu. U ovom primjeru je uzrok zabrane vrijeme, a u hadisu je uzrok mjesto.

Drugi dokaz

Od Sabita b. Dahhaka, r.a., se prenosi da je rekao: “Neki čovjek se zavjetovao da će zaklati devu u Buvani, pa je o tome pitao Vjerovjesnika, sallallahu ‘alejhi ve sellem, i on mu je rekao: ‘Da li je u njoj bio neki od džahilijjskih idola koji se obožavao?’ ‘Ne’, odgovorili su. ‘Da li se u njoj održavala neka od njihovih svetkovina?’ upitao je. ‘Nije’, odgovorili su. Nakon toga je Allahov Poslanik, sallallahu ‘alejhi ve sellem, rekao: ‘Ispuni svoj zavjet, jer, uistinu, nema ispunjavanja zavjeta u onome u čemu je nepokornost Allahu, niti u onome što čovjek nije u stanju učiniti.’” Zabilježio ga je Ebu Davud. Njegov sened ispunjava uvjete njih dvojice (Buharije i Muslima).

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Nezr – zavjet Jezički to je obećanje i obavezivanje, šerijatski – obavezivanje sebe na nešto što nije obaveza

Zavjet Allahu je važeći i on se ili ispunjava ili se učini kefareti za neispunjavanje.
Zavjet nekom mimo Allaha nije validan, te se ne ispunjava i nema kefareta, nego tevba.
(veliki širk).

Mesele

1. Tumačenje ajeta: u njoj (tj. džamiji dirar) nemoj nikad molitvu obaviti!... (Et-Tevba, 108.);
2. Griješenje ponekad utiče na zemlju, a i pokornost također; (ako je to zemlja širka, zabranjeno je u njoj vjerniku da čini djela koja su slična širku zbog oponašanja mnogobožaca)
3. Vraćanje nejasnog pitanja na jasno kako bi nestala nejasnoća;
4. Da muftija detaljno ispituje o slučaju ako mu to bude potrebno; (ili da detaljno odgovori, ako je potrebno)
5. Određivanje nekog mjesta za zavjet nije zabranjeno ako ne bude nikakve vjerske smetnje; (ako bi postojala bojazan da će narod pomisliti kako to mjesto ima posebnu odliku, smatralo bi se zabranjenim)
6. Zabrana izvršavanja zavjeta na mjestu na kojem se nalazio neki od idola mušrika, pa čak i nakon njegovog uklanjanja;
7. Zabrana izvršavanja zavjeta na mjestu na kojem je bio neki njihov praznik, pa čak i nakon njegovog ukidanja;
8. Nije dozvoljeno izvršiti zavjet na tom mjestu jer je to zavjet koji je haram;
9. Čuvanje od oponašanja mušrika u njihovim praznicima, pa čak i ako osoba ne bi imala tu namjeru; (Šejhul-islam je decidno anveo da kod oponašanja nije uslov namjera, nego da je sa namjerom samo još veći grijeh)
10. Nema zavjeta u griješenju; (to znači: ima propis zavjeta, ali se ne ispunjava)
11. Sinu Ademovom nije dozvoljeno da se zavjetuje nečim što ne posjeduje. (Tj. neće ispuniti takav zavjet, a ono što ne posjeduje dijeli se na dvije vrste:
 1. šerijatski: kao da kaže: zavjetujem se da ću dati slobodu robu toga i toga. To nije ispravno jer ga ne posjeduje;
 2. kaderski: kao da kaže zavjetujem se da ću letjeti pomoću svojih ruku. To nije ispravno, jer je nemoguće) **Kefaret za zavjet Allahu je kao kefareti za zakletvu:**
Ima izbor između sljedećeg: da oslobodi roba muslimana ili da nahrani deset siromaha ili da odjene deset siromaha. A, ako nije u mogućnosti, postit će tri dana uzastopno.

12. Poglavlje: zavjetovanje nekom mimo Allahu je širk

Prvi i drugi dokaz

1. Rekao je Uzvišeni: „Oni su zavjet ispunjavali...”
2. Rekao je Uzvišeni: „Za sve što potrošite i što zavjetujete - Allah, sigurno, za to zna.”

Svrishodnost navođenja ova dva ajeta ovdje je da je zavjet od uzroka da dobri užu u Džennet, i da je zavjet ibadet, što znači da je zavjetovanje nekom mimo Allaha širk. Također, pouka je da sve treba vezivati za Allahovo znanje i na temelju toga je nagrada.

Treći dokaz

Bilježi Buhari u Sahihu od Aiše, r.a., da je Allahov Poslanik rekao: “Ko se zavjetuje da Allahu čini pokornost neka mu izvrši pokornost, a ko se zavjetuje da Mu bude nepokoran neka Mu ne čini nepokornost”.

Objašnjenje vrste zavjeta i njihovog propisa:

Zavjet nekome mimo Allaha: kao zaklinjanje nečim mimo Allaha. Nevežeći. Veliki širk i obaveza tevba.

Zavjet nepokornosti Allahu: kao zaklinjanje Allahom – važeći je (ili ispuniti ili kefarec učiniti). Haram je da se ispuni.

Zavjet pokornosti Allahu: kao zaklinjanje Allahom – važi (ispuniti ili kefarec), a vadžib ispuni.

Mesele

1. Obaveza ispunjenja zavjeta (samo ako je zavjet pokornosti Allahu).
2. Pošto je zavjet ibadet, zavjetovanje nekom mimo Allaha je širk.
3. Zavjet na nepokornost nije dozvoljeno ispuniti (i za njega se mora dati kefarec, kao kefarec za zakletvu).

Napomena:

Propisi zavjeta i zakletve su slični, stoga su ih učenjaci naveli u jedinstvenom poglavlju o zakletvama i zavjetima.

13. Poglavlje: širk je traženje pomoći od nekog mimo Allaha u onom što samo Allah može

Prvi dokaz

Rekao je Uzvišeni: „i bilo je ljudi koji su pomoć od džinnova tražili, pa su im tako objest povećali.“

Pomoć od džinnova tražili – Znači: tražili zaštitu. El-'ljaz (العياذ) je zaštita od onog čega se boji, a el-Lijaz je sklanjanje pod zaštitu onoga od kojeg se nadaš.

Pa su im tako objest povećali – povećali su im strah u srcu i slabost u tijelima. Jer, traženje zaštite od nekog mimo Allaha je beskorisno i samo čovjeku povećava slabost.

To je širk, pa je takav kažnjen time da je dobio baš suprotno od onog što je želio.

Drugi dokaz

Havla bint Hakim je rekla: “Čula sam Allahovog Poslanika da je rekao: ‘Ko dođe na neko mjesto i kaže: ‘Utječem se riječima Allahovim savršenim od zla onoga što je On stvorio,’ ništa mu ne može nauditi sve dok ne napusti to mjesto”.

Bilježi Muslim.

Neko mjesto – obuhvata svako mjesto gdje se čovjek nastanio stalno ili silom prilika, poput broda.

Utječem se – tražim zaštitu – **riječima Allahovim** – kosmičkim i šerijatskim.

Savršenim – Obuhvata: 1. Istinu u obavijesti; 2. Pravednost u propisima.

Zla onoga što je On stvorio – zlo se ne pripisuje Njemu, jer je On zlo stvorio zbog određene mudrosti.

Vrste stvorenja:

1. Potpuno dobro, kao što su Džennet, poslanici, melec.

2. Potpuno zlo, kao što su Džehennem, Iblis – ovo su stanovišta njihove biti, a sa stanovništa mudrosti Njegovog stvaranja su dobro.

3. Pomješano dobro i zlo, kao što su ljudi, džini, životinje.

Ništa mu ne može nauditi – ovo je obavijest o nečemu što će se sigurno ispuniti, jer je to govor onoga koji je iskren i kojem se vjeruje. Ali, ako izostane ispunjenje, to je zbog određene zapreke, a ne zbog manjkavosti uzroka ili netačnosti obavijesti. Tako se, naprimjer, desi da nekim bolesnicima učenje Fatihe ne bude lijek, iako je Fatiha lijek za bolesnog.

Mesele

1. Komentar ajeta iz sure el-Džinn: „i bilo je ljudi koji su pomoć od džinnova tražili, pa su im tako obijest povećali.“
2. To djelo je širk (veliki. Tj. traženje pomoći od nekog mimo Allaha u onome što taj neko ne može pomoći).
3. Dokaz za to je u hadisu jer učenjaci ovim hadisom dokazuju da Allahove riječi nisu stvorene, jer je utjecanje stvorenjima širk (Veliki širk u ovom slučaju. A da su Njegove riječi stvorene, Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, ne bi nas uputio da se njima utječemo).
4. Vrijednost ove dove, pored njene konciznosti (zaštićen si dok god si na tom mjestu na kojem si proučio tu dovu).
5. Ako nečim postizemo neko ovosvjetsko dobro, čuvajući se od nekog zla ili pribavljajući neku korist, to ne znači da to nije širk. (Dakle, ne znači ako nam je nešto donijelo korist da u tome nema širka).

Druge koristi:

Hadis ukazuje na to da šerijat nije dokinuo ni jednu stvar iz paganskog doba, a da nije ponudio ono što je bolje od toga. Utjecali su se džinima, pa im je to zamijenjeno ovim riječima.

Tako i daija treba da slijei ovu zdravu metodu i da ljudima, kad im zatvori vrata zla, otvori vrata dobra. A, u Kur'anu i sunnetu ima mnogo primjera za to.

14. Poglavlje: širk je traženje izbavljenja od nekog mimo Allaha i da se moli nekom mimo Njega

Dokazi od 1 do 5

1. Rekao je Uzvišeni: „I, pored Allaha, ne moli se onome ko ti ne može ni koristiti ni nauditi, jer ako bi to uradio, bio bi uistinu, nevjernik. Ako ti Allah dade kakvu nevolju, niko je osim Njega ne može otkloniti.“
2. Rekao je Uzvišeni: „Vi hranu od Allaha tražite i Njemu se klanjajte“
3. Rekao je Uzvišeni: „Ko je u većoj zabludi od onih koji se, umjesto Allahu, klanjaju onima koji im se do Sudnjeg dana neće odazvati i koji su prema njihovim molbama ravnodušni. Kada ljudi budu sabrani, oni će im biti neprijatelji i poreći će da su im se klanjali.“
4. Rekao je Uzvišeni: „Onaj koji se nevoljniku, kad mu se obrati, odaziva, i koji zlo otklanja“
5. Taberani svojim senedom bilježi da je u vrijeme Vjerovjesnika bio neki munafik koji je uznemiravao vjernike pa su neki rekli: “Ustanite s nama da tražimo spas pomoću Allahovog Poslanika, sallallahu ‘alejhi ve sellem, od ovog licemjera”, pa je Vjerovjesnik, sallallahu ‘alejhi ve sellem, rekao: “Uistinu se pomoću mene ne traži spas, nego se spas traži od Allaha Uzvišenog.”

I, pored Allaha, ne moli se onome ko ti ne može ni koristiti ni nauditi – dova ibadeta i traženje onog što samo Allah može.

Vi hranu od Allaha tražite – tj. tražite od Allaha opskrbu jer je ona samo kod Njega, a ne kod nekog mimo Njega, dok oni obožavaju te idole koji im ne mogu dati opskrbu.

i Njemu se klanjajte – išaret da je ostvarenje ibadeta Allahu dio traženja opskrbe i jedan od uzroka opskrbljivanja.

i Njemu zahvalni budite – jer blagodat je kušnja, pa na blagodati treba biti zahvalan srcem, jezikom i udovima.

Onaj koji se nevoljniku, kad mu se obrati, odaziva – tj. ne traži da mu njegovu nevolju otkloni i da ga zla oslobodi onaj koji to ne može.

Munafik – onaj koji se javno pretvara da je musliman, a krije da je nevjernik. Takvi, obično, uznemiravaju vjernike.

Vrste opskrbe:

Posebna samo za vjernike: a to su iman, takvaluk i dobra djela.

Opća: obuhvata sva stvorenja i može biti halal ili haram.

Mesele

1. Spominjanje dove nakon spominjanja traženja pomoći je sa strane navođenja opšteg nakog posebnog;
2. Tumačenje riječi: „I, pored Allaha, ne moli se onome ko ti ne može ni koristiti ni nauditi...” (Junus, 106.);
3. Ovo bi bio veliki širk;
4. Kada bi najispravniji čovjek uradio ovo djelo, postao bi od onih koji prekoračuju granice, mušrik; (Ovo je naredba onome za kojeg je nemoguće da to uradi, pa je ta naredba onome za koga je moguće da to uradi još strožija)
5. Tumačenje ajeta koji slijedi nakon prvog: „Ako ti Allah dade kakvu nevolju, niko je osim Njega ne može otkloniti.” (Junus, 107) – pa, ako niko osim Njega ne može otkloniti nevolju, obaveza je da se ibadet i istigaset upućuje samo Njemu.
6. To djelo ne pomaže na dunjaluku, a pored toga još je i nevjerstvo; (tako ovaj gubi i dunjaluk i ahiret)
7. Tumačenje trećeg ajeta: „Vi hranu od Allaha tražite i Njemu se klanjajte”
8. Ne priliči tražiti opskrbu ni od koga pored Allaha, kao što se ni Džennet ne traži ni od koga osim od Njega;
9. Tumačenje četvrtog ajeta: „Ko je u većoj zabludi od onih koji se, umjesto Allahu, klanjaju onima koji im se do Sudnjeg dana neće odazvati i koji su prema njihovim molbama ravnodušni. Kada ljudi budu sabrani, oni će im biti neprijatelji i poreći će da su im se klanjali.”
10. Neme osobe koja je u većoj zabludi od onoga koji se moli nekom mimo Allaha; (jer je pitanje iz pretgodnog ajeta u funkciji negacije ispravnosti tog postupka)
11. Oni koje oni dozivaju su ravnodušni prema njihovim dovama jer ih ne čuju;
12. To upućivanje dove prouzrokuje mržnju i neprijateljstvo između onoga koga dozivaju i samih dozivača;
13. To dozivanje se naziva ibadetom prema onome koga dozivaju;
14. Onaj koga dozivaju će se odreći njihovog ibadeta; (odbit će ih i poreći će da su im se klanjali)
15. Ovo djelo je uzrok da njegov počinitelj bude u najvećoj zabludi; (U najvećoj je zabludi jer se: 1. Moli nekome mimo Allaha; 2. Taj neko je nemaran prema njegovoj molbi; 3. Taj neko će poreći da su ga obožavali)
16. Tumačenje petog ajeta: „Onaj koji se nevoljniku, kad mu se obrati, odaziva, i koji zlo otklanja.”
17. Čudna je stvar priznavanje idolopoklonika da se nevoljniku odaziva samo Allah. I, zbog te činjenice oni Njega mole kada ih pogode velike nedaće;
18. Vjerovjesnik je čuvao tevhid i imao lijep odnos prema Allahu. (Podučavao je ummet da se obraća samo Allahu u nedaći i da samo od Njega traži istigaset.)

Test iz drugog dijela (9 poglavlja)

Prvo pitanje: navedi razliku između sljedećih vrsta nezra/zavjeta		
Nezr nekom mimo Allaha	Nezr nepokornosti	Nezr pokornosti
.....		
.....		
.....		
Drugo pitanje: objasni propisi navedenih stvari stavljanjem odgovarajućeg broja pored svakog navedenog djela: 1 – dozvoljeno; 2 – mekruh; 3 – grijeh; 4 – veliki grijeh; 5 – mali širk; 6 – veliki širk; 7 – ima detaljno objašnjenje; 8 – vadžib; 9 - mustehab		
..... Ljubav prema Vjerovjesniku		Ljubav prema supruzi
..... Sumnja u kufr kitabija		Ljubav nekog uz Allaha
..... Dova protiv onog ko je na životinju okačio tetivu protivuroka		Mushaf protiv uroka
..... Zaručnički psten		Poimenično proklinjanje
..... Potiranje o Vjerovjesnikovu sobu		Kačenje hamajlija
..... Određivanje mjesta za zavjetovanje		Čišćenje kostima poslije nužde
..... Prisustvovanje nevjerničkim praznicima		Teberruk učenjem Kur'ana
..... Strah od džina		Istigaset stvorenjem
..... Kačenje kur'anskih ajeta		Zavjet nekom mimo Allaha
..... Kur'anska hamajlija		Zavjet na grijeh
..... Rukja na nearapskom jeziku		Kačenje krpe ili papuče
..... Spominjanje Allahovih imena na nearapskim jezicima		Kačenje ukrasnog konca
..... Pijenje zemzema radi lijeka		Potiranje po Crnom kamenu
..... Poznavanje mjesta džamije Dirar		Uništenje imetka radi maslahe
		Riječi „tražimo izbavljenje od Poslanika“
Treće pitanje: označi tačan odgovor ili dopuni praznine		

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

1. Tumačenje tevhida je naziv: drugog dijela – šestog poglavlja – oboje.
2. Tumačenje ovo dijela je od poglavlja koja slijede: do kraja knjige – do kraja dijela.
3. Autor je tevfid objasnio: njegovom suprotnošću – jasnim objašnjenjem – oboje navedeno.
4. Drugi dio knjige sadrži: pet poglavlja – devet poglavlja – sedam poglavlja.
5. „vole ih kao što se Allah voli“ znači:.....
6. Vrste mehabbeta i propis svake od njih.
7. Ljubav u ime Allaha biva.....
8. Razlozi zabrane kur'anskih hamajlija?
9. Šartovi dozvoljene rukje su?
10. Povod objave „i nikad u njoj nemoj klanjati“?
11. Zašto je u poglavlju *Od širka je zavjetovanje nekom mimo Allaha* naveo „ispunjavaju zavjete“?
12. Nezir šerijatski definira se kao?
13. Važenje zavjeta znači?
14. Objasni „u onome što sin Ademov ne posjeduje“.
15. Šta je Bevane?
16. Mesdžid-i-dirar izgrađen je radi kufra i čega još?
17. Zašto se Allahu ne kolje kurban na mjestu gdje se prinose žrtve drugima mimo Njega?
18. Zašto je rekao „ne traži se izbjavljenje i pomoć (istigase) od mene“?
19. Zaštiti: Muhdis (prijestupnik):.....
20. „Prokleo je svoje roditelje“, znači:
21. Objasni „Ja sam prvi musliman“.
22. Objasni „jeste li vidjeli Lata“.
23. Objasni „i Uzzaa i menata“.
24. Objasni „utječem se“ i „savršenim Allahovim riječima“.
25. Teberruk se dijeli na:.....
26. Vrste ljudi u pogledu opravdanja neznanjem?
27. Ima ljudi koji klanjaju, poste, daju zekat, a odlaze na kabure i čine im sedždu. To je: veliki kufr – mali kufr – veliki grijeh – nifak.
28. Veliki širk se dijeli na: tri dijela – četiri dijela – dva dijela.
29. Zerh (klanje) dijeli se na: tri vrste – četiri vrste.
30. „odričem se onog što obožavate, ali ne i Onoga koji me je stvorio“, znači: značenje la ilahe illallah – Allah jedini zaslužuje ibadet – kipovi su bespomoćni – sve navedeno.
31. Sveštenici (ahbar) su: njihovi učenjaci – pobožnjaci.
32. Monasi su: njihovi pobožnjaci – učenjaci.
33. Bogovi (erbab) je širk u: ljubavi – pokornosti.
34. Vrste ljudi u pogledu uzimanja uzroka su: dvije krajnosti i sredina – ispravno i širk veliki i mali.
35. Klanje kurbana je od najvećih tjelesnih ibadeta: tačno – netačno.
36. Nije dozvoljeno proklinjati rješnike, osim općenito: tačno – netačno.
37. Musliman se treba čuvati toga da proklinje i da proklinje samo one koji su prokleti u tekstovima objave: općenito nevjernici – oni koji jedu kamatu – oboje navedeno.

38. Nije dozvoljeno klanjati na mjestima koja su pripremljena za borbu protiv Allaha i Poslanika, osim ako su ta mjesta džamije: tačno – netačno.
39. Ako je ta mjesta moguće prenamijeniti u mjesta pokornosti, treba to učiniti: tačno – netačno.
40. Isparvno je poduzimanje posebnog ibadetskog putovanja u džamiju u Kubau: tačno – netačno.
41. Dozvoljeno je odlaziti na mjesta gdje je iščeznuo širk, ako je radi pouke: tačno – netačno.
42. Dozvoljen je odlazak u pećinu Hira da se vidi u kakvom stanju ibadeta je bio Vjerovjesnik: tačno – netačno.
43. Miradž je putovanje Vjerovjesnika iz Mekke u Bejtul-makdis: tačno – netačno.
44. Ko promijeni putokaze na putevima: proklet je – griješan je.
45. Umanjuju vrijednost dobrih i poriču njihove vrline: oni koji pretjeruju – ignoranti – umjereni.

Četvrto pitanje: detaljno navedi propis nezra

Nezr nekom mimo Allaha je veliki širk	Nezr Allahu
.....	
Prije nego se izgovori	Nakon što se izgovori
Pokornost Nepokornost Mubah Ludžadž i gadab Mekruh Mutlak	

Peto pitanje: poveži odgovarajuće iz kolone A sa odgovarajućim u koloni B

B	A	⌚
Zove se i azaim, a dozvoljeno je ako nema širka	Nezr	1
Ono što prave tvrdeći da čini da muž voli ženu i ženu muža	Munafik	2
Kači se na djecu protiv uroka	Rukja	3
Tjeranje i udaljavanje nekoga od Allahove milosti	Tivela	4
Kada se mukellef obaveže na nešto što nije obaveza	Temaim	5
Pokazuje islam, krije kufr, a obično uznemirava vjernike	Proklinjanje	6

Treće: neispravnost ibadeta bilo kome osim Allahu (4 poglavlja)

Nakon objašnjenja tevhida, autor je naveo dokaze neispravnosti ibadeta bilo kome mimo Allaha i to kroz četiri poglavlja:

- Neispravnost ibadeta kipovima, Vjerovjesniku i svemu mimo Allaha.
- Neispravnost ibadeta melecima, a oni su, osim odabranih ljudi, najbliža stvorenja Allahu.
- Neispravnost negiranog šefata, a to je šefat nekome mimo Allaha, i potvrda da je šefat isključivo Allahovo pravo.
- Neispravnost uvjerenja da uputa tevrika dolazi od nekog mimo Allaha i potvrda da je ne postjeduje niko osim Allaha.

15. Poglavlje o riječima Uzvišenog: „Zar da Njemu smatraju ravnim one koji ne mogu ništa stvoriti, a sami su stvoreni, i koji im ne mogu pomoći niti mogu pomoći sebi?“

Allah je objasnio da su ti idoli nemoćni i da nisu valjani da budu obožavani, i to po četiri osnove:

1. Ne stvaraju, a ko ne stvara ne zaslužuje da bude obožavan.
2. Stvoreni su iz ničega, stoga su zavisne od drugoga od samog nastanka i zauvijek.
3. Ne mogu pomoći onome ko im se moli.
4. Ne mogu pomoći ni samima sebi.

Drugi dokaz

Rekao je Uzvišeni: „A oni kojima se, pored Njega, klanjate ne posjeduju ništa.“

Riječ „kitmir“ (navedena u ajetu, a prevedena u značenju: **ništa**, u arapskom jeziku je naziv za tanki končić na košpici datule.

Allah je ukazao na neispravnost ibadeta bilo kome mimo Njega sa nekoliko aspekata:

1. Ne posjeduju ništa.
2. Ne čuju.
3. Kad bi i čuli, ne bi se odazvali, jer to nisu kadri.
- 4: Allah će na Sudnjem danu dovesti one koje su mu ljudi pridruživali, pa će poreći širk onih koji su ih Njemu smatrali ravnim.

Dokazi od 3 do 6

3. Rekao je Uzvišeni: „Od tebe ne zavisi da li će On pokajanje njihovo primiti ili će ih na muke staviti, jer oni su zaista nasilnici.“

4. Buhari u Sahihu bilježi od Enesa da je rekao: „Vjerovjesnik, sallallahu ‘alejhi ve sellem, je u bici na Uhudu bio ranjen u glavu i donji sjekutić bio mu je slomljen, pa je rekao: ‘Kako da bude spašen narod koji je ranio svoga poslanika?’ Povodom toga objavljeno je: “Od tebe ne zavisi...”

5. U Sahihu se, također, navodi da je Ibn Omera čuo Allahovog Poslanika kako bi, kad podigne glavu sa ruku’a na zadnjem rekatu sabahskog namaza, govorio: “Allahu, udalji od Svoje milosti tog i tog”, nakon što bi izgovorio “Semi’allahu limen hamideh, rabbena ve lekelhamd”, pa je Allah objavio: “Od tebe ne zavisi...”

U drugoj predaji: U drugom predanju navodi se: “Proklinjao je Safvana ibn Umejju, Suhejla ibn Amra i Harisa ibn Hišama, pa je objavljeno: “Od tebe ne zavisi...”

6. Buhari u Sahihu bilježi od Ebu Hurejrea da je rekao: “Allahov Poslanik kada mu je objavljeno: “I upozoravaj svoju bližnju rodbinu”, rekao je: ‘O skupino Kurejša (ili riječ sličnu njoj), otkupite sebe! Ja vam ništa kod Allaha ne mogu pomoći. O Abbase b. Abdul- Muttalibe, ja ti kod Allaha ništa ne mogu pomoći! O Safijja, tetko Allahovog Poslanika, ja ti kod Allaha ništa Ne mogu pomoći! O Fatima kćerko Muhammedova, ja ti kod Allaha ništa ne mogu pomoći! Traži od mog imetka šta želiš, ja ti kod Allaha ništa ne mogu pomoći.”

Ranjen u glavu – eš-šedždža je rana na glavi ili na licu.

Donji sjekutić – U arapskom jeziku dva prednji sjekutići nazivaju se „senaja“, a sjekutići do njih „rubaijje“ i ovo je riječ koja se spominje u hadisu.

U hadisu je potvrda da je Vjerovjesnik čovjek kao i svi mi te mu se može desiti sve što se dešava ljudima. I, u hadisu je potvrda neispravnosti upućivanja ibadeta Vjerovjesniku.

U hadisu je pouka da ni za koga, ma kakav grijешnik bio, ne trebamo misliti da mu se Allah neće smilovati.

Safvana ibn Umejju, Suhejla ibn Amra i Harisa ibn Hišama – ova trojica su primili islam i lijepo se pridržavali vjere. Pa, razmisli kako se neprijateljstvo preobrazilo u privrženost. Zabranjeno je:

1. Proklinjanje tačno određenog nevjernika, a nema smetnje za općenito proklinjanje nevjernika i nema smetnje da dovimo protiv određenog nevjernika, pojedinca, na način da kažemo: Allahu, učini da se muslimani odmore (sačuvaju) od njega.

2. Doviti da Allah uništi sve nevjernike, jer poslanik nije dovio tako i Allah je odredio da nevjernici opstanu.

Mesele

1. Tumačenje dva ajeta; (u njima je dokaz neispravnosti obožavanja kipova i svega ostalog mimo Allaha.)
2. Priča sa Uhuda; (u njoj je dokaz neispravnosti upućivanja ibadeta Vjerovjesniku. A, ako je tako u vezi s njim, u vezi drugima je još preče)
3. Predvodnik svih poslanika upućuje kunut-dovu a iza njega najodabraniji sljedbenici izgovaraju amin; (niko u ovom ummetu nije bliži Allahu od Vjerovjesnika i ashaba, a oni su se obraćali Allahu, pa je još preče da to drugi čine)
4. Oni protiv kojih je dovio su bili nevjernici; (to kazuje da ne zavisi od Vjerovjesnika šta će biti s njima)
5. Radili su ono što je radila većina nevjernika, poput ranjavanja svoga vjerovjesnika, nastojanja da ga ubiju, a od njihovih nedjela je i masakriranje poginulih, iako su im bili amidžići;
6. Tada mu je Allah objavio: "Od tebe ništa ne zavisi ..." Ali Imran, 128.); (jer, Allahova je volja izvršna)
7. Ajet: "...da li će On pokajanje njihovo primiti ili će ih na muke staviti..." (Ali-'Imran, 128.) Allah je od ovih primio pokajanje i oni su postali vjernici;
8. Učenje kunut-dove u teškim situacijama; (tj. propisano je samo u teškim situacijama koje je dao Allah bez ljudskog djelovanja)
9. Imenovanje onih protiv kojih se uči dova njihovim imenima i imenima njihovih očeva; (je dozvoljeno)
10. Proklinjanje određenih osoba u kunut-dovi; (bilo je dozvoljeno, potom je zabranjeno)
11. Slučaj Poslanika kad mu je objavljeno: "I opominji rodbinu svoju najbližu." (Eš-Šuara, 214.); (izvršio je naredbu)
12. Mnogo se trudio u svojoj misiji, tako da su ga zbog toga nazivali ludim, a to se dešava i mnogim muslimanima kada rade isto djelo; (Dakle, u davi treba ulagati trud i djelovati mudro)
13. Daljnjima i bližnjima je rekao: "Ne mogu te zaštititi od Allaha", čak je i svojoj kćerki rekao: "Fatima, kćeri Muhammedova, ja te od Allaha ne mogu zaštititi!" Ako je on, kao najodabraniji poslanik, jasno izjavio da ne može nimalo pomoći najodabranijoj ženi na svijetu, i ako čovjek vjeruje da je Vjerovjesnik govorio samo istinu i, zatim, razmotri ono što se danas dešava u srcima posebnih ljudi, uvidjet će zapostavljenost tevhida i otuđenost vjere. (Po pitanju Vjerovjesnika, vjerniku je korisno da vjeruje u njega i da ga slijedi. Neosporna je vjernačka privrženost i ljubav prema Poslaniku, ali čovjek se ne može prepustiti emocijama, nego je dužan slijediti dokaz iz Kur'ana i sunneta i ono na što ukazuje zdrav razum, razum čist od vjerskih nejasnoća i strasti.)

16. Poglavlje: Poglavlje Riječi Uzvišenog Allaha: „I kad iz njihovih srca nestane straha, oni će upitati: ‘Šta je to rekao Gospodar vaš?’ ‘Istinu’, odgovorit će, On je uzvišen i velik.“

Ovo je jedan od dokaza da niko ne zaslu uje da bude sudrug Allahu, jer su melec najbliža stvorenja Allahu, izuzev posebno odabranih ljudi, pa i pored toga doživljavaju ogromni strah kad čuju Allahove riječi.

 ta podrazumijeva vjerovanje u meleke?

Podrazumijeva vjerovanje da su oni svijet gajba. Allah ih je stvorio od svjetlosti, pokorni su Allahu i nisu nepokorni, imaju dušu, razum, tijelo srce. Vjerujemo u njih i sve što nas je Allah o njima obavijestio, poput njihovih zaduženja, osobina, imena i drugih vijesti o njima.

„kad iz njihovih srca nestane straha“ – tj. iznenadni strah koji su osjetili u svojim srcima. On je uzvišen – ehli-sunnet potvrđuje Allahu: 1. Uzvišenost bića; 2. Uzvišenost atributa; 3. Uzvišenost moći nad svim stvorenjima.

Koristi ajeta:

- Melec se boje Allaha: „Boje se svog Gospodara, koji je iznad njih.“
- Potvrđuje da melec imaju srce: „I kad iz njihovih srca nestane straha“
- Potvrđuje da melec imaju tijela i da nisu samo du e. Rekao je Uzvišeni: „On je učinio izaslanicima meleke, sa po dva i tri i četiri krila.“
- Imaju razum, jer srca nose razum
- Potvrđuje govor kao atribut Allahu i da je on vezan za Njegovu volju
- Potvrđuje da je Allahov govor istina, a istina u Njegovom govoru je: 1. istinitost u izvještavanju; 2. pravednost u propisima. Rekao je Uzvišeni Allah: „Riječi Gospodara tvoga su vrhunac istine i pravde...“

Općenito, pet je dokaza uzdignutosti Allahovog bića:

Drugi dokaz

Bilježi Buhari u Sahihu od Ebu Hurejre da je Vjerovjesnik rekao: “Kada Allah nešto odredi na nebu, meleki udare svojim krilima, izražavajući tako potčinjenost Njegovim riječima, kao lanac kad udari o glatko kamenje, i to ih obuzme. ‘I kad iz srca njihovih nestane straha, oni će upitati: ‘Šta je to rekao Gospodar vaš?’ ‘Istinu!’, odgovorit će, ‘On je Uzvišen i Velik.’ To će čuti oni koji kradom prisluškuju. Oni koji prisluškuju jesu ovako jedan iznad drugog.” Sufjan je to opisao svojom rukom. Prevrnuo ju je i razmakao među prstima. “On čuje riječ i pošalje je onom što je ispod njega, zatim je taj pošalje onom što je ispod njega sve dok je ne baci na jezik sihirbaza ili vračara. Možda mu svjetlica dođe prije nego što je baci, a možda je i baci prije nego što mu dođe, tako da uz nju slaže stotinu laži, pa kažu: ‘Zar nas nije obavijestio tog dana to i to i to?’, pa mu povjeruju sve zbog te jedne riječi koja se čula s neba.”

Riječ „safvan“ u hadisu znači glatki i čvrsti kamen, a udaranje lancem o njega proizvodi jako bučan zvuk. Ovim primjerom poredi se stanje u koje zapadaju meleci kad čuju Allahov govor.

I to ih obuzme – taj glas ih potpuno prožme.

Neke koristi hadisa:

- Potvrđuje Allahu atribut govora, potvrđuje Njegovu veličanstvenost i da od Njega dolazi samo istina.
- Potvrđuje da meleci imaju krila, da govore, da imaju razum, da se boje Allaha i da su Mu potčinjeni.
- Allah je grupi džina omogućio da dosegnu nebo, kao vid iskušenja za ljude.
- Džina ima mnogo, njihova tijela su lahka te mogu letjeti.
- Gatari (vračari) su najlažljiviji ljudi, jer na ono što čuju dodaju mnoge laži.
- Sihirbazi opsihrenom predstavljaju stvari drugačijim od realnosti, stoga prema njima treba biti oprezan.
- Faze džinskog prisluškivanja i krađe vijesti od meleka:
 1. Prije Vjerovjesnikovog poslanja dešavalo se jako često.
 2. Tokom Vjerovjesnikove misije bili su onemogućeni u tome da prisluškuju i ukradu vijesti.
 3. Nakon okončanja Vjerovjesnikove misije ponovo su počeli s prisluškivanjem i krađom vijesti, ali manje nego ranije.

Treći dokaz

Nevvas b. Sem'an prenosi da je Allahov Poslanik rekao: "Kada Uzvišeni Allah hoće da objavi naredbu, On izgovori Objavu. Nebesa se od toga zatresu (ili je rekao: strašno zatresu) zbog straha od Uzvišenog Allaha, pa kada to čuju stanovnici nebesa, onesvijeste se i padnu Allahu na sedždu. Prvi podigne glavu Džibril, te mu Allah kaže onoliko koliko hoće od Svoje Objave. Džibril zatim prolazi pored meleka i kad god prođe nekim nebom, melec s tog neba ga pitaju: 'Džibrile, šta je rekao naš Gospodar?' A, Džibril im odgovara: 'Istinu, a On je Uzvišeni, Veliki.' Onda svi oni kažu isto što je rekao Džibril. I, tako Džibril odnese Objavu tamo gdje mu je odredio Allah azze ve dželle."

Koristi hadisa:

- Potvrđuje Allahovu volju, a nje su dvije vrste:
 1. Iradetun šerijja (šerijatska volja).
 2. Iradetun kevnijja (kosmička volja)
- Sva stvorenja, pa i materije, osjećaju veličinu Stvoritelja.
- Potvrđuje broj nebesa i da se na svakom nebu nalaze posebni melec.
- Vrijednost Džibrila, koji je poznat kao donosilac Allahovih objava i da je on Povjerljivi.
- Potvrđuje Allahu atribut ponos i veličanstvenost.

Tamo gdje mu je odredio Allah azze ve dželle

Dželle – el-Dželal u značenju: veličanstvenosti iznad koje nema veličine i veličanstvenosti.

Azze – el-Izzetu u značenju: savladavanja i snage. A, riječ el-Aziz ima tri značenja:

Pobjednik i potčinitelj.

Koji ima moć koju ne djeli ni s kim.

Kojem niko ne može nauditi.

Mesele:

1. Tumačenje ajeta; ('I kad iz srca njihovih nestane straha, oni će upitati: 'Šta je to rekao Gospodar vaš?' 'Istinu!', odgovorit će, 'On je Uzvišen i Velik.')
2. U njemu se nalazi dokaz kojim se pobija širk, pogotovo vezano za dobre Allahove robove. Za ovaj ajet je rečeno da kida korijene širka iz samih srca.
3. Tumačenje riječi: "'Istinu' – odgovorit će, On je Uzvišen i Velik";
4. Razlog njihovog pitanja o tome; (osjećaj velikog straha.)
5. Džibril ih obavještava nakon toga riječima: („Rekao je tako i tako...”)
6. Navođenje da je prvi koji podigne glavu Džibril; (a to ukazuje na njegovu vrijednost)
7. On (Džibril) se obraća svim stanovnicima nebesa, jer ga oni pitaju; (to govori o njegovoj veličini među njima, jer pitaju baš njega)
8. Padanje u nesvijest obuhvata sve stanovnike nebesa;
9. Potres nebesa zbog Allahovog govora; (kao vid veličanja Allaha)
10. Džibril prenese objavu do onog mjesta gdje mu je naredio Allah; (jer je on Povjerljivi)
11. Navođenje šejtanskih prisluškivanja;
12. Opis penjanja jednih na druge
13. Gađanje zvijezdama; (koje spaljuju prisluškivače)
14. Ponekad ga pogodi zvijezda prije nego li prenese ono što je čuo, a ponekad obavijesti svog ljudskog zaštitnika prije nego ga pogodi;
15. Vračar govori nekada istinu;
16. Pored te istine on slaže još stotinu laži; (ne misli se doslovno, nego kao metafora da mnogo laže)
17. U njegove laži se povjeruje samo zbog te riječi koja se čula na nebesima;
18. Ljudi prihvataju neistinu, jer kako da prihvate jednu vijest, a odbace stotinu!
19. Primaju tu riječ jedan od drugoga, pamte je i dokazuju njome; (jer na osnovu nje plasiraju svoje laži. Kad bi sve što kažu bilo laž, ljudi im ne bi vjerovali.)
20. Priznavanje svojstava, nasuprot ešarijama, koji ne priznaju određena svojstva;
21. Izjašnjavanje da je razlog tog potresa i padanja u nesvijest, strah od Allaha, azze ve dželle;
22. Oni padaju Allahu na sedždu; (veličajući Allaha i da bi se sačuvali od onog od čega strahuju).

Zašto je autor naveo ovo poglavlje?

- Da ukaže na neispravnost šefata kipova, jer su mnogobošci vjerovali da se ona zauzimaju kod Allaha.
- Jer Allah posjeduje potpuno znanje, moć i vlast. On nije poput zemaljskih vladara kod kojih je potrebno imati zagovornike i posrednike, jer su njihovo znanje, moć i vlast nepotpuni te im u tome pomažu posrednici, pa se ovi posrednici katkat okuraže da se zauzimaju ne tražeći dozvolu.

Dokazi od 1 do 5

1. Rekao je Uzvišeni Allah: „I opominji njime one koji strahuju što će pred Gospodarom svojim sakupljeni biti, kad osim Njega ni zaštitnika ni zagovornika neće imati.“
2. Rekao je Uzvišeni Allah: „Reci: ‘Niko ne može bez Njegove volje posredovati.’“
3. Rekao je Uzvišeni Allah: „Ko se može pred Njim zauzimati za nekoga bez dopuštenja Njegova?!“
4. Rekao je Uzvišeni Allah: „A koliko na nebesima ima meleka čije posredovanje nikome neće biti od koristi, sve dok Allah to ne dozvoli onome kome On hoće i u korist onoga kojim je zadovoljan.“
5. Rekao je Uzvišeni Allah: „Reci: "Zovite one koje, pored Allaha, bogovima smatrate. Oni ništa nemaju, ni koliko trun jedan, ni na nebesima ni na Zemlji; oni u njima nemaju nikakva udjela i On nema od njih nikakve pomoći." Kod Njega će se moći zauzimati za nekoga samo onai kome On dopusti.“

I opominji njime – opomena je upozorenje koje sadrži zastrašivanje. A, misli se da opominje Kur'anom.

A koliko na nebesima ima meleka – meleke na nebesima ima jako puno, a pored toga njihovo zauzimanje je beskorisno, ako ga Allah ne dozvoli i ako nije zadovoljan sa zagovornikom i onim za koga se zagovara.

Zovite – to je izazov kojim se želi ukazati na nemoć. Značenje je: dovedite ih i zamolite ih (duau mesele).

nemaju nikakva udjela – ni pojedinačno ni zajedno.

i On nema od njih nikakve pomoći – Allah negira da su kipovi Njegovi pomagači. Arapska riječ „zahir“ znači pomagač.

I negira ovim kipovima sve ono zbog čega im se ljudi mole. Kipovi nemaju nikakvog udjela u božanskim djelima, ni pojedinačno ni kao sudruzi ni kao pomagači. To je zato što ti je onaj ko te pomaže, makar ti ne bio sudrug i partner, učinio dobro na kojem trebaš biti zahvalan i možda ćeš ga za to favorizirati nad drugima dajući mu ono što želi. Kada su ove tri stvari negirane, ostalo je pitanje šefata, pa je Allah ukazao da njihov šefat neće koristiti.

Za ova dva ajeta, Ibn Kajjim je rekao: „Ovi ajeti čupaju korijene širka iz samog srca.“

Podjela šefata (šefat je posredovanje kod nekoga radi pribavljanja koristi ili otklanjanja štete)

Zauzimanje u onom što čovjek može. Dozvoljeno je pod uslovom da je zagovarač:

- Živ
- Kadar
- Prisutan
- Da ga se tretira kao uzrok.

Negirani (neprihvaćeni):

Onaj koji je Kur'an negirao. To je onaj koji se traži od nekog mimo Allaha, u onome što samo Allah može. U ovome se dešava veliki širk.

Potvrđeni (prihvaćeni):

Allah ga je potvrdio Sebi, i traži se od Njega uz uslove:

- Dozvola za zauzimanje
- Da je zadovoljan sa šefadžijom.
- Da je zadovoljan sa onim za koga se zauzima.

„A koliko na nebesima ima meleka čije posredovanje nikome neće biti od koristi, sve dok Allah to ne dozvoli onome kome On hoće i u korist onoga kojim je zadovoljan.“

Opći šefat za Allahovog Poslanika i sve ostale vjerovjesnike i meleke i muvehhide i malu djecu. To je šefat:

- Za povećanje stepena nagrade vjernika
- Da ne uđe u Vatru muvehhid koji je to zaslužio
- Da muvehhid koji je ušao u Vatru izađe iz nje.

Posebni šefat koji pripada samo Allahovom Poslaniku:

- Veliki šefat; i to je mekam-i mahmud koji mu je Allah obećao.
- Zauzimanje da se olakša patnja njegovom amidži Ebu Talibu.
- Da se otvore džennetska vrata.

Ebul-Abbas je rekao: "Allah je odbacio i negirao sve mimo Sebe za što su se mnogobošci vezali. Tako je negirao da nekome mimo Njega pripada vlast ili dio vlasti; i negirao je da postoji neko ko je Allahov pomagač. I, nije ostalo ništa osim zagovaranja, pa je objasnio da će ono koristiti samo onome kome Gospodar dopusti, kako je Uzvišeni rekao: 'I oni će se samo za onoga s kim On bude zadovoljan zauzimati.' Ovakvo zagovorništvo u kakvo su vjerovali mnogobošci neće biti moguće na Sudnjeg danu, jer je to negirano u Kur'anu. A, Vjerovjesnik je obavijestio da će on doći na Sudnjem danu i pasti na sedždu pred svojim Gospodarom. Zahvalit će Mu se i neće prvo otpočeti sa zagovaranjem. Potom će mu biti rečeno: 'Podigni glavu i govori, bit ćeš saslušan. Traži i bit će ti dato. Zauzimaj se, tvoje zauzimanje bit će prihvaćeno.' Ebu Hurejre je upitao Vjerovjesnika: 'Ko će biti najsretniji tvojim zauzimanjem, Allahov Poslaniče?' A, on je odgovorio: 'Onaj ko iskreno iz svog srca kaže *la ilahe illallah – nema boga osim Allaha*.' To će biti zauzimanje za one koji su bili iskreni, s Allahovom dozvolom, a neće biti za one koji su Allahu činili širk. Suština toga je sljedeća: Allah, koji daje Svoju dobrotu iskrenima, oprostiti će im zbog dove onoga kome će On dopustiti da se zauzima, da bi Allah tako ukazao počast zagovaraču i dao mu pohvalno mjesto. Zagovaranje koje je negirao Kur'an je ono u kojem ima širka i upravo zbog toga Allah je na više mjesta potvrdio zagovaranje s Njegovim dopuštenjem. Vjerovjesnik je objasnio da će ono biti samo za iskrene sljedbenike tevhida.

Mesele:

1. Tumačenje ajeta; (tj. pet navedenih ajeta)
2. Opis neprihvaćenog šefaata; (onaj koji bi sadržavao širk)
3. Opis prihvaćenog šefaata; (šefat muvehhida, nakon što im Allah dozvoli, bivajući zadovoljan sa zauzimačem i onim za koga se zauzima)
4. Spominjanje velikog šefata, koji je mekam-i-mahmud; (to je zauzimanje da počne suđenje ljudima na mjestu stajanja)
5. Opis onoga što će činiti Allahov Poslanik, kao to da neće odmah početi sa šefaatom, nego će pasti na sedždu, pa kada mu se dozvoli, započet će sa šefaatom; (to ukazuje na veličinu Gospodara i savršenstvo Vjerovjesnikovog edeba)
6. Ko će biti najsretniji s tim šefaatom?; (iskreni muvehhidi)
7. Neće ga postići onaj ko bude činio širk Allahu;
8. Pojašnjenje stvarnosti šefata (to je Allahova dobrotu iskrenim vjernicima, da bi posredstvom molbe zauzimača oprostio onome kome hoće od njih i da bi zauzimaču dao počast u tome i hvalevrijedno mjesto.

18. Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „Ti, doista, ne možeš uputiti na Pravi put onoga koga ti želiš...”

Drugi dokaz:

Buhari u Sahihu bilježi od Se'ida ibnul-Musejjiba, koji prenosi od svoga oca da je rekao: “Kad je Ebu Talib bio na smrti, ušao je kod njega Vjerovjesnik, a kod Ebu Taliba su su bili Abdullah ibn Ebi Umejje i Ebu Džehl. Vjerovjesnik mu je rekao: “Amidža, reci ‘la ilahe illallah’, izreku kojom ću se zauzimati za tebe kod Allaha.” Njih dvojica su rekli: “Zar da ostaviš vjeru Abdulmuttalibovu?!” Vjerovjesnik mu je ponovio svoje riječi, pa su i ova dvojica ponovili svoje. Zadnje što je Ebu Talib rekao bilo je: ‘U Abdulmuttalibovoj vjeri.’ I, odbio je kazati ‘la ilahe illallah’. Vjerovjesnik je rekao: “Tražit ću za tebe oprost ukoliko ne budem spriječen”, pa je, povodom Ebu Taliba, Uzvišeni Allah objavio: “Vjerovjesniku i vjernicima nije dopušteno da mole oprosta za mnogobožce...”

Vrste upute

Uputa ukazivanja i usmjeravanja: Pripada ljudima: „Ti, zaista, upućuješ na pravi put.”

Uputa tevrika (upravljanja na Pravi put)
Ona je samo od Allaha: „ne možeš uputiti na Pravi put onoga koga ti želiš (doslovno: voliš).”

Naveo je to da bi objasnio da je uputa tevrika samo od Allaha i da niko nikoga ne može uputiti ovom uputom, tako da izvršava ono što mu je Allah naredio.

Nejasnoća: Kako to da je Vjerovjesnik volio Ebu Taliba, a on je bio mušrik?

Odgovor: Te riječi mogu značiti sljedeće: 1. Ne možeš uputiti onog koga bi volio uputiti, a ne u značenju „onoga kojeg voliš kao osobu” (ovo je najjače mišljenje); 2. Ili: ne možeš uputiti onoga koga voliš prirodnom ljubavlju, jer je ova ljubav dozvoljena; 3. Ili: ne možeš uputiti onoga koga si volio prije nego je zabranjeno voljeti nevjernike.

ušao je kod njega Vjerovjesnik – ovo je dokaz da je pohvalno posjećivati kjadire za koje se nadamo da će primiti islam.

Amidža – oslovio ga je tim pojmom koji pobuđuje emocije, a to je primjer mudrosti u davi.

Kako da usaglasimo ovaj hadis i mišljenje učenjaka da je sunnet činiti telkin umirućem, ali ne govoreći mu „reci”?

Odgovor: Ebu Talib je bio nevjernik i njegov odričan odgovor na traženje „reci”, ne bi pogoršao njegovo stanje, jer je već nevjernik. S druge strane, za vjernika takav telkin je opasan jer je potencijalno štetan.

bio na smrti – pokazali se na njemu znakovi da mu je smrt bliz, a još nije bio umro. Postavlja se pitanje da li se u tom stanju prihvata tevba. Jedno od dva mišljenja uleme je da se ne prihvata, jer ajet „Uzaludno je kajanje onih koji čine hrđava djela, a koji, kad se nekom od njih približi smrt, govore: "Sad se zaista kajem!"“(en.Nisa, 18), u potpunoj korespondira s navedenim hadisom u kojem je Vjerovjesnik rekao **kojom ću se zauzimati za tebe**, ne tvrdeći kategorički da će mu to koristiti.

- Ovo pripada isključivo Vjerovjesniku – da se zauzima za svog amidžu, iako je nevjernik.

Za razliku od Ebu Taliba i Ebu Džehla, Musejjeb i Abdullah ibn Ebi Umejje su primili islam

U Abdulmuttalibovoj vjeri – prenosioci su ove riječi prenosili formulacijom „on je u...“, a ne formulacijom „ja sam u...“, da bi na taj način istakli svoju privrženost tevhidu.

Mesele:

1. Tumačenje riječi: „Ti, doista, ne možeš uputiti na pravi put onoga koga ti želiš, nego Allah upućuje koga hoće. (El-Kasas, 56.);
2. Tumačenje riječi: „Vjerovjesniku i vjernicima nije dozvoljeno...” (Et-Tevba, 113.); (zabranjeno je tugovanje i izražavanje saučešća zbog smrti nevjernika)
3. Veliko pitanje, a to je tumačenje riječi: „Reci la ilahe illallah,” koje je u suprotnosti s onim kako tumače neki koji se izdaju za učene; (zato su ih mušrici odbili izgovoriti)
4. Ebu Džehl i oni sa njim znali su na šta je ciljao Vjerovjesnik tražeći od čovjeka da izgovori la ilahe illallah. Pa, unakazio Allah onoga od koga je Ebu-Džehl bolje poznavao temelj islama;
5. Vjerovjesnikov trud i upornost u pozivanju njegovog amidže da prihvati islam; (1. Zbog rodbinske veze; 2. Zbog toga što je Ebu Talib učinio dobro Vjerovjesniku i islamu, pa mu treba pokazati sahalnost na tome, a za svoje ne vjerstvo će biti kažnjen.)
6. Dokaz protiv onih koji tvrde da su Abdulmuttalib i njegovi preci bili u islamu; (jer, nili su nevjernici)
7. To što je Poslanik tražio oprost za amidžu i što mu nije uslišano, nego mu je, čak, i zabranjeno da to čini; (ukazuje da to zavisi od Allaha)
8. Štetnost druženja sa lošim društvom;
9. Štetnost veličanja predaka i velikana; (ako su bili u zabludi)
10. Nejasnoća kod onih koji negiraju tu činjenicu, jer je Ebu Džehl to upotrijebio kao dokaz;
11. Pokazatelj da se djela vrednuju po njihovom završetku, jer bi mu te riječi koristile da ih je izgovorio.
12. Razmišljanje o veličini ove nejasnoće u srcima zalutalih: u priči se navodi da su se raspravljali sa Ebu Talibom samo tim riječima. Unatoč velike Vjerovjesnikove ustrajnosti i ponavljanja, oni su se držali samo tog argumenta, jer je to pitanje kod njih bilo iznimno važno i potpuno jasno. (tj. nejasnoća veličanja predaka i velikana)

Ispit iz trećeg dijela (4 poglavlja)

Prvo pitanje: navedi nazive poglavlja ovog dijela i razlog zašto ih je autor naveo

razlog zašto ih je autor naveo	Naziv	م
.....		1
.....		2
.....		3
.....		4

Drugo pitanje: propis sljedećih djela: 1 – dozvoljeno; 2 – nije dozvoljeno; 3 – veliki širk; 4 – mustehab/sunnet

.....	Tevessul ugledom Poslanika		Traženje šefata od umrlih
.....	Telkin umirućem		Posjeta bolesnom mušriku
.....	Proklinajnje kjafera općenito		Proklinajnje određene osobe

Treće pitanje: označi ispravan odgovor ili dopuni

1. Treći dio Kitabut-tevhida je: objašnjenje značenja tevhida – ništavnost ibadeta nekom mimo Allaha.
2. Treći dio sadrži: pet poglavlja – četiri poglavlja – šest poglavlja.
3. „zar Njemu druge ravnim smatraju“ je radi ukora i negiranja ispravnosti: tačno – netačno.
4. Allah je u „zar Njemu druge ravnim smatraju“ ukazao na neispravnost obožavanja kipova, na: četiri načina – tri načina.
5. „oni koje mole mimo Njega“, odnosi se na dovu: traženja – ibadeta – oboje.
6. Ne smatramo da se Allah neće smilovati nekom čovjeku, ma ko on bio, osim kolovođa nevjerstva: tačno – netačno.
7. Riječi autora da su oni protiv kojih je dova upućena nevjernici su radi ukazivanja na njihov kufr: tačno – netačno.
8. Riječi autora „kunut prvaka poslanika“ znače: dozvoljenosti kunuta – niko iz ovog ummeta nije bliži Allahu od Poslanika i ashaba, a ipak su se obraćali Allahu.
9. Kako dovimo protiv nevjernika?
10. „I kad iz srca njihovih nestane straha“: iznenadnog – trajnog.
11. Riječi „uz nju slaže stotinu laži“ su u značenju: ukazivanja da mnogo laže – određivanja tačnog broja laži.
12. „a koliko je meleka na nebesima“ obuhvata tri šarta šefata: tačno – netačno.
13. Svaki šefat koji sadrži širk je: odbačeni šefat – širkijski šefat – oboje navedeno.
14. Šefatom se ni na koji način ne pomaže Allah, jer je to izlišno, nego je cilj šefata: počast šefadžiji – korist onom za koga se zauzima – oboje navedeno.
15. Za koji ajet je rečeno da presjeca korijen stapla širka u srcu?
16. Šta je potvrđena uputa, a šta je negirana?
17. Značenje ajeta „ti ne možeš uputiti onog koga hoćeš“ je: onog koga bi volio uputiti – onog koga voliš prirodnom ljubavlju – prije zabrane ljubavi prema kjaфирima – sve navedeno.
18. Kad je Ebu Talib bio na samrti znači:.....
19. Vjera Abdulmuttaliba je: širk i ibadet kipova – kršćanstvo – vatropoklonostvo.
20. „Da se mogu zauzeti“ znači: da spomenem opravdanje za tebe kod Allaha – da se raspravljam sa Allahom zbog tebe.
21. Sunnet je da se umirući podstiče na izgovaranje la ilahe illallah tako da mu se kaže „reci...“, jer je Vjerovjesnik na to podsticao svoga amidžu: tačno – netačno; Kako spojiti ovaj stav i stav uleme koji kažu da je podsticanje na izgovaranje la ilahe illallah sunnet ali bez riječi „reci“?
22. Zašto je ravija rekao: „on je na vjeri“, a nije rekao „ja sam na vjeri“?
23. Vjerovjesnik se trudio da navede svog amidžu na primanje islama: zato što mu je bio rod – zato što je za njega i za islam uradio puno dobra – oboje navedeno.
24. Veličanje predaka i velikodostojnika je pokušeno: općenito – samo ako se veličaju zbog zablude.

Četvrto pitanje: dopuni vrste šefata

.....ispravna po šartovima [1] [2] [3] [4]	kur'an je negira i onaje ta koja i njezin propis je 	Allah je potvrdio za sebe i traži se od njega po šartovima: [1] [2] [3]
Opća i obuhvata i od nje je: 1 2 3		Specifična za Vjerovjesnika 1 2 3

Četvrto: Uzrok nevjerstva ljudi (4 poglavlja)

Ovo poglavlje naveo je da objasni uzroke kufra, da bismo ih se klonili. Na pitanje zašto dio pripadnika ummeta zapada u nevjerstvo, autor je odgovorio kroz tri poglavlja, a u četvrtom je ukazao kao da se zatvore svi prilazi širku.

19. Poglavlje o onom što je došlo da je uzrok nevjerstva ljudi pretjerivanje u pogledu dobrih ljudi

Ovo je jedan od najvećih i najopasnijih uzroka. Prvi širk se desio zbog nejasnoće pretjerivanja u pogledu dobrih ljudi.

Prvi i drugi dokaz

1. Rekao je Uzvišeni Allah: „O sljedbenici Knjige, ne pretjerujte u svojoj vjeri.“
2. O riječima Uzvišenog Allaha: *“I govore: ‘Nikako božanstva svoja ne ostavljajte, i nikako ni Vedda, ni Suvaa, a ni Jegusa, ni Jeuka, ni Nesra ne napuštajte!’”* Buhari u Sahihu bilježi da je Ibn Abbas rekao: “Ovo su imena dobrih ljudi iz Nuhovog naroda. Kad su ovi dobri ljudi umrli, šejtan je njihovom narodu došapnuo da na mjestu gdje su oni sjedili postave kipove i nazovu ih njihovim imenima. Oni su uradili tako, ali ih nisu obožavali. Pa, kad su ljudi iz te generacije pomrli i znanje se izgubilo, tada su ih počeli obožavati.” Ibn Kajjim je rekao: “Mnogi iz prvih generacija su rekli: ‘Kada su ovi dobri ljudi pomrli, njihovi potomci su se okupljali oko njihovih kabura, potom su im napravili biste, a kad je proteklo mnogo vremena počeli su ih obožavati.’”

Sljedbenici Knjige su Židovi, kojima je objavljen Tevrat, i kršćani, kojima je objavljen Indžil.

ne pretjerujte u svojoj vjeri – ne prekoračujte granice u hvali ili kuđenju. Jer, kršćani su prešli granicu pohvale Isaa i ustvrdili da je Božiji sin i jedan od trojice, a Židovi su prešli granicu u kuđenju Isaa.

Kad su ovi dobri ljudi umrli – riječ „heleku“, doslovno znači propali, a misli se umrli.

šejtan je njihovom narodu došapnuo – u hadisu se doslovno kaže „objavio“, a misli se na šejtansko došaptavanje.

da na mjestu gdje su oni sjedili postave kipove i nazovu ih njihovim imenima – šejtan im je došaptavao da će se, kad vide njihove kipove, aktivnije posvetiti ibadetu. Ovo je, međutim, suprotno šerijatu, jer nije dovoljan lijep nijet, nego djelo mora biti u skladu sa šerijatom. Dakle, namjera im je bila ispravna, a djelo neispravno.

Kada su ovi dobri ljudi pomrli – tj. oni koji su napravili kipove i biste.

Ljudi koji su bili prije Nuha učinili su tri stvari:

napravili biste – dobrilih ljudi. A, ovo ukazuje na opasnost prikazivanja likova i kipova.

počeli ih obožavati – to jest molili su se kod njihovih kabura.

proteklo mnogo vremena – vremenski su bili daleko od doba u kojem je živio njihov vjerovjesnik, pa se izgubilo znanje, stoga se pojavio veliki širk, tako što su počeli obožavati te kipove pored Alaha. Osnova je da znanje i djelo idu jedno s drugim, da bi se spriječile ovakve devijacije.

Posljedice pretjerivanja

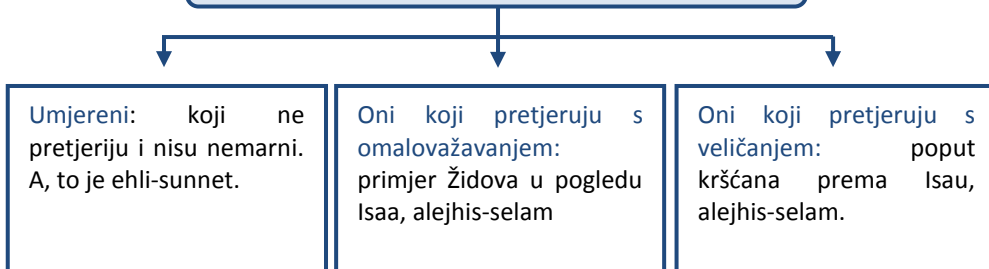
- Uzdizanje onog prema kome se pretjeruje u hvaljenju, iznad stepena koji mu pripada, i njegovo omalovažavanje, ako se pretjeruje u kuđenju.

- Vodi ka obožavanju onoga koga se pretjerano veliča.

- Odvrća od veličanja Allaha, jer srce je zaposleno ili zabludom ili istinom.

- Ako je onaj prema kome se pretjeruje živ, može se pokvariti zbog pretjeranog veličanja ili zamrziti one koji ga pretjerano omalovažavaju.

Po odnosu prema dobrim ljudima, ljudi se dijele na:

Dokazi od 3 do 5

3. Od Omera se prenosi da je Allahov Poslanik, rekao: “Nemojte me uzdizati i pretjerano hvaliti, kao što su kršćani pretjerano hvalili sina Merjemina. Zaista sam ja rob, pa recite Allahov rob i Njegov Poslanik.” Bilježe ga Buhari i Muslim.

4. Bilježi Muslim od Ibn Abbasa da je Allahov Poslanik rekao: "Čuvajte se pretjerivanja, jer je pretjerivanje, zaista, uništilo one koji su bili prije vas."
5. Muslim bilježi od Ibn Mes'uda da je Allahov Poslanik rekao: "Propale su cjepidlake i sitničari." To je rekao tri puta.

uzdizati i pretjerano hvaliti – el-itra je pretjerivanje u pohvali, poput one u kojoj su pretjerali kršćani ali i manje od toga.

Allahov rob i Njegov Poslanik – ovo je najistinitiji opis Poslanika i najveća čast za njega. Čuvajte se pretjerivanja – el-guluvv (pretjerivanje) je prekoračivanje granica u pohvali, obožavanju i djelu općenito. U čemu ih je uništio guluvv? Uništio ih je: 1. U vjeri; 2. U tijelima. Oblici i vrste guluvva mnogobrojni su. Može biti u akidi, ibadetu, međuljudskim odnosima, običajima. A, Allahova vjera je sredina između krajnosti onih koji pretjeruju i onih koji su ignoranti.

cjepidlake i sitničari – el-mutenetti'un su oni se naprežu, prenemažu i govore rastežu u govoru i u djelu, jer je to vid samoljublja. U vjeri je cjepidlačenje i sitničarenje (tenettu) slično guluvvu, i jedan je od uzroka propasti.

Mesele

1. Onome ko shvati ovo i sljedeća dva poglavlja, bit će jasna otuđeost islama kod ljudi i u Allahovoj moći da učini ljudska srca prevrtljivim vidjet će čudesno djelo.
2. Spoznaja da je zbog neispravnog shvatanja prema dobrim ljudima došlo do pojave širka na Zemlji;
3. Spoznaja prve stvari koja je izmijenila vjeru vjerovjesnika (a to je širk), i zašto se to desilo (zbog pretjerivanja u pogledu dobrih) i pored toga što su znali da ih je Allah poslao;
4. Spoznaja uzroka prihvatanja novotarija iako ih šerijat i zdrav razum odbijaju;
5. Uzrok svemu tome je miješanje neistine s istinom. Nekada to bude iz ljubavi prema dobrim ljudima a nekada zbog toga što neki ljudi od vjere i znanja urade nešto želeći time dobro, pa generacije poslije njih misle da su tim djelom htjeli nešto drugo; (ko želi da ojača vjeru novotarijom, njena je šteta veća od koristi)
6. Tumačenje ajeta iz s-ure Nuh; (U njoj se navodi da oni jedni druge podržavaju u neistini)

7. Spoznaja da je urođeno ljudskom rodu umanjivanje istine u srcu, a uvećavanje neistine; (Osim kome se Allah smiluje)
8. U ovom poglavlju je dokaz tvrdnjama selefa da su novotarije uzrok kufra; (ovo ne isključuje postojanje i drugih uzroka)
9. Šejtan zna čemu vodi novotarija, makar namjera njenog činioca bila lijepa;
10. Spoznaja općeg pravila da je svako pretjerivanje zabranjeno, i spoznaja čemu ono vodi;
11. Štetnost (ibadetskog) kruženja oko kabura, iako se time želi učiniti dobro djelo; (jer ovo vodi kao činjenju ibadeta onima u kaburu)
12. Spoznaja zabrane statua i mudrost u njihovom uklanjanju; (da se preduprijedi činjenje zabranjenog)
13. veliki značaj ove priče i velika potreba za njom, s obzirom na veliki nemar prema njoj;
14. Najčudnije je da novotari čitaju ovu priču u knjigama tefsira i hadisa i znaju šta znače te riječi, ali je Allah stavio pregradu između njih i njihovih srca, pa misle da je djelo Nuhovog naroda najbolji ibadet, a vjeruju da je ono što su zabranili Allah i Njegov Poslanik kufr koji dozvoljava njihovu krv i imetak.
15. Jasan iskaz da oni nisu hljeli ništa drugo do njihovo zagovornništvo; (a, ipak su zapali u širk)
16. Mislili su da su i učenjaci koji su napravili njihove kipove htjeli isto; (da im oni budu zagovornici. No, to je bila pogrešna pretpostavka)
17. Potpuna jasnoća u riječima: "Ne pretjerujte hvaleći me, kao što su pretjerali kršćani prema Isau sinu Merjeminom ... ", pa neka je selam i salavat na onoga koji je prenio poslanicu na najpotpuniji način; (pa je zabranio guluvu u hvaljenju i pretjerivanje u tome. No, neki muslimani zapali su u to, pa čak i u gore.)
18. Vjerovjesnikov savjet nama kroz ukazivanje na propast cjepidlaka i sitničara; (jer nas je upozorio na to)
19. Jasna naznaka da kipovi nisu obožavani dok nije nestalo znanja ukazuje vrijednost njegovog postojanja i štetnost njegovog nestanka;
20. Uzrok nestanka znanja je smrt čenjaka. (ovo je jedan od najvećih uzroka. Veliki su uzroci i nemar i okretanje od vjere, zaokupljenost dunjalukom i indolentnost prema vjeri.)

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

20. Poglavlje o onom što je došlo o oštrom prijekoru onog ko obožava Allaha kod kabura dobrih ljudi. Pa, kako li je tek s onim ko obožava toga u kaburu?

Autor je ovo poglavlje naveo da objasni koliko je vjera postala strana i koliko su se ljudi udaljili od tevhida, i da ukaže na dokaze zabrane obožavanja Allaha kod kabura dobrih, kako ne bi bili sredstvo za širk.

Prvi dokaz

Buhari u Sahihu bilježi od Aiše da je Ummu Seleme spomenula Allahovom Poslaniku crkvu koju je vidjela u Abesiniji i slike koje se u njoj nalaze, pa je on rekao: "To su oni koji kada im umre dobar čovjek, ili dobar rob, naprave na njegovom grobu hram i u njemu naslikaju te slike. To su najgora stvorenja kod Allaha na Sudnjem danu." Oni su objedinili dvije fitne (smutnje): fitnu u vezi grobova i fitnu u vezi kipova.

Oni su objedinili dvije zablude – ovo su riječi Ibn Tejmije, a nazvao je te zablude fitnama jer su uzrok odvrćanja ljudi od vjere.

Kaburi trebaju biti smješteni izvan građevina, kako ne bi bili odveli ka širku.

Kaburi su veća smutnja od kipova, zbog sljedećeg:

Kaburi postoje svugdje, za razliku od kipova.

Kod kabura se dešavaju stvari, kao što je osjećaj straha, koje se ne dešavaju na drugim mjestima.

Drugi dokaz

Buhari i Muslim bilježe da je Aiša rekla: "Kad je Allahovom Poslaniku došao melek smrti, prekrpio je lice svojom hamisom (ogrtačem), a kada ga je sklonio sa svoga lica, rekao je: 'Neka je Allahovo prokletstvo na Židove i kršćane – na kaburima svojih vjerovjesnika pravili su hramove.' Time je Vjerovjesnik upozorio na ono što su ovi radili i, da nije toga, i njegov kabur bi bio uzdignut. Ali, to nije urađeno iz bojazni da ne postane mjesto na kojem se klanja." Bilježe ga Buhari i Muslim.

Treći dokaz

Muslim bilježi da je Džundub ibn Abdullah rekao: "Čuo sam Vjerovjesnika, pet dana prije njegove smrti, da kaže: 'Zaista, priznajem Allahu da među vama nisam uzeo sebi nikog za prisnog prijatelja, jer je mene Allah uzeo Sebi za prisnog prijatelja, kao što je i Ibrahima uzeo Sebi za prisnog prijatelja. A, kad bih nekog iz svog ummeta uzimao sebi za prisnog prijatelja, uzeo bih Ebu Bekra. Znajte da su oni koji su bili prije vas na kaburima svojih vjerovjesnika i dobrih ljudi pravili hramove, pa vi ne pravite džamije na kaburima. Ja vam to zabranjujem.'" Vjerovjesnik je ovo zabranio pred kraj života. I, kako vidimo iz konteksta, prokleo je onog ko to uradi.

U zabranu ulazi i klanjanje kod kabura, pa makar na njemu i ne bila sagrađena džamija. To je značenje Ummu Seleminih riječi: "Bojao se da na njegovom mezaru ne naprave džamiju." Jer, svako mjesto na kom se s jasnom namjerom obavlja namaz smatra se mesdžidom (mjesto na kom se čini sedžda, tj, klanja namaz).

Štaviše, svako mjesto na kom se klanja zove se mesdžid, kao što je Allahov Poslanik rekao: "Zemlja mi je učinjena mesdžidom (mjestom na kom se može klanjati) i čistom (za tejemum)."

Kad je Allahovom Poslaniku došao melek smrti – Da uzme njegovu dušu Hamisa – košulja ili odjeća s prugama.

Allahovo prokletstvo – znači: otjerao i udaljio od Svoje milosti. Ovo je obavijest od Allaha, a možda biti da je Vjerovjesnik dovio protiv njih.

na kaburima svojih vjerovjesnika pravili su hramove – bilo tako što su se molili na njima bilo da su na njima sagradili hramove.

da nije toga, i njegov kabur bi bio uzdignut – na primjer, na način da bi bio izložen i iznesen iz njegove kuće, možda u Beki.

Zašto je Vjerovjesnik ukopan u sobi, gdje niko ne vidi sobu, pa ni zemlju kabura?

Jer je Vjerovjesnik rekao: "Svaki vjerovjesnik, koji je umro, ukopan je na mjestu smrti."

iz bojazni – Vjerovjesnik se plašio da se njegov kabur ne pretvori u idola.

iz bojazni – Ashabi su se plašili da se Vjerovjesnikov kabur ne pretvori u idola, jer su bili revni u ostvarenju tevhide.

Kako odgovaramo onome ko tvrdi da je kabur Vjerovjesnika u džamiji?

Općenit odgovor: Ovo je od mutešabiha, a obaveza je da slijedimo muhkem, a ti si onaj koji slijedi mutešabih, stoga te uopće nećemo slušati.

Detaljan odgovor:

1. džamija nije izgrađena na kaburu, nego je džamija izgrađena za Vjerovjesnikova života.
2. Vjerovjesnik nije ukopan u džamiji, nego u svojoj kući, koja je bila izvan džamije.
3. To što se kabur našao unutar džamije nije se desilo po saglasnosti ashaba, nego se ovo desilo nakon što je većina ashaba bila pomrla. Neki od njih su izrazili svoje neslaganje s tim, a i tabiin Seid ibn Musejjib nije se složio s tim postupkom.
4. Kabur se i ne nalazi u džamijskom prostoru, nego u odvojenoj prostoriji, i džamija nije izgrađena na njemu. Štaviše, kabur je (od džamijskog prostora) odvojen s tri zida, a jedan zid je pod uglom koji odstupa od kible, tako da se klanjač ne okreće prema njemu kad klanja.
5. Vjerovjesnikova džamija je posebna po vrijednosti namaza i putovanja radi njene posjete i drugih razloga.

Napomena: pojam halil u arapskom jeziku označava najveći stepen ljubavi i, koliko nam je poznato, ovo je Allah potvrdio samo dvojici Svojih stvorenja: Ibrahimu, alejhis-selam, i Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem. Iz ovoga uviđamo neznanje mnogih ljudi koji kažu da je Ibrahim Allahov prijatelj, a Muhammed Allahov miljenik. Ovo je umanjivanje vrijednosti Vjerovjesnika, jer se stavlja na niži stepen od Ibrahima, i jer se time ne ukazuje da je odlikovan nad ostalim ljudima, jer Allah voli i dobročinitelje, na primjer. Dakle, onaj ko Vjerovjesnika opisuje kao Allahovog miljenika, pogriješio je.

Četvrti dokaz

Ahmed, dobrim senedom, bilježi od Ibn Mesuda da je Vjerovjesnik rekao: „Najgori ljudi su oni koje Sudnji dan zatekne u životu, i oni koji na kaburima grade hramove.” Bilježe ga i Ebu Hatim i Ibn Hibban u svom Sahihu.

Najgori ljudi – ukazuje da se ljudi razlikuju po zlu i da su neki gori od drugih

Suština poglavlja

Obaveza je udaljiti se od širka i svega što njemu vodi, odlučno odvrćati od toga da se Allah obožava kod kabura dobrih ljudi, a to obuhvata namaz i druge stvari. Onaj ko misli da davanje sadake kod nekog kabura vrijedi više nego na drugom jestu, sličan je onome koji je kabur uzeo za mesdžid.

Mesele

1. Ono što je Poslanik spomenuo o onome koji izgradi mesdžid kod kabura nekog dobrog čovjeka kako bi se Allah obožavao, pa makar mu namjera bila i ispravna; (Ovo djelo ne treba nijet, jer se ovo tiče samog djela. Isto je i sa oponašanjem mušrika)
2. Zabrana slikanja i kiparstva te stroga prijetnja u tom pogledu; (pogotovo ako se radi o likovima koji se po običaju poštuju, poput političkih vođa i roditelja, kao i ako se radi o osobama koje su poštovane sa šerijatskog stanovišta, poput evlija i dobrih.)
3. Uzimanje pouke iz Vjerovjesnikove velike brige za ovim djelom, kako im ga je prvo pojasnio, zatim pet dana prije smrti rekao je što je rekao, a kada je bio na izdisaju nije se zadovoljio samo time;
4. Zabranio je činjenje tog djela pored njegovog kabura i prije postojanja kabura;
5. Ovo djelo je od prakse Židova i kršćana i oni su to činili prema svojim vjerovjesnicima;
6. On ih je prokleo zbog toga;
7. Time je Vjerovjesnik želio da nas upozori kako ne bi postupili isto tako i sa njegovim kaburom;
8. To je razlog što njegov kabur nije na vidljivom mjestu; (Strah da se počne obožavati, a svaki vjerovjesnik ukopava se ondje gdje umre)
9. O značenju uzimanje kabura mesdžidom; (pravljenje mesdžida na njemu i klanjanje kod njega)
10. Uporedio je onoga koji učini kabur mjestom za ibadet sa onim nad kojim se desi Smak svijeta, pa je spomenuo uzrok širka, prije nego se desi, zajedno s njegovim završetkom;
11. Ono što je spomenuo u svome obraćanju na pet(dana) prije svoje smrti je odgovor dvjema skupinama koje su najveći novotari, a neki čenjaci su ih čak i izveli iz sedamdeset i dvije skupine, a to su rafidije (šije) i džehmije. Zbog rafidija se i desio širk i obožavanje kaburova i oni su prvi koji su na njima izgradili mesdžide;
12. Kako je samo teško iskušan smrtnim bolovima, sallallahu alejhi ve sellem;
13. Čime je počašćen uzimanjem za prisnog prijatelja;
14. Dokaz da je uzimanje za prisnog prijatelja veće od obične ljubavi;
15. Jasan dokaz da je Es-Siddik najbolji ashab; (vrijednost po imanu i dobrom djelu iznad je vrijednosti po porijeklu, stoga se Ebu Bekru daje prednost nad Alijom)
16. Nagovještavanje njegovog hilafeta.

21. Poglavlje o onom što je došlo o tome da pretjerivanje prema kaburima dobrih pretvara te kabure u kumire koji se obožavaju mimo Allaha

Ovo je treći uzrok dešavanja širka: pretjerivanje (guluvv) dovede ljude do toga da obožavaju kabure i one u njima ukopane. Guluvv je prekoračenje granice u pohvali ili kuđenju.

Ljudi su u pogledu kabura podijeljeni na dva ekstrema i sredinu: oni koji su im pretjerano posvećeni kroz činjenje ibadeta i gradnju turbeta; oni koji pretjeruju u nepoštovanju kroz sjedenje na njima i njihovo iskopavanje. Istina je sredina između toga, na način da se poštuju bez pretjerivanja i obožavanja mimo Allaha.

Dokazi od prvog do četvrtog

1. Malik u djelu El-Muwetta bilježi da je Allahov Poslanik rekao: "Allahu, ne daj da moj kabur postane idol koji će se obožavati. Povećala se Allahova srdžba prema narodu koji je kabure svojih vjerovjesnika pretvorio u mesdžide."
2. Ibn Džerir svojim senedom prenosi od Sufjana, on od Mensura, a on od Mudžahida da je u pogledu riječi Uzvišenog: "Šta kažete o Latu i Uzzau", rekao: "On (Lat) je njima mijesio brašno, pa kad je umro oni su se počeli okupljati i boraviti kod njegova kabura."
3. Tako i Ebul-Dževza prenosi da je Ibn Abbas rekao: "On je hodočascima mijesio brašno."
4. Ibn Abbas je rekao: "Allahov Poslanik je prokleo žene koje često posjećuju kabure i ljude koji ih pretvaraju u mesdžide i na njima pale svjetiljke." Bilježe ga autori Sunena.

Povećala se Allahova srdžba – ovo je pravo (istinsko) i potvrđeno Allahovo svojstvo. Nije poput srdžbe stvorenja.

prema narodu koji je kabure svojih vjerovjesnika pretvorio u mesdžide – ovo su učinili ili na način da su se klanjali na kaburima ili da su gradili građevine na njima.

Da li je uslišana dova Vjerovjesnika da njegov kabur ne postane idol koji se obožava ili je Allahova mudrost uredila drugačije? Ibn Kajjim je rekao: "Allah je uslišao dovu Poslanika, pa nema govora da je njegov kabur ičinjen idolom. Štaviše, njegov je kabur zaštićen s tri zida: (stihovi) *Gospodar svjetova uslišao je njegovu dovu/ i okružen je kabur s tri zida*. Tačno je da neki ljudi pretjeruju u pogledu kabura, ali nije došlo dotle da je njegov kabur postao idol."

Šta kažete o Latu i Uzzau – tj. kako su ovi idoli spomenuti uz velike znakove koje je Vjerovjesnik vidio u noći miradža.

hodočasticima mijesio brašno – sevik je ustvari jelo koje se pravi tako što se isprži ječam, potom se samelje i pomiješa sa datulama. I, time su čistili hadžije pale svjetiljke – misli se na paljenje svjetla (svijeća, lampi i sl.), bilo n oću ili danju, na kaburima, kao vid veličanja i pretjeranog vezivanja za kabure.

Posjeta žena kaburima je veliki grijeh, kao i da se kabudi uzimaju za mesdžide ili da e na njima pali nekakvo svjetlo, zbog prokletstva onih koji to čine.

Vrste posjete kaburima: 1. Šerijatska, a to je da ne poduzima posebno putovanje samo radi toga, da nijeti podsjećanje na ahiret, da moli za sebe i za umrle; 2. Ako namjerava da moli umrlog, to je širk posjeta; 3. A, ako zanijeti da moli Allaha kod tih kabura, to je novotarska posjeta

Mesele

1. Objašnjenje pojma idol; (sve što se obožava mimo Allaha, bilo kip, kabur il šta drugo.)
2. Objašnjenje pojma ibadet; (poniznost i potčinjenost obožavanom, iz straha, nade, ljubavi i veličanja)
3. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije tražio utočište kod Allaha od nečega osim ako se bojao da bi se to djelo moglo nekada dogoditi;
4. Uz njega je povezao i uzimanje vjerovjesničkih kaburova mesdžidima;
5. Spominjanje žestoke Allahove srdžbe;
6. Najveće mes'ela u ovom poglavlju: spoznaja načina na koji su obožavali Lata, najvećeg idola;
7. Spoznaja da je to kabur dobrog čovjeka;
8. Lat je ime čovjeka ukopanog u kabur; spominjanje značenja tog imena;
9. Poslanikovo proklinjanje žena koje posjećuju kaburove;
10. Poslanikovo proklinjanje onih koji budu osvjetljavali kabure.

Važno pitanje: Pretjerivanje u pogledu kabura dobrih, čini te kabure idolima, kao što je slučaj sa Lutovim kaburom.

Pitanje: Ako žena ode u er-Revdu u Poslanikovo džamiji da klanja u njoj, gdje joj je kabur blizu, pa stane i poselami, nema smetnje za to, ali je bolje da izbjegava gužvu i miješanje sa muškarcima, a i da onaj ko je vidi ne posmisli da ježeni dozvoljeno da ciljano ide na kabur.

22. Poglavlje o tome kako je Vjerovjesnik štitio tevhid i zatvarao puteve širka

Ovo poglavlje autor je naveo da je Vjerovjesnik štitio tevhid i da je zatvorio sve prilaze širku.

Prvi i drugi dokaz

1. Rekao je Uzvišeni Allah: „Došao vam je Poslanik, jedan od vas, teško mu je što ćete na muke udarati, jedva čeka da pravim putem pođete, a prema vjernicima je blag i milostiv.“
2. Ebu Hurejre prenosi da je Allahov Poslanik, rekao: “Nemojte svoje kuće pretvarati u kabure i nemojte moj kabur učiniti mjestom stalnog okupljanja. Donosite na mene salavat, jer vaš salavat dolazi do mene gdje god vi bili.” Bilježi ga Ebu Davud, sa hasen senedom, čiji prenosioci su povjerljivi.

Došao vam je Poslanik – u gramatičkom smislu, ova rečenica potvrđena je s tri zakletve jedan od vas – 1. „min enfusikum“ - iz ljudske vrste, ali odlikovan nad vama Objavom; 2. a u jednom kiraetu uči se „min enfesiku“, tj. od najčasnijih i najbogobojaznijih od vas.

teško mu je što ćete na muke udarati – teško mu je ono što je vama teško. Zato je poslan s tolerantnom i umjerenom vjerom

jedva čeka da pravim putem pođete – ulaže krajnje napore u onome što je u vašem interesu.

a prema vjernicima je blag i milostiv – redosljed riječi u arapskom ukazuje na ograničenost značenja, što znači da je strog prema nevjernicima. „Muhammed je Allahov poslanik, a oni koji su uz njega strogi su prema nevjernicima, a samilosni su među sobom.“

a ako se okrenu – 1. Nije rekao „ako se okrenete“, jer je okretanje, pored ovakvog objašnjenja pokuđeno; 2. Promjenjena je zamjenica da bi se čitaocu i slušaocu povećala pažnja.

reci: „dovoljan je meni Allah“ – tj. ne brini zbog njihovog okretanja i svojim srcem i jezikom reci: Dovoljan mi je Allah.

svoje kuće pretvarati u kabure – nemojte ostavljati namaz u njima i nemojte se ukopavati u njima.

i nemojte moj kabur učiniti mjestom stalnog okupljanja – nemojte konstantno dolaziti na moj kabur; svejedno da li je to godišnje, mjesečno ili sedmično posjećivanje, nego Vjerovjesnikov kabur treba posjećivati s razlogom, kao da dođe s puta ili radi podsjećanja na ahiret.

Donosite na mene salavat – salavat od Allaha je pohvala njemu u uzvišenom društvu meleka.

jer vaš salavat dolazi do mene gdje god vi bili – jer je Vjerovjesnik rekao: “Allah ima meleke koji putuju po Zemlji i dostavljaju mi selam od mog ummeta.” Dakle, nema potrebe da se stvara gužva kod Vjerovjesnikovog kabura.

Treći dokaz

Ali ibn Hasan vidio je nekog čovjeka kako dolazi na Vjerovjesnikov kabur, ulazi unutra kroz rupu u zidu i uči dovu, pa mu je to zabranio rekavši: “Ispričaj ću vam hadis kojeg sam čuo od mog oca, a on od moga djeda, a on od Allahovog Poslanika, koji je rekao: “Nemojte moj mezar učiniti mjestom stalnog okupljanja i nemojte svoje kuće pretvarati u kabure. Donosite na mene salavat, jer, gdje god da se vi nalazili, vaš salavat mi biva dostavljen.” Zabilježen je u djelu el-Muhtara.

i uči dovu – to što misli da dova kod njegovog kabura ima posebnu odliku, to otvara vrata i sredstvo je širka

gdje god da se vi nalazili – znači: donosite salavat na poslanika bilo gdje se nalazili i nema potrebe da dolazite njegovom kaburu, da bi ga poselamili i donosili salavat na njega.

Mesele

1. Tumačenje ajeta iz sure Et-Tevba (došao vam je Poslanik, jedan od vas);
2. Poslanik je svoj ummet mnogo udaljio od granice zabranjenog; (ne činite svoje kuće kaburima)
3. Spominjanje Poslanikove brige, blagosti i milosti prema nama; (ajet-i-beraa)
4. Zabranio je da posjećujemo njegov kabur na neki poseban način i u posebno vrijeme, iako je posjeta njegovog kabura od najboljih djela; (od velikih dobrih djela jer ga prilikom posjete njegovog kabura selamimo. Uz to, njegovo je pravo veće nego bilo čije.)
5. Zabranio je pretjerane posjete kaburovima;
6. Podsticao je na klanjanje na fila u kući;
7. Oni znaju da se ne klanja na grobljima;
8. Pojašnjenje toga je u riječima da čovjekovi salavati i selami dolaze do Poslanika i ako bi osoba bila daleko te nema potrebe da bude blizu, kao što zamišljaju neki; (Alija ibn Husejn je rekao: „Ti i onaj u Endelusu ste isti.“)
9. Poslanik prima selame i salavate u berzahu (zagrobnom životu).

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Peto: Pobijanje dokaza onih koji tvrde da se u ovom ummetu ili na Arapskom poluostrvu ne može pojaviti širk (jedno poglavlje)

23. Poglavlje o predajama da će dio ovog ummeta obožavati kipove

Ovo poglavlje autor je naveo da pobije tvrdnje da u ovom ummetu neće biti širka, da je ummet zaštićen od njega, jer je Vjerovjesnik rekao: „**Šejtan je izgubio nadu da će ga klanjači obožavati na Arapskom poluostrvu.**“

Odgovor na njihovu nedoumicu općenito je da je ovo slijeđenje najasnijih, a ostavljanje jasnih dokaza. Detaljan odgovor je:

1. To što je šejtan izgubio nadu da će se desiti, ne znači da se nikako neće desiti.
2. Šejtan je izgubio nadu da će ga obožavati klanjači, a to su muvehhidi.
3. Njihovo razumijevanje je oprečno mnogim tekstovima Kur'ana i sunneta.
4. Ashabi su ratovali protiv murteda na Arapskom poluostrvu, jer su činili širk.
5. Realno stanje je suprotno njihovom shvatanju, jer možemo vidjeti da se na Arapskom poluostrvu dešavaju stvari poput klanja nekome mimo Allaha.
6. Ovo je osjećaj šejtana u njegovom srcu, ali on nije prestao raditi na tome da zavede ljude.
7. To (njegov osjećaj) se desio kad su se umnožile pobjede islama i kad su ljudi ušli u islam u skupinama.
8. Učenjaci su naveli stvari koje izводе iz vjere, makar čovjek bio na Arapskom poluostrvu.

Ko tvrdi da je Musejlama vjerovjesnik učinio je nevjerstvo i neće mu vrijediti kelime-i-šehadet, pa kakva je tek situacija sa onima koji uzdižu Tidžanija i druge na stepen Allaha? Kako da takav ne bude nevjernik? To je veoma čudno!

Zašto je autor u ovom poglavlju naveo ajete u kojima nema dokaza za ono na što cilja?

Značenje postaje jasno iz hadisa Ebu Sada te se iz toga vidi da je navođenje tih ajeta sasvim prigodno pod navedenim naslovom.

Prvi dokaz

Rekao je Uzvišeni Allah „Zar ne vidiš one kojima je dat jedan dio Knjige kako u džibta i taguta vjeruju.“

Drugi dokaz

Rekao je Uzvišeni Allah: "Reci: 'Hoćete li da vam kažem koji su gori od takvih i koje će Allah još teže kazniti? Oni koje je Allah prokleo i na koje se rasrdio i u majmune i svinje ih pretvorio, oni koji su taguta (šejtana) obožavali...'"

Zar ne vidiš – pitanje kao forma potvrde i izražavanja čuđenja. Riječi su upućene svakome na koga se mogu odnositi.

one kojima je dat jedan dio Knjige – dat im je dio, a ne cijala Knjiga. Ona im je uskraćena zbog njihovih grijeha.

kako u džibta i taguta vjeruju – vjeruju u njih, priznaju ih i ne poriču ih.

Koristi ovog ajeta:

1. Čudno je da čovjeku bude dat dio Knjige, a on potom vjeruje u džibta i taguta.
2. Znanje ne štiti čovjeka od grijeha.
3. Obaveza je poreći džibta i tagita i nije ih dozvoljeno priznavati.
4. U ovom ummetu ima onih koji vjeruju u džibta i taguta, kao što ih je bilo u Beni Israilu.

"Reci: 'Hoćete li da vam kažem...'" – ovo je naredba Vjerovjesniku da odgovori Židovima koji su se ismijavali s islamom. Naredba je u formi pitanja kako bi pobudila interesovanje i pojačala želju za odgovorom

Koristi ovog ajeta:

1. Raspravljanje sa oponentima dokazima koje može prihvatiti. Židovi su znali da je među njima bilo onih na koje se Allah rasrdio i prokleo ih i pretvorio ih u majmune i svinje. Pošto to priznaju, onda kada se izruguju muslimanima, možemo im reći da su oni koje je Allah kaznio preči da im se izruguje.
2. Položaj ljudi kod Allaha razlikuje se shodno povećanju i smanjenju njihovog imana, i onog što iz tog proizlazi.
3. Loše stanje Židova, jer su kažnjeni prokletstvom, pretvaranjem u životinje i obožavanjem taguta.
4. Potvrda Allahu sifata ihtijarije (atributi koji iskazuju Njegov voljni izbor), poput proklinjanja, srdžbe, moći i da On radi šta hoće.
5. Vjerovjesnik je rekao: „Narod koji je pretvoren u životinje ostane bez potomstva.“ Majmuni su postojali ranije (nisu nastali od Židova koji su u njih pretvoreni).
6. Kazna je od iste vrste kao i grješno djelo. Židovi su učinili djelo koje se doima kao dozvoljeno, a bilo je zabranjeno.
7. Židovi su počeli obožavati taguta, a nema sumnje da ga i danas obožavaju.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Treći dokaz

Rekao je Uzvišeni Allah: „A onda oni do čijih se riječi najviše držalo rekoše: ‘Sigurno ćemo nad njima sagraditi mesdžid.’”

do čijih se riječi najviše držalo – to su vladari. Rekli su to zaklinjući se i potvrđujući.

1. Sura el-Kehf sadrži znakove koji ukazuju na savršenstvo Allahove moći.
2. Jedan od uzroka gradnje mesdžida na kaburima je zastranjenost u ubjeđenju u vezi ljudi ukopanih u tim kaburima.
3. Zastranjenost u ubjeđenju u vezi kabura, makar bila mala, može odvesti ka većem zlu od toga.

Četvrti dokaz

Ebu Seid el-Hudri prenosi da je Allahov Poslanik rekao: “Vi ćete, uistinu, slijediti puteve onih koji su bili prije vas i ličit ćete na njih kao što su pera na strijeli slična jedno drugome. Čak, kad bi oni ušli u gušterovu rupu i vi biste u nju ušli.” Prisutni su upitali: “Allahov Poslaniče, jesu li to Židovi i kršćani?” Poslanik je odgovorio: “A ko drugi?” Bilježe ga Buhari i Muslim.

Peti dokaz

Bilježi Muslim od Sevbana da je Allahov Poslanik rekao: “Allah mi je, uistinu, dao da obuhvatim Zemlju, pa sam vidio njene istoke i zapade. I, zaista će vlast moga ummeta doprijeti dotle dokle sam od nje obuhvatio. Data su mi dvija blaga: crveno i bijelo. I molio sam svog Gospodara da moj ummet ne uništi općom sušom i da njima ne ovlada neprijatelj, mimo njih samih, pa da ovlada svime što oni posjeduju, a moj Gospodar je rekao: ‘Muhammede, Ja kad odredim odredbu, ona se ne može spriječiti. Uistinu, Ja sam tvom ummetu dao da ih neću uništiti općom sušom i da neću dati da njima ovlada neprijatelj, mimo njih samih, da ovlada svime što oni posjeduju, pa makar se protiv njih sakupili iz svih njenih dijelova’ – ili je rekao: ‘ko se nalazi među njenim dijelovima’ – sve dok ne budu uništavali jedni druge i zarobljavali jedni druge.”

U hadisu se još navodi: “Uistinu se za svoje sljedbenike plašim vođa koji će voditi u zabludu. A, kad počne borba protiv muslimana neće prestati do Sudnjeg dana. Neće nastupiti Sudnji dan dok se plemena iz moga ummeta ne priključe mušricima i dok mnogobrojne skupine moga ummeta ne budu obožavale kipove. I, u mom ummetu će biti trideset lažova. Svaki će tvrditi da je vjerovjesnik, a ja sam pečat vjerovjesnicima i nema vjerovjesnika poslije mene. A, neprestano će jedna grupa mojih sljedbenika biti na istini, potpomognuta; neće im nauditi onaj ko ih je izdao i s njima se razišao. I tako će biti sve dok ne dođe odredba Allaha Slavljenog i Uzvišenog.”

Riječ „senen“ u arapskom znači put, dok „sunen“ znači način.

kao što su pera na strijeli slična jedno drugome – pero strijele. Hoće se reći da će slje oponašanja postati jako slični nemuslimanima.

1. Neki iz ovog ummeta obožavat će idole, jer je to put prijašnjih naroda, a mi ćemo ih oponašati.

2. Treba znati šta su od zabranjenih stvari upražnjavali oni prije nas, kako bismo se sačuvali, a većinu toga nalazimo u Kur'anu i sunnetu. Mi ih ne trebamo slijediti u nepokornosti Allahu.

3. Ashabi su bili jako začuđeni da ćemo, nakon što nam je došla Uputa, slijediti put onih prije nas.

4. Što god je insan vremenski udaljeniji od poslanice, to je dalji od istine.

obuhvatim – skupio i sažeo. Crveno i bijelo – zlato i srebro. A, odnosi se na blaga kisre i kajsara.

I molio sam svog Gospodara – Vjerovjesnik je molio za tri stvari, dvoje mu je uslišano, a treće nije.

1. Molio je da ummet ne uništi općom sušom, tako da sav ummet nikad neće biti uništen sušom i nerodnom godinom.

2. Molio je da nevjernici ne zavladaju cijelim ummetom, i to mu je dato.

3. Molio je da se u ummetu ne dešavaju međusobni ratovi, a to mu nije dato

Vođa koji će voditi u zabludu – vođe koje odvođe u zabludu. Jedini strah za ummet koji je Vjerovjesnik izrazio je strah od vođa koje odvođe u zabludu

Vođa može biti:

1. Čovjek od hajra. „Između njih smo Mi vođe određivali i oni su, odazivajući se zapovijedi Našoj, na Pravi put upućivali, jer su strpljivi bili i u dokaze Naše čvrsto vjerovali.“ (es-Sedžda, 24.)

2. Čovjek od zla. „A bili smo ih učinili vođama koji su pozivali u ono zbog čega se ide u vatru – a na Sudnjem danu niko im neće pomoći“ (el-Kasas, 41)

kad počne borba protiv muslimana neće prestati – ovo se desilo od ubistva Osmana ibn Affana i traje do danas.

i dok mnogobrojne skupine moga ummeta ne budu obožavale kipove – i dok grupe iz Vjerovjesnikovog ummeta ne budu obožavale idole.

Trideset lažova – može biti da je broj ograničen na toliko, a može biti da se niime samo ukazuie da će biti broini.

Mesele:

1.Tumačenje ajeta iz sure En-Nisa'; („kako u džibta i taguta vjeruju“)

2.Tumačenje ajeta iz sure El-Maida; (“oni koji su taguta (šejtana) obožavali“)

3.Tumačenje ajeta iz sure El-Kehf; ‘Sigurno ćemo nad njima sagraditi mesdžid.’ – Jer, kao što je u prijašnjim narodima bilo onih koji su obožavali kipove i idole, tako će se i u ovom ummetu pojaviti oni koji obožavaju kipove i idole.

4. Jedna od najbitnijih mes'ela: da li ovdje vjerovanje u džibta i taguta znači ubjeđenje srca ili je to saglasnost u nečemu od toga sa onima koji u njih vjeruju i spoznaja neispravnosti vjerovanja u to. (1. Učinio je kufr, ako je njegova saglasnost temeljena na uvjerenju da je to ispravno; 2. Nije učinio kufr, ako ne vjeruje da je to ispravno.)
5. Oni govore: "Nevjernici koji su svjesni svog kufra su na ispravnijem putu od vjernika"; (znači: ovaj govor je kufr, jer se daje prednost nevjerstvu nad imanom)
6. Ovo je poenta naslova poglavlja: Ova pojava se mora dogoditi u ovom ummetu, što je potvrđeno u hadisu Ebu-Seida; (i ovo sadrži upozorenje)
7. Vjerovjesnikova jasna izjava da će se u ovom ummetu pojaviti obožavanje idola.
8. Najčudnija stvar, a to je pojava Muhtara koji se proglasio vjerovjesnikom iako je izgovarao šehadet. Tvrdio da je pripadnik ovog ummeta, da je Vjerovjesnik istina i da je Kur'an istina, a Kur'an potvrđuje da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sllem, pečat svih vjerovjesnika. Mnogi su mu povjerovali i pored ovih jasnih nepodudarnosti. Pojavio se na samom kraju vremena u kojem su živjeli ashabi i slijedile su ga velike skupine; (Muhtar je Ibn Ebi Ubejd Es-Sekafi)
9. Obveseljivanje da istina neće prestati postojati u potpunosti, kao što je to bio slučaj u prijašnjim ummetima, nego će ipak ostati na njoj jedna grupa; (iz ovog ummeta, do Sudnjeg dana)
10. Veliki znak, koji govori da im i pored njihove malobrojnosti neće naškoditi onaj ko se izdvoji od njih niti ko se ne složi s njima;
11. Taj uslov će biti do (blizine) Sudnjeg dana;
12. U hadisu su spomenuti veliki znakovi, od kojih su: obavještenje da je Allah Vjerovjesniku pokazao istoke i zapade. Vjerovjesnik je obavijestio šta to znači i desilo se onako kako je rekao, u suprotnosti s jugom i sjeverom. Zatim, obavještenje da je dobio dvije riznice. Obavještenje da su mu dvije dove uslišane, a treća nije. Obavještnje o izvlačenju sablje koja se neće spustiti nakon što se jednom podigne u ummetu. Obavještenje o međusobnom ubijanju i porobljavanju. Vjerovjesnikov strah za ummet od vođa koje vode u zabludu. Sve se ovo već dogodilo kao što je i obavijestio, iako je svaka ova vijest bila daleko od ljudskih mozgova u to doba;
13. Vjerovjesnik je izrazio bojazan za svoj ummet samo od vođa koje vode u zabludu;
14. Upozorenje na značenje obožavanja idola. (nije ograničena samo na izvršavanje rukua ili sedžde, nego obuhvata i slijeđenje onih koji zavode u zabludu).

Ispit četvrtog i petog dijela (5 poglavlja)

Prvo pitanje: navedio nazive poglavlja i zašto ih je autor naveo

Zašto ga je autor naveo

Naziv poglavlja

۴

1

2

3

4

5

Drugo pitanje: označi ispravan odgovor ili dopuni praznine

1. Pretjerivanje u pogledu dobrih je temelj širka prije i danas: tačno – netačno.
2. Objasni šta je guluvv (pretjerivanje) i koje su njegove štetnosti.
3. Smutnja obožavanja kabura je kao smutnja obožavanja kipova i još teža: tačno – netačno.
4. Ukašavanje kabura, osvjetljavanje, ozidavanje, gradnja na njima, pisanje na njima, stavljanje zastora, služenje posjetilaca i darivanje novca služiteljima kabura je: haram – dozvoljeno.
5. Autor je rekao da je posjeta kaburu Vjerovjesnika jedno od najboljih djela: tačno – netačno.
6. Slijeđenje tragova poslanika je: pohvalno – ima detaljno objašnjenje – zabranjeno.
7. Vjerovjesnik je izrazio bojazan za ummet samo od:.....
8. Autor je naveo tri ajeta u poglavlju da će dio ummeta obožavati idole, a razlog je: nema razloga – razlog nije jasan bez hadisa – greška nekih prepisivača.
9. Ljudi se u odnosu prema dobrima dijele na: dvije krajnosti i sredinu – pretjerivanj i zanemarivanje.
10. Ljubav prema dobrima pokazuje se dovom za njih, odbranom njihovog dostojanstva, učenjem od njih: tačno – netačno.
11. Pretjerivanje u pogledu dobrih nije jedini razlog širka, ali je najopasniji: tačno – netačno.
12. Da li se pretjerivanje dešava i u ibadetima: da – ne.
13. Ako se čovjek ne sjeti da obožava Allaha osim kad vidi duhove dobrih to je: krnjav ibadet – ništavan ibadet.
14. Allahov rob i Njegov Poslanik je najbolji i najčasniji opis Vjerovjesnika: tačno – netačno.
15. Šta je pretjerano hvaljenje i navedi primjer?
16. „Nemojte pretjerivati hvaleći me“ obuhvata oponašanje kršćanskog pretjerivanja i druge oblike.
17. Pretjerivanje biva u: pohvali – ibižavanju – djelu – svemu navedenom.
18. Ko su mutenettiun (cjepidlake)?
19. Ehlek (uništava) odnosi se na uništavanje: vjere – tijela – svega navedenog.

20. Ispravna Allahova vjera je između onih koji pretjeruju u njoj i onih koji je zanemaruju: tačno – netačno.
21. Tenettu biva u: načinu govoru – odabiru riječi – oboje navedeno.
22. Ummet se slaže da je Husejn imao jednu glavu, a u realnosti je imao pet glava: začno – netačno.
23. Prvi širk na Zemlji desio se u narodu: Adema – Nuha – Ibrahima.
24. Prvo čime je vjera promijenjena je širk, a uzrok je pretjerivanje u pogledu dobrih ljudi: tačno – netačno.
25. Ko želi da ojača vjeru novotarijom, njegova je šteta veća od koristi: tačno – netačno.
26. Sve što se uzima kao blagdan i ponavlja svake sedmice ili godine je: novotarija – dozvoljeno – sunnet.
27. Novotarija je uzrok kufr: tačno – netačno, jer kufr ima brojne uzroke.
28. Uzrok gubljenja znanja je: smrt uleme – nemar – nezainteresiranost – zauzetost dunjalukom – sve navedeno.
29. Posjećivanje kabura može biti: propisno – novotarsko – širkijsko.
30. Posjeta čiji cilj je uzimanje pouke je novotarska, a čija posjeta je cilj da se okoristi od mrtvih je propisna: tačno – netačno.
31. Sve što je uzrok odvratanja ljudi od vjere naziva se: smutnja – novotarija – mit.
32. „Allahovo je prokletstvo na židove“ je: dova protiv njih – obavijest da ih je Allah prokleo – moguće je oboje.
33. Uzimanje kabura kao mesdžida biva: činjenjem sedžde na njima – gradnjom mesdžida na njima – oboje navedeno.
34. U predaji „strahovaolo se“, odnosi se na: Vjerovjesnika – ashabe.
35. Vjerovjesnikov kabur nije uzdignut jer: strahovalo se – strahovao je – jer svaki Vjerovjesnik se ukopa na mjestu gdje je preselio – sve navedeno.
36. Šta znači uzdignutost kabura?
37. Propis riječi da je Vjerovjesnik Habibullah: dozvoljeno – umanjivanje njegovog prava – mustehab.
38. Riječi „Ibrahim je halilullah, a Muhammed je habibullah“ je: dozvoljeno – pohvalno – nije dozvoljeno.
39. Allahov halil je naziv koji se odnosi: samo na Ibrahima – na Ibrahima i Muhammeda – na njih dvojicu i druge.
40. Ako je mesdžid izgrađen na kaburu: iskopat će se kabur, a medžid ostaviti – ostaviti kabur, a srušiti mesdžid.
41. Namaz nije dozvoljen: prema kaburu – na kaburu – u kaburu – sve navedeno.
42. Ljudi se razlikuju po: dobru – po zlu – oboje.
43. Najgori ljudi su: oni koji će dočekati Sudnji dan – oni koji su kabure uzeli za medžide – sve navedeno.

44. Oabveza je udaljiti se od: širka – onog što vodi u širk – oboje navedeno.
45. Sadaka kod kabura je uredu, jer je Vjerovjesnik zabranio samo namaz: tačno – netačno.
46. Oponašanje mušrika je veliki grijeh: ako je imao nijet oponašanja – bez obzira na nijet.
47. Vjerovjesnik je zabranio uzimanje kabura za mesdžide: u svom životu – prije smrti na pet dana – u kontekstu – sve navedeno.
48. Iman i dobro djelo bolji su od dobrog porijekla: tačno – netačno.
49. „nemoj učiniti moj kabur idolom“: Allah mu se odazvao – Allahova mudrost htjela je drugačije.
50. Posjeta žena kaburima je veliki grijeh: tačno – netačno.
51. Vjerovjesnik je: zaštitio tevhid – zapriječio sve puteve koji vode u širk – oboje navedeno.
52. „Vaše kuće kaburima“ znači: ne ukopavajte se u njima – ne ostavljate namaz u njima – oboje.
53. Ne poduzima se posebno ibadetsko putovanje da bi se posjetio Vjerovjesnikov kabur niti se treba često dolaziti na njega: tačno – netačno.
54. Salavat i selam na poslanika donosi se na jega: kod njegovog kabura te se savjetuju putnici kad dođu u Medinu da to obave – na bilo kojem mjestu (nema razlike između tebe i onog koji je u Endelusu).
55. „moj kabur blagdanom“ znači:.....
56. Nemoguće je da se širk desi u ovom ummetu jer je ummet zaštićen od toga: tačno – netačno.
57. „kojima je dat dio Knjige“ – nije im data cijela knjiga, nego su ostali uskraćeni zbog grijeha: tačno – netačno.
58. Znanje ne spašava čovjeka od grijeha: tačno – netačno.
59. Da li su majmuni i svinje potomci onih koji su u njih pretvoreni: da – ne.
60. Pretjerivanje u pogledu kabura, makar bilo malo, može dovesti do velikih opasnosti: tačno – netačno.
61. Gotovo da nema grijeha u ummetu a da nije prakticiran u nekom prijašnjem narodu: tačno – netačno.
62. Kad su se muslimani razdijelili i počeli boriti jedni protiv drugih, Allah je dao da nad njima nadvaladaju neprijatelji: tačno – netačno.
63. Imam je imam: samo u dobru – i u dobru i u zlu.
64. Najviše se za ummet treba bojati: zlih vladara – slijeđenja židova i kršćana.
65. Vjerovjesniku su uslišane dvije dove, a odbijena jedna. Navedi koje su.

Šesto: Šejtanska djela (7 poglavlja)

24. Poglavlje o onome što je
došlo o sihru

Sihir dolazi samo putem širka, jer šejtani služe čovjeka samo iz interesa, a to je da zavode ljude i uvode ih u širk i grijeh.

Prvi i drugi dokaz

1. Rekao je Uzvišeni Allah: „Učili su ono što će im nauditi i od čega nikakve koristi neće imati iako su znali da onaj koji tom vještinom vlada neće nikakve sreće na onome svijetu imati.“
2. Rekao je Uzvišeni Allah: „...vjeruju u džibta i taguta.“ Omer ibn Hattab je rekao: „Džibt je sihr, a tagut je šejtan.“ Džabir je rekao: „Taguti su vračevi kojima su dolazili šejtani. U svakom plemenu bio je po jedan.“

koji tom vještinom vlada – tj. koji je to naučio.

džibta i taguta – ovo je objašnjenje navođenjem primjera jer je pojam tagut šireg značenja od pojma šejtan.

Da li se poništava udio potpuno ili određeni dio

Drugo mišljenje

Tekstovi veida i vada se sagledavaju zajedno, stoga se poništava udio na sljedeći način:

Poništava se dio:
Ako je uz korištenje
pripravaka i smjesa

Poništava se cio:
Ako se za sihr koriste
šejtani.

Prvo mišljenje

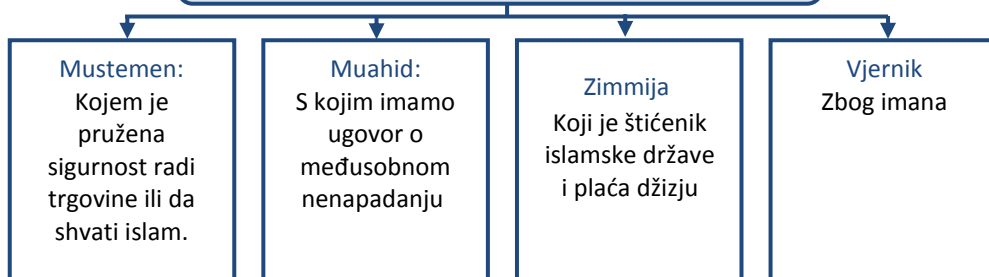
Ajeti veida (prijetnje) shvataju se kako su došli, bez nastojanja da se usaglase sa ajetima vada (obećanja) oprosta, kao se ne bi umanjio njihov značaj zbog riječi Uzvišenog: „MI šaljemo znakove da bismo zaplašili“ – jer Allah je naveo te ajete u kontekstu zastrašivanja i odvrćanja od tog diela.

Treći dokaz

Ebu Hurejre prenosi da je Allahov Poslanik rekao: "Čuvajte se sedam upropaštavajućih grijeha." "Koji su to, Allahov Poslaniče?", upitali su, pa je odgovorio: "Širk Allahu, sihr, ubistvo onoga koga je Allah zabranio osim po pravdi, uzimanje kamate, jedenje imetka siročeta, bježanje sa bojnog polja i potvaranje nevinih i čednih vjernica za nemoral."

Čuvajte se – ostavite i udaljite se od njih. Da smo mi na jednoj strani a oni na drugoj.
 sedam upropaštavajućih grijeha – ovim se ne ograničava njihov broj, jer postoje i druga upropaštavajuća djela
 uzimanje kamate – znači uzimanje kamate, svejedno jeli je koristio za jelo, namještaj ili drugo. U šerijatu je kamata razlikovanje vrijednosti dvije stvari koje bi trebale biti izjednačene; i odgađanje u ugovoru između dvije stvari, kada je obaveza da bude isplaćeno odmah. Kamata se dijeli na: kamatu dodatka i kamatu odgode.
 jedenje imetka siročeta – jetim je dijete, muško ili žensko, kojem umre otac prije nego je dostiglo spolnu zrelost.
 bježanje sa bojnog polja – bježanje iz borbe kad se sučele vjernici i nevjernici u borbi.
 i potvaranje nevinih i čednih vjernica za nemoral." – potvaranje slobodne vjernice za blud

„Ubijanje onog koga je Allah zabranio“ – a to su četiri kategorije:

„Osim s pravom“, a to je troje:

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Povlačenje s bojnog polja dozvoljeno je u tri slučaja:

Ako je nevjernika duplo više nego vjernika: dozvoljeno se povući

ili drugoj četi pristupi: da se priključi drugoj jedinici iz nužde, pod uslovom da u tome nema štete za vojsku

koji se povuče s namjerom da se ponovo bori: kao da se povuče da se konsolidira, spremi oružje ili priđe s druge strane.

Dokazi od 4 do 7

4. Džundub, kao merfu, prenosi hadis: "Kazna (hadd) za sihirbaza jest ubijanje udarcem sablje." Zabilježio ga je et-Tirmizi i rekao: "Ispravno je da je ovaj hadis mevkuf (riječi ashaba)."

5. Buhari u Sahihu bilježi da je Bedžale ibn Abede rekao: "Omer ibnul-Hattab je napisao svojim namjesnicima: 'Ubijte svakog sihirbaza i sihirbaskinju', pa smo pogubili troje sihirbaza."

6. U vjerodostojnoj predaji navodi se da je Hafsa naredila da se ubije njena sluškinja koja joj je napravila sihr, i bila je ubijena.

7. Tako je i od Džunduba prenesena vjerodostojna predaja. Ahmed je rekao: "To je preneseno od trojice Vjerovjesnikovih ashaba."

Propis sihra

Drugi govor (Šafija):
Ovo preferira šejh Ibn Usejmin

Sihr pomoću pripravaka i smjesa:
Ima propis napadača koji ugrožava imetak, život ili čast i ubija se po kazni, a smatra ga se muslimanom.

Sihr pomoću šejtana:
počinilac je otpadnik kojem se nudi tevba, pa ako se pokaje ubija se kao musliman, a ako se ne pokaje ubija se kao otpadnik.

Prvi govor
(Muhammed ibn Abdulvehhab)
Svaki sihr je nevjerstvo, sahir se ubija, a njegova tevba je prepuštena Allahu.

Mesele

1. Tumačenje ajeta iz sure El-Bekare (učili su ono što će im nauditi);
2. Tumačenje ajeta iz sure En-Nisa' (vjeruju u džibtu i tagutu);
3. Tumačenje džibta i taguta, kao i razlike između njih; (Džibt je sve u čemu nema dobra od sihra i ostalog, a tagut je sve ono u pogledu koga/čega je čovjek prekoračio granicu u obožavanju, slijeđenju i ili pokornosti)
4. Tagut nekada bude od džinnova, a nekada od ljudi; (ako se kaže samo tagut misli se na džine-šejtane, a taguti od ljudi su vračevi.)
5. Spoznaja sedam uništava ućih grijeha koji su posebno zabranjeni;
6. Za sihirbaza kažemo da je kafir;
7. Ubija se bez traženja njegove tevbe- pokajanja; (za ono za što je propisan hadd (precizirajuća kazna), se ne traži pokajanje kada počinilac dospije pred sud vladara, a za kufr se traži pokajanje)
8. Ovo se dešavalo među muslimanima za vrijeme Omera, pa kako je onda tek nakon njega!

Stav da vlast treba izvršiti smrtnu kaznu nad sihirbazom u skladu je s pravilima šerijata, jer oni šire nered na Zemlji. Nered koji čine je jedan od najvećih i obaveza vladara je da ih kažnjava smrću i nije dozvoljeno vladaru da to odgađa, jer ako se takvi ljudi ostave nekažnjeni, nered sihirbaza proširit će se zemljom vladara, kao i izvan nje. A, s njihovim ljudi će se sačuvati njihovog zla i bit će odvraceni od bavljenja sihrom.

25. Poglavlje: objašnjenje nekih vrsta sihra

Nakon što je spomenuo sihr, objasnio ti je neke vrste da bi znao da postoji više vrsta i da bi ih se klonio.

Dokazi od 1 do 5

1. Ahmed je rekao: "Obavijestio nas je Muhammed ibn Džafer, njega Avf ibn Hajjan ibnul-Ala, a njega Katn ibn Kabisa, od svoga oca da je čuo Vjerovjesnika kako kaže: 'Zaista su ijafeh (gatanje na osnovu pravca u kojem odlete ptice nakon što se poplaše), tark (crta koja se nacrti na zemlji) i tijerah (vjerovanje u loš predznak) od džibta (šejtanoskog glasa)'."

Avf je rekao: "Ijafeh je gatanje na osnovu pravca u kojem odlete ptice nakon što se poplaše bukom. Tark je crta koja se nacrti na zemlji. A, džibt je, kako je rekao Hasan, šejtanov glas." Sened predaje je hasen. Ovaj hadis sa senedom bilježe i Ebu Davud, Nesai te Ibn Hibbana u svom Sahihu.

2. Ibn Abbasa prenosi da je Allahov Poslanik rekao: "Ko uči nauku o zvijezdama (astrologiju) uči jedan ogranak sihra, i što više toga uči više će ogranaka (sihra) znati." Bilježi ga Ebu Davud sa vjerodostojnim lancem prenosilaca.

3. En-Nesai bilježi od Ebu Hurejre da je Allahov Poslanik rekao: "Ko napravi čvor, zatim u njega puhne, učinio je sihr, a ko učini sihr učinio je širk, a ko nešto objesi (na sebe), tome bude prepušten."

4. Ibn Mesud prenosi se da je Allahov Poslanik rekao: "Hoćete li da vas obavijestim šta je to el-adh? To je prenošenje tuđeg govora. To je el-kale (koja puno priča i zavađa ljude)." Bilježi ga Muslim.

5. Buhari i Muslim bilježe od Ibn Omera da je Allahov Poslanik, rekao: "Ima rječitog govora koji je sihr (koji opčinjava, očarava)."

El-Ijafet – izražavanje pesimističnog ili optimističnog pretskazanja na osnovu pravca u kojem krenu ptice kad se poplaše. Spada u tetajjur u djelu.

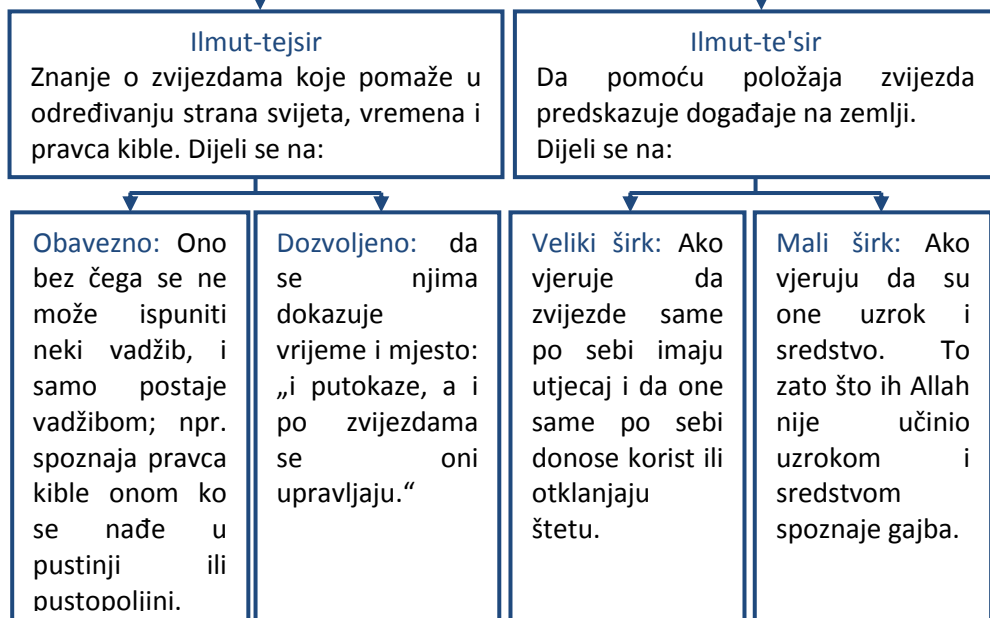
Et-Tark – povlačenje ctre ili udaranje po pijesku s ciljem sihra ili vraćanja

Et-Tijera – pesimistično predosjećanje zbog nečeg što ugleda ili čuje, ili bog nekog mjesta ili vremena.

Rennetuš-šejtan – šejtanska objava, tj. šejtansko došaptavanje i nagovaranje.

El-Adh – u značenju presijecanja i razdvajanja. Ovo je autor naveo pod temom o sihru da ukaže da je razdor među ljudima cilj i sihirbaza i onog koji prenosi tuđe riječi, a ovaj potonji štetniji je u tome od sihirbaza.

Dvije su vrste nauke o zvijezdama

Bejan/objašnjenje je potpuna rječitost koja utječe da ljudi promijene razmišljanje, a dijeli se na:

1. **Pohvalnu rječitost:** koja ima za cilj potvrđivanje istine i pobijanje neistine.
2. **Pokuđenu:** pout odbijanja istine i podržavanja neistine.

Kakve veze bejan ima sa sihrom? Rječitost koja služi neistini jednaka je sihru u tome što oboje izvrće istinu.

Mesele

1. Ijafet, tark i tijera su od džibta;
2. Tumačenje ijafeta, tarka i tijere;
3. Uče je o zvijezdama je jedna vrsta sihra; (ilmut-te'sir)
4. Vezivanje čvorova uz puhanje u njih je od toga;
5. Nemimet je također od toga; (jer razdvaja ljude kao i sihr)
6. Od toga je i jedan dio rječitosti. (jer rječit čovjek može snažno utjecati na druge)

26. Poglavlje: ono što je došlo o vračevima i sličnima

Ovo je primjer lijepog poretka. Objasnio sihr i neke vrste, i sada objašnjava šta su vrač i remmal i slični, i kakav je propis odlaska njima, i koji se način smatra odlaskom njima.

Dokazi od 1 do 4

1. Muslim u Sahihu bilježi od neke od Vjerovjesnikovih supruga da je Vjerovjesnik rekao: "Ko ode vračaru, pa ga pita o nečem te mu povjeruje ono što mu ovaj kaže – četrdeset dana mu neće biti primljen namaz."
2. Ebu Hurejre prenosi da je Vjerovjesnik rekao: "Ko ode vračaru i povjeruje u ono što on kaže – porekao je ono što je objavljeno Muhammedu." Bilježi ga Ebu Davud.
3. Četvorica (autora Sunena) i Hakim, koji kaže da je sahih po uslovima Buharija i Muslima, bilježe...: „Ko dođe vračaru ili proricatelju i povjeruje mu ono što kaže – porekao je ono što je objavljeno Muhammedu.”
4. Ebu Jala isto bilježi od Ibn Mesuda sa hasen senedom, ali kao mevkuf (riječi ashaba).

Ko ode – odlazak podrazumijeva sjedenje, lično kontaktiranje, slanje osobe ili pisma, gledanje njihovih kanala, posjećivanje njihovih stranica, kupovanje njihovih časopisa, napose onih koji imaju horoskop, slušanje onog što govore – u ovome je velika šteta.

četrdeset dana mu neće biti primljen namaz – sevap od klanjanja sučeljen je sa grijehom koji ga je poništio (ako dođe ne vjerujući mu)

porekao je ono što je objavljeno Muhammedu – tj. u Kur'an. A, u Kur'anu nalazimo: "Reci: Niko, sem, Allaha, ni na nebu ni na Zemlji ne zna skriveno." Ko povjeruje vraču da poznaje nevidljivo, a svjestan je da samo Allah zna nevidljivo, on je nevjernik, počinilac velikog nevjerstva; a ko je neznalica i vjeruje da u Kur'anu nema laži, njegovo je nevjerstvo mali kufr. Može biti da ne povjeruje vračaru odmah, nego da mu se desi nešto zbog čega mu povjeruje.

proricatelj – zajednički naziv za vračeve i gatare i druge čine određene stvari koje koriste kao dokaz da poznaju nevidljivo. Ovo obuhvata sve koji se time bave ili tvrde da se time bave.

Peti i šesti dokaz

5. Imran ibn Husajn prenosi kao merfu (riječi Poslanika): “Nije od nas ko čita sudbinu ili mu se čita; ni ko gata ili mu se gata; ni ko pravi sihr ili se za njega pravi. A, ko ode vračaru i povjeruje ono što mu ovaj kaže – porekao je ono što je objavljeno Muhammedu.” Bilježi ga Bezzar sa hasen senedom.

6. Taberani u el-Evsatu, hasen senedom, bilježi od Ibn Abbasa isti tekst, samo bez zadnjeg dijela, od riječi: “A, ko ode...”

El-Begavi je rekao: “Arraf (gatar) je osoba koja tvrdi da poznaje tajne na temelju premisa, pomoću kojih otkriva mjesto ukradenog ili izgubljenog i tome slično. Neki učenjaci su rekli da je on isto što i kahin (proricatelj). A, kahin je onaj koji obavještava šta će se desiti u budućnosti. Neki su rekli da je kahin onaj koji obavještava šta je u mislima.

Ebul-Abbas ibn Tejmije je rekao: “Arraf je naziv za kahina, munedždžima (astrologa), remmala (proriče povlačenjem crta po pijesku) i njima slične, koji govore da tako spoznaju (nepoznate) stvari.

ko čita sudbinu – obuhvata onog koji čita sebi ili drugome.

ili mu se čita – koji traži da mu se čita ili je zadovoljan da mu se čita.

ili se za njega pravi sihr – jer kad se neki od supružnika požali na bračnog druga, neki mu kažu: ja ću napraviti sihr i ti nećeš imati nikakve odgoovnosti jer nećeš ništa uraditi, pa misle da ne snose posljedice jer nisu oni napravili sihr.

Sedmi dokaz

Za ljude koji gataju proračunavanjem vrijednosti slova (eba džadin) i gledaju u zvijezde Ibn Abbas je rekao: “Mislim da onaj ko to radi nema ništa kod Allaha.”

Nauka o vrijednosti slova (eba džadin) može biti:

Dozvoljena: da to učimo kako bismo proračunavali datume i tome slično.

Učenjaci to prakticiraju od prošlosti do danas.

Zabranjena: da te vrijednosti povezuje s kretanjem zvijezda i njihovim položajem (i na temelju toga proriče).

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Propis pitanja vračara i sličnih:

Pitanje da bi se prokazala njegova nemoć i zabluda: potrebno je, a može biti i obavezno, za kompetentnog.	Pitati radi provjere: dozvoljeno je da bi se ukazalo šta je istina, a šta laž; a ne da bi se prihvatile njegove riječi. Onaj ko provjerava mora biti kompetentan.	Ko pita i povjeruje: učinio je veliki kufr, jer je to poricanje Kur'ana.	Ko samo pita: učinio je veliki grijeh, jer je Vjerovjesnik rekao: neće u biti primljen namaz četrdeset dana.
---	---	--	--

Znakovi sihirbaza:

1. kršenje uslova šerijatske rukje.
2. pravljenje čvorova uz puhanje.
3. pisanje isprekidanih harfova i nerazumljiv govor.
4. sastavljanje i rastavljanje brakova.
5. proricanje gledanjem zvijezda.
6. gatanje iz dlana (hiromantija) ili šolje.
7. da pita za ime majke.
8. da tvrdi da poznaje skriveno.
9. da traži od pacijenta da čini stvari koje su oprečne šerijatu, kao da ne klanja namaz ili ne izgovara bismillu kod klanja životinje.
10. da vezuje pacijenta za sebe, a ne za Allaha.
11. Da je od šejtanovih šticećenika.

Mesele

1. Ne može se sastati vjerovanje u vrača s vjerovanjem u Kur'an; (ovo je jedno od najvećih nejverstava)
2. Jasno naznačavanje da je to kufr.
3. Spominjanje onoga zbog kojeg se bude vračalo; (tj. da se Vjerovjesnik i njega odriče, kao i vračara)
4. Spominjanje onoga zbog kojeg se bude gatalo (proricalo) tijerom;
5. Spominjanje onoga zbog kojeg neko bude opsihren; (onaj ko traži da se nekome napravi sihr jednaka mu je kazna kao i sihirbazu)
6. Spominjanje onoga ko nauči besposlicu – eba džad; (ovo iziskuje detaljno pojašnjenje)
7. Spominjanje razlike između vrača i gatara (proricatelja).

27. Poglavlje: ono što je došlo o
nušri

Ovo je primjer lijepog poretka poglavlja: nakon što je spomenuo sihr, autor je odlučio da ti ukaže na način njegovog liječenja. Nema sumnje da je liječenje od sihra propisano i u tome je velika vrijednost za onog koji želi Allahovo lice.

Prvi i drugi dokaz

1. Džabir prenosi da je, upitan o nešri(nušri) u svrhu liječenja, Allahov Poslanik rekao: "To je šejtanski posao." Bilježe ga Ahmed, hesen senedom, i Ebu Davud
2. Ebu Davud je rekao: "Ahmed je upitan o nešri, pa je rekao: 'Ibn Mesud je sve to mrzio.'"

Nušra – poznat način liječenja od sihra kod paganskih Arapa.

To je šejtanski posao – opisana je tako jer je to bolji način nego da je rečeno da je ružno i odvratno djelo.

sve to mrzio – hoće se reći da je to smatrao zabranjenim.

sve to mrzio – tj. mrzio je nušru koja je šejtansko djelo, a to je liječenje sihra drugim sihrom.

Treći dokaz

Buhari u Sahihu bilježi da je Katade pitao Ibnul-Musejjiba: "Da li je čovjeku koji je pod sihrom ili ne može imati intimni odnos sa svojom ženom dopušteno da se to njemu razdrješuje ili da se otklanja nušrom?" Odgovorio je: "Nema smetnje u tome, jer se time želi popravljanje stanja. Nije zabranjeno ono što je korisno."

Pod sihrom – ovdje je riječ *tibb* upotrijebljena u značenju sihra iako ova riječ znači liječenje od bolesti, ali je sihr nazvan tim imenom zbog nade u izlječenje od njega, kao što se u arapskom jeziku za onog koga ugrize zmija kaže da je selim (zdrav) ili za onog kojem su slobljene kosti džebir (kojem su popravljene kosti).

ne može imati intimni odnos sa svojom ženom – tj. koji, iako je zdrav, nije su stanju da ima intimni odnos sa suprugom. Ovo je vrsta sihra.

Četvrti dokaz

Prenosi se od Hasana da je rekao: "Sihr odrješuje samo sihirbaz."

Ibn Kajjim je rekao: "Nušra je otklanjanje sihra sa opsihrene osobe i ima dvije vrste:

- 1) otklanjanje sihra drugim sihrom, a to je šejtansko djelo i na to se odnose Hasanove riječi. Kod te vrste onaj koji otklanja i onaj kome se otklanja približavaju se šejtanu onim što on voli, da bi poništio i oslabio ono što je već uradio opsihrenom;
- 2) nušre učenjem rukje, utjecanjem Allahu, lijekovima i dozvoljenim dovama. Ovo je dozvoljeno."

Odgovor onome koji smatra da se sihr može liječiti sihrom

1. to je suprotno Kur'anu i sunnetu i onome na čemu su bili ashabi i dobri prethodnici ovog ummeta.
2. u tome je odvratanje od liječenja Kur'anom i sunnetskim dovama.
3. time se osnažuju sihr i sihirbazi, i omogućava im se širenje utjecaja na širu populaciju.
4. to je skretanje od sigurnog liječenja Kur'anom i sunnetskim dovama, ka pretpostavci, a to je liječenje sihrom.
5. da bi se sihr uklonio sihrom, potrebno je da se onaj koji to radi i kojem se radi približe šejtanu činjenjem nečeg što on voli.
6. ako se opsihreni strpi bit će nagrađen Džennetom, kao što se prenosi od Vjerovjesnika.
7. uklanjanje sihra sihrom opsihrenome samo jedan sihr dodaje na drugi.
8. Vjerovjesniku je napravljen sihr, pa se nije liječio sihrom, nego šerijatskom rukjom.

Mesele

1. Zabrana nušre;
2. Razlika između zabranjene i dozvoljene nušre, čime su otklonjene mnoge nejasnoće. (Riječi onih koji su dozvolili otklanjanje sihra sihrom razumijevaju se u značenju da su oni pod time mislili na učenje rukje, utjecanje od šejtana, korištenje lijekova i učenje dova; a riječi onih koji su zabranili otklanjanje sihra sihrom razumijevaju se u značenju zabrane u doslovnom značenju. A, Allah najbolje zna.)

28. Poglavlje: ono što je došlo o tetajjuru

Tetajjur je oprečan tevhidu iz sljedećih razloga:

1. jer se time osoba oslanja na nekog mimo Allaha, a napušta se tevekkul.
2. jer se oslanja na nešto što nije stvarno, nego je privid, a tevhid je ibadet i traženje pomoći od Allaha.

Tetajjur je uvjerenje da će se desiti nešto loše zbog toga što se nešto vidjelo ili čulo ili zbog nekog vremena ili mjesta.

1. nešto viđeno – kao da vidi ptice pa vjeruje da će se desiti nešto loše jer su ptice strašne ili crne.
2. Nešto što čuje – kao da čuje nekog ko nekome kaže „, o gubitniče“, pa to smatra lošim predznakom.
3. zbog vremena ili mjesta – kao da vjeruje kako neki određeni dani ili mjeseci ili godine donose nesreću; ili da vjeruje kako određena mjesta donose nesreću.

Prvi i drugi dokaz

1. Rekao je Uzvišeni: „Ali ne! Njihova nevolja je od Allaha bila, samo što većina njih nije znala!“
2. Rekao je: „Uzrok vaše nesreće je s vama!“ - rekoše oni.“

Njihova nevolja je od Allaha bila – sušne i neplodne godine koje su ih pogodile, Allah im je odredio i Musa, alejhis-selam, i njegov narod nemaju ništa s tim, a iz postojećeg stanja proizlazi da su oni bili uzrok dobra i bereketa.

Uzrok vaše nesreće je s vama – tj. vi ste uzrok toga, jer vam se te nesreće dešavaju zbog vas i vaših djela.

Između ova dva ajeta ne ma kontradiktornosti: prvi ajet ukazuje da Allah određuje, a drugi da su oni uzrok.

Treći i četvrti dokaz

3. Ebu Hurejre prenosi se da je Allahov Poslanik rekao: “Nema zaraze, nema lošeg preznaka (tijera), nema hamme, nema safera.” Zabilježila su ga njih dvojica (Buhari i Muslim).

U Muslimovoj predaji dodato je i: “...nema zvijezda koje nagovještavaju kišu i nema gavla (zloduha).”

4. Njih dvojica su zabilježila od Enesa da je Allahov Poslanik rekao: “Nema zaraze, nema lošeg predznaka, a volim el-fe'l (optimističnost, pozitivnost).”

Nema zaraze – ovim se želi ukazati na neispravnost paganskog uvjerenja da bolest ima utjecaj sama od sebe, tako da je pravo značenje: nema zaraze koja ima utjecaj sama od sebe, nego je zaraza uzrok da se Allahovom voljom desi bolest.

nema hamme – hamma je ptica slična sovi, ili sova, po kojoj su pretskazivali loša zbivanja.

nema safera – ovo se može odnositi na:

1. mjesec safer, za koji su Arapi smatrali da donosi nesreću, naročito za brak.
2. stomačnu bolest koja pogađa deve i prenosi se s jedne na drugu.
3. odgađanje svetih mjeseci do safera, tako da ratuju u muharremu.

nema zvijezda koje nagovještavaju kišu – nev'un je pojam koji se odnosi na položaj mjeseca, a svaki položaj ima određenu zvijezdu. Paganski Arapi su po tim zvijezdama nagovještavali zlo ili dobro, pa bi govorili: ova zvijezda ne donosi dobro ili ova zvijezda donosi dobro.

i nema gavla (zloduha) – kada bi paganski Arapi polazili na putovanje, šejtani bi im ulijevali strah u srca, pa su se plašili da krenu u pravcu u kojem su naumili.

Navedenim riječima Poslanik nije negirao postojanje ovih stvari, nego njihov utjecaj, tako da čovjek može spokojno i mirne duše krenuti na put koji želi, oslanjajući se na Allaha i nemajući o Njemu neprimjereno mišljenje.

Ovi tekstovi nisu kontradiktorni hadisu „ako u nečemu ima pesimizma, onda je u...“, jer:

1. ovaj hadis je od mutešabih (nejasnih) tekstova, a hadisi u kojima se odvrća od tetajjura i ukazuje da je on širk su od muhkem (jasnih) tekstova.
2. svaka tijera je negativna i jedino Allah može donijeti korist i otkloniti štetu.
3. čovjeku je propisano da od Allahove odredbe bježi u Allahovu odredbu; i, to se smatra poduzimanjem uzroka, a ne tetejjurom.
4. hadis ukazuje na to da će zlo u navedenim stvarima pratiti onoga koji u tome očekuje zlo, a ne onoga koji se osloni na Allaha i ne očekuje zlo od navedenih stvari.
5. svako ko se boji nečega mimo Allaha, biva prepušten tome, kao što se pati onaj koji pored Allaha zavoli nekog drugog. I, ko u Allaha polaže nade u drugoga, osjetit će poraz s te strane. Ovo navodi Ibn Kaiim.

Peti dokaz

Ebu Davud vjerodostojnim senedom od Urve ibn Amira da je rekao: “Pred Allahovim Poslanikom je spomenuta tijera, pa je rekao: ‘Najbolje od toga je el-fe’l. To ne smije odvratiti muslimana. Kada neko od vas vidi nešto što ne voli, neka kaže: ‘Allahu, niko mimo Tebe dobra ne donosi i niko mimo Tebe zla ne spriječava i nema snage ni moći osim Tvoje.’”

Tetajjur	El-Fe'l
uvjerenje da će se desiti nešto loše zbog toga što se nešto vidjelo ili čulo ili zbog nekog vremena ili mjesta	Svaki govor ili djelo ili nešto što vidi ili čuje, a što čovjeka podstiče na pohvalno djelo
Slabi tevekkul	Povećava tevekkul
1. mali širk, ako vjeruje da je uzrok. 2. veliki širk, ako vjeruje da ima utjecaj samo po sebi	Pohvalan je
Odraž je ružnog mišljenja o Allaha	Odraž je lijepog mišljenja o Allaha
To je stanje munafika i kjadira	To je stanje muvehhida, koji su ostvarili tevhid
Može se desiti bez namjee, kao ijafeh	Dešava se bez namjere
Oslanja se na ono što vidi ili čuje; na tome temelji svoje odluke da krene ili odustane od nečega; uzrok je njegove aktivnosti	Na tome ne temeljiš svoje odluke da kreneš ili odustaneš; to ne znači oslanjanje na ono što vidiš ili čuješ, nego ona daje osjećaj radosti i aktivnosti
Iz njega proizlazi vezanost za objekat praznovjerja	Iz njega proizlazi vezanost za Allaha

Prvi primjer: osoba želi da se oženi, pa čuje da se djevojka zove Hena (prijatna) i stoga se osluči da je oženi. Drugi želi da se oženi i čuje da se djevojka zove Sahra (stijena) i stoga odustane od ženidbe. Oba ova postupka su tetajjur, jer je tetajjur ono što te nagna da ispuniš svoju namjeru ili da odustaneš od nje.

Drugi primjer: mladić odluči da se oženi, a kad čuje a se djevojka zove Suad (sreća) ponada se dobru. Ovo je fe'l (optimizam), jer ovo saznanje nije bilo uzrok njegove odluke da ispuni svoju namjeru niti da odustane od nje, nego se nakon donesene odluke samo ponadao dobru zbog imena djevojke

Neki ljudi otvaraju mushaf, pa ako otvori na stranici gdje se spominje Džehennem povjeruje da je to loš predznak, a ak otvori gdje se spominje Džennet povjeruje da je to dobar predznak. Ovo je kao običaj paganskih Arapa da bacaju strelice i po tome pretskazuju dobro i zlo.

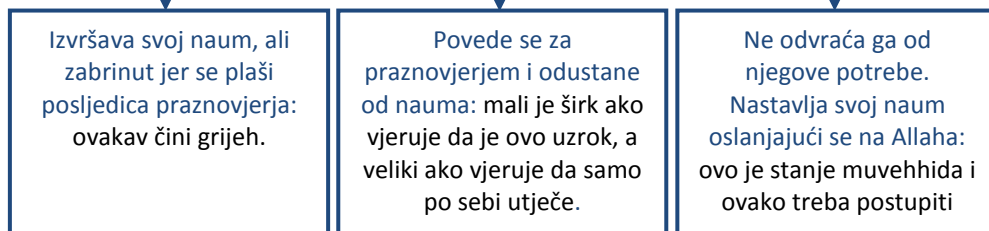
U nekim predajama navodi se da je prenosilac Ukba ibn Amir, ali je ispravno da je Urva ibn Amir.

To ne smije odvratiti muslimana – ukazuje na to da onaj koga praznovjerje odvratilo od prvotne namjere nije musliman.

nema snage ni moći osim Tvoje (bi-ke) – ovdje čestica *bi* može biti u značenju *u* ili u značenju pomoći (uz Tvoju pomoć) ili u značenju uzroka (Ti si uzrok moći i snage).

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Vrste ljudi u odnosu prema tijeri

Dokazi 6, 7 i 8

6. Od Ibn Mesuda se prenosi kao merfu: "Tijera je širk, tijera je širk. Nema nikog od nas da nije (izložen tome), ali Allah to otklanja tevekkulom." Bilježe ga Ebu Davud i Tirmizi, koji ga je ocijenio sahihom, navodeći zadnji dio kao riječi Ibn Mesuda.

7. Ahmed bilježi od Ibn Amra: "Onaj koga tijere odvrati od njegove potrebe počinio je širk." "A šta je iskup za to?", upitali su, pa je odgovorio: "Da kažeš: 'Allahu, svako dobro je od Tebe, sve ptice su Tvoje i nema boga osim Tebe.'"

8. Imam Ahmed bilježi i hadis od Fadla ibn Abbasa: "Tijera je ono što te navodi da nastaviš ili da se vratiš."

Nema nikog od nas – tj. nema nikog od nas da nije izložen praznovjerju, ali je ta riječ izostavljena da se izbjegne izgovaranje onoga što je ružno i da se udalji od izgovaranja pojmova širka, kako bi se ostvario tevhid u riječima, iako onaj ko prenosi nevjerstvo nije nevjernik.

Tevekkul je istinsko oslanjanje na Allaha u pribavljanju koristi i otklanjanju štete, uz potpuno povjerenje u Njega i poduzimanje uzroka koje je Allah učinio uzrocima.

Kako se liječi praznovjerje

1. ostvarenjem tevhida, jer Allah otklanja praznovjerje tevekkulom te insan bude smirenog srca.
2. izgovornje dove prenesene od Vjerovjesnika: „Allahu, nema dobra osim Tvoga dobra, nema dobrih i loših predznaka, nego sve dolazi od Tebe i nema boga osim Tebe.“
3. da se nada dobru, a da se kloni zloslutnje i da ne razmišlja o zloslutnji.
4. da ne odustaje od činjenja korisnog nakon prvog pokušaja, nego da pokušava više puta dok mu Allah ne podari uspjeh.

Gatanje strelicama/štapićima	Izvlačenje strelica/štapića
Veliki je grijeh i ubraja se u gatanje	Dozvoljeno je
Ne ostvaruje šerijatski cilj	Ostvaruje određeni šerijatski cilj
Koristi se za odlučivanje šta je dobro i loše, i to je tvrdnja da se poznaje nevidljivo na temelju slučajnog odabira	Koristi se da precizira kome pripada određeno pravo između onih koji imaju to pravo općenito (neodređeno)
To je postupak mnogobožaca	To je postupak muvehhida
U ovo se ubraja i bacanje novčića za sreću	Izvlačenje se koristi za određivanje ko će u prvi saff ili ko će učiti ezan
Određuje onog koji nema pravo, a moguće je pravilan izbor	Određivanje onog ko će koristiti pravo, kad se drugačije ne može odrediti

Mesele

1. Skretanje pažnje na riječi Uzvišenoga: "Njihova nevolja je od Allaha bila", uz riječi: "Uzrok vaše nesreće je s vama"; (tj. nema kontradiktornosti među njima)
2. Negiranje zaraze; (tj. negiranje da sama po sebi utječe, a ne negiranje da je ona uzrok efekta bolesti)
3. Negiranje tijere; (negiranje njenog utjecaja, a ne negiranje njenog postojanja)
4. Negiranje hame; (praznovjerje vezano za sovu ili sličnu pticu)
5. Negiranje safera; (tj. vremenski periodi nemaju nikakvog utjecaja i sve se dešava po Allahovoj odredbi. Safer je kao i svi drugi mjeseci – u njemu se, po Allahovoj odredbi, dešava i dobro i zlo. Neki ljudi imaju običaj da kad nešto završe u mjesecu saferu napišu „završeno u saferu dobra“. Ovo je novotarija nasuprot drugoj novotariji i neznanje nasuprot drugom neznanju, jer safer nije ni mjesec dobra ni mjesec zla)
6. Optimističko razmišljanje ne ubraja se u praznovjerje, čak je i poželjno;
7. Tumačenje optimističkog razmišljanja; (sve što čovjeka motivira na činjenje pohvalnog djela)
8. Ako se u srcu desi nešto od toga (praznovjerja) uz njegov prezir, onda to ne nanosi nikakvo zlo, nego ga Allah otklanja tevekkulom;
9. Spominjanje riječi koje treba izgovoriti onaj koga zadesi nešto od toga (praznovjernih primisli); (dova Vjerovjesnika: „Allahu, nema dobra osim Tvoga dobra, nema dobrih i loših predznaka, nego sve dolazi od Tebe i nema boga osim Tebe“)
10. Jasna izjava da je tijera širk; (preciznije: ako vjeruje da ona utječe to je veliki širk, a ako vjeruje da je ona uzrok to je mali širk)
11. Tumačenje pokuđene tijere. (da je to praznovjerje koje te navodi da nešto uradiš ili odustaneš)

29. Poglavlje o onom što je došlo o tendžimu –
proučavaju zvijezda

Nije kazao „od širka je...“, jer postoji detaljniji raščlanjenje na ilmut-tesir i ilmut-tesjir, kako smo ranije naveli.

Dokazi od 1 do 3

1. Buhari u Sahihu navodi da je Katade rekao: “Allah je ove zvijezde stvorio radi troje: kao ukras nebu, da se njima gađaju šejtani i da budu znakovi i putokazi pomoću kojih se određuje pravac. Onaj ko ih drugačije protumači pogriješio je, izgubio je dio nagrade i upustio se u ono o čemu nema znanja.”
2. Harb navodi da je Katade smatrao pokuđenim proučavanje položaja Mjeseca, kao i da je Ibn Ujejne smatrao da nema olakšice za bavljenje time.
3. Ahmed i Ishak da postoji olakšica za bavljenje proučavanjem položaja Mjeseca.

Učenjaci selefa koji su zabranjivali izučavanje položaja zvijezda mislili su na ilmut-tesir.

Svi učenjaci selefa koji su dozvoljavali izučavanje položaja zvijezda mislili su na ilmut-tejsir.

Četvrti dokaz

Ebu Musa prenosi da je Allahov Poslanik rekao: “Trojica neće ući u Džennet, notorni pijanica, onaj koji kida rodbinske veze i onaj koji vjeruje u sihr.” Bilježe ga Ahmed i Ibn Hibban u Sahihu.

neće ući u Džennet – ovo je jedan od hadisa o prijetnji (el-veid) i oni se prihvataju onako kako su došli, bez usklađivanja sa tekstovima obećanja (el-vad) – to je intenzivnije u odvrćanju.

notorni pijanica – koji mnogo pije alkohol, a pod tim pojmom (hamr) se podrazumijeva sve što oduzima razum sa stanovišta užitka i muzike.

onaj koji kida rodbinske veze – rahim je rodbina, a šerijat nije precizno odredio koja je to rodbina s kojom je obavezno spajanje i održavanje veze, stoga se to zasniva na običaju, sve dok je u skladu sa šerijatskim propisima.

i onaj koji vjeruje u sihr – ovaj dio hadisa je dokaz za ovo o čemu govorimo. I, ovdje nalazimo da je proricanej po zvijezdama jedna vrsta sihra.

O velikim grijesima

Definicija velikog grijeha: šejhul-islam Ibn Tejmijje definirao je veliki grijeh kao „sve ono za što je propisana posebna kazna“, poput prokletstva, srdžbe, odbacivanja ili odricanja od počinioca; ili da je počinitelj opisan kao onaj ko je od nevjernika ili mnogobožaca ili da nije mumín ili je upoređen s prezrenim životinjama i sl.

Propis počinioca velikog grijeha: vjernik je svojim imanom, a griješnik svojim velikim grijehom; i, pod Allahovom je voljom: ako hoće, On će ga kazniti, a ako hoće, oprostiti će mu.

Jesu li veliki grijesi određeni ili ograničeni: određeni su prethodnom definicijom, a nisu ograničeni brojem.

Jesu li teži veliki grijesi ili mali širk: grijesi se stepenuju ovako: mali grijesi, zatim veliki, zatim mali širk, zatim veliki širk. Dokaz su riječi Uzvišenog: „Allah neće oprostiti da mu se čini širk, a oprostiti će manje od toga kome On hoće.“ također, Ibn Mesud je rekao: „Da se zakunem Allahom lažno, draže mi je nego da se zakunem nekim mimo Njega iskreno.“ Ovo zato što je lažno zaklinjanje Allahom veliki grijeh, a zaklinjanje s nekim mimo Njega, makar iskreno, je mali širk.

Da li dobra djela brišu velike grijeha ili je za njihovo brisanje neophodna tevba: neophodna je tevba, jer je Vjerovjesnik rekao: „Ako se narikača ne pokaje...“ i rekao je: „ako se sačuva velikih grijeha“.

Je li ispravna tevba onog ko se pokaje samo za neke velike grijeha, a ne i za sve: da, ispravna je tevba ako se pokaje za dio velikih grijeha, ali je njegova obaveza da se kloni svake nepokornosti.

Odnos ljubavi i mržnje prema počiniocu velikog grijeha: volimo ga u mjeri u kojoj je iman prisutan kod njega, a preziremo u mjeri u kojoj čini nepokornost. Dok čini velike grijeha ne smijemo biti u njegovom prisustvu.

Razlikuju li se veliki grijesi međusobno po težini: da, razlikuju se po težini, jer je Vjerovjesnik rekao: „Hoćete li da vam ukažem na najveće od velikih grijeha?“

Kako nazivamo počinioca velikih grijeha: on je vjernik svojim imanom, a griješnik (fasik) u svome grijehu; i, on je vjernik krnjavog imana. Ne kažemo kao murđžije da je on vjernik potpunog imana, niti kao haridžije da je nevjernik.

Mesela

1. Mudrost u stvaranju zvijezda; (ukras nebu, njima se gađaju šejtani, Allahovi su znakovi)
2. Odgovor onima koji tvrde suprotno; (tj. vjeruju u utjecaj zvijezda)
3. Spominjanje razilaženja u dozvoljenosti učenja Mjesečevih položaja;
4. Prijetnja onima koji vjeruju u nešto od sihra, čak i ako bi bio ubijeđen u njegovu neispravnost.

30. Poglavlje: ono što je došlo o traženju kiše po položaju zvijezda

- 1. veliki širk: ako se moli zvijezdama da dadnu kišu, ili vjeruje da one čine djela i ispunjavaju potrebe.
- 2. mali širk: ako vjeruje da su one uzrok, a da je Allah Stvoritelj i činilac.

Dokaz 1 i 2

- 1. Rekao je Uzvišeni Allah: "I umjesto zahvalnosti što vam je hrana darovana vi u Njega ne vjerujete."
- 2. Ebu Malik el-Ešarija prenosi da je Allahov Poslanik rekao: "Četiri stvari iz paganskog doba moj ummet neće napustiti: ponos zbog plemenitog porijekla, omalovažavanje porijekla te traženje kiše preko zvijezda i naricanje." I rekao je: "Narikača će, ako se ne pokaje prije smrti, na Sudnjem danu biti proživljena u odjeći od katrana i košulji od svraba." Bilježi ga Muslim.

„I umjesto zahvalnosti...” – poričete da je od Allaha i vjerujete da vam dolazi od drugog.

Četiri stvari – ovim se ne želi reći da je broj tih stvari ograničen na četiri, jer postoje i druge stvari koje spadaju u to. Broj je spomenut kao primjer obuhvatanja značanja i time Vjerovjesnik želi da nam približi shvatanje i da bolje zapamtimo.

iz paganskog doba – doba prije poslanstva. Spomenuto je s ciljem da se ukaže na odvratnost tih djela i odvрати od njih.

moj ummet neće napustiti – ovo je obavijest i upozorenje, a ne odobravanje.

ponos zbog plemenitog porijekla – tj. da se uzdiže i smatra posebno vrijednim zbog porijekla. Ponos je u bogobojažnosti, a bogobojažnost odvraća od uzdizanja. Bogobojažan čovjek što su veće Allahove blagodati prema njemu, ponizniji je prema istini i stvorenjima.

omalovažavanje porijekla – tj. omalovažavanje čovjekovog porijekla na neki način, kao da s omalovažavanjem kaže: „Ti si sin onog koji se bavi štavljenjem kože”.

te traženje kiše preko zvijezda – ovo je dokaz za našu temu. Odnosi se na onoga koji smatra da od zvijezda zavisi padanje kiša.

i naricanje – namjerno podizanje glasa prilikom plača za umrlim u formi naricanja.

proživljena iz kabura u odjeći dugoj odjeći **od katrana** rastopljeni asfalt ili bakar **i košulji od svraba** – kožna bolest, tako da osjeća bol s čim god dođe u doticaj. Značenje toga je da će joj sva koža biti ispunjena svrabom, kao da je oklop, čime će joj, uz odjeću od katrana kazna biti dodatno povećana.

Mudrost ovakve kazne je u tome da će, pošto nedaću nije pokrila saburom, biti pokrivena ovom kaznom, jer je kazna od iste vrste kao djelo.

Sudnji dan nazvan je Kijametskim, zbog pojavljivanja:

Mizana. „Mi ćemo na Sudnjem danu ispravne terazije postaviti.“

Svjedoka. „i na Dan kad se dignu svjedoci.“

Ljudi. „na Dan kada će se ljudi zbog Gospodara svjetova dići!“

Treći i četvrti dokaz

3. Buhari i Muslim bilježe od Zejda ibn Halida da je rekao: „Allahov Poslanik klanjao nam je sabah namaz na Hudejbiji poslije kiše koja je pala tokom noći. Kad je završio, okrenuo se klanjačima i upitao: „Znate li šta je rekao vaš Gospodar?“ „Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju“, odgovorili su. Poslanik je kazao: „Rekao je: ‘Neki Moji robovi osvanuli su kao vjernici, a neki kao nevjernici. Onaj ko je rekao: ‘Pala nam je kiša Allahovom dobrotom i milošću’ – taj vjeruje u Mene, a ne vjeruje u zvijezde. A, onaj ko je rekao: ‘Pala nam je kiša zbog te i te zvijezde’ – taj ne vjeruje u Mene, nego vjeruje u zvijezde.’“

4. Predanje sličnog značenja Buhari i Muslim bilježe od Ibn Abbasa, a u njemu se još navodi: „Neki su rekli: ‘Istinit je bio taj i taj položaj Mjeseca, pa je Allah objavio ajet: „*I kunem se časom kad se zvijezde gube*“, do riječi: *i umjesto zahvalnosti što vam je hrana darovana – vi u njega ne vjerujete*“ (el-Vakia, 75-82)

I kunem se – znači obrati pažnju, kunem se položajima zvijezda.

Koristi iz Allahovog zaklinjanja, iako je On iskren i nema potrebe da se zaklinje:

1. zaklinjanje radi potvrđivanja je stil u arapskom jeziku.
2. vjerniku se pojačava ubjeđenje, a nema smetnje za dodatnim potvrdama koje će pojačati ubjeđenje kod čovjeka.
3. Allah se zaklinje sa velikim stvorenjima, koja ukazuju na savršenstvo Njegove moći, veličine i znanja.
4. ukazivanje na ono čime se zaklinje, jer Allah se zaklinje samo s veličanstvenim stvarima.
5. skretanje pažnje na ono čime se zaklinje i da je vrijedno pažnje i priznanja.

Kerimun (plemeniti) – značenje je: 1. Lijep. A, nema ljepšeg goovra od Kur'ana; 2. Koji obilno daje Svojim robovima od dobara vjere, dunjaluka, tijela i duše

u Knjizi brižljivo čuvanoj – levh-i-mahfuz ili listovi koji su u rukama meleka dodirnuti ga smiju samo oni koji su čisti – tj. melec. U ovim riječima je išaret da onaj ko očisti srce od grijeha bolje razumije Kur'an

on je **Objava od Gospodara svjetova** – ajet ukazuje na sljedeće:

1. da je Kur'an objavljen svim stvorenjima i da je nejkova poruka općeg karaktera.
2. da je Kur'an objavljen od Gospodara i, pošto je tako, On je Sudac među njima i Vladar nad njima.
3. da objavljivanje Kur'ana ukazuje na savršenstvo Allahovog rububijeta, uz znanje da je Kur'an milost Njegovim robovima.
4. da je Kur'an objavljen Allahov govor i nije stvoren.

Pa, kako ovaj govor omalovažavate – tj. plaše se zbog njega. A, ne treba tako, jer onaj koji ima Kur'an, treba da otvoreno poziva u njega.

i umjesto zahvalnosti što vam je hrana darovana – vi u njega ne vjerujete – tj. tumjesto zahvalnosti, oni poriču, a to je nesuvislo.

Mesele

1. Tefsir ajeta u suri el-Vakia: „i umjesto zahvalnosti što vam je hrana darovana – vi u njega ne vjerujete“;
2. Spominjanje četiri paganska djela (ponos porijeklom, omalovažavanje nečijeg porijekla, traženje kiše od zvijezda i naricanje)
3. Spominjanje kufra u vezi nekih od tih stvari (traženja kiše, omalovažavanja porijekla, naricanja)
4. Postoji kufr koji ne izvodi iz vjere (u to se ubraja traženje kiše od zvijezda. Nešto od toga je kufr koji izvodi iz vjere, a nešto kufr koji ne izvodi iz vjere)
5. Riječi: „Neki Moji robovi osvanuli su kao vjernici, a neki kao nevjernici.“ – a to je zbog odnosa prema blagodatima koja im je data. (Insan je dužan da blagodat koju uživa ne pripisuje isključivo uzrocima, odvojeno od Allaha)
6. pažnja prema iskazivanju imana u ovoj situaciji (koji događaj pripisuje Allahovoj dobroti i milosti)
7. Pažnja prema uzroku kufra u ovom slučaju (pripisivanje dešavanja položaju zvijezda)
8. Obrati pažnju na riječi „Istinit je bio taj i taj položaj Mjeseca“ (tj. da se ispunilo prdviđanje tog položaja)
9. Alim podučava učenike postavljanjem pitanja, prije objašnjenja (na taj način pobuđuje njihovu pažnju i to je od lijepog podučavanja)
10. Prijetnja narikači (odjeća od katrana i oklop od svraba)

Ispit šestog dijela (sedam poglavlja)

Prvo pitanje: koja je razlika između sljedećeg:

tetajjur	Fe'l	
.....		1
.....		2
.....		3
Gatanje strelicama	Odabiranje štapićima	
.....		1
.....		2
.....		3

Drugo pitanje: stavi znak X kod odgovarajućeg mjesta ili dopuni rečenicu:

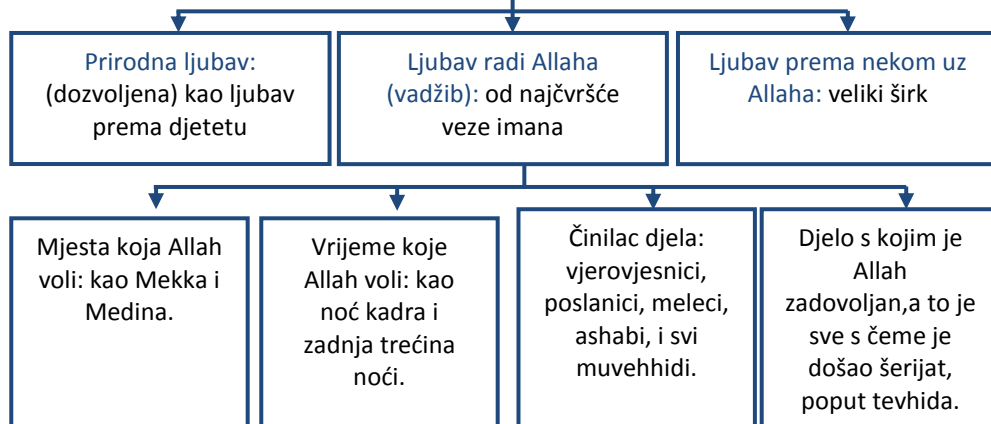
Treće pitanje: spoji riječi iz kolone A sa odgovarajućim iz kolone B

B	A	
Između nas i njega je sugurnost zbog trgovine ili da shvati islam	Muahid	1
Udaraju po pijesku u kontekstu sihra i proricanja	Zimija	2
Između nas i njega je ugovor o nenapadanju	Džibt	3
Između nas i njega je ugovor o zaštiti (zimme), u zamjenu za džizju	Mustemen	4
Sastavljanje i rastavljanje	Tijera	5
Rječitost koja obuzima razum i zbunjuje misli	Ada	6
Opći naziv za remmala, kahina i sl.	Kebira	7
Sve za što je propisana posebna kazna	Bejan	8
Od tetajuura je da poplaši ptice i po njihovom letu proriče sreću ili nesreću	Tark	9
Zloslutnja po nečemu što vidi, čuje ili po mjestu iv remenu	Arraf	10
Sve u čemu nema hajra, od sihra i drugog	Ijafeh	11

Sedmo: djela srca (9 poglavlja)

31. Riječi Uzvišenog: „Ima ljudi koji su mjesto Allaha kumire prihvatili, vole ih kao što se Allah voli.“

Podjela mehabbeta

Drugi i treći dokaz

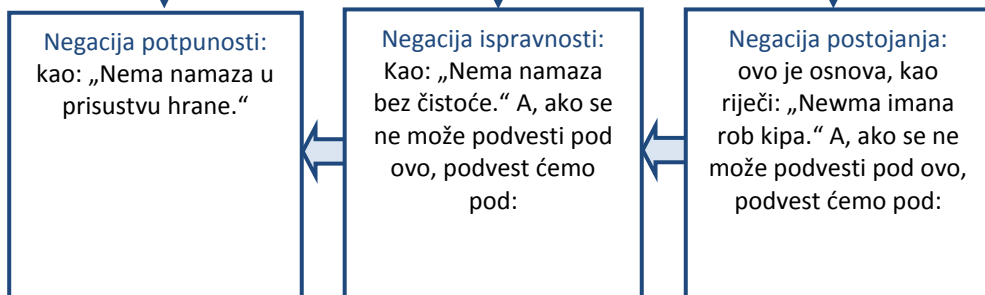
2. Rekao je Uzvišeni: „Reci: "Ako su vam očevi vaši, i sinovi vaši“, – do: – „miliji od Allaha i Njegova Poslanika...“

3. Enes prenosi da je Allahov Poslanik rekao: “Neće niko od vas biti potpuni vjernik dok mu ja ne budem draži od njegova djeteta, roditelja i svih ljudi.” Bilježe ga Buhari i Muslim.

Ako su vam očevi vaši, i sinovi vaši – ljubav prema njima nije ibadet, ali ako je iznad ljubavi prema Allahu, postaje uzrok kazne.

Neće niko od vas biti potpuni vjernik – ovdje se negira potpunost obaveznog imana. Osim ako je potpuno bez ljubavi prema Njemu.

Stanja negacije nečega:

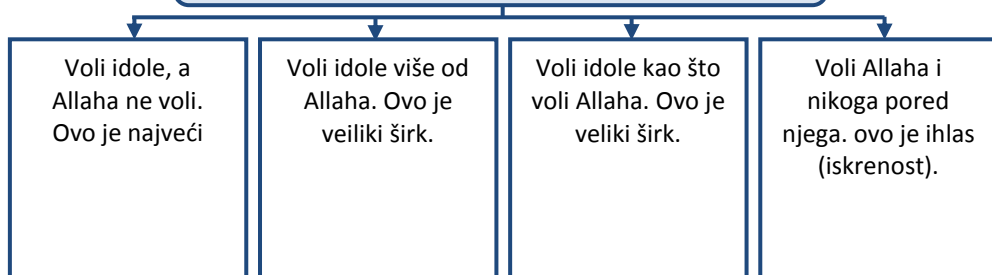
Očitaje svrsishodnost navođenja hadisa, jer ljubav prema Vjerovjesniku ljubav je prema Allahu. A, ljubav prema Vjerovjesniku biva:

1. Jer je Allahov Poslanik. Pa, ako ti je Allah draži od svega, onda ti je Njegov Poslanik draži od svih stvorenja
2. zbog nam je on dostavio Allahovu poslanicu i preko njega obožavamo Allaha.
3. zbog uzvišenih moralnih osobina i plemenitih djela, kojima ga je Allah darovao.
4. jer je on uzrok tvoje upute, poduke i usmjeravanja k hajru.
5. jer je mnogo otprio kako bi prenio poslanicu.
6. jer je založio život i imetak da bi uzdigao Allahovu riječ.

Kako volimo Poslanika nakon njengove smrti?

Učenjem neigovog sunneta, radom po sunnetu, pozivanjem sunnetu, branjenjem Vjerovjesnika, preferiranjem njegovih riječi nad riječima drugih ljudi; pridržavanjem njegove upute.

Podjela ljudi u ljubavi nekog pored Allaha na četiri vrste:

Dokazi od 4 do 6

4. Buhari i Muslim, također, od Enesa prenose da je Allahov Poslanik rekao: "Kod koga se nađe troje, osjetit će slast imana: da mu Allah i Njegov Poslanik budu draži od svega mimo njih dvojice, da voli čovjeka samo u ime Allaha i da mrzi da se vrati u nevjerstvo nakon što ga je Allah iz njega izbavio, kao što mrzi da bude bačen u vatru."

U drugoj predaji: "Neće niko od vas osjetiti slast imana dok..."

5. Ibn Abbasa je rekao: "Ko voli u ime Allaha, mrzi u ime Allaha, uzima za zaštitnika i prijatelja u ime Allaha, neprijateljuje u ime Allaha – time se uistinu zaslužuje Allahova zaštita. Zaista, čovjek neće osjetiti slast imana, makar mnogo klanjao i postio, sve dok ne bude takav. Ljudi se uglavnom bratime i zbližavaju zbog dunjalučkih interesa, a to im ništa neće koristiti." Bilježi ga Ibn Džerir.

6. O riječima Uzvišenog: "... i kada će veze koje su ih vezale prekinute biti ..." Abbas je rekao: "Znači: 'Ljubav'."

Ljubav kao ibadet:

Nije ibadet sama po sebi:

Ljubav u ime Allaha i radi Njega, kao ljubav prema poslanicima i vjerovjesnicima.
Ljubav samilosti i susosjećanja, kao ljubav prema djeci.
Ljubav iz poštovanja i veličanja, kao ljubav prema roditelju ili učitelju.
Prirodna ljubav, kao ljubav prema jelu i piću.

Ibadet sama po sebi:

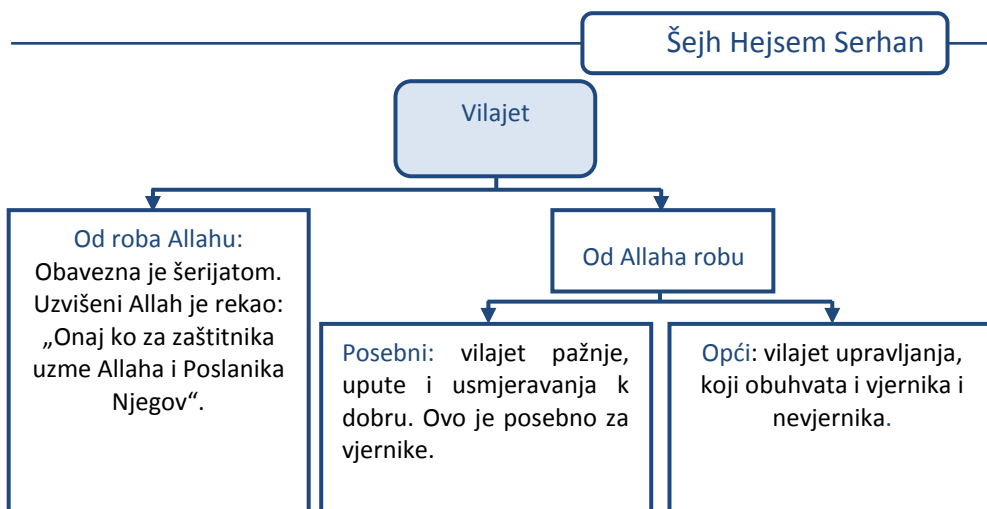
ovo može biti samo ljubav prema Allahu, a iz nje proizlazi poniznost prema Njemu i Njegovo veličanje, što se manifestira kroz pridržavanje Njegovih naredbi i klonjenje njegovih zabrana.

Najčasnija je prva vrsta, a ostale su dozvoljene, osim ako iz njih proizlazi obožavanje, jer tada ta ljubav postaje ibadet.

slast imana – to je onaj smiraj, rahat i raširenost prsa koju osjeti u srcu i duši.

Ko voli u ime Allaha – prezire one koje Allah porezire i voli one koje On voli.

veze koje su ih vezale prekinute biti – bit će prekinte sve veze za koje su se mnogobošci vezali i bit će prekinuta njihova ljubav prema kipovima.

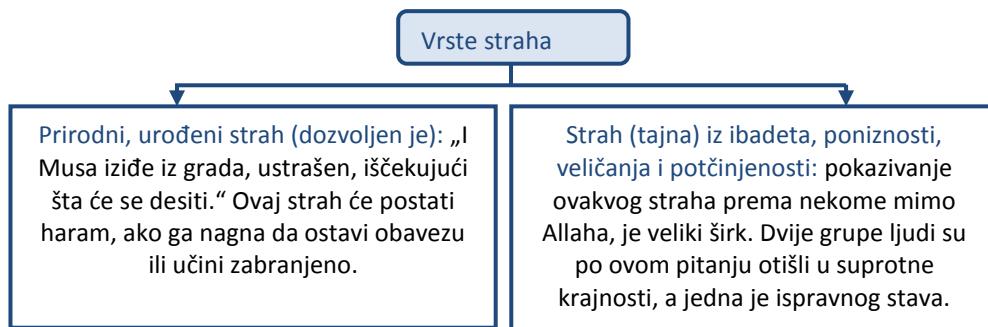

Mesele

1. Tumačenje ajeta iz sure el-Bekare: „Ima ljudi koji su mjesto Allaha kumire prihvatili.“
2. Komentar ajeta: „Reci: "Ako su vam očevi vaši, i sinovi vaši
3. Obaveza je voljeti Vjerovjesnika više nego sebe, porodicu i imetak.
4. Negiranje imana ne ukazuje na izlazak iz islama (osim ako je iz srca potpuno izašla ljubav prema Njemu. Nema sumnje da je u tom slučaju nestao iman)
5. Iman ima slast koju neki ljudi osjete, a neki ne osjete.
6. Četiri djela srca bez kojih se ne može steći posebni Allahov vilajet niti slast imana (ljubav radi Allaha, mržnja radi Allaha, prijateljevanje radi Allaha i neprijateljevanje radi Allaha)
7. Ashab je shvatio da većina bratimljenja počiva na ovozemljaskim interesima (tako je bilo u njegovo vrijeme, a u naše je još izraženije)
8. Tumačenje „i kada će veze koje su ih vezale prekinute biti“ (poput ljubavi i drugih veza)
9. Ima mnogobožaca koji jako mnogo vole Allaha (A vjernici još više vole Allaha nego što ovi vole svoje kipove)
10. Prijetnja onome kome je osam nabrojanih stvari draže od vjere.
11. Ko prihvati kipa i voli ga jednako kao što voli Allaha, to je veliki širk.

32. Poglavlje. Riječi Uzvišenog: „To vas je samo šejtan plašio pristalicama svojim, i ne bojte ih se, a bojte se Mene, ako ste vjernici!“

Poglavlje o strahu naveo je nakon poglavlja o ljubavi, jer ibadet Allahu počiva na dvije stvari: ljubav – i s njom se pridržavamo naredbi; i strah – i s njim se klonemo zabrana.

To vas je samo šejtan plašio pristalicama svojim – šejtan zastrašuje svakog ko želi da ispuni svoje obaveze.
i ne bojte ih se – dakle, radite ono što vam je Allah naredio i na što vas je obavezao od džihada i ne bojte se njih, jer uz koga je Allah, niko ga ne može pobijediti.

Drugi dokaz

Rekao je Uzvišeni: „Allahove džamije održavaju oni koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju i koji molitvu obavljaju i zekat daju i koji se nikoga osim Allaha ne boje; oni su, nadati se je, na Pravome putu.“

oni koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju – često Allah uz iman u Njega vezuje iman u Sudnji dan, jer iman u Allaha ulijeva nadu, a iman u Sudnji dan ulijeva strah.

i koji molitvu obavljaju – tj. koji molitvu obavi na ispravan način, bez manjkavosti. A pojam *ikame* (obavljanje, uspostavljanje) u ovom slučaju ima dvije vrste:

1. obavezno. Ovo je ograničeno na ispunjavanje obaveznih radnji, poput šartova, ruknova i vadžiba.

2. pohvalno. To je da osim vadžiba ispunjava i pohvalne radnje.

koji se nikoga osim Allaha ne boje – *hašje* u arapskom jeziku je strah proizašao iz poznavanja veličine onoga koga se boji i poznavanja savršenstva njegove sile.

Razlika između pojmova *hašje* i *havf*, koje oboje znači strah je u sljedećem:

1. Hašje biva usljed znanja o onome kojeg se bojimo i njegovog stanja, dok havf može biti i strah od nepoznatog.
2. Hašje je strah koji se pojavljuje zbog velikine onog koga se boji, a havf može biti zbog slabosti uplašenog.

nadati se je – Ibn Abbas je rekao: „‘Nadati se je’ kada je izrečeno od Allaha, znači da će se obavezno ostvariti, ali je formulirano izražavanjem nade da sebi insan ne uobrazi da je on zaslužio ovaj opis.“

Vrste održavanja džamija, a nasuprot je njihovo oštećivanje: „Ima li većeg nasilnika od onoga koji brani da se u Allahovim hramovima ime Njegovo spominje i koji radi na tome da se oni poruše...”

Duhovno održavanje: namaz, zikr, učenje Kur'ana. Nasuprot je duhovno rušenje, kao da se od džamije naprave mjesta širka i novotarije.

Materijalno održavanje: izgradnja, prostirke, čišćenje, popravke. Suprotno je materijalno rušenje, uništavanje, i oštećivanje.

Treći dokaz

Rekao je Uzvišeni: „Ima ljudi koji govore: "Vjerujemo u Allaha" - a kad neki Allaha radi bude na muke stavljen, on drži da je ljudsko mučenje isto što i Allahova kazna.“

Poznato je da čovjek bježi od Allahove kazne i usklađuje se s Njegovim naredbama, pa je ovdje primjer onoga koji ljudsko mučenje izjednačuje s Allahovom kaznom, pa se, da bi izbjegao njihovo mučenje, usklađuje s njihovim strastima, izjednačujući kušnje na koje ga stavljaju s Allahovom kaznom, jer ih se boji kao što se boji Allaha.

Ajet upozorava na to da čovjek ne govori suprotno od onog što mu je u srcu.

Četvrti dokaz

Ebu Seid prenosi kao riječi Poslanika: „Zaista, od vidova slabosti ubjeđenja je da udovoljavaš ljudima izazivajući Allahovu srdžbu, da im zahvaljuješ na Allahovoj opskrbi i da ih koriš zbog onog što ti Allah nije dao. Zaista, Allahovu opskrbu ne privlači upornost upornog niti je odbija mržnja mrzitelja.“

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

da udovoljavaš ljudima izazivajući Allahovu srdžbu – strahujući od njih više nego od Allaha i ne savjetujući ih.
da im zahvaljuješ na Allahovoj opskrbi – da svu zahvalu upućuješ njima, zanemarujući da je uzročnik Uzvišeni Allah.
i da ih koriš zbog onog što ti Allah nije dao – jer da je Allah to odredio desili bi se uzroci, a obaveza je biti zadovoljan s odredbom.

Peti dokaz

Aiša prenosi da je Allahov Poslanik rekao: “Ko bude tražio Allahovo zadovoljstvo u srdžbi ljudi, Allah će biti zadovoljan njime i dat će da i ljudi budu zadovoljni njime. A, ko bude tražio zadovoljstvo ljudi u Allahovoj srdžbi, Allah će se na njega rasrditi i dat će da se i ljudi na njega rasrde.” Bilježi ga Ibn Hibban u svom Sahihu.

Ko bude tražio – iz straha od ljudi, tako da budu zadovoljni sa njim, dao je prednost strahu od njih nad strahom od Allaha.

Koristi hadisa:

1. Obaveza je težiti ka onome s čime je zadovoljan Allah, makar to srdilo ljude, jer Allah daje korist i štetu.
2. Nije dozvoljeno udovoljavati ljudima, ma ko oni bili, na način koji srdi Allaha.
3. Potvrda Allahovih svojstava zadovoljstva i srdžbe u istinskom značenju, ali bez poređenja sa stvorenjima.

Mesele

1. Tefsir ajeta u Ali imran: „To vas je samo šejtan plašio pristalicama svojim...”
2. Tefsir ajeta u Tevbe: „Allahove džamije održavaju oni koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju...”
3. Tefsir ajeta u el-Ankebut: „Ima ljudi koji govore: "Vjerujemo u Allaha" - a kad neki Allaha radi bude na muke stavljen, on drži da je ljudsko mučenje isto što i Allahova kazna.”
4. Da se jekin slabi i jača se.
5. Znakovi slabosti jekina. Od njih su i ova tri: (da udovoljava ljudima srdeći Allaha, da hvali ljude za Allahovu opskrbu i da kudi ljude zbog onog što mu Allah nije dao).
6. Iskren strah od Allaha je jedan od farzova.
7. Spominjanje sevapa onog kod koga se nađe (Allah će učiniti da ljudi budu zadovoljni njime)
8. Spominjanje kazne onog kod koga izostane (Allah će biti srdit na njega i učiniti da i ljudi budu srditi na njega).

33. Poglavlje: riječi Uzvišenog: „a u Allaha se pouzdajte, ako ste vjernici“

Nakon ljubavi i straha autor objašnjava da se željeno ne može postići niti neugodnosti izbjeći, osim oslanjanjem na Allaha; i ibadet nije ispravan bez tevekkula, a to je jedna od najvećih stepenica i čovjek treba da se njime okini u svakom poslu.

a u Allaha se pouzdajte – ovakvom rečeničnom formulacijom hoće se reći „samo i jedino se u Allaha pouzdajte“. Također ukazuje na to da iman nije potpun bez tevekkula, a ako se desi potpuno oslanjanje na nekog mimo Allaha tada je veliki širk.

Tevekkul je iskreno oslanjanje na Allaha, uz povjerenje u Njega i poduzimanje propisanih uzroka. Neophodno je istinsko i iskreno oslanjanje i poduzimanje uzroka. Tevekkul se dijeli na:

Vekala: pojam tevekkula nije ispravno vezivati za ljude, kao da kažemo moj tevekkul je u tog i tog ili moj tevekul je u Allaha i tog i tog. A, ispravno je reći nije ispravno reći: „oslonio sam se ili pouzdao sam se u toga i toga“, u smislu prepuštanja nekog posla i dužnosti nekoj osobi, kao što je Vjerovjesnik određene poslove povjeravao drugima.

Oslanjanje na živo stvorenje uz izvjesno uvjerenje o zavisnosti je mali širk. Kao da se u opskrbi oslanja na neku osobu, uz osjećaj da mu opskrba zavisi od te osobe.

Prepuštanje svih stvari Allahu i uvjerenje da je u Njegovoj moći priskrbliivanje koristi i otklanjanje štete. Ispoljavati ovo nekome mimo Allaha je veliki širk.

Drugi i treći dokaz

2. Rekao je Uzvišeni: „Pravi vjernici su samo oni čija se srca strahom ispune kad se Allah spomene, a kad im se riječi Njegove kazuju, vjerovanje im učvršćuju i samo se na Gospodara svoga oslanjaju, oni koji molitvu obavljaju i dio od onoga što im Mi dajemo udjeljuju.“

3. Rekao je Uzvišeni: „O vjerovjesniče, Allah je dovoljan tebi i vjernicima koji te slijede.“

Čovjek će biti mumín iako nema ove osobine, jer posjeduje temeljni iman

„O Vjerovjesniče, Allah je dovoljan tebi i vjernicima koji te slijede.“ – dovoljan ti je Allah i dovoljan je Allah onima koji te slijede, pa se svi pouzdajte u Njega – i ti i oni koji te slijede.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Allah je u ovom i sljedećem ajetu naveo pet opisa potpunog imana:

oni čija se srca
strahom ispune kad
se Allah spomene

Boje se zbog toga jer srcem veličaju Allaha, jer znak imana je da se boji kad se Allah spomene.

a kad im se riječi
Njegove kazuju,
vjerovanje im
učvršćuju

Kroz potvrđivanje istinitosti i pridržavanje. Ovaj dio ajeta ukazuje na to da se čovjek može više okoristiti slušanjem drugog kako uči, nego vlastitim učenjem Kur'ana.

i samo se na
Gospodara svoga
oslanjaju

Uzdaju se samo u Allaha, a ne u nekog mimo Njega, a uz to poduzimaju uzroke. I, ovo je dokaz tome.

oni koji molitvu
obavljaju

Tj. ispravno i potpuno obavljaju namaz. A, pojam namaz obuhvata obavezne i dobrovoljne namaze.

i dio od onoga što im
Mi dajemo udjeljuju.

Pohvala obuhvata onog koji udijeli dio i onog koji udijeli sve. Na onog koji udijeli sve pohvala se odnosi ako se oslanja na Allaha.

Tj. dovoljan mu je u njegovim potrebama i olakšat će mu njegove poslove, a ako mu se dese neke neugodnosti, Allah mu je dovoljan – Allahov Poslanik je prvak među mutevekkilima, a ipak je doživljavao tegobe, ali mu to nije naškodilo. Iz ajeta se razumije i da će onaj koji se oslanja na drugoga biti ponižen i Allah će ga napusiti.

Peti dokaz

Ibn Abbas je rekao: „Riječi ‘Dovoljan je nama Allah i divan je On Gospodar’ izgovorili su Ibrahim, alejhi selam, kad je bačen u vatru; i Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, kad su mu rekli: ‘Neprijatelji se okupljaju zbog vas, pa ih se pričuvajte!’ – to im je samo učvrstilo vjerovanje pa su rekli: ‘Dovoljan je nama Allah i divan je On Gospodar.’” Bilježe ga Buhari i Nesai.

Četvrti dokaz

Rekao je Uzvišeni: „onome koji se u Allaha uzda, On mu je dosta.“

Ovo je priča o ovom kur'anskom tekstu: Kad se Ebu Sufjan vraćao sa Uhuda, poželio je da se vrati i uništi Vjerovjesnika i ashabe, pa kad je sreo skupinu putnika, upitao ih je gdje su pošli. Kazali su mu da idu u Medinu, a on im je rekao: „Obavijestite Muhammeda i njegove drugove da ćemo se vratiti i uništiti ih.“

Došavši u Medinu ovi putnici su prenijeli Ebu Sufjanovu poruku, a Vjerovjesnik i vjernici koji su bili sa njim, kazali su: „Dovoljan nam je Allah. On je divan zaštitnik.“

Potom je odred od oko sedamdeset jahača krenuo u ophodnju sve dok nisu došli do mjesta Hamraul-esed. Usljed svega Ebu Sufjan se predomislio i odlučio se vratiti u Mekku. Ovo je primjer kako je Allah bio dovoljan Svom Poslaniku i vjernicima, pošto su se oslonili na Njega.

Napomena:

Poznato je mišljenje učenjaka da je Ibn Abbas prenosio israilijate, ali ovo je upitno, jer je Ibn Abbas poznat po neodobravanju prenošenja od Beni Israila.

No, da li potvrđujemo tačnost priča koje se prenose od Beni Israila?

1. Ako je u našem šerijatu potvrđeno, tada potvrđujemo njihovu tačnost.
2. Ako je u našem šerijatu ukazano da je to netačno, smatramo ih netačnim.
3. Ako u našem šerijatu nema o tome nikakvog teksta, tada niti potvrđujemo niti poričemo.

Mesele

1. Tevekul je od farzova. (Jer je Allah vezao iman za njega)
2. Tevekkul je od šartova imana.
3. Tefsir ajeta u el-Enfal: (Pravi vjernici su samo oni čija se srca strahom ispune kad se Allah spomene)
4. Tefsir ajeta na njenom kraju: (O vjerovjesniče, Allah je dovoljan tebi...)
5. Tefsir ajeta et-Talak: (onome koji se u Allaha uzda, On mu je dosta...)
6. Veličina ovih riječi i to su u teškoći izgovarali Ibrahim i Muhammed. (U poglavlju se govori o povećavanju imana i da čovjek u teškoći treba da se oslonina Allaha uz poduzimanje uzroka i da je slijeđenje Vjerovjesnika uz iman uzrok da Allah bude dovoljan robu.)

34. Poglavlje: Riječi Uzvišenog „Zar oni mogu biti sigurni od Allahove kazne? Allahove kazne se ne boji samo narod kome propast predstoji.“

Poglavlje sadrži: sigurnost od Allahove kazne i gubitak nade u Njegovu milost, a te su dvije stvari jedna drugoj oprečne. Želio je obuhvatiti onoga koji se približava Allahu istodobno strahujući od kazne i nadajući se milosti. Korist iz ajeta je:

1. opreznost prema blagodatima koje Allah da je robu, iz bojazni da ne budu istidradž (davanje dunjalučkih blagodati griješniku da bi bio kažnjen kad pomisli da je siguran).
2. Zabranjeno je biti uvjeren da si siguran od Allahove kazne.

Drugi dokaz

Rekao je Uzvišeni Allah: „Nadu u milost Gospodara svoga mogu gubiti samo oni koji su zabludjeli" - reče on.“

Znači: nadu u Allahovu milost gubi samo onaj ko je izgubio Uputu, koji je izgubljen i ne zna svoje dužnosti prema Allahu. I, nije dozvoljeno gubiti nadu u Allahovu milost, jer je to ružno mišljenje o Allahu zato što je to:

1. Obezvrjeđivanje Allahove moći, jer ko zna da Allah sve može, bit će svjestan da je i u njegovom slučaju sve moguće.
2. Obezvrjeđivanje Allahove milosti, jer ko zna da je Allah milost, ne može isključiti da se Allah i njemu smiluje.

Treći i četvrti dokaz

3. Ibn Abbasa prenosi da je Allahov Poslanik upitan o velikim grijesima, pa je rekao: „Širk Allahu, gubljenje nade da će mu doći Allahov spas (od iskušenja i nedaće) i nestrahoвање od Allahove zamke.“

4. Ibn Mesud je rekao: „Najveći grijeh je širk Allahu, nestrahoвање od Allahove zamke, beznađe u pogledu Allahove milosti i gubljenje nade da će mu doći Allahov spas (od iskušenja i nedaće).“ Bilježi ga Abdurrezak.

širk Allahu – misli se na veliki i mali širk, a mali širk teži je od velikih grijeha.
nestrahanje od Allahove zamke – da griješi Allahu koji mu daje blagodati, nesvjestan da ga očekuje Allahova kazna.
beznađe u pogledu Allahove milosti – da smatra da mu se Allah neće smilovati i da neće postići što želi.
i gubljenje nade da će mu doći Allahov spas – tj. gubljenje nade da će proći nedaća u kojoj se nalazi.

Rezime:

Dvije stvari predstavljaju prepreku na putu onome koji ide k Allahu: sigurnost od Allahove zamke i gubljenje nade u Njegovu milost. Pa, kad ga zadesi nedaća ili mu promakne nešto što voli, ako ga Allah ne sačuva, izgubi nadu u Allahovu milost, pomisli da se nikad neće spasiti iz te nevolje i ne puzima uzroke. A, onaj koji je siguran od Allahove zamke vidimo da griješi Allahu, a On ga obasipa blagodatima, pa pomisli da je ono što radi dobro i ispravno te ustrajava u stranputici. Nema sumnje da je ovo istidradž.

Mesele:

1. Tefsir ajeta el-Araf: „Zar oni mogu biti sigurni od Allahove kazne“
2. Tefsir ajeta el-Hidžr: „Nadu u milost Gospodara svoga mogu gubiti samo oni koji su zabudjeli“
3. Teška prijetnja onome koji je siguran od Allahove zamke (okarakterizirano je kao veliki grijeh).
4. Teška prijetnja onome koji gubi nadu u Allahovu milost.

35. Od imana je sabur na Allahovoj odredbi

Tri su vrste sabura

Sabur na bolnoj odredbi:
kao što je smrt bliske
osobe.

Sabur u čuvanju od
grijeha tako da ih ne čini:
to je udaljavanje od širka
i svega zabranjenog.

Sabur na pokornosti
Allahu tako da se izvrše:
to je strpljivo izvršavanje
naređenog, poput
namaza i posta.

Prvo je spomenuo sabur na pokornosti jer ono obuhvata pridržavanje i djelovanje, potom sabur od grijeha jer je on suzdržavanje, i na poslijetku sabur na odredbi jer odredba nije po čovjekovom izboru. S druge strane, sabur od griješenja može biti teži čovjeku od sabura u izvršavanju naredbi.

Kad ih pogodi nedaća ljudi se dijele na četiri vrste:

Zahvalan (najveći stepen): smatra da mu se time brišu grijesi i povećavaju dobra djela i iman, i da postoje i veća iskušenja, a od njih je sačuvan.

Zadovoljan (pohvalan stepen): sljed potpunog zadovoljstva Allahom, blagodati i kušnje su za njeg jednake. Posmatra ih kao Njegovu odredbu

Strpljiv (obavezno po idžmau): srcem, jezikom i udovima. Kušnju ne voli, teško mu pada, ali je strpljivo podnosi.

Nezadovoljan (veliki grijeh, može odvesti u kufr): u srcu (srdit), jezik (priziva propast), udovima (udara se, razdire odjeću, čupa kosu.)

Prvi dokaz

Rekao je Uzvišeni: „a On će srce onoga koji u Allaha vjeruje uputiti – Allah sve dobro zna.“ Alkame je rekao: “To je čovjek koji je svjestan da je nedaća, koja ga je zadesila, od Allaha, pa bude zadovoljan i pokori se.”

a On će srce onoga koji u Allaha vjeruje uputiti – opskrbit će ga smirajem, pa ako se srce uputi i tjelesni organi će se uputiti.

Drugi dokaz

Muslim u Sahihu bilježi od Ebu Hurejre da je Allahov Poslanik rekao: “Dvije stvari prisutne su kod ljudi, a one su kod njih nevjerstvo: omalovažavanje zbog porijekla i naricanje za umrlim.”

omalovažavanje zbog porijekla – obezvjeđivanje ili negiranje poznatog čovjekovog porijekla, jer je ovo djelo kufra.
i naricanje za umrlim – ovo je dokaz za temu poglavlja jer je naricanje odraz nezadovoljstva.

Treći i četvrti dokaz

3. Buhari i Muslim bilježe od Ibn Mesuda kao merfu (riječ Poslanika): “Nije od nas ko se udara po licu i poziva paganskim pozivima.”

4. Prenosi Enes da je Allahov Poslanik rekao: “Kad Allah hoće Svome robu dobro – ubrza mu kaznu na dunjaluku, a kad hoće Svome robu zlo – On ga ostavi sa njegovim grijesima tako da sa njima dođe na Sudnji dan.”

i poziva paganskim pozivima – sve što potječe iz paganskog doba, kao što je rušenje kuća, razbijanje posuđa, uništavanje hrane i sl., kada bude pogođen nedaćom.

Kad Allah hoće Svome robu – Allah ne želi zlo zbog zla, kao što je rečeno u hadisu „Zlo se ne pripisuje Tebi“, jer zlo se dešava Njegovom voljom zbog neke mudrosti, i tada je to dobro u smislu mudrosti koju sadrži.

Namjera navođenja ovog hadisa je da se utješi onaj koji je iskušan, da ne zapadne u preveliki strah, jer iz te nedaće može proizaći dobro, a dunjalučka patnja, blaža je od ahiretske, pa treba biti zahvalan Allahu što mu nije odgodio kaznu za ahiret.

Peti dokaz

Rekao je Vjerovjesnik: „Veličina nagrade srazmjerna je veličini iskušenja. Kad Allah zavoli neki narod, stavi ga na kušnju, pa ko bude zadovoljan zaslužiti će zadovoljstvo, a ko se rasrdi njemu pripada srdžba.“

Iz ovog hadisa učimo da:

1. Što je iskušenje veće i čovjek ga strpljivo podnese to je nagrada veća.
2. Allah kad zavoli nekoga, iskuša ga onim što mu je odredio i vjerom pripisao.
3. Potvrđivanje Allahu atributa ljuvavi, srđbe i zadovoljstva, uz opreznost prema temsilu i tekjifu.

Mesele

1. Tefsir ajeta Tegabun: „a On će srce onoga koji u Allaha vjeruje uputiti“
2. To je od imana u Allaha (tj. sabur na Allahovoj odredbi)
3. Omalovažavanje porijekla (obezvrjeđivanje ili negiranje, a to je mali kufr)
4. Teška prijetnja onome koji se udara po obrazima, cijepa odjeću i poziva paganskim pozicima (Jer ih se odrekao)
5. Znak da Allah Svome robu želi dobro (znak je da mu daje kaznu na dunjaluku)
6. Znak da Allah Svome robu želi zlo (znak je da mu odgađa kaznu za ahiret)
7. Znak da Allah voli Svog roba (znak je iskušenje)
8. Zabranjenost nezadovoljstva (tj. da ispoljava nezadovoljstvo i negodovanje zbog iskušenja)
9. Nagrada za onog ko je zadovoljan isušanjem (ta nagrada je da će Allah biti njime zadovoljan)

36. Ono što je došlo o rijau

Dokazi od prvog do trećeg

1. Rekao je Uzvišeni Allah: „Reci: "Ja sam čovjek kao i vi, meni se objavljuje da je vaš Bog - jedan Bog.“
2. Ebu Hurejre prenosi kao riječi Poslanika: "Uzvišeni Allah je rekao: 'Meni najmanje treba pridruživanje. Ko uradi djelo u kome Mi je nekog pridružio, Ja ostavljam njega i onog koga Mi je pridružio.'" Bilježi ga Muslim.
3. Ebu Seid prenosi kao riječi Poslanika: "Hoćete li da vas obavijestim čega se za vas plašim više od Mesih-i-Dedždžala?" "Hoćemo, Allahov Poslaniče", odgovorili su. "Skrivenog širka. Čovjek ustane pa klanja i uljepša namaz kada vidi da ga neko posmatra." Bilježi ga Ahmed.

„Reci: "Ja sam čovjek – Allah je naredio Vjerovjesniku da obavijesti ljude i potvrdio je tu njegovu ljudsku prirodu riječima **kao i vi**, ali se njemu objavljuje, stoga je obaveza pokoravati mu se, ali je haram da mu se čini ibadet.

Ko žudi da od Gospodara svoga bude lijepo primljen – tj. da Allah bude s njime zadovoljan i obaspe ga blagodatima, što pripada samo vjernicima, a jedna od tih blagodat je i viđenje Allaha na budućem svijetu.

neka čini dobra djela – iskreno i na propisan način.

Meni najmanje treba pridruživanje – ovdje imamo dva značenja:

1. rija je zabranjen i djelo u kojem ima rijaa je pokvareno.
2. objašnjenje da Allah nije ovisan ni o kome i da je Njegovo pravo iznimno veliki i nikome nije dozvoljeno da Mi ikoga pridruže.

Mesih-i-Dedždžal – mesih tj. čorav na desno oko. To je ljudsko biće, veliki lažov.

Zašto se Vjerovjesnik plašio za njih rijaa više nego Dedždžala?

1. Jer je smutnja Dedždžala očita, a smutnja rijaa je skrivena, pa se, stoga, vrlo teško riješiti rijaa
2. Jer je smutnja džedždžala ograničena na zadnje vrijeme, dok je samutnja rijaa prisutna u svakom vremenu.

Širk se dijeli na dvije vrste:

1. skriveni. To je ono što se nalazi u srcu, poput rijaa, a naziva se još i širkus-serair (širk tajni, ili unutrašnji širk)
2. jasni. Ono što izgovori, poput zaklinjanja nekim mimo Allaha; i ono što se uradi, poput naklona nekome mimo Allaha.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Rija je da čovjek radi djelo da bi ga ljudi čuli ili vidjeli. I, to je od manira licemjera.

Nakon obavljenog ibadeta: ne utječe na ispravnost ibadeta, osim ako se radi o neprijateljstvu, kao što je prigovaranje i uznemiravanje nakon udjeljene sadake.

Pojavi se tokom ibadeta: detaljno pojašnjenje

U osnovi samog ibadeta: kvari ibadet

Prepusti se: detaljno pojašnjenje je:

Opire se: ispunio je obavezu i njegov ibadet je ispravan.

Ako je početak ibadeta odvojen od kraja, poput zekata: neispravan je dio u kojem se prepustio rijau

Ako je početak ibadeta povezan s krajem, poput namaza: cijeli ibadet je neispravan

Kao se sačuvati rijaa?

1. Veličanjem Allaha kroz učenje tevhida i rad po njemu, kad insan veliča Allaha, ne brine o drugima.
2. Ne dobuštanje sebi da ostavi činjenje djela iz straha od rija, jer šejtan te nastoji navesti ili na rijaa ili na strah od nekog mimo Allaha.
3. Dova.
4. Skrivanje djela da bi se lakše sačuvao od rijaa.
5. Posjećivanje kabura prema šerijatskim normama, jer to podsjeća na ahiret, a rijaa čovjeka vezuje za dunjaluk.

Mesele

1. Tefsir ajeta el-Kehf (Reci: "Ja sam čovjek kao i vi, meni se objavljuje da je vaš Bog - jedan Bog. Ko žudi da od Gospodara svoga bude lijepo primljen, neka čini dobra djela i neka, klanjajući se Gospodaru svome, Njemu nikoga ne pridružuje!")
2. Ovo je velika stvar: da se dobro djelo odbija ako u njega uđe nešto posvećeno nekome mimo Allaha.
3. Spominjanje uzroka zbog kojeg je tako, a to je potpuna Allahova neovisnost o drugima.
4. Da je od uzroka to da je Allah najbolji drug.
5. Vjerovjesnik se bojao rijaa za ashabe (a, oni poslije njih su preči da se boje rijaa za sebe)
6. Protumačio je rijaa time da čovjek klanja radi Allaha, ali uljepša svoj namaz kad vidi da ga ljudi gledaju (u ovo se ubraja i pretvaranje u govoru.)

37. U širk se ubraja i to da čovjek ahiretskim djelom želi dunjalučku nagradu

Ovo je poglavlje o onome koji ne želi da bude pohvaljen za svoj ibadet niti se pretvara u ibadetu, nego iskreno obožava Allaha, ali želi nešto od dunjalučkih dobara, poput imetka, položaja, zdravlja i sl. On svojim djelom želi dunjalučku korist, zanemarujući sevap ahireta.

Nema smetnje da insan u namazu moli Allaha da ga opskrbi imetkom, ali ne smije klanjati zbog toga da bi dobio imetak. To je vrlo nizak nivo, a to je da ahiretskim djelom traži dunjaluk.

Napomena: Neki ljudi kad govore o koristima ibadeta pretjerano ističu dunjalučke koristi, a ne bi trebalo da se te koristi učine osnovom ibadeta.

Ovo je opasnije od rijaa (prijetvornosti) jer rija se može desiti samo u jednom namazu, dok onaj koji želi dunjalučku korist kroz ahiretsko djelo, može svaki ibadet činiti s tom namjerom.

Ljudi se u pogledu ovoga dijele na pet:

Dunjalučkim djelom želi dunjaluk	Dozvoljeno je. Primjer je da se bavi trgovinom kako bi kupio kuću.
Dunjalučkim djelom želi ahiret	Pohvalno je. Primjer je da sije da bi udijelio.
Ahiretskim djelom želi ahiret	Blago njemu, ovo je najveći stepen.
Ahiretskim djelom želi i dunjaluk i ahiret	Dozvoljeno pod uslovom da prevlada želja za ahiretom: „Gospodaru naš, podaj nam dobro na ovome i na budućem svijetu“
Ahiretskim djelom želi dunjaluk	Mali širk. Kao da imami ljudima namaz radi imetka

Kako će znati želi li dunjaluk ili ahiret? – Ako mu se dadne, zadovoljan je, a ako mu se ne dadne, srdit je.

Napomena: neki ljudi iskreno su posvećeni ibadetu kad su iskušani, a kad prođe kušnja, ostave ibadet.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Prvi dokaz

Rekao je Uzvišeni Allah: „Onima koji žele život na ovome svijetu i ljepote njegove - Mi ćemo dati plodove truda njihova i neće im se u njemu ništa prikratiti. Njih će na onome svijetu samo vatra peći; tamo neće imati nikakve nagrade za ono što su na Zemlji radili i biće uzaludno sve što su učinili. “

Ovo je specifično po ajetu iz sure el-Isra (Onome ko želi ovaj svijet, Mi mu brzo dajemo što hoćemo i kome hoćemo, ali ćemo mu poslije Džehennem pripremiti, u kome će se osramoćen i odbačen peći.). To je, dakle, po Allahovoj volji i za koga On želi.

Drugi dokaz

Bilježi Buhari u Sahihu od Ebu Hurejre da je Allahov Poslanik rekao: “Propao je obožavatelj zlatnika. Propao je obožavatelj srebrenjaka. Propao je obožavatelj odjeće. Propao je obožavatelj kadife. Ako mu se da, bude zadovoljan, a ako mu se ne da – razljuti se. Propao je i unazađen: kad ga ubode trn, ne može ga izvaditi. Blago robu koji je za uzdu poveo svoga konja na Allahovom putu, raščupane kose, prašnjavih nogu: ako je na straži, istinski je na straži, a ako je u pozadini, istinski obavlja svoju dužnost; ako zatraži da uđe, ne biva mu dopušteno, a ako se zauzme, ne bude mu prihvaćeno.”

Propao je – izgubio je i upropašten je – obožavatelj zlatnika – zlatnog novca. Nazvan je obožavateljem zlatnika jer je za njega vezan kao rob za gospodara, pa mu je najveća briga i preči mu je od pokornosti Allahu. Propao je obožavatelj srebrenjaka – srebrenog novca.

Propao je obožavatelj odjeće – ko je opterećen pažnjom za svoj izgled i namještaj. Ako mu se da, bude zadovoljan, a ako mu se ne da – razljuti se – njegovo zadovoljstvo i srdžba zavise isključivo od toga je li dobio imetak ili nije. Zato je nazvan obožavateljem imetka.

Propao je i unazađen – izekrenu mu se dešavanja, suprotno od onog što želi, i nije mu olakšano da to postigne.

kad ga ubode trn, ne može ga izvaditi – kad ga ubode trn nije u stanju da ga izvadi. Ove tri rečenice moguće je da su uznačenju obavijesti, kao i da su dova.

Blago robu – najljepše stanje čega ovog čovjeka, a rečeno je da je Tuba stablo u Džennetu. Ovo prvo je obuhvatnijeg značenja.

Na Allahovom putu – onaj koji se bori da Allahova riječ bude gornja, a ne radi pristranosti ili uzdizanja nacije

rašćupane kose – od prašine na Allahovom putu. Ne brine o svom stanju i izgledu, sve dok je to produkt pokornosti Allahu. Njegova su stopala zaprašena zbog hoda na Allahovom putu i to je trag nastao od ibadeta. Ako je bez izvještačenosti i usiljenosti, bit će nagrađen, kao što su riječi Vjerovjesnika: „Zadah postača je prijatniji kod Allaha od mirisa miska.“

a ako je u pozadini – to je pozadina vojske. Ove dvije rečenice imaju dva značenja i oba su ispravska:

1. Nije mu bitno gdje će biti na dužnosti te, naprimjer, ne traži da bude naprijed.

2. Ispunjava svoju dužnost svedjedno da li je na straži ili u pozadini.

ako zatraži da uđe – kod ljudi nema ugleda i položaj, ali ima kod Allaha.

Hadis je pokazatelj da ima ljudi koji mrze radi dunjalučkog interesa.

Hadis je ljude podijelio u dvije vrste:

1. Onaj kojem je najveća briga kako da se domogne dunjalučkih dobara i uljepša svoje stanje. Njegovo je srce rob materijalnog i to ga odvraća od zikra i robovanja Allahu, pa mu se to vrati na ružan način i ne može se riješiti ni najmanje štete.

2. Onaj kojem je najveća briga ahiret i on nastoji steći ahiretsku nagradu makar i najtežim djelom, a to je džihad na Allahovom putu, pa i pored teškoće ispunjava svoju obavezu na najbolji način. Posvećen je dobru i zauzima se za ljude.

Mesele

1. Osoba želi dunjaluk radeći neko ahiretsko djelo;
2. Tumačenje ajeta iz sure Hud; (Ko želi život na ovome svijetu i njegovoe ukrase)
3. Nazivanje muslimana robom dinara, dirhema i ogrtača;
4. Pojašnjenje toga time što se raduje ako šta dobije, a ako ne dobije, rasrdi se;
5. Vjerovjesnikove riječi: "Nesretan bio i izopačio se"; (Mogu biti obavijest ili dova)
6. Vjerovjesnikove riječi: "A ako bi ga trn ubo, ne izvadio ga"; (Mogu biti obavijest ili dova)
7. Pohvala mudžahida opisanog osobinama navedenim u hadisu. (On zaslužuje da bude pohvaljen, a ne oni koji gomilaju novac i namještaj, i žude za položajem)

38. Poglavlje: ko se pokori učenjacima i vođama kad zabranjuju ono što je dozvoljeno i dozvoljavaju ono što je zabranjeno, uzeo ih je za bogove mimo Allaha

Stanja pokornosti učenima ili vladarima u nepokornosti Allahu:

Da ih slijedi iz neznanja misleći da je to Allahov propis: detaljno objašnjenje je: 1. Griješan je ako je sam u stanju da sazna istinu, ali je nemaran. 2. Ima opravdanje ako ne zna i nije u mogućnosti naučiti, a slijedi ih kao mukallid misleći da je to istina.	Mali kufr i velika opasnost, blizu da upadne u veliki kufr: da ih slijedi zadovoljan Allahovim sudom, znajući da je Njegov sud najbolji i najprimjereniji za ljude i države, ali zbog strasti bira drugo, kao zbog službe. Ako ovim zakine nekog muslimana za njegovo pravo, bit će zalim (nasilnik).	Veliki kufr: Da ih slijedi zadovoljan njihovim riječima i dajući im prednost, a nezadovoljan Allahovim propisom. Preziranje nečeg što je Allah objavio je kufr, a isto i ako vjeruje da je njihov sud jednak Allahovom ili bolji.
---	--	--

Dokaz 1 i 2

1. Ibn Abbas je rekao: "Samo što na vas nije počelo padati kamenje s neba. Kažem vam: 'Rekao je Allahov Poslanik', a vi govorite: 'Rekli su Ebu Bekr i Omer!'"
2. Ahmed ibn Hanbel je rekao: "Čudim se onima koji su spoznali sened i njegovu vjerodostojnost, a uzimaju mišljenje Sufjana, dok Uzvišeni Allah kaže: *"Neka se pripaze oni koji postupaju suprotno naređenju Njegovu, da ih iskušenje kakvo ne stigne ili da ih patnja bolna ne snađe."* Znaš li na šta se misli pod iskušenjem? Misli se na širk. Kada čovjek ne prihvati neke njegove riječi, možda u njegovo srce uđe nešto zablude pa zbog toga bude upropašten."

'Rekli su Ebu Bekr i Omer!'" – nije poznato da su Ebu Bekr i Omer u nečemu svojim mišljenjem kontrirali jasnom tekstu Objave.

"Neka se pripaze oni koji postupaju suprotno naređenju Njegovu!" – tj. Okreću se od Njegoveih naređenja i ne pridaju im važnost.

Tri mišljenja o taklidu:

Dozvoljenost (preferirajuće) u nuždi i kada nije u stanju da spozna propise. Tad će slijediti onog u čiu vjeru i znanje ima povjerenja i pridržavat će se njegovih riječi u svim pitanjima, a neće tražiti olakšice.

Apsolutna zabrana: Jer podrazumijeva prihvatanje govora onog koji nije dokaz sam po sebi.

Obaveznost taklida: jer je idžtiħad prestao smrću četiri imama.

Treći dokaz

Adijj ibn Hatim prenosi da je čuo Vjerovjesnika kako uči ajet: *“Oni, pored Allaha, bogovima smatraju svećenike svoje i monahe svoje”*, pa mu je rekao: *“Mi ih, zaista, nismo obožavali...”* Vjerovjesnik je kazao: *“A, zar nije tako da, kad oni zabrane nešto što je Allah dozvolio, vi to smatrate zabranjenim, i kad dozvole nešto što je On zabranio, vi to smatrate?”* *“Tako je”,* odgovorio je Adijj. *“Pa, tako ih obožavate.”* Bilježe ga Ahmed i Tirmizi, koji ga je ocijenio hasenom.

Svećenike svoje – učenjaci velikog znanja. I monahe svoje – pobožnjake, askete.

Mi ih, zaista, nismo obožavali – ne činimo im sedždu, ni rukuu, ne prinosimo im žrtvu, ne zavjetujemo im se. Vjerovjesnik mu je objasnio da je od značenja ibadeta pokoravanje – i to je ibadet u ograničenom značenju pojma.

Mesele

1. Tumačenje ajeta iz sure En-Nur; (Neka se pripaze oni koji postupaju suprotno naređenju Njegovu!)
2. Tumačenje ajeta iz sure Et-Tevba; (Oni, pored Allaha, bogovima smatraju svećenike svoje i monahe svoje)
3. Skretanje pažnje na značenje ibadeta kojeg je Adijj negirao; (a taj ibadet je pokoravanje)
4. Način na koji je pojašnjavao Ibn-Abbas spominjući Ebu-Bekra i Omera, kao i Ahmedov način tako što je spomenuo Sufjana;
5. Promjena stanja do te mjere da je kod većine obožavanje isposnika, koje nazivaju evlijama, postalo najbolji ibadet, a obožavanje učenjaka nazivaju znanjem i razumijevanjem. Zatim su se stvari još više promijenile pa su počeli obožavati i one koji uopće nisu dobri ljudi, ili na drugi način rečeno, počeli su obožavati neznalice. (Stoga trebamo biti oprezni i znati da se Allahov šerijat mora čuvati i štititi; i nikome se ne pokorava u dozvoljavanju onog što je Allah zabranio niti u zabranjivanju onog što je dozvolio)

39. Poglavlje: riječi Uzvišenog: „Zar ne vidiš one koji tvrde da vjeruju u ono što se objavljuje tebi i u ono što je objavljeno prije tebe pa ipak žele da im se pred šejtanom sudi, a naređeno im je da ne vjeruju u njega. A šejtan želi da ih u veliku zabludu navede.“

Ovo poglavlje snažno je povezano sa prethodnim, jer u prethodnom se objašnjava propis onog koji se pokorava učenima i vladarima u dozvoljavanju onog što je Allah zabranio i zabranjivanju onog što je Allah dozvolio, a u ovom poglavlju je kritka onome koji želi da mu se sudi pred zakonom mimo Allahovog.

Zar ne vidiš – pitanje kojim se želi potvrditi i iščuđavanje onima čije je ovo stanje, a obraćanje je pućeno Vjerovjesniku.

one koji tvrde da vjeruju – nije rekao „one koji vjeruju“, jer oni ne vjeruju nego tvrde da vjeruju, ali to je lažna tvrdnja.

A šejtan želi – obuhvata šejtane u ljudskom i džinskom obliku.

Da ih u veliku zabludu navede – postepeno ih navodi na teške zablude i i sve veće udaljšavanje od istine.

vidiš licemjere – pokazivanje skrivenoga zbog tri koristi:

1. da su oni koji tvrde da vjeruju ustvari licemjери.
2. da ovo dolazi samo od licemjera, jer pravi vjernik se mora povinovati bez pogovora.
3. upozorenje, jer kad govor teše istim tokom uzrokuje gubitak pažnje, pa promjena stila pomaže da se ponovo poveća pažnja.

Šejhul-islam Ibn Tejmijje rekao je da se ovi ajeti potpuno mogu primijeniti na one koji iskrivljuju značenja ajeta i tumače Allahova svojstva, jer ovi kažu da vjeruju u Allaha i Njegovog Poslanika, a kad im se kaže da prihvate ono što je Allah objavio, okreću se i odbijaju i govore „slijedimo toga i toga“, a kad im se ospori, pravdaju se da žele dobro i uputu i da spojimo između razumskih i šerijatskih dokaza.

Dokazi od 2 do 4

2. Rekao je Uzvišeni: “Kada im se kaže: "Ne remetite red na Zemlji!" - odgovaraju: "Mi samo red uspostavljamo!"”
3. Rekao je Uzvišeni: “I ne pravite nered na Zemlji, kad je na njoj red uspostavljen.”
4. Rekao je Uzvišeni: “Zar oni traže da im se kao u pagansko doba sudi?”

Kada im se kaže: **Ne remetite red na Zemlji!** – remećenje reda na Zemlji dijeli se na:

1. osjetilno, materijalno remećenje: poput ručenja kuća i oštećivanja puteva.
2. duhovno, simboličko remećenje: poput grijeha, jer to je najveći nered na Zemlji.

odgovaraju: **Mi samo red uspostavljamo!** – ovo je jedna od najnetačnijih tvrdnji, a Allah je ukazao da su oni ti koji, uprkos njihovim tvrdnjama da uspostavljaju red, najveći činioci nereda na Zemlji i da su istinske fesadžije.

kad je na njoj red uspostavljen. – od strane prosvjetitelja, koji istinski popravljaju nered u koji se suprotstavljaju pozivu učenih, pozivu selefa, i onima koji pozivaju da se sudi po šerijatu.

Zar oni traže da im se kao u pagansko doba sudi? – ovo je pitanje s kojim ih se želi ukoriti. Značenje je: zar oni žele da im se samo po paganskom (džahilijjskom) zakonu sudi. Pojam džahilijet može se odnositi na period prije pojave Poslanika i može se odnositi na sve što je utemeljeno na neznanju.

A koje od Allaha bolji sudija – tj. niko nije bolji sudija od Allaha. Ovo je izrečeno u formi izazova.

Peti dokaz

Abdullah ibn Amr prenosi da je Allahov Poslanik rekao: “Niko od vas neće istinski vjerovati dok mu njegove strasti i želje ne budu u skladu s onim s čime sam došao.” Nevevi je rekao: “Ovo je vjerodostojan hadis. U knjizi El-Hudždže zabilježio sam ga sahih senedom.”

Šesti dokaz

Šabi je rekao: “Između jednog licemjera i Židova izbila je svađa, pa je Židov rekao: ‘Neka nam presudi Muhammed, jer je on poznat da ne uzima mito.’ Na to je licemjer rekao: ‘Neka nam presude Židovi’, znajući da oni uzimaju mito. Na kraju su se složili da odu kod vrača u pleme Džuhejna i pred njim se parniče. Povodom toga je objavljeno: *‘Zar ne vidiš one koji tvrde...’*”

Rečeno je: “Objavljen je (navedeni ajet) u povodu dvojice koji su se posvađali. Jedan od njih je rekao: ‘Otiđimo kod Vjerovjesnika da nam on presudi’, a drugi je rekao: ‘Otiđimo kod Kaba ibn Ešrefa.’ Potom su presudu o svom slučaju zatražili od Omera i jedan od njih mu je ispričao slučaj. On je onome koji nije bio zadovoljan Allahovim Poslanikom rekao: ‘Je li tako bilo?’ ‘Da’, odgovorio je, pa ga je Omer udario sabljom i ubio ga.”

Niko od vas neće istinski vjerovati – tj. neće biti potpunog imana. Ali, njegov iman će se potpuno izgubiti, ako je svojim strastima potpuno skrenuo s Vjerovjesnikove upute.

Neki učenjaci su hadis ocijenili daifom, ali njegovo značenje je ispravno.

Između jednog licemjera – licemjer je onaj koji javno očitue iman, a krije svoj kufr.

i Židova – pripisuju se vjeri Musaa. Smatra se da su u arapskom jeziku nazvani „jehud“ zbog toga što su rekli „vratili smo se tebi (hudna)“ ili jer se njihov predek zvao Jehuda.

Neka nam presudi Muhammed – nije ga spomenuo kao poslanika jer ne vjeruju u njegovo poslanstvo.

ne uzima mito – imetak kojim se potplaćuje da bi se nešto postiglo.

Mesele

1. Tumačenje ajeta iz sure En-Nisa: „i onog što u njemu pomaže u razumijevanju pojma tagut“;
2. Tumačenje ajeta iz sure El-Bekare: "Kad im se kaže: 'Ne remetite red na Zemlji'"; (ovo je dokaz da je licemjerstvo nered na Zemlji, jer je ajet spomenut u kontekstu spominjanja licemjera, a nered obuhvata sve grijeha)
3. Tumačenje ajeta iz sure El-E'araf: „I ne pravite nered na Zemlji, kad je na njoj red uspostavljen“;
4. Tumačenje ajeta: "Zar oni da traže da im se kao u džahilijetsko doba sudi?"; (džahilijet je sve što je suprotno šerijatu. Tako je nazvano radi odvratanja i ukazivanja na njegovu ružnoću i da je ono utemeljeno na neznanju i zabludi.)
5. Ono šta je rekao Ša'bi o povodu objave prvog ajeta;
6. Tumačenje iskrenog i lažnog imana; (iskreni iman navodi na potpuno prihvatanje Allahovog suda, a lažni je suprotan tome.)
7. Priča o Omeru i munafiku;
8. Istina da niko neće postići iman sve dok njegova strast ne bude slijedila ono s čime je došao Poslanik.

Ispit sedmog dijela (9 poglavlja)

Prvo pitanje: označi tačan odgovor ili dopuni prazninu

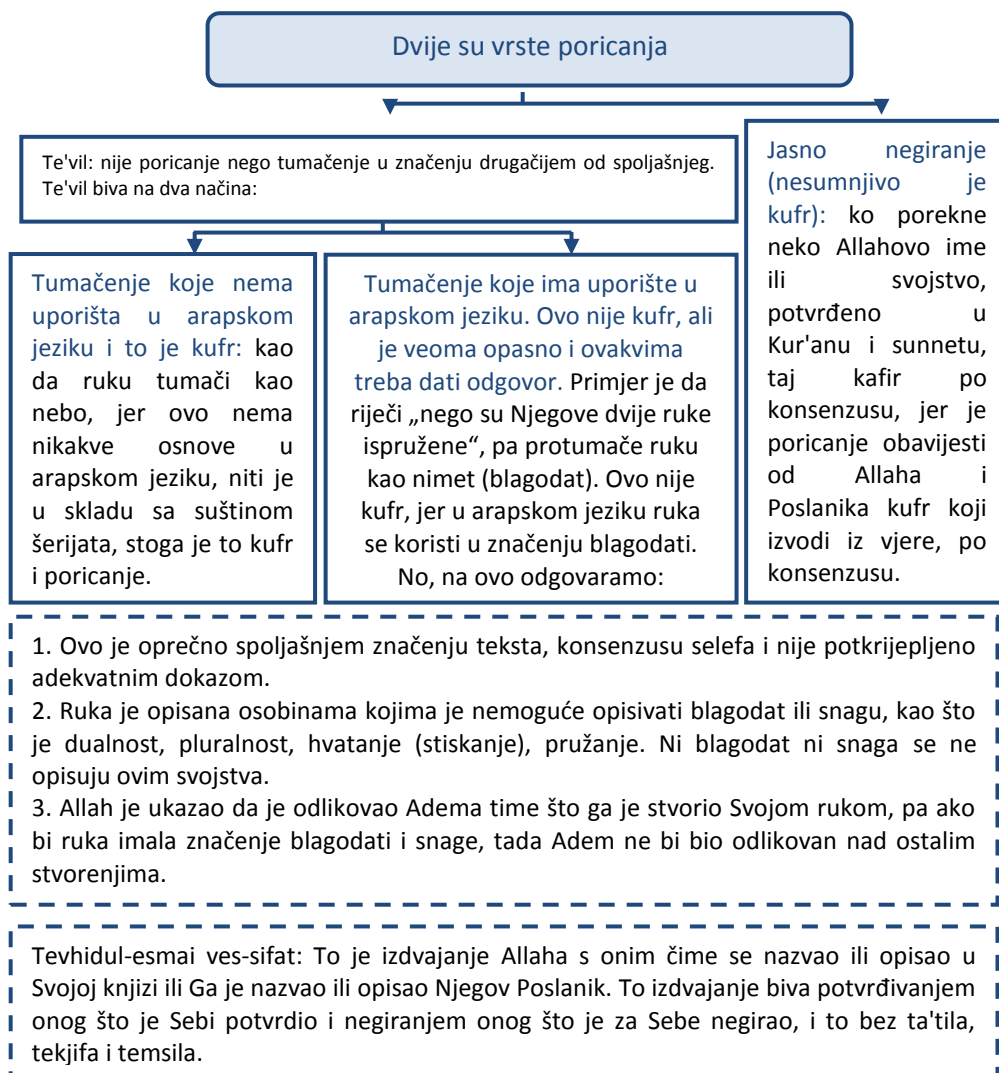
1. Prvo poglavlje u sedmom dijelu je o mehabbetu (ljubav): tačno – netačno
2. Neki pobožnjaci veličaju i vole kabure i evlije kao što se voli Allah ili više: tačno – netačno
3. Ako u srcu nema nikako ljubavi prema Poslaniku njegov iman je: nepotpun – potpuno nepostojeći
4. Obavezni smo voljeti Vjerovjesnika više nego svoju djecu i roditelje i sve ljude zajedno: tačno – netačno
5. Od uzroka osjećaja slasti imana je ljubav: a. Radi Allaha, b. Ljubav radi rodbinske veze.
6. Zabarana se tumači kao odvrćanje....., jer..... jer.....
7. Stav ehli sunneta o tekstovima prijetnje (veid) je:.....
8. Ko vjeruje da je vjera Židova i kršćana i nakon pojave Vjerovjesnika vjera s kojom je Allah zadovoljan i prihvata je, je nevjernik koji izlazi iz islama i poriče Kur'an: tačno – netačno.
9. Vjernik ne smije varati nevjernike, nego ih savjetuje i objašnjava im da oni nisu na putu na kojem su bili Musa i Isa: tačno – netačno.
10. Prezir prema Allahovim neprijateljima ne znači da im ne trebamo ipunjavati ugovore: tačno – netačno.
11. „Kad vidim kršćanina zatvorim oči jer mrzim da gledam u Allahova neprijatelja“, rekao je: imam Ahmed – Ibn Tejmijje.
12. „Ko bude bogobojažni vjernik, Allahov je evlija“, rekao je: Ibn Tejmijje – Ibn Kajjim.
13. Opći Allahov vilajet nad robovima obuhvata i vjernika i nevjernika i sva stvorenja: tačno – netačno.
14. Ako insan klanja i posti, a odan je Allahovim neprijateljima, neće dobiti Allahov vilajet: tačno – netačno.
15. Autor je nakon poglavlja o ljubavi naveo poglavlje o strahu, jer se ibadet zasniva na njima: tačno – netačno.
16. Kad se radi o strahu od Allaha ljudi se dijele na dva eskrema i sredinu: tačno – netačno.
17. Ispravan strah je onaj koji te odvrća od Allahovih zabrana, a ako je veći od toga, dovodi do očaja i gubljenja nade u spas od Allaha: tačno – netačno.

18. Ko god pomaže razvrat i nevaljala djela, taj je od šejtanovih štićenika: tačno – netačno.
19. Ko se boji Allaha, njega se sve drugo boji, a ko se boji nekog mimo Allaha, boji se svega i svakoga: tačno – netačno.
20. Pojam održavanja Allahovih džamija odnosi se na: materijalno održavanje – duhovno održavanje – oboje.
21. Allah često iman u Njega spominje uz iman u Sudnji dan jer to navodi na pridržavanje propisa vjere: tačno – netačno.
22. Zašto volimo Vjerovjesnika:
 - 1.
 - 2.
 - 3.
 - 4.
23. Ljubav prema Vjerovjesnik nakon njegove smrti je na način:
 - 1.
 - 2.
24. Pod uspostavljanjem namaza misli se na: obavezno – pohvalno – oboje.
25. Tevekkul je pola vjere: tačno netačno. Šta je ispravno reći: oslonio sam se tevekkulom na tebe – oslonio sam se na tebe (u smislu da pomogne u nečemu što može) – oslonio sam se tevekkulom na Allaha, potom na tebe – sve osim prvog.
26. Definiraj tevekkul i na koliko vrsta se dijeli (3,4 ili 5).
27. Oslanjanje na dobre koji su umrli ili odsutni je širk: veliki – mali.
28. Osloniti se u opskrbi na neku osobu tako da misli kako bez njega ne bi bio opskrbljen je: ispravno – mali širk.
29. Poslanik je prvak onih koji se oslanjaju na Allaha pa da li ga pogađaju nedaće i da li mu one izrokuju štetu.
30. Šta trebamo reći kad nas pogodi nedaća i iskušenje?
31. Ibn Abbas je osporavao prenošenje israilijata: tačno – netačno.
32. Nadu u Allahovu milost gubi: onaj koji je u zabludi – izgubio Allahovu uputu – zalutao, pa ne zna šta je dužan prema Allahu – sve navedeno.
33. Sigurnost od Allahove zamke je greška sa stanovišta: straha ili nade; a, gubljenje nade u Allahovu milost je greška sa stanovišta: straha – nade.
34. Veliki grijesi su: određeni definicijom – ograničeni brojem; i, svi su na

- istom stepenu težine: tačno – netačno.
35. Sabur se dijeli na: tri – četiri – pet vrsta; i, znak da Allah voli roba je da je iskušan: tačno – netačno.
 36. Najveći stepen sabura je sabur od nepokornosti Allahu: tačno – netačno.
 37. Plod čuvanja sabura je njegovo čitanje kad se desi musibet ili kod onog koji je pogođen musibetom: tačno – netačno.
 38. Ako vjernik ima dvije osobine nevjerstva, znači da je nevjernik: tačno – netačno.
 39. Ako nevjernik ima dvije osobine imana, kao što je stid, znači da je vjernik: tačno – netačno.
 40. Riječ kufr bez određenog člana ukazuje na izlazak iz islama: tačno – netačno.
 41. Stanja ljudi kad ih pogodi musibet dijele se na: pet – četiri – tri.
 42. Nezadovoljstvo Allahovom odredbom vodi u kufr: tačno – netačno.
 43. Nezadovoljstvo biva srcem, jezikom i udovima – samo jezikom i udovima.
 44. Razlika je između sabura i zadovoljstva po propisu i težini musibeta: tačno – netačno.
 45. Iman čovjeka se može povećati kroz musibete: tačno – netačno.
 46. Allah želi zlo zbog mudrosti te je ono dobro sa stanovišta mudrosti koju sadrži: tačno – netačno.
 47. Sudnji dan nazvan je Kijametskim zbog: ustajanja ljudi iz kabura – pojavljivanja svjedoka – pravde – svega navedenog.
 48. Ubrzavanje kazne na dunjaluku bolje je od njenog odgađanja za ahiret: tačno – netačno.
 49. Nagrada za ubod trna je ako i nagrada za lom: tačno – netačno.
 50. Za svaki atribut obaveza je: potvrda – oprez prema temsilu i tekjifu – oboje.
 51. Omaovažavanje porijekla je: njegovo obezvrjeđivanje – poricanje – oboje.
 52. Rija je širk: mali – mali, a može postati veliki; rija je činjenje djela da bi ga ljudi vidjeli i u rija se ne ubraja šinjenje djela da bi se proćuo među ljudima: tačno – netačno.
 53. Od načina liječenja rijaa je da se prisjeća smrti: tačno – netačno.
 54. Radost čovjeka zbog toga što ljudi znaju za njegov ibadet je rija: tačno – netačno.
 55. Radost čovjeka zbog činjenja ibadeta je rija: tačno – netačno.
 56. Ako je čovjek udijelio sadaku u ime Allaha, pa je On odredio da ga ljudi zavole i hvale zbog toga: smatra se rijaom – smatra se iskrenim.
 57. Udijelio je sadaku da bi mu se uvećao imetak, znači da je: uradio

- ahiretsko djelo želeći dunjaluk – uradio ahiretsko djelo želeći ahiret.
58. Ko se boji da će upasti u rijaa dozvoljeno mu je da načini taj određeni iabedet: tačno – netačno.
59. Nazvan je robom dinara_ jer obožava novac – jer je zadovoljan ili nezadovoljan zbog njega, kao da mu je rob.
60. Tuba znači: najljepše stanje za tog čovjeka – stablo u Džennetu.
61. Ako čovjek ahiretskim djelom želi dunjaluk to je opasnije od rijaa: tačno – netačno.
62. Ono što jedan od parničara daje sudiji naziva se: poklon – mito – oboje.
63. Nema razlike u rijau u la ilahe illallah i u udjeljivanju sadake.
64. Dirhem je zlatni novac: tačno – netačno.
65. Ljudi na položaju i bogataši zaslužuju da ih se hvali: tačno – netačno.
66. Da li čovjek želi dunjaluk prepozna se po tome da je zadovoljan ako mu se da, a nezadovoljan ako mu se neda: tačno – netačno.
67. Učenjaci su: oni na izvršnim pozivijama – oni koji upućuju i ukazuju.
68. Nije poznato da su Ebu Ber i Omer svojim mišljenjem oponorali jasnom tekstu Objave: tačno – netačno.
69. Koje su vrste pokornosti učenjacima i vladarima u nepokornosti Allahu i koji je propis za svaku?
70. Slijepo slijedeње i mezhebska pristranost su: pohvalni – pokuđeni.
71. Monah je: mnogo učen čovjek – pobožnjak i asket.
72. Uzimanje učenjaka i vladara za bogove biva tako što ih slijedi u oponiranju Allahovom šerijatu: tačno – netačno.
73. Svako ko prezire nešto što je Allah objavio je kafir, a taj kuft je: veliki – mali.
74. Uvjerenje da je dozvoljeno suditi po zakonu mimo Allahovog je kufr: veliki – mali.
75. Uvjerenje da je sud mimo Allahovog jednak ili bolji od Allahovog suda je kufr: veliki – mali.
76. Ko vjeruje da je Allahov zakon najbolji, ali ga mržnja prema onom kome sudi nagna da dosudi suprotno onom što je Allah objavio, taj je: kafir – zalim – fasik.
77. Pojam „šejtan želi“ podrazumijeva šejtane ljudske i u džinske: tačno – netačno.

- 78. Tvrde da vjeruju: njihova tvrdnja je laž – njihova djela i riječi su lažna – oboje.
- 79. Musibet je: dunjalučki – šerijatski – oboje.
- 80. Allahovoj naredbi i naredbi Poslanika neposlušan je: vjernik – licemjer.
- 81. Najveći nered na zemlji je: materijalni – duhovni.
- 82. Činjenje nereda, nakon što je uspostavljen red je gore nego činjenje nereda prije uspostavljanja reda: tačno – netačno.
- 83. Džahilijet je: period prije poslanstva – sve utemejeno na neznanju – oboje.
- 84. Mito je haram, makar se time pomogao da dođe do istine ili otkloni od sebe neistinu: tačno – netačno.

Zašto je rekao „bez tahrifa (iskrivljivanja)“, a nije rekao „bez tevila (tumačenja)“

1. jer je tako došlo u Kur'anu i ne odstupamo od toga.
2. bliže je istini, jer su oni sljedbenici tahrifa, a ne sljedbenici tevila.
3. radi odvrćanja ljudi od njih, jer kad bi za sljedbenike tahrifa rekao da su sljedbenici tevila, obradovao bi ih.
4. nije svaki tevil pokuđen. Ono za što postoji dokaz je ispravno i prihvatljivo, a za što nema dokaza to je neispravno i odbacuje se, dok je svaki tahrif pokuđen i neprihvatljiv.

Zašto je rekao bez temsila, a ne i bez tešbiha

1. jer temsil je spomenut u Kur'anu i apsolutno je negiran, za razliku od tešbiha.
2. jer negiranje tešbiha u apsolutnom smislu, nije ispravno jer između svega što postoji mora biti određene sličnosti, a svako biće se razlikuje u onom što je za njega specifično.
3. ljudi različito definiraju pojam tešbiha, pa je za neke potvrđivanje svojstava samo po sebi tešbih.

Pojam el-Isim može dolaziti od:

1. es-sumuvv – uzdizanje (uzvišenost), pa se imenovano uzdiže svojim imenom i postaje jasno i vidljivo.
2. es-sima – znak. Ime je znak koji ukazuje na imenovanog.

Razlika između pojmova el-ism i es-sife:

El-isim je ono čime je Allah nazvan, a es-sife je ono čime je opisan.

Zašto učimo tevhidul-esmai-ves-sifat

1. da bismo ostvarili tevhid. Ne može se biti muvehhid sve dok se ne ostvare sve tri vrste tevhida.
2. U tome je život srca i najveća stvar za život srca, a najplemenitija nauka je upoznavanje Allaha.
3. ulazak u Džennet, jer je Vjerovjesnik rekao: „Allah ima devedeset i devet imena, ko ih pobroji (spozna) ući će u Džennet“.
4. jer je to temelj na kojem je bio selef.
5. da ne zapadnemo u ono u što su zapale zabludjele sekte, poput temsila i tatila.
6. da molimo Allaha njima. Uzvišeni je rekao: „Allah ima najjepša imena pa Ga dozivajte njima“.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Tahrif: mijenjanje onog što je obaveza potvrditi Allahu

Izgovorno mijenjanje: kao onaj koji riječ Allahu izgovori kao Allahe u ajetu: „Allah je s Musaom razgovarao“, kao bi promijenili značenje ajeta u „s Allahom je Musa razgovarao“. Odgovor ovima je navođenje ajeta „i s njime njegov Gospodar razgovarao“, jer ovo ne mogu iskriviti i time postaje jasno da nemaju dokaza.

Značensko:
kao da za ruku
kaže da je
blagodat

Tatil: poricanje svojstava koja je obavezno potvrđivati Allahu:

Potpuni tati: tatil džehmija koji su negirali Allahu sva svojstva.

Djelimični tatil: kao tatil ešarija, koji neka svojstva potvrđuju, a neka negiraju.

Tekjif: to je određivanje kakva su svojstva. Biva na sljedeće načine:

Misaono određivanje:
kao da zamisli (izmašta)
nešto.

Izražavanje rukom: kao
da nacрта nešto.

Verbalno izražavanje: kao
da opiše nešto

Na šta ukazuje ime

Iltizam: ukazuje
naizvanjski pojam koji je
obligatan.

Tedammun: ukazuje na
dio značenja.

Mutabeka: ukazuje na sva
značenja koja može
obuhvatiti.

Primjer: Stvoritelj – ukazuje isključivo na Allahovo biće kao mutabeka, na svojstvo stvaranja kao tedammun, i na znanje i moć kao iltizam.

Kao što je Uzvišeni Allah rekao: „Allah je sedam nebesa i isto toliko zemalja stvorio; Njegovo naređenje na sve se njih odnosi, a nek znate da je Allah kadar sve i da Allah znanjem Svojim sve obuhvata!“ (et-Talak, 12)

Kako da izučavamo nauku o svojstvima

1. Znanje je ibadet i neophodno je da idemo putem kojim je išao Vjerovjesnik i njegovi ashabi.
2. Da nam cilj učenja bude veličanje Allaha. Zato je imam Malik, kad je upitan o istivau, klimao glavom i izbio mu je znoj na čelo, jer je upitan o krupnoj stvari.
3. Da ne pitamo o onome o čemu nisu pitali ashabi.
4. Da prvo gledamo dokaz, potom gradimo uvjerenje. Kod oponenta je suprotno: oni prvo izgrade uvjerenje, potom za njega traže dokaze, stoga djeluju nepostojano i zapadaju u novotarije.
5. Držimo se Šafijinog pristupa „vjeruju, bit ćeš upućen“, pa vjerujemo u Allaha i ono što je od Njega došlo, onako kako je On želio; i vjerujemo u ono što je došlo od Allahovog Poslanika, onako kako je on želio.

Neka pitanja koja se tiču Allahovih lijepih imena i svršenih svojstava

1. Allahova imena nisu ograničena određenim brojem. Dokaz je hadis u kojem se kaže: „...ili si ga ostavio u gajbu kod Sebe“. Hadis: „Allah ima 99 imena...“ ne znači da Allah ima samo toliko imena, nego je to kao da neko kaže „imam stotinu konja koje sam pripremio za sadaku“.
2. Allahova imena su imena i svojstva, a ne samo imena. Imena su sa stanovišta ukazivanja na Allahovo biće, a svojstva sa stanovišta ukazivanja na Njegove attribute koji proizlaze iz tog imena. Ovo je za razliku od ljudi koji mogu nositi ime lijepog značenja, a imati osobine sasvim suprotne značenju imena.
3. Allahova imena su jednoznačna u smislu da ukazuju na jedno: Onaj koji sve vidi, Koji sve čuje, Mudri, ukazuju na jedno, a to je Allah; a istovremeno imaju i različita značenja, jer Mudri i Onaj koji sve čuje su različitog značenja.
4. Svako Allahovo ime ukazuje na Njegovo biće i na Njegovo svojstvo, pa je obaveza da vjerujemo u njega kao Allahovo ime i da vjerujemo u svojstvo na koje ime ukazuje, kao i da vjerujemo u ono na što to svojstvo ukazuje kod imena tranzitivnog značenja. Naprimjer, Vjerujemo da je Allah Onaj koji sve čuje, da je to Njegovo ime, i vjerujemo da je sluh jedno od Njegovih svojstava i vjerujemo u ono što iz toga proizlazi, a to je da On ovim sluhom čuje. Kod imena koja nemaju tranzitivno značenje, kao što su Živi, Veličanstveni, Plemeniti, vjerujemo u ime i svojstvo, jer iz tog ne proizlazi dodatno značenje.

Svojstva su šira od imena:

1. jer svako ime ukazuje na svostvo, a ne ukazuje svako svojstvo na ime. Allah se opisuje svojstvom govora i volje, ali se ne naziva Govornik i Onaj koji ima volju.
2. Sve čime se Allah opisao ima stvarno značenje na koje ukazuje, ali bez temsila i tekjifa.

Prvi dokaz

Rekao je Uzvišeni Allah: "Jer oni u Milostivog ne vjeruju."

Kurejšijski nevjernici nisu vjerovali u ovo ime Allahovo, a vjerovali su u Allaha. U ajetu je dokaz da je onaj koji porekne neko Allahovo ime, nevjernik.

Drugi dokaz

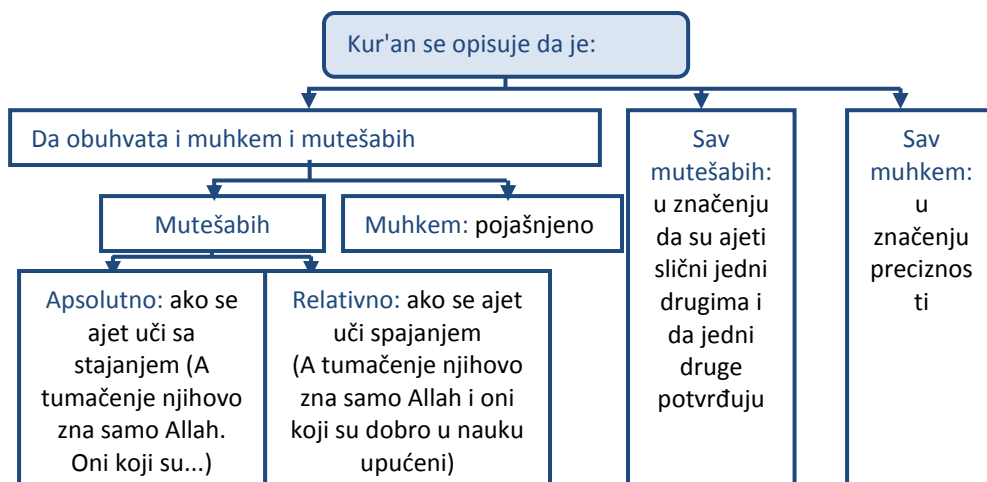
Buhari u Sahihu bilježi da je Alija rekao: "Pričajte ljudima ono što mogu shvatiti. Zar želite da se Allah i Njegov Poslanik utjeruju u laž?"

Daija treba voditi računa o stanju svijesti i shvatanjima onih koje poziva da bi se svakome obraćao na odgovarajući način, kako bi ga mogli razumjeti. Ovo ne znači da sakrijemo ono što oni nemogu shvatiti, nego da ih postepeno dovodimo do toga tako da, kad im objasnimo, osjećaju smiraj u duši i prihvate.

Treći dokaz

Abdurrezak bilježi od Mamera, on od Ibn Tavusa, on od svoga oca, on od Ibn Abbasa da je vidio čovjeka kako se uznemirio čuvši hadis Vjerovjesnika o svojstvima, negirajući to, pa je Ibn Abbas rekao: "Šta se ovi boje? Prihvataju Njegove jasne ajete, a propadnu kod manje jasnih ajeta."

Šta se ovi boje – tj. šta se ovi boje pa ne potvrđuju svojstva koja su im proučena i dostavljena. Zašto ih ne potvrđuju Allahu, kao što ih je On Sebi potvrdio i kao što Mu ih je potvrdio Njegov Poslanik.

1. Za Kur'an se kaže da je **sav muhkem** bez spominjanja mutešabiha, a znači da u njemu nema manjkavosti, nema laži u onome o čemu obavještava, nema nepravde u njegovim propisima. Uzvišeni Allah je rekao: „Riječi Gospodara tvoga su vrhunac istine i pravde“.

2. Također, za Kur'an se kaže da je **sav mutešabih**, bez spominjanje muhkema, a značenje toga je da su njegovi ajeti slični jedni drugima po kvaliteti i savršenstvu, i da jedan drugog potvrđuju u istinosti, da nisu kontradiktorni. Uzvišeni Allah je rekao: „Allah je objavio najljepšu knjigu, sličnu po smislu.“

3. I kaže se za Kur'an da sadrži i **muhkem** i **mutešabih**. U ovom slučaju muhkem bi bilo ono čije značenje je jasno, a mutešabih ono čije značenje je skriveno. U ovom slučaju mutešabih se dijeli na relativni i apsolutni. Ovo na osnovu toga na kojem mjestu stajemo prilikom učenja ajeta „A tumačenje njihovo zna samo Allah i oni koji su dobro u nauku upućeni...“ ili „A tumačenje njihovo zna samo Allah. Oni koji su dobro u nauku upućeni...“

Apsolutni, koji zna samo Allah, odnosi se na poznavanje pitanja kao što su kakvoća Njegovih svojstava, poznavanje realnosti onoga što je u Džennetu.

Relativni, koji znaju oni koji su dobro upućeni u nauku, a za druge ostaje mutešabih.

Nema u Kur'anu sadržaja čije značenje je mutešabih za sve ljude, ali može se desiti greška u shvatanju. Zato vidimo da je Ibn Abbas rekao: „Ja sam od onih koji su dobro u nauku upućeni i poznaju njegovo tumačenje.“ Ovo nije rekao da bi se hvalisao, nego da bi ukazao muslimanima na to da nema ništa u Kur'anu čije značenje nije poznato nekome od učenih, jer je nemoguće da ovaj ummet od Allahovog Poslanika pa do zadnjeg pripadnika, ne razumiju značenje Kur'ana i da uče ajete o svojstvima, a da ne razumiju njihovo značenje.

Četvrti dokaz

Kad je pleme Kurejš čulo Allahovog Poslanika kako spominje "Milostivog", zaniijekali su to i tim povodom Allah je objavio: *"...jer oni u Milostivog ne vjeruju."*

Mesele

1. Negiranje bilo čega od imena ili svojstava; (znači da nema imana onaj koji ovo negira)
2. Tumačenje ajeta iz sure Er-Ra'd *"...jer oni u Milostivog ne vjeruju."*;
3. Ostavljanje govora kojeg ne razumije slušale; (tj. trebamo im objašnjavati na način koji će moći shvatiti)
4. Spominjanje uzroka, a to je da takav govor vodi ka pripisivanju laži Allahu i Njegovom Poslaniku, pa čak i ako ne bi želio time činjenje onoga što je zabranjeno;
5. Ibn-Abbasove riječi u vezi onoga ko bi negirao nešto od toga, kao i da bi ga to uništilo

Ispit iz osmog dijela (jedno poglavlje)

Prvo pitanje: Dopuni ili označi ispravan odgovor:

1. Poricanje imena i svojstava dijeli se na: a) dva dijela: b) tri dijela. I, Razlika između imena i svojstva je da je ime ono čime je Allah nazvan, a svojstvo ono čime je On opisan: tačno – netačno.
2. Poricanje imena ili svojstva koje je došlo u Kur'anu ili sunnetu je kufr: a. Veliki b. Mali.
3. Riječ ism u arapskom jeziku derivirana je iz značenja pojmova: a. uzvišeno, uzdignuto; b. biljeg, znak; c. sve navedeno.
4. Allahova imena su: a. Nazivi; b. svojstva; c. Nazivi i svojstva.
5. Imena robova su: a. Nazivi; b. svojstva; c. Nazivi i svojstva.
6. Značenja na koja ukazuju imena su: a. Mutabeka; b. tedammun; c. iltizam; d. Sve navedeno.
7. Allahova imena su: a. Muradife; b. mutebajine; c. Muradife i mutebajine.
8. Allahova imena su ograničena na tačno određen broj: tačno – netačno.
9. Svojstava je više nego imena jer svako ime sadrži svojstvo: tačno – netačno.
10. Postoji mnogo Allahovih svojstava koja nisu Njegova imena: tačno – netačno.
11. Negiranje temsila je bolje od negiranja tešbiha: tačno – netačno.
12. Razlozi zbog kojih izučavamo Allahova imena i svojstva?
13. Na koji način ih izučavamo?
14. Nećemo govoriti o onome što ljudi ne razumiju, makar im to bilo neophodno: tačno – netačno.
15. „Ali oni u Milostivog ne vjeruju“ – znači:
16. Ajeti o svojstvima su muhkem čije značenje je jasno sa stanovišta značenja, a apsolutni mutešabih poznat samo Allahu sa stanovišta kakvoće: tačno – netačno.
17. Muhkem kad se spomene samostalno znači: a. Ono što čije je značenje jasno; b. ono u čemu nema greške.
18. Mutešabih kad se spomene samostalno znači: ono što je slično jedno drugom po kvalitetu i savršenstvu: tačno – netačno.
19. Relativni tešabuh je skriven svakome, a apsolutni je skriven nekima, a nekima nije: tačno – netačno.
20. U Kur'anu nema ništa čije značenje je svima nepoznato: tačno – netačno.
21. Daija treba voditi računa o razumijevanju onih kojima se obraća i shodno tome im se obraćati: tačno – netačno.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

22. U Kur'anu ne postoji mutešabih čije značenje je nepoznato svim ljudima: tačno – netačno. Što se tiče stvarnosti gajba o kojem nas je Allah obavijestio, to je mutešabih: a. Nekim ljudima; b. svim ljudima.
23. Zašto je Ibn Abbas rekao: „Ja sam od onih koji su dobro u nauku upućeni, koji znaju značenje Kur'ana“?
-
24. Tvrdnja da se značenje ajeta o svojstvima ne može razumjeti je optuživanje Vjerovjesnika i ashaba za neznanje i poricanje Kur'ana i uzdizanje filozofa, stoga je to jedna od najgorih tvrdnji novotara: tačno – netačno.
25. Jedan od znakova zabludjelih je da prihvataju muhkem, a odbacuju mutešabih: tačno – netačno.
26. Od pravila u vezi imena i svojstava su:
- 1.
 - 2.
 - 3.

Drugo pitanje: poveži odgovarajuće pojmove iz kolone A s onim u koloni B.

B	A	č
To je negiranje i ima dvije vrste: poricanje i tumačenje u prenesenom značenju	Tahrif	1
Biva jezikom, srcem i tijelom	Tevil	2
Slično jedno drugom u vrijednosti i savršenstvu, i jedno drugom potvrđuje istinitost	Tatil	3
Promjena onog što treba potvrđivati Allahu, a biva verbalno i simbolički	Muhkem	4
Poricanje onog što je obavezno Allahu od imena i svojstava (cjelovito i parcijalno)	Mutešabih	5
Ono u čemu nema greške, lažne vijesti i nepravde u propisima	Tekjif	6
Ono na što ukazuje dokaz je ispravno i prihvata se, u suprotnom nije ispravno i odbacuje se	Džuhud/poricanje	7

Deveto: jezičke i širkijske zabrane (26 poglavlja)

Ovo je najduži dio knjige, jer je običaj autora da prvo koncizno izloži, potom detaljno objasni.

U ovom dijelu autor je spomenuo jezičke zabrane i izraze koji se ubrajaju u širk, i neke postupke koji su širk. Fokusirao se na mali širk jer je on skriven, i fokusirao se na poricanje (nezahvalnost na) blagodati, jer je veoma prisutno.

41. Poglavlje: riječi Uzvišenog: „Oni priznaju da je blagodat od Allaha, pa je poslije poriču - većina njih su nevjernici.“ (Nezahvalnost na blagodatima je od širka)

Prvi dokaz

Mudžahid je rekao da je to kad čovjek kaže: „To je moja imovina. Naslijedio sam to od mog oca.“ Avn ibn Abdullah je rekao da su govorili: „Da nije tog i tog – ne bi bilo tako i tako.“

Ibn Kutejbe je rekao da su govorili: „To je zauzimanjem naših bogova.“

Blagodat je iskušenje: „Mi ćemo vas iskušavati sa lošim i sa dobrim“.

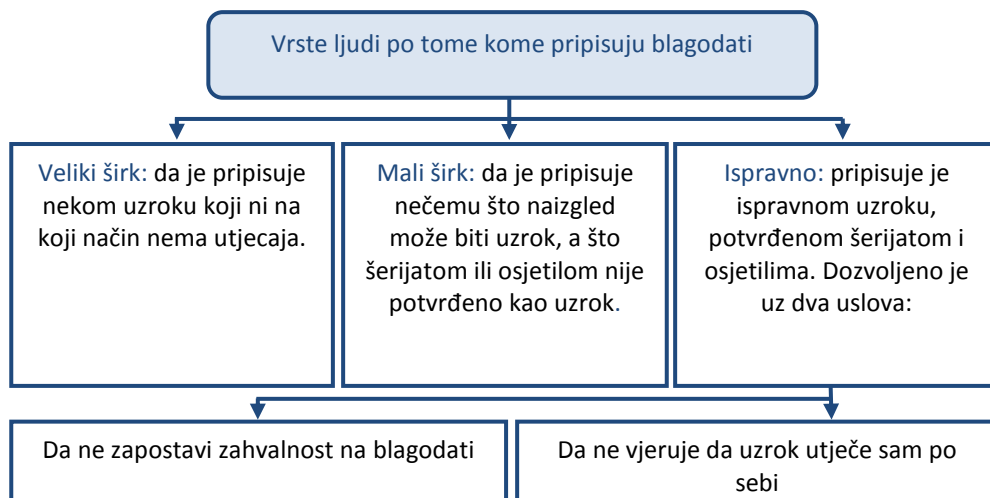
Pripisivanje Stvoriteljeve blagodati nekome drugom je nepotpunost tevhide: 1. U rububijetu, jer je pripisao uzroku, kao da je uzročnik; 2. U ibadetu, jer nije izvršio dužnost da pokaže zahvalnost.

Govorili su: „Da nije tog i tog, ne bi bilo tako i tako.“ – ne smeta da se ovako kaže u formi obavijesti o nečemu što se desilo, ako bi obavijest bila istinita.

Blagodat je iskušenje, kako se sačuvati

Nakon dobijanja blagodati: neophodno je da srcem, jezikom i udovima pokažemo zahvalnost Allahu.

Prije dobijanja blagodati: mora se tražiti od Allaha i srcem se vezati za Njega. Dok ima ljudi koji bi željeli da im blagodat dođe od ministara ili vladara. Džennet i opskrba se traže samo od Allaha.

Drugi dokaz

U vezi hadisa kojeg prenosi Zejd ibn Halid: “Uzvišeni Allah je rekao: ‘Osvanuo je među Mojim robovima onaj ko u Mene vjeruje i ko Me poriče...’”, Ebul-Abbas je rekao: “ U Kur’anu i sunnetu je mnogo primjera za to. Uzvišeni kritikuje onoga ko Njegovo davanje blagodati pripisuje drugome i čini Mu širk.”

Neki dobri prethodnici naveli su kao primjer riječi: “Vjetar je bio dobar, a pomorac vješt”, i slične riječi koje možemo čuti od mnogih.

Mesele

1. Tumačenje spoznaje blagodati njenog poricanja; (tj. osjetilima uviđaju da je od Allaha, ali poriču da je pripišu Njemu, nego je pripisuju nekome drugom)
2. Spoznaja da je ovo prisutno u govoru mnogih; (kao riječi koje govore kad slijeće avion)
3. Nazivanje ovog govora poricanjem blagodati; (poricanje da su blagodati od Allahove dobrote koju mu ukazuje, a ne poricanje njihovog postojanja, jer su svjesni da one postoje)
4. Postojanje dvije suprotne stvari u srcu u isto vrijeme. (spoznaja i poricanje)

42. Poglavlje: riječi Uzvišenog: „Zato ne činite svjesno druge Allahu ravnim“ (Tumačenje riječi nidd)

Nemojte Mu pripisivati sudruge u ibadetu, a znate da On nema sudruga u rububijetu. U ovom ajetu je prva naredba i pozivanje u tevhid u Kur'anu, i prva zabrana širka u Kur'anu.

Prvi dokaz

Ibn Abbas je rekao: "El-Endad (sudruzi) predstavlja širk koji je skriveniji od hoda mrava po crnom kamenu u tamnoj noći. To je da kažeš: 'Tako mi Allaha i tvoga života', ili 'Tako mi Allaha i moga života', ili da kažeš: 'Da nije njegovog psa, došli bi nam kradljivci', ili: 'Da nema patki u kući došli bi nam kradljivci.' Isto je kada čovjek kaže svome drugu: 'Što je htio Allah i ti', ili 'Da nije bilo Allaha i toga i toga'. Nemoj (u ovakvim konstrukcijama) spominjati tog i tog, jer u svemu tome ima širka." Bilježi ga Ibn Ebi Hatim.

Skriveniji od... – ovim se ukazuje na izuzetnu skrivenost. Pa, ako je širk u srcima ljudi tako skriven, molimo Allaha da nas pomogne da ga se riješimo.

Drugi dokaz

Omer ibn Hattab prenosi da je Allahov Poslanik rekao: "Ko se zakune nekim mimo Allaha – počinio je nevjerstvo (kufr) ili pridruživanje (širk)." Bilježi ga Tirmizi, ocijenivši ga hasenom, a Hakim ga je ocijenio sahihom.

Treći dokaz

Ibn Mesud je rekao: "Da se lažno zakunem Allahovim imenom draže mi je nego da se zakunem nekim mimo Njega govoreći istinu."

počinio je nevjerstvo (kufr) ili pridruživanje (širk) – veliki kufr ili veliki širk bit će ako vjeruje da je ono čime se zaklinje jednako Allahu u veličini i poštovanju, a inače će biti mali (kufr ili širk).

Ibn Mesud ništa od toga nije volio, ali je loša posljedica širka veća od loše posljedice laži, jer širk se ne oprašta.

Četvrti dokaz

Huzejfe prenosi da je Vjerovjesnik rekao: "Nemojte govoriti: 'Što je htio Allah i taj i taj', nego recite: 'Što je htio Allah, a zatim što je htio taj i taj.'" Bilježi ga Ebu Davud sa sahih senedom.

Peti dokaz

Preneseno je da Ibrahim en-Nehai nije volio da se kaže: 'Tražim zaštitu od Allaha i od tebe', a smatrao je dozvoljenim da se kaže: 'Tražim zaštitu od Allaha, a zatim od tebe.' I, rekao je: „Govorite: 'Da nije Allaha, a zatim tog i tog', a nemojte govoriti: 'Da nije Allaha i tog i tog.'”

nego recite – šerijat, kad zatvori vrata nekog harama, dadne alternativu u dozvoljenom, kako bi se lakše ostavio haram i kako bismo uvidjeli uzvišenost šerijata.

Mesele

1. Tumačenje ajeta iz sure El-Bekare koji govori o suparnicima.
2. Ashabi su pojašnjavali da je ajet koji je objavljen u vezi velikog širka obuhvatio i mali širki (jer „nidd“ obuhvata sudruga jednakog u svemu ili djelimično.)
3. Zaklinjanje nečim drugim mimo Allahom je širki (kao da kaže: tako ti života, života mi, tako ti tvoje dužnosti, tako mi moje dužnosti, tako ti tvoje brade, obraza mi, Pejgambera mi, časti mi, Kabe mi, tako ti tvog namaza, tvog ti posta, života ti, očiju mi. Također, u ovo se ubraja i da u zakletvi kaže: taj i taj je židovske ili kršćanske vjere, ako uradi tako i tako.)
4. Iskreno zaklinjanje nečim mimo Allahom veći je grijeh nego lažna zakleta (misli se na to da se lažno zakune Allahom zbog nečega, kao da bi se domogao imetka nekog čovjeka.)
5. Razlika između veznika "i" i riječi "zatim" u izgovoru. (jer „vav“ („i“ u arapskom jeziku) ukazuje na izjednačenost, pa bi to bio širk, za razliku od „summe“, (zatim, potom), koja ukazuje na redosljed te se ne smatra širkom. Primjeri za ovo su da se kaže: ja sam s Allahom i s tobom, dovoljan mi je Allah i ti, imam samo Allaha i tebe, oslanjam se na Allaha i na tebe, ovo je od Allaha i od tebe, imam Allaha na nebu i tebe na Zemlji, kajem se Allahu i tebi i sl.)

43. Poglavlje o onome koji se ne zadovoljava da mu se zakune Allahom (tj. da je to veliki grijeh)

Zaklinjanjem čovjek potvrđuje da ono čime se zaklinje smatra velikim, pa je to vid veličanja onoga čime se zaklinje, tako da je zaklinjanje nečim mimo Allaha, na izvjestan način umanjivanje Allahove veličine, a to narušava potpunost tevhida.

Prvi dokaz

Ibn Omer prenosi da je Allahov Poslanik rekao: “Nemojte se zaklinjati svojim roditeljima. Ako mu se neko zakune Allahom, neka mu vjeruje. Ako mu se neko zakune Allahom, neka bude zadovoljan. Onaj ko nije zadovoljan – ne postupa po Allahovim propisima.” Bilježi ga Ibn Madže hasen senedom.

Kako da se zadovoljimo time da se samo Allahom zaklinjemo

Osjetilno: Osoba pred kojom se zaklinjemo može biti dovedena u neko od pet stanja:

1. da zna da onaj koji se zaklinje laže, pa mu neće povjerovati.
2. da kod njega prevladava uvjerenje da onaj laže, pa mu nije dužan povjerovati.
3. da ne može razlučiti da li laže ili ne, stoga je dužan da mu povjeruje.
4. da kod njega prevladava uvjerenje da je iskren, stoga je dužan da mu povjeruje.
5. da zna da je iskren, stoga je dužan da mu povjeruje.

Šerijatski: ako je neophodno da se zaklinjemo, dužni smo se zakleti isključivo Allahom.

Mesele:

1. Zabrana zaklinjanja očevima; (proizlazi da je to haram)
2. Naredba onome kome se neko zakune da bude zadovoljan;
3. Prijetnja onome ko ne bude zadovoljan;
- (4. Onom ko se zaklinje narečeno je da bude iskren, jer je iskrenost vadžib i mimo zakletve, pa je uz zakletvu još važnija.)

44. Poglavlje: riječi „šta hoće Allah i ti“

Prvi dokaz

Kutejla prenosi da je neki Židov došao Vjerovjesniku i rekao: “Vi, uistinu, činite širk. Vi kažete: ‘Što je htio Allah i ti’ i govorite: ‘Tako mi Ka’be’”, pa je Vjerovjesnik naredio ashabima da, kad hoće da se zakunu, kažu: ‘Tako mi Gospodara Kabe’ i da kažu: ‘Što je htio Allah, a zatim ti.’” Bilježi ga Nesai, ocjenivši ga sahihom.

Drugi dokaz

Nesai, također, bilježi od Ibn Abbasa da je neki čovjek rekao Vjerovjesniku: “Šta hoće Allah i ti”, pa mu je Vjerovjesnik rekao: “Zar si me učinio suparnikom Allahu? Nego reci: ‘Ono što hoće Allah, On Jedini.’”

Zašto su Židovi u arapskom jeziku nazvani „jehud“?

1. jer su rekli „hudna ilejk“ – vraćamo se Tebi. 2. Jer potječu od osobe koja se zvala Jehuda, koji je bio sin Jakuba, alejhis-selam.

U prvom hadisu imamo niz koristi, od kojih su:

1. Židov je htio da omalovaži muslimane, ali Vjerovjesnik nije osporio njegove riječi, jer je to što je rekao bilo tačno.

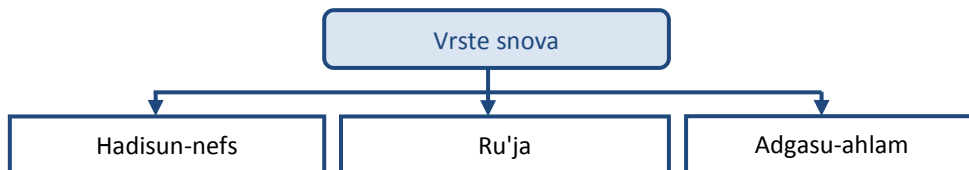
2. Istinu treba prihvatiti, makar dolazila od nekog ko nije sljedbenik istine.

3. Kad se nešto mijenja, treba ga zamijeniti nečim sličnim.

Kako ovaj detalj nije primijetio niko do Židov?

To je iskušenje za Židove jer prigovaraju muslimanima, a sami čine veliki širk i ne smatraju to sramotnim.

„Šta hoće Allah, On Jedini“: uputio ga je na to kako da se sačuva širka. Nije mu rekao da kaže: „šta hoće Allah, potom taj i taj“, a to kako bi mu zatvorio sve puteve širka, makar bili daleki. I, sve to u nastojanju da sačuva tevhid i iskaže poštovanje Allahu.

Treći dokaz

Ibn Madže bilježi da je Tufejl, Aišin brat po majci, rekao: "Usnio sam kako sam došao do grupe Židova i rekao: 'Vi ste pravi narod, samo da ne govorite da je Uzejr Božiji sin.' Oni su odgovorili: 'I vi ste pravi narod, samo da ne govorite: 'Što je htio Allah i što je htio Muhammed.' Potom sam prošao pored skupine kršćana i rekao: 'Vi ste pravi narod, samo da ne govorite da je Mesih Božiji sin.' Oni su odgovorili: 'I vi ste pravi narod, samo da ne govorite: 'Što je htio Allah i što je htio Muhammed.' Kad sam osvanuo, ispričao sam to mnogima, a potom došao Vjerovjesniku i obavijestio ga, a on ga je upitao: 'Jesi li o ovome nekoga obavijestio?' 'Da', odgovorio sam.' Potom je Vjerovjesnik zahvalio Allahu i pohvalio Ga, a zatim rekao: 'Tufejl je, zaista, usnio san i ispričao ga mnogima od vas. Vi ste izgovarali riječi, a to i to me sprječavalo da vam ih zabranim. Prema tome, nemojte govoriti: 'Što je htio Allah i Muhammed', nego recite: 'Što je htio Allah, Jedini.'"

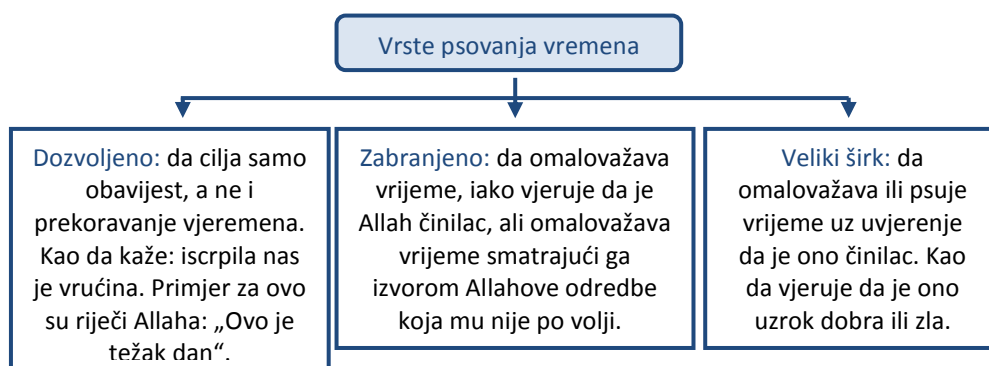
to i to me sprječavalo – sprečavao ga je stid. Odnosno, Vjerovjesnika je stid spriječio da im to zabrani prije nego što mu to Allah naredi, kao što je bio slučaj sa alkoholom: Vjerovjesnik je šutio o njemu, dok ga Allah nije zabranio.

Mesele

1. Židovi poznaju mali širk;
2. Čovjekovo razumijevanje ako bude riječ o prohtjevima;
3. Poslanikove riječi: "A zar si me učinio Allahovim ortakom?" pa kako je onda tek sa onim koji kaže: "nemam utočišta osim tebe, Vjerovjesniče" i ono što kaže u naredna dva stiha poslije ovog; (ovo je vrhunac nevjerstva i zastranjenosti u vjerovanju.)
4. Ovo nije od velikog širka, jer je rekao: "Riječ koju vam nisam bio u stanju zabraniti zbog toga toga";
5. Istinit san je jedan dio objave;
6. Ponekad bude uzrokom prepisivanja nekog propis. (ovo samo za života vjerovjesnika)

45. Poglavlje: ko psuje vrijeme, uznemirava Allaha (pripisivanje događaja vremenu)

Uznemirava Allaha – unemiravanje nije nužno nanošenje štete. npr. čovjek se uznemiri slušajući ružan govor, ali nema nikakve štete od toga što je čuo. Zato vidimo da Allah u Kur'anu potvrđuje da Ga nešto uznemirava, ali negira da Mu bilo šta može naštetiti.

Prvi i drugi dokaz

1. Rekao je Uzvišeni: „Postoji samo naš život zemaljski, živimo i umiremo, jedino nas vrijeme uništi” - govore oni. A oni o tome baš ništa ne znaju, oni samo nagađaju.“
2. Bilježi Buhari u Sahihu od Ebu Hurejre da je Vjerovjesnik rekao: “Uzvišeni Allah je rekao: ‘Čovjek Me vrijeđa – psuje vrijeme, a Ja sam vrijeme. Ja sam Taj Koji daje da se mijenja dan i noć.’” U drugoj predaji navodi se: “Nemojte psovati vrijeme, jer, zaista, je Allah vrijeme.”

Postoji samo naš život zemaljski – tj. život je samo ovo na Zemlji, a ahiret ne postoji. živimo i umiremo, **jedino nas vrijeme uništi** – tj. ne umiremo po Allahovoj naredbi i odredbi, nego umiremo zbog starosti ili bolesti ili briga. Na taj način vrijeme ih uništava.

Čovjek Me vrijeđa – tj. uznemirava Me. Allah je za Sebe potvrdio da Ga uznemiravaju beje stvari, pa je naša obaveza da to potvrđujemo za Njega, jer mi Allaha ne poznajemo bolje od Njega samog. Ali, to nije uznemiravanje kao kod stvorenja.

psuje vrijeme – psuje ili govori ružno ili krivi vrijeme. Pojam „dehr“ se može odnositi na vremenske prilike ili vremensko razdoblje (ili doba)

a Ja sam vrijeme – tj. Ja upravljam vremenom i naređujem mu. Npr. Allah naređuje vjetru i sl.

Je li ed-Dehr jedno od Allahovih imena

Ed-dehr nije od Allahovih imena zbog sljedećeg:

1. Kontekst ajeta to negira. A, kad bi to bilo Allahovo ime, onda bi vjerovanje pagana da ih uništava vrijeme bilo ispravno.
2. I kontekst hadisa to negira.
3. Ko smatra da je vrijeme Allah, učinio je stvorenje stvoriteljem.
4. Allahova imena su lijepa i ukazuju na savršenstvo i potpunost ljepote, a „dehr“ nema ljepote u značenju.
5. Sva Allahova imena su izvedena iz određenog glagola, dok je „dehr“ imenica bez glagolskog korijena.
6. Zabranjeno je, također, psovati i omalovažavati ed-dabbe i vjetar i groznicu.

Mesele

1. **Zabrana psovanja vremena;** (kao da kaže: **zlo vrijeme, vrijeme je varalica, razočaravajuće vrijeme**)
2. **Psovanje vremena se naziva uznemiravanjem Allaha;**
3. **Razmišljanje o njegovim riječima:** " ...jer Allah je vrijeme"; (tj. Allah upravlja njime i naređuje mu)
4. **Osoba opsuje, iako to ne želi iz svog srca.**
5. Tefsir ajeta u suri el-Džasije:

46. Poglavlje: nazivanje nekog sucem nad sucima i slično (zabrana toga)

Tj. da se čovjek nazove ovim imenom ili ga neko tako nazove, a on bude zadovolja time.

Kakav je propis nazivanja „sudac nad sucima“?

- Haram, ako je samo naziv u općem značenju.
- Ako vjeruje da je ovaj sudija nad svakim sucem, pa i nad Allahom, veliki je širk.
- Dozvoljeno je, iako je bolje izbjegavati ga, ako se koristi uz naznaku ograničenja na neku skupinu ili zemlju ili vremenski period.

Prvi dokaz

Buhari u Sahihu bilježi od Ebu Hurejre da je Vjerovjesnik rekao: “Najniže ime kod Allaha i ime koje Ga najviše srdi ima čovjek koji se zove vladar nad vladarima. Nema vladara osim Allaha.”

Sufjan je rekao: “Isto je i da se kaže: kralj nad kraljevima (šah nad šahovima).”

U jednoj predaji: “Čovjek na koga će Allah biti najviše ljut na Sudnjem danu i koji će biti najodvratniji...”

Najniže – kažnjen je suprotnim od onog što je želio. Isti je slučaj i sa imenima koja ukazuju na oholost, vlast i uzdizanje.

ime koje Ga najviše srdi – ovdje je potvrda da Allah posjeduje osobinu „gajz“ (velika srdžba), a to je svojstvo onakvo kako Mu dolikuje i očito je da je „gajz“ veća srdžba od obične srdžbe (gadab).

Mesele

1. Zabrana imenovanja kralj kraljeva;
2. U istom značenju je i primjer kojeg je naveo Sufjan; (sudac svih sudaca, vladar svih vladara, sultan svih sultana itd.)
3. Podrobno razmišljanje o prijetnji koja je došla za ovo i njemu slično, iako se pouzdano zna da srce nije željelo to značenje;
4. Prisjećanje da je sve ovo zbog ukazivanja Allahove, azze ve dželle, slave.

47. Poglavlje: poštivanje Allahovih imena i promjenaimena zbog toga

Podjela Allahovih imena

Nespecifična: kojima se mogu nazivati i drugi mimo Allaha, poput: Rahim, Semi, Besir, dozvoljeno je ako mu je dato ako obično ime. Ali, ako je nazvan time da bi ga se istaklo kao onog koji posjeduje to svojstvo, tada nije dozvoljeno.

Specifična: kojima se samo Allah naziva i nije dozvoljeno tako nazivati drugoga, a koje nazvan nekim od tih imena, treba ga promijeniti. Npr.: Allah, er-Rahman. Rabbul-alemin, i sl.

Prvi dokaz

Ebu Šurejh prenosi da je nosio nadimak Ebul-Hakem (el-hakem – sudac), pa mu je Vjerovjesnik rekao: “Allah je, uistinu, Sudac i Njemu pripada sud.” Na to mu je on odgovorio: “Kada se moji saplemenici u nečemu spore, dođu meni i ja im presudim tako da obje strane budu zadovoljne.” Allahov Poslanik je rekao: “Zaista je to lijepo! A, koga imaš od djece?” “Imam Šurejha, Muslima i Abdullaha”, rekao sam. “Koji je najstariji?”, upitao je. “Šurejh”, rekao sam. “Ti si onda Ebu Šurejh”, rekao je.” Bilježe ga Ebu Davud i drugi.

Nadimci u kojima se neko Allahovo ime koristi uz prefiks Ebu, Umm, Ah, Amm, Hal, nisu dozvoljeni ako sadrže pripisivanje tog svojstva osobi koja ga nosi, kao što je ovaj čovjek nazvan Ebul-Hakem, jer su smatrali da je suđenje jedna od njegovih osobina i time su ga uporedili s Allahom. Njegov nadimak nije Vjerovjesnik nije zabranio zbog samog imena el-hakem, nego zbog toga što su značenje te osobine pripisivali dotičnom čovjeku, time je upoređen s Allahom. I, zato mu je Vjerovjesnik promijenio nadimak.

Mesele

1. Poštivanje Allahovih imena i svojstava, pa čak i ako ne bi imao to na umu; (tj. ono što je specifično za Allaha ili čime se cilja na pripisivanje čovjeku Njegove osobine kroz to ime)
2. Mijenjanje imena radi toga; (kao i ako sadrži nedolično značenje)
3. Za nadimak se uzima ime najstarijeg sina. (oslovljavanje čovjeka po djetetu je dozvoljeno. Treba odabrati ime najstarijeg sine, a mušrika ne treba oslovljavati po djetetu.)

48. Poglavlje: ko se ismijava s nečim na čemu se spominje Allah, ili s Kur'anom ili Vjerovjesnikom

Ko se ismijava s Allahovim kosmičkim znakovima ili šerijatskim propisima, ili sa Njegovim poslanicima, počinio je veliki kufr, jer je ismijavanja s imanom krupna negacija imana. Nevjerstvo se dijeli na:

Kufrul-i'rad (nevjerstvo okretanja):
tako što ne prihvata Allahovu vjeru
niti se zanima za nju.

Kufr muarada (nevjerstvo suprotstavljanja):
to je teži oblik kufra, kao što je bio kod Ebu
Džehla i Ebu Leheba.

Ismijavanje je nevjerstvo suprotstavljanja. Ko ovo čini, čini veći kufr od onoga koji se samo klanja idolu. To je pitanje vrlo ozbiljno, jer čovjek zbog jedne izgovorene riječi može zapasti u belaj ili se čak upropastiti, a da toga nije ni svjestan. Osoba ne pazeći može izgovoriti riječ koja će rasrditi Allaha i zbog koje će ga On baciti u Vatru. Ko se izruguje s namazom, čak i dobrovoljnim, ili sa zekatom ili postom ili hadžom, nevjernik je po konsenzusu muslimana, kao i onaj koji se ruga kosmičkim ajetima govoreći, naprimjer, da je prisutnost vrućine u danima zime glupost; ili da je prisutnost hladnoće u danima ljeta budalaština. Ovo je nevjerstvo koje izvodi iz vjere, jer sva Allahova djela temelje se na mudrosti, makar ih mi ne mogli dokučiti.

Učenjaci se razilaze po pitanju da li se prihvata pokajanje od onog koji omalovažava Allaha ili Poslanika ili Kur'an, na dva mišljenja:

Prihvata se uz uslove:

1. Da znamo da je iskren u tevbi; 2. Da pohvali Allaha; 3. Da se odrekne onog što je tvrdio. No, onaj koji je omalovažavao Vjerovjesnika, iako se njegova tevba prima, ubija se zbog prava Vjerovjesnika, te ga treba ogasuliti, umotati u ćefine i klanjati mu dženazu i ukopati ga u muslimansko mezarje.

Ne prima se i ubija se po presudi vlasti:

Njemu se neće klanjati dženaza ni moliti milost za njega. Treba ga ukopati podalje od muslimanskog mezarja. To bez obzira da li izjavio tevbu, jer je otpadništvo opasna stvar i tu nema koristi od tevbe.

Prvi i drugi dokaz

1. Rekao je Uzvišeni: „A ako ih zapitaš, oni će sigurno reći: "Mi smo samo razgovarali i zabavljali se." Reci: "Zar se niste Allahu i riječima Njegovim i Poslaniku Njegovu rugali?“

2. Preneseno je od Ibn Omera, Muhammeda ibn Kaba, Zejda ibn Eslema i Katade – a njihove predaje isprepliću se jedna s drugom – da je neki čovjek u vrijeme pohoda na Tebuk rekao: “Nismo vidjeli nekog ko što su ove naše karije: punijih stomaka, lažljivijih jezika i strašljivijih u borbi”, misleći na Allahovog Poslanika i njegove ashabe učače. Na to mu je Avf ibn Malik rekao: “Slagao si. Ti si, sigurno, munafik i o ovome ću obavijestiti Allahovog Poslanika.” Avf je otišao Allahovom Poslaniku da ga obavijesti, ali ga je Kur'an već bio pretekao u tome.

Taj čovjek je došao Allahovom Poslaniku, koji se spremio za pokret i uzjahao svoju devu, i rekao mu: “Allahov Poslaniče! Mi smo samo razgovarali i zabavljali se onako kako razgovaraju putnici, skraćujući time put.” Ibn 'Omer je rekao: “Kao da ga sad gledam kako se drži za kolan deve Allahovog Poslanika, dok su njegove noge udarale o kamenje, i ponavlja: “Mi smo samo razgovarali i zabavljali se”, a Allahov Poslanik na to mu odgovara: *‘Zar ste se Allahu i riječima Njegovim i Poslaniku Njegovu rugali?’*, ne okrećući se prema njemu i ne dodajući ništa drugo.“

naše karije – mislio je na Vjerovjesnika i njegove ashabe, a to što im je pripisao je laž.

Ti si, sigurno, munafik – iz ovog znamo da je onaj koji omalovažava ashabe nevjernik, jer je omalovažavanje ashaba omalovažavanje Allaha i Njegove vjere i Allahovog Poslanika.

kako se drži za kolan deve – pojas kojim se veže jahalica.

dok su njegove noge udarale o kamenje – tj. udarale o kamenje.

Neke koristi hadisa su:

1. Objašnjenje da Allah zna šta je bilo i šta će biti.

2. Vjerovjesnik sudi po onom što mu je Allah objavio.

3. U najveće nevjerstvo ubraja se ismijavanje s Allahom, Njegovim ajetima i Poslanikom.

4. Ko se ismijava s Allahom taj je nevjernik.

5. Dozvoljeno je koristiti žestinu u određenim situacijama.

6. Pokajanje onog ko se ismijavao sa vjerom je prihvatljivo, uz uslove.

Napomena:

1. Ko prisustvuje omalovažavanju je kao i onaj koji to čini, osim ako se usprotivi ili ode. Uzvišeni je rekao: "On vam je objavio u Knjizi: ako čujete one koji se s Allahovim ajetima ismijavaju ili u njih nevjeruju, nemojte sjediti sa njima dok ne počnu govoriti o nečemu drugom."
2. Čuvaj se da ne spominješ Kur'an i hadis na način da nasmiješ ljude, i pokaži strah kad ih spominješ.
3. Ako se govor može shvatiti kao omalovažavanje upozorit ćemo onoga koji govori, a ako se ne pokaje, znači da se ismijava.
4. Upozorenje na samodopadljivost i uobraženost, jer možda jedno dobro djelo bude uzrok ulaska u Džennet, kao što jedno loše djelo može biti uzrok ulaska u Vatru. Vidimo da je ovaj čovjek otišao sa Vjerovjesnikom u pohod na Tevbuk, a onda se desilo to što se desilo.

Mesele:

1. Velika mesela je ova da je nevjernik onaj koji se bude ismijavao; (s Allahom i Poslanikom)
2. Ovo je značenje ajeta i odnosi se na svakog ko to uradi, ko god bio; (munafik ili ne)
3. Razlika između nemimeta i savjetovanja u ime Allaha i Njegova Poslanika; (cilj savjetovanja je da se ispoštuju Allahove svetinje)
4. Razlika između opraštanja kojeg Allah voli (radi popravljanja) i žestine protiv Allahovih neprijatelja; (ali blagost radi dave i pridobijanja srca katkad je bolja)
5. Postoje neke isprike koje ne priliči da budu primljene. (one za koje se zna da su neispravne)

49. Poglavlje: o riječima Uzvišenog „Kad ga obaspemo milošću Našom, poslije nesreće koja ga zadesi, on govori: "Ovo sam i zaslužio“

Mudžahid je to protumačio: "Ovo je zbog moga rada i ja to zaslužujem..." Ibn Abbas je rekao: "Hoće da kaže da je to od njega."

Ako čovjek blagodat i zaradu koju ima pripisuje svom radu, to je vrsta širka u rububijetu, a ako ih pripisuje Allahu, a smatra da je on to što mu je Allah dao zaslužio i da to nije isključivo Allahova dobrotu prema njemu, to je vrsta uzdizanja u domenu robovanja.

Drugi i treći dokaz

2. Rekao je Uzvišeni Allah: „Ovo što imam stekao sam znanjem svojim, tako ja mislim.“ Katade je rekao: „Svojim znanje o različitim načinima stjecanja imetka.“ Drugi su rekli: „Allahovim znanjem da sam dostojan toga“, a to se podudara s Mudžahidovim tumačenjem: „Dato mi je to zbog mog ugleda.“

3. Ebu Hurejre prenosi da je čuo Allahovog Poslanika da kaže: "Bila su trojica Benu Israelićana: gubav, ćelav i slijep. Allah ih je htio iskušati i poslao im je meleka. Prvo je došao gubavom i upitao ga: 'Šta bi najviše volio?' 'Da imam lijepu boju i lijepu kožu i da od mene ode ovo zbog čega me svijet smatra prljavim', odgovorio je. Ovaj ga je potrao i prljavština i ružnoća su od njega otišle. Dobio je lijepu boju i lijepu kožu. Upitan je: 'Koji imetak ti je najdraži?' 'Deve' (ili je rekao: goveda. Ishak (prenosilac) nije siguran). Data mu je deva u desetom mjesecu trudnoće, a melek mu je rekao: 'Neka ti Allah da berićet u njoj.' Potom je otišao kod ćelavog i upitao ga: 'Šta bi ti najviše volio?' 'Lijepu kosu', odgovorio je, 'i da od mene ode ovo zbog čega me svijet smatra prljavim.' Ovaj ga je potrao i to je od njega otišlo. Dobio je lijepu kosu. Upitao ga je: 'Koji imetak ti je najdraži?' 'Goveda', odgovorio je (ili je rekao: deve). Data mu je steona krava i melek mu je rekao: 'Neka ti Allah da berićet u njoj.' Potom je otišao kod slijepca i upitao ga: 'Šta bi ti najviše volio?' 'Da mi Allah vrati vid, pa da njime vidim ljude', odgovorio je. Ovaj ga je potrao i Allah mu je vratio njegov vid. Upitao ga je: 'Koji imetak ti je najdraži?' 'Sitna stoka', odgovorio je. Data mu je sjajna ovca, koja je ojanjila dvoje jagnjadi i to dvoje se oplodilo...

Tako je prvi imao dolinu deva, drugi dolinu goveda, a treći dolinu ovaca. Potom je melek došao gubavcu u onakvom obliku i stanju u kakvom je on nekada bio i rekao: 'Ja sam siromah, putnik. Na ovom mom putu sam sve potrošio. Danas mi niko neće pomoći da stignem do cilja osim Allaha, a zatim tebe. Molim te Onim Koji ti je dao lijepu boju i lijepu kožu i imetak, da mi daš jedn devu jahalicu kako bih mogao na njoj jahati na ovom mom putovanju.' Odgovorio mu je: 'Znaš, moje obaveze su mnogobrojne (pa ti ne mogu dati).' Ovaj mu je rekao: 'Kao da te poznajem. Zar nisi bio gubav, pa te svijet smatrao prljavim i ružnim? Zar nisi bio siromah, pa ti je Allah dao imetak?' Ovaj mu je odgovorio: 'Ja sam svoj imetak naslijedio od svojih predaka.' 'Ako lažeš, neka te Allah pretvori u ono što si bio', rekao je melek. Potom je došao ćelavom u obliku kakav je on nekada bio, pa mu je rekao isto što i prethodnom, a ovaj mu je isto odgovorio što i prethodni. 'Ako lažeš, neka te Allah pretvori u ono što si bio', rekao je melek. Zatim je došao slijepom u obliku i stanju u kakvom je on nekada bio i rekao: 'Ja sam siromah, putnik. Na ovom mom putovanju sam sve potrošio i danas mi niko neće pomoći da stignem do cilja osim Allaha, a zatim tebe. Molim te Onim Koji ti je vratio vid da mi daš jednu ovcu kako bih se njome pomogao na ovom mom putovanju.' Odgovorio mu je: 'Bio sam slijep pa mi je Allah vratio vid. Uzmi šta hoćeš, a ostavi šta hoćeš. Tako mi Allaha, danas ti neću uskratiti ništa što uzmeš u ime Allaha. 'Zadrži svoj imetak. Vi ste, uistinu, samo stavljeni na kušnju. Allah je s tobom zadovoljan, a srdit je na tvoja dva druga.'" Bilježe ga Buhari i Muslim.

U ovom hadisu imamo mnogo pouka, od kojih su:

1. U Kur'anu i sunnetu spominju se priče radi pouke.
2. Ukazivanje na Allahovu moć, kroz primjer izlječenja gubavog, ćelavog i slijepog, samo time što ih je melek dodatkuno.
3. Meleci mogu mijenjati oblici i ličiti na ljude, ali to sve po Allahovom naređenju.
4. Meleci nisu samo duhovna bića niti samo nekakva sila ili pojmovi, nego su i tjelesna bića.
5. Prenosioci su se potrudili da hadis prenesu tačnim izrazom.
6. Čovjek ne mora biti zadovoljan sa stanjem ili izgledom koji mu je određen, ali mora biti zadovoljan s Allahovom odredbom, jer je ona Allahovo djelo. Razlika između Allahovog djela i određenog stanja je u tome što se određeno dijeli na nedaće i s njima čovjek ne mora biti zadovoljan, i na šerijatske propise, a s njima mora biti zadovoljan.
7. Dozvoljeno je doviti uz davanje obećanja na nešto, ako se dova usliša.

8. Dozvoljeno je popustiti oponentu u nečemu u čemu se ne slažemo, da bismo mu dokazali ono što je bitnije.
9. Allahov bereket je beskonačan, zato je onaj imao dolinu deva.
10. Objašnjenje nije da se za svaku blagodat treba zahvaliti u odgovarajućoj mjeri.
11. Dozvoljenost da se čovjek predstavi u stanju u kojem nije u stvarnosti.
12. Belaj može biti opći i vidljiv. Priča o ovima je poznata.
13. Vrijednost pobožnosti i zuhda i da oni čovjeku donose korisne plodove, kao što je u slučaju slijepca.
14. Potvrđenost naslijeđa drevnih naroda.
15. Od Allahovih svojstava je er-rida (zadovoljstvo), es-suht (nezadovoljstvo), volja. Ta svojstva potvrđujemo Allahu na način kako Njemu dolikuje.
16. Allah stavlja ljude na kušnju u blagodatima koje im je dao.
17. Podsjećanje biva riječima, djelima i izgledom.

Mesele

1. Tumačenje ajeta; („a ako mu nakon što ga je zadesila nedaća, ukažemo milost Svoju...”)
2. Šta znače riječi: „ovo sam zaslužio“; (ja to zaslužujem i dostojan sam toga)
3. Šta znače riječi: „stekao sam to znanjem svojim, tako ja mislim.”;
4. Velike pouke nalaze se u ovoj čudnoj priči; (Od toga je razlika između gubacog, ćelavog i slijepog. Prva dvojica su porekli blagodat nakon što su je dobili, a prije toga nisu blagodat vezivali za Allaha, a slijepac je pružao blagodat nakon što je dobio, a prije toga je blagodat vezivao za Allaha. Ibn Kajjim je rekao: Nek se pazi od nesreće koju donose riječi: ja, meni, moje, jer su ovim riječima bili iskušani iblis, faraon i Karun. Iblis sa „ja sam bolji od njega“, farao zbog „moja je vlast nad Egiptom“, Karun zbog „ovo sam stekao znanjem svojim“. Najljepše što čovjek može reći ovim riječima je ja sam grijешnik i slično priznanje; ili da kaže imam grijeh, ili nedaću ili siromaštvo i slično. Kao što je u dovi: „oprosti mi ono što uradim u zbilji i šali i greškom i namjerno, a sve to je pri meni.”)

50. Poglavlje o riječima Uzvišenog: „I kad im je On darovao zdrava potomka, poslije su potomci njihovi izjednačili druge s Njim u onome što im On daje!“

Vrste širka ciljane u ajetu

Mali širk u ubudijetu: jer ljubavi prema njemu daje prednost nad ljubavi prema Allahu i odvrća ga od pokornosti. Pa, kako da to dijete učinimo ravnim Allahu u ljubavi?

Mali širk: zdravlje djetete pripisuje ljekarima i slično, jer blagodat pripisuje posljedici, a ne uzročniku.

Veliki širk: vjeruje da je ovo dijete dobio zahvaljujući nekom evliji i sl., jer su stvaranje pripisali nekome mimo Allaha.

Drugi dokaz

Ibn Hazm je rekao: „Učenjaci su složni da je zabranjeno svako ime s prefiksom „rob“ ako se vezuje za nekog mimo Allaha, kao što su rob Amra, Rob kabe, i slično. Izuzetak je Abdulmuttalib.“

Nije dozvoljeno koristiti imena u značenju Rob (nekoga), osim u značenju Rob Allaha, a onom ko dokazuje suprotno time da je Vjerovjesnik rekao: „Ja sam potomak Abdulmuttaliba“, odgovaramo sljedećim:

1. Ovo je od mutešabih tekstova, a imamo muhkem tekstove s kojima se ovo odbija.
2. Ovo je hadis u kojem je samo obavjest, a nije u značenju odobravanja.
3. Vjerovjesnik nikoga nije nazvao tim imenom, nikome nije dozvolio da se tako naziva, niti je ikome odobrio da se nastavi zvati tako.
4. Vjerovjesnik je bio poznat kao potomak Abdulmuttaliba, pa ne bi bio prepoznat da je govorio da je sin Abdullaha.
5. Vjerovjesnik je govorio o nečemu što se desilo, što je bilo i prošlo, a Abdulmuttalib je već bio umro.
6. Abdulmuttalib nije ime, nego nadimak, a njegovo ime bilo je Šejbetul-hamd. Njegov otac Hašim poslao ga je kao dječaka u Jesrib (Medinu) kod njegovih daidža iz Beni Nedždžara, da uči i da odrasta kod njih. Pa, kad je njegov amidža Muttalib došao u Medinu, poveo ga je sa sobom nazad u Mekku. Tokom puta boja njegove kože se promijenila kad se vratio u Mekku, boja njegove kože se promijenila usljed putovanja, pa kad su stigli u Mekku, ljudi su pitali ko je ovaj rob i neki su odgovorili da je ro rob Muttaliba (nema smetnje u robovlasničkom sistemu roba pripisivati vlasniku tako da ga se naziva robom tog i tog), i tako je Šejbetul-hamd dobio nadimak po kojem je postao poznat – Abdulmuttalib.

Treći dokaz

Ibn Abbas je o ovom ajetu rekao: "Kada je Adem sa njom imao odnos, ona je zaniijela. Potom im jedošao Iblis i rekao: 'Ja sam onaj koji vas je izveo iz Dženneta: ili ćete mi biti pokorni ili ću mu dati da ima jelenje rogove. Izaći će iz tvog stomaka tako što će ga poderati. Uradit ću to i to', zastrašivao ju je. 'Dajte mu ime 'Abdulharis.' Njih dvoje su odbili da mu se pokore. Dijete se rodilo mrtvo. Ponovo je zaniijela. Ponovo im je on došao i rekao isto kao i prethodni put. Oni su opet odbili da mu se pokore. Ponovo je rođeno mrtvo. Ponovo je zaniijela i on im je ponovo došao i rekao im isto. Tada ih je ljubav prema djetetu nadvladala i dali su mu ime 'Abdulharis. O tome govore riječi: 'Poslije su potomci njihovi izjednačili druge s Njim u onome što im On daje...' Bilježi ga Ibn Ebi Hatim.

Ibn Ebi Hatim, također, vjerodostojnim senedom bilježi da je Katade rekao: "...znači, sudruzi u pokornosti Njemu, a ne u obožavanju Njega." Ibn Ebi Hatim, također, vjerodostojnim senedom bilježi da je o Njegovim riječima: "*Kad bi nam Ti dao zdravog potomka...*", Mudžahid rekao: "Strahovali su da neće biti ljudsko biće."

jelenje rogove – jelen mužjak srne.

Abdul-Haris – izabrao je ovo ime jer je el-Haris n jegovo ime, pa je želio da ga oslovljavao njegovim robom.

Ova priča je ništavna sa više aspekata:

1. O tome nema vjerodostojan hadis. Ibn Hazm je rekao: „To je laž i izmišljena priča.“
2. Nepojmljivo je da bi Allah spomenuo njihov grijeh, a da ne spomene njihovu tevbu.
3. Vjerovjesnici su sačuvani od širka, po konsenzusu uleme.
4. Ljudi će na Sudnjem danu doći Ademu, pa će ih on odbiti pravdajući se time da je pojeo zabranjeni plod, a to je nepokornost. A, da je učinio širk, bilo bi preče da se opravdava time.
5. Šejtan im je rekao: „Ja sam vaš drug“, a to ne goovri onaj koji želi zavesti.
6. Ne zvuči uvjerljivo da bi oni povjerovali kako šejtan može djetetu stvoriti rogove jelena, jer je to širk u rububijetu.
7. U ajetu se spominje množina (jušrikune), a da se odnosi na Adema i Havu bila bi upotrijebljena dvojina
8. Na taj način, razumijemo da se ajet odnosi na Ademove potomke koji čine širk, jer neki Ademovi potomci su mušrici, a neki su muvehhidi.

Mesele

1. Zabrana svakog imena u kojem se nalazi pripisivanje gospodarstva nekome drugome pored Allaha; (uključujući i ime abdulmuttalib)
2. Tumačenje ajeta: „I kad im je On darovao zdrava potomka, poslije su potomci njihovi izjednačili druge s Njim u onome što im On daje“.
3. Ovo je širk samo u nazivu i nije ciljano stvarno značenje (ispravno je da je to istinski širk, kao i da je to širk Ademovih potomaka, a ne Adema i Have.)
4. Kad Allah čovjeku podari čestitu kćerku, to je blagodat (ovo je napomena zbog nekih ljudi koji smatraju da je davanje kćerke Allahova kazna. Također, i čestit sin je Allahova blagodat.)
5. Dobri preci navode razliku između širka u ibadetu i širka u poslušnosti (pod pretpostavkom da je priča ispravna: Adem i Hava nisu obožavali šejtana, nego su mu se pokorili.)

51. Poglavlje: rekao je Uzvišeni: „Allah ima najljepša imena i vi Ga zovite njima, a klonite se onih koji iskreću Njegova imena.“

Ibn Ebi Hatim bilježi da je Ibn Abbasa: *“iskreću Njegova imena”*, znači: “čine širk”. Od njega se, također, prenosi: “Izveli su ime ‘Lat’ od riječi ‘ilah’, a ‘Uzza’ od riječi ‘aziz’.” Od A’mesa se prenosi da je rekao: “Miješaju sa njima ona koja nisu dio njih.”

Ovdje je odgovor onom koji tvrdi da Kitabut-Tevhid sadrži samo tevhidul-uluhijje.
Allah ima – ovim se ukazuje na tevhid, jer ova formulacija u arapskom jeziku označava isključivost.
najljepša imena – tj. krajnje ljepote, savršena su svakom pogledu i bez ikakvog nedostatka.
i vi Ga zovite njima – tj. dovite Allahu moleći Ga Njegovim imenima, a to ima dva značenja:

Dova traženja: da ih spominje u dovi, moleći Ga posredstvom njih. Kao da kaže: oprosti mi i smiluj mi se, Ti si Onaj koji mnogo prašta i Milostivi.

Dova ibadeta: da Allah obožava sukladno značenju tih imena. Npr. ime: Koji sve vidi – da te navodi da to da ne radiš ono što Allah ne voli, jer On sve vidi

El-ilhad: iskrivljivanje i skretanje značenja za onog što treba vjerovati, a dijeli se na:

Ilhad u ajetima:
 Svejedno jesu li to ajeti:
 1. šerijatski. Kao oni koji tvrde da je Kur'an stvoren.
 2. kosmički. Kao oni koji tvrde da priroda stvara.

Ilhad u imenima i svojstvima, a ovo su njegove vrste:
 1. poricanje svih ili nekih imena, poput džehmija.
 2. potvrđivanje imena, a negiranje svojstva, poput riječi nekih: Allah sve čuje bez sluha.
 3. da smatra kao ukazuju na sličnost sa stvorenjima, poput mušebbiha.
 4. da idolima daje imena koja izvodi iz Allahovih imena, kao što su mušrici nazvali jednog idola el-Uzza, od Allahovog imena el-Aziz.
 5. da Allaha naziva imenima kojima se On nije nazvao, kao da kaže: Allah je jedan od trojice ili Allah je kadar da izumi.

Mesele

1. Potvrđivanje imena; (Allahu, nasuprot džehmijama i mutezilama)
2. Ona su najljepša; (tj. u ljepoti su dostigla savršenstvo)
3. Naredba da Ga zovemo njima; (dovom ibadeta i dovom traženja. Naređeno nam je da Ga zovemo tim imenima u oboje)
4. Ostavljanje onih koji se protive tome i koji ih iskriv ljavaju; (tj. ostavljanje njihovog puta. A, nije nam naređeno da ih ne pozivamo i ne objašnjavamo im. Ajet, također, sadrži prijetnju.)
5. Pojašnjavanje ilhada - iskrivljavanja Allahovih imena;
6. Prijetnja onima koji budu iskrivljavati nešto od njih.

Prvi ispit iz devetog dijela (11 poglavlja)

Prvo pitanje: označi ispravan odgovor ili dopuni praznine:

1. Deveti dio je najduži dio u knjizi: tačno – netačno.
2. Autor se fokusirao na mali širk jer je on skriven: tačno – netačno.
3. „nimetallahi“ je: jednina u značenju množine – jednina
4. Blagodat biva: priskrblijvanjem omiljenog – otklanjanjem neželjenog – oboje.
5. „a zatim je poriču“: poriču njeno postojanje – poriču da je od Allaha.
6. Aplauz pilotu za uspješno slijetanje je: dozvoljen – nije dozvoljen.
7. Pripisivanje blagodati nekome mimo Allaha je kufr. Veliki – mali.
8. Širk u srcima Ademovih potomaka je: skriveniji od koraka mrava po crnoj stijeni u mrkloj noći – jasan i očit.
9. Lažno zaklinjane Allahom je: mali širk – veliki grijeh – haram – o tome postoji detaljno objašnjenje.
10. Iskreno zaklinjanje nečim mimo Allaha je: mali širk – veliki grijeh – haram – o tome postoji detaljno objašnjenje.
11. Allah ne oprašta širk, makar bio mali: tačno – netačno.
12. Lažno zaklinjanje Allahu bilo je Ibn Mesudu lakše, nego iskreno zaklinjanje nečim mimo Allaha: tačno – netačno.
13. Riječi „zaklet ću ti se čim hoćeš, da mi povjeruješ“: dozvoljeno – nije dozvoljeno.
14. Ko kaže „šta hoće Allah i ti“, ako vjeruje da je taj veći od Allaha ili jednak je širk: veliki – mali.
15. Je li dozvoljeno reći „to je emanet tebi“: mali širk – veliki grijeh – dozvoljeno.
16. Trebamo učiti o širku da bismo ga se sačuvali: tačno – netačno.
17. Ashabi su protumačili ajet o velikom širku da obuhvata i mali širk: tačno – netačno.
18. Jemin gamus je da se zakune Allahom: lažno – da bi se dokopao imetka drugog muslimana.
19. „Vav“ u arapskom jeziku označava: redosljed – jednakost; stoga biva: širk – dozvoljeno.
20. Ako onaj koji se zaklinje Allahom nije povjerljiv, dozvoljeno je da ne prihvatiš zakletvu: tačno – netačno.
21. Zaklinjanje Pejgamberom, majkom, čašću i slično je: pojava koja se zbog prevelike raširenosti prihvata – širk mali.
22. „spriječilo me to i to“, znači:
23. Zašto je na tu zakletvu skrenuo pažnjubaš Židov?
24. Židov se pripisuje šerijatu: Isaa – Musaa; u arapskom jeziku nazvani su Jehud jer

- su rekli „inna hudna ilejk (tebi smo upućeni)“ – zbog pretka Jehude – oboje.
25. Mali širk je argumentirao argumentom velikog širka, rekavši: „Zar si me učinio Allahu ravnim“: tačno – netačno; I, Vjerovjesnik ga je uputio na ono što će ga sačuvati od svega što vodi širku – uputio ga je na ostavljanje širka.
26. Ako ti se prilikom pozdrava osoba nakloni: upozoriti ćeš na to – nema smetnje – uredu je da prešutiš ako te stidi; ako prešutiš ti si: muvehhid – tagut.
27. Veličanje Vjerovjesnika izrazom kojim se izjednačava sa Stvoriteljem je: širk – vraća se na nijet, pa ako je nijet izražavanje poštovanja Poslaniku, dozvoljeno je.
28. Židovi imaju brojne negativnosti, ali je posebno spomenuto vjerovanje da je Uzejr Allahov sin, jer je to najgore: tačno – netačno.
29. „spriječilo me to i to“: stidi, da vas odvratim od batila – da vam zabranim prije nego Allah to naredi.
30. Šta je ispravno: prvo dokazati, pa vjerovati – prvo vjerovati, pa dokazivati.
31. Čast Poslanika je što je: Allahov rob i Njegov Poslanik – Muhammed sin Abdullaha.
32. Istiniti snovi su oni: koji sadrže dobre stvari – dolaze uredno – oboje.
33. San ako ne dolazi uredno je adgasu ahlam: tačno – netačno.
34. Ružni snovi su od šejtana: tačno – netačno; takav san: treba ispričati tumaču – treba pljucnuti tri puta u lijevu stranu i proučiti euzu.
35. Ako je san oprečan šerijatskim propisima: uzima se u obzir – ne uzima se u obzir.
36. Riječi supružnika jedno drugom „najcrnji dan mi je kad stupili u brak“: dozvoljen – nije dozvoljen
37. Ispravno je da: uznemiravanje podrazumijeva štetu – uznemiravanje ne podrazumijeva štetu.
38. Allahova imena su lijepa, a ed-dehr je ime koje nije izvedeno iz druge riječi i nema značenje, nego je naziv za vremena: tačno – netačno. „Ja sam vrijeme“ znači:
39. Reći „vrijeme je varalica“ je: zabranjeno – dozvoljeno, jer je to obavijest.
40. Reći „rodio se u godini gladi“ je: zabranjeno – dozvoljeno jer je to obavijest.
41. Reći „Zemljo čuvaj one na tebi“ je: širk jer je dova drugome mimo Allaha – dozvoljeno.

42. Navedi vrste i propis psovanja i omalovažavanja vremena.
43. Riječi „priroda ima svoja čuda i tajne“ ili „ovo je djelo prirode“ je: ispravno – neispravno.
44. Kadija obuhvata dužnost suđenja i fetve: tačno – netačno.
45. Ako kažemo „kadija svih kadija sedmog vijeka“ to je: ispravno – bolje izbjegavati.
46. Šejhul-islam znači: šejh na kojeg se vraća znanje kompletnog islama – obnovitelj, i koji je ostavio lijep trag u odbrani islama.
47. Trebamo paziti da se onaj kojeg hvalimo ne uobrazí: ispravno – neispravno.
48. Allahu su najdraža imena koja ukazuju na poniznost, poput: šahin šah – Abdurrahman; I, Allahu su najmrža imena koja ukazuju na uzdizanje – vlast veličanje – sve navedeno.
49. Nazivi tipa vladar vladara, sudac sudaca i slično su: dozvoljeni – zabranjeni – veliki grijeh.
50. Nadimak koji počinje sa Ebu, Umm, Hal, Amm, Ah, odnosi se na: pohvalu – kuđenje – ukazivanje da nazvani ima tu osobinu – obično ime – sve navedeno.
51. Bilo je ashaba koji su se zvali Hakim i el-Hakem, a Vjerovjesnik im nije promijenio ime, jer su to bila sam imena kojima se nije željelo reći da oni posjeduju te osobine: tačno – netačno; Zarbranjeno je nadijevati imena: koja su specifično Allahova – kojima se želi čovjek opisati tom osobinom – oboje navedeno.
52. Nadimak sa Ebu ili Ummu je: dozvoljen – pohvalan.
53. Kad kažemo da nije dozvoljeno ismijavanje sa Allahom, Kur'anom i poslanikom – pod poslanikom se misli na: Muhamemda – sve poslanike.
54. Ismijavanje s vjerom je krupna stvar i nepojmljivo je da vjernik nije svjestan da to negira iman: tačno – netačno.
55. Šartovi tevbe onog koji se ismijavao sa vjerom:
56. U domen ismijavanja s vjerom neophodna je odlučnost i nepopustljivost: tačno – netačno.
57. Ima ljudi koji brane one koji psuju Allaha, a kad im psuju oca ili majku, žestoko se ljute tačno – netačno.
58. Obaveza je da se ljudima objasni koliko je to opasno i da je to kufr koji izvodi iz vjere, i ne treba čekati da se desi ismijavanje i psovanje: tačno – netačno.
59. Neki kažu da onog koji psuje i ismijava se treba pitati da li time cilja psovanje i ismijavanje, a to je: neispravno – ispravno.
60. Pretjerivanje u davanju prava čovjeku je da mu se daje opravdanje kad u ljutnji psuje Allaha, dok mu se ne daje opravdanje kad u ljutnji opsuje vladara: tačno – netačno.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

61. Odlučnost po ovom pitanju urodila je plodom u nekim zemljama, dok tamo gdje je izostala psovanje vjere je rašireno: tačno – netačno.
62. Onaj ko se ismijava sa vjerom gori je od onog koji obožava kipove: tačno – netačno.
63. Možda psovanje vjere ili poslanika Musaa i Isaa nećeš čuti od Židova i kršćana, ali ćeš čuti od nekih koji se smatraju muslimanima: tačno – netačno.
64. Vjernik se poboji i poveća mu se iman, kad se spomene Kur'an i hadis, a munafik se ismijava i koristi hadise da nasmije ljude: tačno – netačno.
65. Nećeš širiti video u kojem neko psuje tvoju majku, pa akko da širiš video u kojem psuje i vrijeđa majku svih vjernika: tačno – netačno.
66. Ako naiđemo na video u kojem se psuje i vrijeđa treba ga: izbrisati – širiti.
67. Sakupljanje isječaka s psovkama i ismijavanjem je: put selefa – put munafika.
68. Otpadništvo zbog ismijavanja je veliko, i neki učenjaci su rekli da u tom slučaju ne koristi tevba, nego vladar takvog treba ubiti te mu se ne klanja džezaza niti se moli da mu se Allah smiluje niti se ukopava s muslimanima.
69. Ako čovjek kaže da se pokajao od psovanja, pa se opet vrati tome, to je dokaz da laže: tačno – netačno.
70. Munafici kad omalovažavaju vjeru, kažu da to nisu htjeli, a to su samo puki izgovori: tačno – netačno.
71. Ono što ukazuje na iskrenost tevbe onog koji se ismijava je da o ismijavanju i psovanju vjere kaže da je to kufr i da se odrečne od tog djela: tačno – netačno.
72. Ko čuje psovanje vjere ili ismijavanje i ne porekne ili ne napusti mjesto, ima propis onog koji to čini: tačno – netačno
73. Šejtan ponekad ljudima podstakne ljude da učine mnoga dobra, samo da bi ih gurnuo u kufr, kao što je ovaj čovjek pošao na Tebuk: tačno – netačno.
74. Iz hadisa o ismijavanju naučili smo da je omalovažavanje ashaba kufr: tačno – netačno; jer je omalovažavanje ashaba vrijeđanje: Allaha – Poslanika – vjere – ashaba – sve navedeno.
75. Za koga oprost bude uzrok kvarenja, a ne popravka, on je: griješan – nije griješan s ovim popravljanjem.
76. Ako čovjek svoju blagodat pripisuje sebi ili svojoj zaradi to je širk u: rububijetu – ubudijetu; a ko je pripisuje Allahu, ali smatra da je on to zaslužio, to je vrsta uzdizanja i veličanja samog sebe: tačno – netačno.

77. Zadovoljstvo s odredbom, jer je ona Allahovo djelo, je vadžib: tačno – netačno; a ono što nam j dosuđeno, ako je nedaća, s tim ne moramo biti zadovoljni: tačno – netačno.
78. Nema razlike između gubavog, ćelavog i slijepog iz priče, u onome što su tražili od meleka: tačno – netačno.
79. Nadijevanje imena Abdulmuttalib je: dozvoljeno – nije dozvoljeno.
80. Naziv biljaka tipa „rob Sunca“ je: dozvoljeno – zabranjeno.
81. Označi imena koja nije dozvoljeno nadijevati ioli nositi kao nadimak: Abdulmuttalib, Abdul-kabe, Abdumenaf, Abdul-Husejn, Abdun-Nebijj, Abdul-haris, faraon, grješnik, sultan svih sultana, prvak ljudi, Gulam Ali (Alijin sluga), Gospodar svjetova, er-Rahman, Stvoritelj, Abdussettar, Abdunnur, Petar, Džordž, prvak prvaka, prvakinja žena, Abdunnasir.
82. Od nastranosti rafidija koje su raširene među muslimanima je nazivanje Gulam Ali (to jest sluga Alije, a u značenju rob Alije), i to je širk: tačno – netačno.
83. Riječi „ja sam rob naređenog“, koje kaže onaj koji ne može raspolagati tuđim imetkom su: dozvoljene – nisu dozvoljene.
84. Priča o Ademu i Havi u vezi širka je: tačna – izmišnjena.
85. Šejtan je izabrao za njihovo dijete ime Abdul-Haris: jer je to njegovo ime – to nije tačno, jer je el-Haris najtačnije ime koje ljudi mogu nositi.
86. Ime el-Haris je: dozvoljeno – nije dozvoljeno
87. Vjerovjensici su sačuvani od širka, po konsenzusu uleme, i ko istražuje i govori o njihovim grijesima je: munafik – muvehhid.
88. Dova Allahu je: dova iabdet – dova traženja – oboje.
89. Kitabut-Tevhid je: obuhvatio sve tri vrste tevhida – obuhvatio samo tevhidul-ibadet.
90. Ilhad u Allahovim imenima dijeli se na: dvije vrste – pet vrsta.
91. „Ostavite se onih koji iskrivljuju Allahova imena“, znači: ne ispravljajte ih – ostavite se njihovog puta.
92. Navedi vrste na koje se dijeli ilhad u imenima i svojstvima.

52. Poglavlje: ne kaže se „neka je selam na Allaha“ (zabranjeno)

Zašto:

Ovakva dova kao da ukazuje na manjkavost Allaha, jer selam (mir i spas) molimo za nekoga ko može biti bez toga, a Allah je čist od nedostataka.

Jer je on suprotan činjenicama: od Allaha se traži, a ne traži se za Njega. On je nezavisan od nas, nego Ga trebamo hvaliti osobinama savršenstva.

Prvi dokaz

Buhari u Sahihu od Ibn Mesuda da je rekao: “Kada bismo klanjali namaz za Vjerovjesnikom učili bismo smo: ‘Selam na Allaha od Njegovih robova, selam nek je na toga i toga’, pa je Vjerovjesnik rekao: ‘Nemojte govoriti: ‘selam na Allaha’, ier Allah ie es-Selam.”

Es-Selam je ime koje sadrži afirmaciju i negaciju. Negaciju u smislu negiranja svake manjkavosti i mahane koja se može zamisliti. Dakle, nema nedostataka ni uSvom biću niti svojstvima, niti djelima niti propisima. A, afirmativno je u smislu da potvrđuje da je ovo Njegovo ime, te da posjeduje svojsvo koje iz imena proizvodi, a to je selamet.

Es-selam ima brojna značenja:

Selam: pozdrav.
Kao: poselami
toga i toga.

Lišenost od nedostataka i mahana, kao
što je u našim riječima: selam tebi, o
Vjerovjesniče

Es-Selam: jedno
od Allahovih
lijepih imena.

Mesele

1. Tumačenje značenja riječi selam; (Allahovo ime, a znači čist od svih nedostataka i mahana)
2. Selam kao način poszdravljanja;
3. Nije ispravno upućivati je Allahu; (to znači da je to haram)
4. Razlog tome; (jest to što je Allah es-Selam)
5. Poslanik je podučavao ashabe pozdravljanju koje je ispravno upućivati Allahu. (a to su riječi na tešehhudu „ettehijjatu lillahi“, tako da nije dozvoljeno stvorenjima reći et-tehijje lek)

53. Poglavlje o riječima: Allahu oprost mi, ako hoćeš (zabranjenost te formulacije u dovi)

Ovo poglavlje objašnjava savršenstvo Allahove moći, darežljivosti, dobrote, a ta formulacija implicira:

da je čovjek neovisan o Allahu, a to je neprimjereno i nije od edeba.

da Allahu nešto može biti teško ili da to možda nije u stanju učiniti, a to nije tako.

da neko Allaha može primorati nešto, a to nije tako.

Prvi dokaz

Buhari u Sahihu bilježi od Ebu Hurejre da je Allahov Poslanik rekao: "Neka niko od vas ne kaže: 'Allahu, oprost mi, ako hoćeš', nego neka bude odlučan u molbi, jer Allaha neko ne može prisiliti."

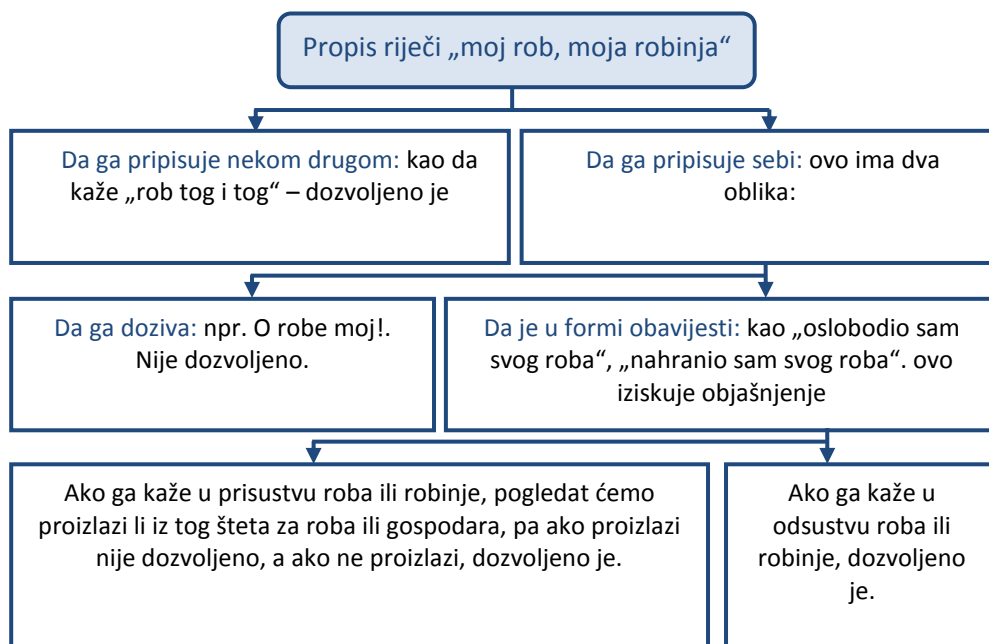
Muslim bilježi predaju: "Neka mu želja bude velika, jer Allahu nije teško da mu dadne bilo šta."

Formulacija u dovi istihare i u hadisu „poživi me dok život za mene bude hajr“ nije ista vrsta uslovljene dove kao predmetna, jer se ovdje Allahu ne kaže „ako hoćeš“, nego se uslovljenost odnosi na to što je nama nepoznato da li je dobro ili nije dobro za nas.

Mesele

1. Zabrana izuzimanja u dovi;
2. Pojašnjenje razloga za to;
3. Riječi "nego neka bude uporan u svojoj molbi"; (neka ne bude neodlučan, nego neka u dovi pokaže odlučnost)
4. Povećanje želje; (neka traži šta hoće, jer ništa Allahu nije teško i nemoguće)
5. Pojašnjenje za tu naredbu (1. Da se obejani uzvišenost šerijata; 23. Poveća smiraj kod insana; 3. Analogija ako su u pitanju propisi)

54. Poglavlje: neka ne govori „moj rob, moja robinja“

Prvi dokaz

Buhari u Sahihu bilježi od Ebu Hurejre da je Allahov Poslanik rekao: “Nemojte govoriti: „nahrani svoga gospodara“, „polij vodu za abdest svome gospodaru“, nego neka kaže: moj gospodin (sejjid) i moj zaštitnik (mevla). I, nemojte govoriti: moj rob i moja robinja, nego recite: moj sluga, moja služavka.”

„Nemojte govoriti: „nahrani svoga gospodara“, „polij vodu za abdest svome gospodaru“ – jer je to prekoračenje u pogledu rububijeta.

nego neka kaže: moj gospodin (sejjid) i moj zaštitnik (mevla) – ovo je uputa robovima.

Iz ovog ne proizlazi da je to vadžib, nego je preporuka i dozvoljeno, jer učenjaci su rekli da kad naredba dođe nasuprot nečeg zabranjenog, ukazuje na dozvoljenost, kao u riječima „a kad izađete iz ihrama, lovite“.

I, nemojte govoriti moj rob i moja robinja – ovo je naredba iz koje proizlazi ili da je haram ili da je mekruh. To da se ne pomisli da se radi o robovanju kakvo može biti samo prema Allahu.

nego recite: moj sluga, moja služavka – ovo je upućeno robovlasniku. Ovdje vidimo da šerijat kad nešto zabrani dadne alternativu.

Ovo je napomena da se na tevhid pazi čak i u verbalnom izražavanju.

Mesele

1. Zabrana izgovaranja: "Moj rob i moja robinja";
2. Rob ne govori svome vlasniku: "Gospodaru moj", niti mu se kaže: "Nahrani svoga gospodara";
3. Podučavanje robovlasnika da kaže: "Moj mladić i moja djevojka, ili moj sluga";
4. Podučavanje roba da kaže: "Moj starješina i zaštitnik";
5. Skretanje pažnje na ono što se htjelo ovim poglavljem, a to je upotpunjavanje tevhida čak i u riječima.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

55. Poglavlje: ne odbija se onaj koji traži s Allahovim imenom (zabranjeno ili pokuđeno)

Vrste traženja Allahovim imenom

Traženje šerijatom: da traži nešto što šerjat dozvoljava, kao da siromah traži sadaku.

Traženje formulacijom, poput da kaže: „molim te, Allahom“.

Da li je dozvoljeno tražiti s Allahovim imenom

Samo po sebi može biti mekruh ili haram, osim ako ima potrebe za tim. Zato su ashabi dali zavjet Vjerovjesniku da ništa neće tražiti od ljudi. A, što se tiče ispunjavanja onog što se traži:

Ako traži s Allahovim imenom: treba mu dati, ako je dozvoljeno, makar to ne zaslužio, jer je zatražio s nečim što je veliko. A, ako je grijeh ili šteta za onog od kojeg traži. neće mu dati.

Ako je samo traženje i ako traži što je dozvoljeno, treba mu dati.

Prvi dokaz

Ibn Omer prenosi da je Allahov Poslanik rekao: „Ko zatraži zaštitu i utočište spominjući Allaha, pružite mu pomoć. Ko zatraži nešto od vas spominjući Allaha, dajte mu. Ko vas pozove, odazovite mu se. Ko vam učini kakvo dobro, nagradite ga, a ako nemate čime, učite za njega dovu dok ne zaključite da ste ga dovoljno nagradili.“ Bilježe ga Ebu Davud i Nesai, vjerodostojnim senedom.

pružite mu pomoć – osim ako bježi od nečeg što je vadžib izvršiti nad njim, iil se radi o pomaganju u grijehu i neprijateljstvu.

Da li je odazivanje na poziv pravo Allaha ili ljudi? To je pravo ljudi. Zato ako te onaj koji je tražio zaštitu oslobodi toga, nisi griješan, ali je odaziv vadžib po Allahovoj naredbi. Ukoliko te osoba oslobodi toga iz stida, ne trebaš odustati od pružanja zaštite.

Ko vas pozove, odazovite mu se – misli se ako vas pozove na gozbu. Većina uleme smatra da je odazivanje na poziv na gozbu pohvalno, samo je odazivanje na poziv na svadbenu gozbu vadžib, ali pod uslovima:

1. da onaj koji nas pozove nije od ljudi koje treba izjegavati po šerijatskim mjerilima.
2. na na mjestu poziva nema negativnih stvari. A, ako ih ima i može ih ukloniti vadžib je da se odazove i radi poziva i radi uklanjanja munkera.
3. da nas je pozvao musliman, jer se nije obaveza odazvati pozivu nemuslimana.
4. da njegov imetak nije stečen haramom.
5. da iz odaziva ne proizlazi propuštanje drugog ili važnijeg vadžiba.
6. da iz odaziva ne proizlazi šteta onome koji je pozvan, poput putovanja ili ostavljanja porodice kojoj je potreban.

Da li su pisane pozivnice na stepenu usmenog poziva?

Ako se zna ili prevladava uvjerenje da je istinski ciljan onaj kome je pozivnica upućena, propis je kao i usmeni poziv.

Ko vam učini kakvo dobro, nagradite ga – dvije su koristi od nagrađivanja:

1. podsticanje na činjenje dobra.
2. da se čovjek ne osjeća omalovaženo zbog dobra koje mu je ovaj učinio.

Mesele

1. Pružanje utočišta onome ko ga bude tražio s Allahovim imenom; (obaveza je zaštititi onog koji traži zatitu Allahovim imenom, osim ako se krije od nečeg što mu je obavezno, bilo djelo ili ostavljanje)
2. Davanje onome ko bude tražio u ime Allaha;
3. Odazivanje na poziv;
4. Nadoknada za učinjeno dobro; (nagrađivanje onog ko nam je učinio dobro)
5. Dova je nadoknada od onoga ko ne bude u stanju uzvratiti istom mjerom; (dova je u ovom slučaju, kao i u slučaju da se radi o dobročinitelju koji se, po običaju sredine, ne nagrađuje)
6. Riječi: "sve dok ne vidite da ste mu nadoknadili." (znači, da ne škrtaš u dovi, nego da dovi sve dok ne bude uvjeren da mu se dovoljno odužio.)

56. Poglavlje: Allahovim licem traži se samo Džennet

Značenje naslova poglavlja

Ili znači: kad tražiš Allahovim licem, traži samo Džennet, a ne nešto od dunjaluka.

Znači: ne traži od stvorenja Allahovim licem, jer stvorenja ne mogu dati Džennet.

Veličanje Allahovog lica, jer se njime traži samo Džennet ili ono što u njega uvodi.

Prvi dokaz

Džabir prenosi da je Allahov Poslanik rekao: „Allahovim licem traži se samo Džennet.“ Bilježi ga Ebu Davud.

Allahovim licem – ovo je potvrda da Allah ima lice i to je potvrđeno Kur'anom, sunnetom i konsenzusom. To je stvarno lice, ali nije poput lica stvorenja.

Mesele

1. Zabranjeno je moliti Allaha Njegovim licem za nešto osim za Džennet; (od edeba je da Allahovim licem tražiš samo ono što se tiče ahireta, džennetske nagrade, spasa od Vatre)
2. Potvrđivanje lica kao svojstva.

Upućivanje dove Allahovom svojstvu?

Nije dozvoljeno upućivati dovu Allahovom svojstvu, kao da kaže „o Allahova milosti“, „o Allahovo lice“, „o Allahova časti“. Ovo su novotarske dove, nezabilježene u tekstovima objave i nisu prenesene od selefa. Šejhul-islam Ibn Tejmijje smatrao je to kufrom.

57. Poglavlje: o onom što je došlo o riječi „lev“ (da sam/da je/kad bi)

Načini korištenja riječi „lev“ i propis

Dozvoljeno: da se koristi u formi izjavne rečenice.	„Kad bih krenuo naprijed, ne bih se vratio dok ne bih doveo kurbane“, ovo je izjavna rečenica, jer Vjerovjesnik ne priželjkuje ništa suprotno Allahovoj odredbi. Isto je i kad se kaže: da sam prisustvovao ders, okoristio bih se.
Dobro ili loše shodno kontekstu: kad se koristi za izražavanje želje za nečim.	„Da imam imetak radio bih kao taj i taj“ – želio je hajr i Vjerovjesnik je rekao: „Bit će nagrađen po nijetu i nagrada im je jednaka“. U slučaju onog koji je činio loše i ovaj rekao „da imam imetak radio bih kao on“ – obijica su jednako griješni i jednako će biti kažnjeni.
Zabranjeno: kao opravdanje griješenja odredbom.	„Da je Allah htio, ne bismo činili širk“. Ovo je batil. Dozvoljeno je pravdati se kaderom za nedaće i stanja, ali ne i za mahane i grijehe. Od toga se treba pokajati i prestati s griješenjem.
Zabranjeno: u kontekstu žala i očajanja zbog propuštenog.	„Da sam uradio to i to, bilo bi to i to“. Jer žal i očaj dovode do tuge i depresije, a Allah hoće da osjećamo rahatluk u prsima.
Zabranjeno: kao prigovor na odredbu.	„Da su nas poslušali nebi bili ubijeni“ – znači da su ostali, ne bi bili ubijeni. Dakle, ovi prigovaraju na odredbi.
Zabranjeno, a može biti i kufr: ako se koristi kao prigovor na šerijat.	„Da se nas pitalo, ne bismo ovdje izginuli“. Prigovor munafika na Poslanikovo propisivanje. Rekli su „da su nas poslušali i vratili se, kao i mi, ne bi izginuli, što znači da je naše mišljenje bolje od njegovog propisivanja.“

Dokaz od 1 do 3

1. Rekao je Uzvišeni Allah: „Da smo za bilo šta pitani“, govore oni, "ne bismo ovdje izginuli."
2. Rekao je Uzvišeni: „Onima koji se nisu borili, a o braći svojoj govorili: "Da su nas poslušali, ne bi izginuli", reci: "Pa vi smrt izbjegnite, ako istinu govorite!"“
3. Buhari u Sahihu od Ebu Hurejre prenosi da je Allahov Poslanik rekao: „Trudi se u onome što će ti koristiti i pomozi se Allahom, a nemoj biti lijen. A, ako ti se nešto desi, nemoj govoriti: ‘Da sam uradio tako i tako bilo bi tako i tako’, nego reci: ‘Allah je odredio i ono što je htio uradio’, jer ‘da sam’ otvara vrata šejtanskom djelovanju.“

„Da smo za bilo šta pitani“, govore oni, "ne bismo ovdje izginuli." – ovo je prigovor munafika na šerijat, jer su kritizirali Poslanika što je izašao u pohod iako se oni nisu složili s tim.

Također, može se shvatiti da je to prigovor na kader, u smislu: „mi nismo izašli, da ne bi smo bili ubijeni“.

„Onima koji se nisu borili, a o braći svojoj govorili: "Da su nas poslušali, ne bi izginuli"“ – ovdje je prigovor vjernicima i prigovor na Allahovu odredbu i izražavanje kukavičluka prema džihadu.

Ko prigovara na odredbi, nije zadovoljan s Allahovom kao Gospodarom i nije ostvario tevhid rububijet.

U ovom hadisu imamo:

1. Podsticaj za stjecanje onog što je korisno i odvrćanje od onog što je štetno; 2. Traženje pomoći od Allaha; 3. Čovjek ima pravo da se ne preda, nego da se trudi i bude uporan u nastojanju da ostvari cilj; 4. Ako se desi suprotno od onog što čovjek želi, to je Allahova odredba, i ona se mora prihvatiti i Allahu prepustiti svoj slučaj.

Mesele

1. Tumačenje dva ajeta iz sure Ali-Imran; (u prvom je prigovor na šerijat, u drugom prigovor na kader.)
2. Jasna zabrana izgovaranja "da je" ako te nešto pogodi;
3. Pojašnjenje tog pitanja da se tim riječima otvara šejtanovo djelovanje; (pa insan očajava i žali)
4. Upućivanje na lijep govor; (Allah je odredio i što je htio uradio)
5. Naređivanje držanja za ono što donosi korist uz traženje pomoći od Allaha;
6. Zabrana onoga što je suprotno tome, a to je slabost. (i nemar i lijenost, jer je čovjek u stanju da bude aktivan)

58. Poglavlje: zabrana psovanja
vjetra (i zadovoljstvo odredbom)

Prvi dokaz

Ubejj ibn Kab prenosi da je Allahov Poslanik rekao: "Nemojte psovati vjetar, a kad vidite nešto što ne volite, recite: 'Allahu, molimo Te za svako dobro od ovog vjetra, najbolje što on u sebi nosi i dobro koje mu je naređeno, a utječemo Ti se od zla ovog vjetra i zla koje je u njemu i zla koje mu je naređeno.'" Tirmizi ga je ocijenio sahihom.

Provanje i ružan govor o vjetru detaljno je objašnjen kad smo govorili o ed-dehru. Autor ovdje o ovome govori posebno jer je jako rašireno među ljudima. Općenito je zabranjeno proklinjanje i vrijeđanje. Vjerovjesnik je rekao: „Mumin ne vrijeđa, ne proklinje, nije razvratan i vulgaran.“ I rekao je: „Oni koji su proklinjali neće na Sudnjem danu biti šefadžije ni šehidi.“

O vrijeđanju muslimana Vjerovjesnik je rekao: „Vrijeđanje vjernika je grijeh, a borba protiv njega je kufr.“

O vrijeđanju mrtvih je rekao: „ne vrijeđajte mrtve, jer oni su našli ono to su pripremili.“

O vrijeđanju životinja: „Neka nam se ne pridružuje deva koju je neko prokleo.“

O vrijeđanju i psovanju groznice, rekao je: „Ne psujte groznicu.“

Mesele

1. Zabrana psovanja vjetra; (jer je psovanje i vrijeđanje vjetra vrijeđanje onoga koji ga je stvorio i poslao)
2. Upućivanje na koristan govor kada osoba vidi nešto što ne voli; (u to se ubraja da moli Allaha za zaštitu, da poduzme praktične uzroke da se zaštiti od toga.)
3. U kazivanje da je vjetar potčinjen;
4. Nekada mu bude naređeno dobro, a nekada zlo. (suština je u tome da čovjek ne smije prigovarati na odredbi niti je psovati. Treba se rpedati Allahovoj kosmičkoj naredbi, kao i Njegovoj šerijatskoj naredbi, jer ta stvorenja ne mogu ništa uraditi bez Allahove naredbe.)

59. Poglavlje o riječima: "misleći o Allahu ono što nije istina, kao što pagani misle govoreći: "Gdje je pobjeda koja nam je obećana?" Reci: "O svemu odlučuje samo Allah!""

Misleći o Allahu – (munafici) mišljenje je to neznalica koji nisu svjesni Allahove moći i veličine. To je ništavno mišljenje, bazirano na neznanju. Mišljenje o Allahu dijeli se na dvije vrste:

1. da o Allahu misli dobro. ovo biva u dva segmenta:
 - a. u Allahovim djelima u vezi s kosmosom. U ovome je obaveza imati lijepo mišljenje o Allahu.
 - b. u odnosa što Allah radi s tobom. Dužan si o Allahu imati najljepše mišljenje uz uslov da se kod tebe nađe ihlas i mutabea (slijeđenje), jer iz njih proizlazi lijepo mišljenje.
2. da o Allahu misli ružno. Kao da misli o Allahovim djelima da su glupost ili nasilje. Ovo je od najvećih harama i najvećih grijeha, kao što su munafici i drugi mislili ono što nije istina.

Drugi dokaz

Rekao je Uzvišeni Allah: „koji o Allahu zlo misle - neka zlo njih snađe!“

Misli se na munafike i mnogobošce. Njih zlo okružuje sa svih strana.

Ibnul-Kajjim je rekao o prvom ajetu: "Ova sumnja je protumačena da On Uzvišeni neće pomoći Svoga Poslanika i da će njegova misija prestati. I protumačeno je da ono što im se desilo nije bilo po Allahovom određenju i mudrosti. I protumačeno je nijekanjem mudrosti, nijekanjem određenja i nijekanjem da će se Poslanikova misija upotpuniti i da će to sve vjere nadvladati. To sve spada u zlu misao koju su imalimunafici i mušrici, a o kojoj se govori u suri el-Feth. Ovo se tretira zlom misli jer se misli nešto što nedolikuje Njemu Uzvišenom i što nedolikuje Njegovoj mudrosti i Njegovom istinitom obećanju. Prema tome, onaj ko misli da će On onome što je pogrešno dati trajnu pobjedu nad istinom, tako da istina nestane ili zaniječe da je ono što se desilo bilo Njegovom odredbom i određenjem, ili zaniječe da je Njegova odredba rezultat uzvišene mudrosti za koju zaslužuje da Mu se upućuje sva pohvala, ili pak posumnja da je rezultat neke apstraktne volje – to je sve misao onih koji ne vjeruju.

“Pa teško nevjernicima kad budu u vatri.” (sura Sad, 27) Većina ljudi o Allahu zlo misli u pogledu onoga što se odnosi na njih i onoga što se drugima dešava. Od toga nije sačuvan niko osim onaj ko je spoznao Allaha, Njegova lijepa imena i svojstva i spoznao šta iziskuje Njegova mudrost i pohvala. Pa neka pametni koji sebi želi dobro o ovom vodi računa. Neka se pokaje Allahu i od Njega oprost traži za ono što o Allahu zlo mislio. Kada bi istraživao, vidio bi kod njih inat u pogledu kadera i kako govore: ‘Trebalo je biti tako i tako.’ Ima ih koji to činemalo, a ima i onih koji to čine puno. Preispitaj sebe, da li si ti od toga čist? Ukoliko se od toga spasiš, spašen si od nečega velikog, a ako ne – tebe, zaista, ne vidim kao spašenog.”

Ovo je Ibn Kajjimov govor iz djela Zadul-mead, u dijelu nakon govora o bitki na Uhudu, u kontekstu istraživanja mudrosti i pohvalnih ciljeva, koji se desili u njoj. Sažetak onog što je spomenuo o lošem mišljenju o Allahu je:

1. da misli kako Allah dopušta da neistina potpuno savlada istinu, do te mjere da istina iščezne.
 2. da poriče da se stvari dešavaju po Allahovoj odredbi i kako će u Njegovoj vlasti biti nešto što On ne želi.
 3. da poriče da Njegov kader sadrži iznimne mudrosti na kojima Mu treba zahvaljivati.
- Sažetak onog što je spomenuo kao lijek za ružno mišljenje o Allahu:
1. spoznaja Allahovih imena i svojstava istinskom spoznajom, bez tahrifa i tevila.
 2. azuman čovjek treba se posvetiti ovom pitanju tako da o Allahu misli lijepo, a ne ružno i ne neznalačke misli.
 3. povratak Allahu tevdom od nepokornosti u pokornost, i istigfarom.
 4. da osebi misli ružno, jer je insan taj koji je manjkav i od njega mogu doći ružne stvari.

Mesele

1. Tumačenje ajeta iz sure Ali-Imran; („i o Allahu su pomišljali ono što nije istina“. Tj. munafici su pomišljali.)
2. Tumačenje ajeta iz sure El-Feth; („koji o Allahu zlo misle“ – odnosi se na munafike)
3. Obavještenje da ta pojava ima svoje vrste koje se ne mogu pobrojati; (a to je svaka pomisao koja ne dolikuje u vezi Allaha)
4. Od toga se ne sačuva niko osim ko bude spoznao imena i svojstva te bude spoznao samog sebe. (stoga rteba to istraživati. Činjenica je da je insan taj koji je majkav i sklon ružnim djelima, dok je Allah apsolutno savršen i bez bilo kakvih nedostataka)

60. Poglavlje o onom što je došlo o poricateljima kadera (da se ubraia u veliki kufr)

Kader: to je Allahova tajna u vezi Njegovih stvorenja. Mi kader saznajemo tek kad se desi. Kader je vezan za tevhidur-rububijet posebno, a za tevhidul-esmai ves-sifati u određenoj mjeri. U pogledu kadera ljudi se dijele na tri vrste:

1. džebrije: koji potvrđuju kader pretjerano, tako da vjeruju kako čovjek nema nikakvu moć i izbor.
2. kaderije mutezile: koji potvrđuju da čovjek ima izbor i moć u svojim djelima, ali su pretjerali u tome vjerujući da Allah u djelima ljudi nema nikakve volje i stvaranja.
3. sunije: spojili su sve dokaze i zauzeli ispravan stav. Vjeruju u kada i kader i potvrđuju da čovjek ima vlastitu volju, koja je povezana s Allahovom voljom.

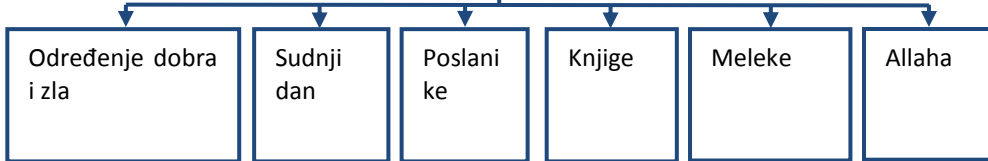
Velike su koristi od imana u kada i kader, a neke od njih su:

1. time se upotpunjava vjerovanje u tevhidur-rububijet.
2. iz njega proizlazi iskreno oslanjanje na Allaha.
3. to srcu donosi smiraj. Kad znaš da te nije moglo zadesiti ono što te promašilo, i da te nije moglo promašiti ono što te zadesilo, bit ćeš smiren. S tim da svakako trebaš poduzimati korisne uzroke.
4. sprečava samodopadljivost kod čovjeka i zadivljenost svojim djelom, jer je svjestan da mu je Allah ukazao tu blagodat da uradi to pohvalno djelo.
5. neće tugovati zbog onog što ga azdesi, jer je svjestan da mu je to odredba od Allaha i da je u tome Njegova milost i mudrost.
6. čovjek poduzima uzroke jer on vjeruje u mudrosti Allaha jer On sve što određuje vezuje za uzroke.

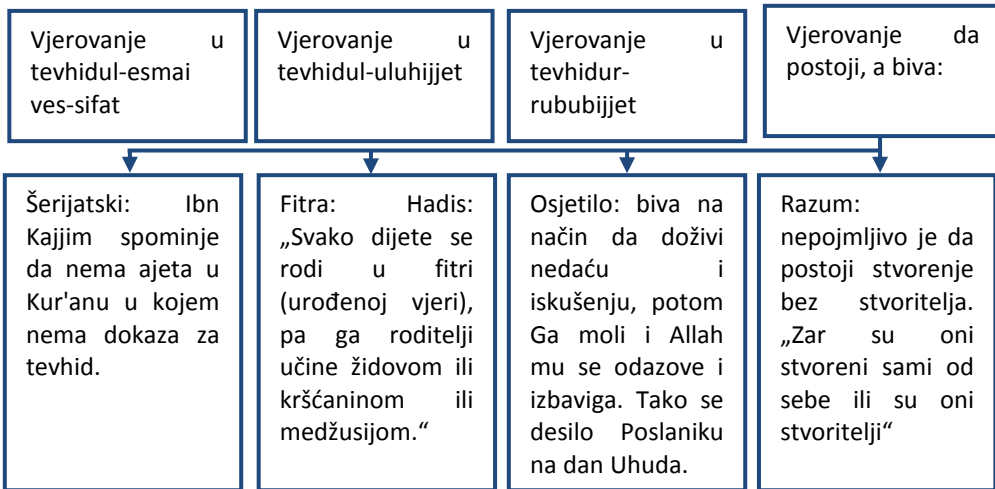
Prvi dokaz

Ibn Omer je rekao: "Tako mi Onog u Čijoj je ruci Ibn Omerova duša, kad bi neko od vas imao zlata koliko je brdo Uhud i potrošio ga na Allahovom putu, ne bi mu bilo primljeno kod Allaha dok ne bude vjerovao u kader (određenje)", a zatim je kao dokaz naveo Vjerovjesnikove riječi: "Iman je da vjeruješ u Allaha, Njegove meleke, Njegove knjige, Njegove poslanike, Sudnji dan i da vjeruješ u određenje i dobro i loše." Bilježi ga Muslim.

Iman je: očitovanje jezikom, vjerovanje srcem i potvrđivanje udovima i tjelesnim organima. Povećava se s pokornošću, a smanjuje s nepokornošću. Ima šest ruknova, a to su vjerovanje u:

„Da vjeruješ u Allaha.“ Iman u Allaha podr azumijeva četiri stvari:

U njegove meleke: meleci su nevidljivi svijet. Allah ih je stvorio od svjetlosti. Uvijek su pokorni Allahu, nikad nepokorni. Imaju duše. Kao što je Džibril nazvan Sveti duh, i tijela, kao što se vidi iz ajeta: „Koji je meleke učinio izaslanicima sa po dva, tri i četiri krila. A, Svo stvaranju dodaje šta hoće.“ Imaju razum i srca: „I kad iz srca njihovih nestane straha oni će upitati: "Šta je to rekao Gospodar vaš?"“

Vjerujemo u njih i u one čija nam je imena Allah otkrio, kao što su Džibril, Mikail, Israfil. Vjerujemo u njihova svojstva: „nisu nepokorni Allahu i izvršavaju ono što im naredi“. Vjerujemo u njihova zaduženja, kao što je postojanje skupine zadužene da nosi Arš. I, vjerujemo u druge obavijesti o njima.

U Njegove knjige – obaveza je da vjerujemo da je to Allahov govor stvarno, a ne alegorično, da su objavljene i da nisu stvorene i da je Allah sa svakim poslanikom objavio knjigu. Vjerujemo u njih i u imena o kojima nas je Allah obavijestio i o vijesti o njima o kojima nas je On obavijestio.

Vjerujemo u njihove propise općenito i detaljno, ako nisu derogirani. Vjerujemo da je Kur'an derogirao sve prijašnjeknjige, a one su Tevrat, Zebur, Indžil, Suhufi Ibrahima i Suhufi Musaa.

i **Njegove poslanike** – vadžib je da vjerujemo da su oni ljudi, nemaju nikave karakteristike rububijjeta. Allahovi su robovi i nije ih dozvoljeno obožavati. Allah ih je poslao i objavio im objavu i pomogao ih znakovima. Vjerujemo da su poslanici ispunili emanet i savjetovali ummet, dostavili poslanicu, vodili istinski džihad radi Allaha. Vjerujemo u njih i u imena i osobine o kojima nas je Allah obavijestio i vjerujemo u vijesti o njima.

Vjerujemo da je prvi vjerovjesnik bio Adem, a prvi poslanik Nuh, dok je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Pečat vjerovjesnika i poslanika. Vjerujemo da su svi prethodni šerijati derogirani šerijatom Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Ulul-azm su petorica spomenutih u surama eš-Šura i el-Ahzab (Muhammed, Nuh, Ibrahim, Musa, Isa)

i **Sudnji dan** – obuhvata iman u sve o čemu je Vjerovjesnik obavijestio da će se dešavati nakon smrti, kao što je iskušenje u kaburu, puhanje u sur, ustajanje ljudi iz kabura, mizan, listovi, sirat, havd, šefat, Džennet, Džehennem, da će vjernici vidjeti svog Gospodara na Sudnjem danu i u Džennetu, te druge stvari od gajba.

i **da vjeruješ u određenje dobra i zla** – povonio je glagol *vjerovati* jer je vjerovanje u kader jako bitno. Odredba ima četiri stepena: značenje, zapisivanje, volja, stvaranje.

Znanje:

vjerovanje da je Allah sve znao, i detaljno i općenito. Dokaz su riječi „On zna šta je bilo i prije njih i šta će biti poslije njih.“

Zapisivanje:

vjerovanje da je Allah zapisao odredbusvega do Sudnjeg dana. Dokaz je: „Nema ničeg skrivenog ni na nebu ni na Zemlji, a da nije u Knjizi jasnoj.“

Volja: vjerovanje da biva ono što Allah hoće, a ono što ne želi ne može biti; i da rob ima volju, koja je dio Allahove volje: „A vi nećete htjeti osim ono što Allah htjedne.“

Stvaranje: nema ničeg što Allah nije stvorio i uredio i pod Njegovom je vlašću, pa i djela stvorenja. Dokaz je: „Allah je stvorio vas i ono što radite.“

Dokazi od 2 do 4

2. Ubade ibn Samit je rekao svom sinu: "Sinčiću moj, nećeš osjetiti slast vjerovanja dok ne budeš znao da te ono što te zadesilo nije moglo mimoći, a ono što te mimoišlo nije te moglo zadesiti. Čuo sam Allahova Poslanika da kaže: 'Prvo što je Allah stvorio bilo je pero, potom mu je rekao: 'Piši!' 'Šta da pišem, Gospodaru', upitalo je. 'Piši određenje svih stvari do Sudnjeg dana', rekao je.' Sinčiću moj, čuo sam Allahova Poslanika da kaže: 'Ko umre vjerujući u nešto drugo a ne u ovo – nije moj sljedbenik.'"

U predanju kod Ahmeda navodi se: "Prvo što je Allah stvorio bilo je pero. Allah mu je rekao: 'Piši'. Tada je zapisano šta će se događati do Sudnjega dana."

3. Ibn Vehb, u svojoj predaji, navodi da je Allahov Poslanik rekao: "Ko ne bude vjerovao u određenje dobra i zla – Allah će ga spaliti u vatri."

4. U Musnedu i Sunenu se prenosi od Ibn Dejlemija da je rekao: "Otišao sam Ubejju ibn Kabu i rekao: 'U duši osjećam nešto u pogledu kadera (određenja). Pričaj mi nešto, ne bi li to Allah otklonio iz mog srca.' Ubejj je rekao: 'Kad bi potrošio zlata koliko je brdo Uhud – ne bi ga od tebe Allah primio sve dok ne budeš vjerovao u kader. Znaj da te ono što ti se desilo nije moglo mimoći, a ono što te je mimoišlo nije te moglo zadesiti. Kad bi umro vjerujući drugačije – bio bi od stanovnika Vatre.'" Ibn Dejlemi kaže: "Potom sam otišao Abdullahu ibn Mesudu, Huzejfi ibn Jemanu, Zejdu ibn Sabitu i svi su mi ispričali isto to, prenoseći od Vjerovjesnika" Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Hakim u svom Sahihu.

dok ne budeš znao – Allah je ukazao na ovo značenje u riječima: „Nema nevolje koja zadesi Zemlju i vas, a koja nije, prije nego što je damo, zapisana u Knjizi, - to je Allahu, uistinu, lahko – da ne biste tugovali za onim što vam je promaklo, a i da se ne biste previše radovali onome što vam On daje. Allah ne voli nikakve razmetljivce, hvalisavce.“ (el-Hadid, 22-23)

Sinčiću moj – ljubaznost prema djeci prilikom podučavanja. Također, ovo ukazuje da djecu treba podučavati vjeri s dokazom: 1. Da se dijete navikne da slijedi dokaz; 2. Da navikavamo dijete da voli Poslanika.

U duši osjećam nešto u pogledu određenja – Primjer Dejlemija nam kazuje koliko je opasno druženje sa novotarima koji su skeptični u vezi kadera.

pero – navodi se sa fethom (el-kaleme) i sa dammom (el-kalemu).

el-kalemu (sa dammom na kraju) – znači da je pero prvo što je stvoreno u odnosu na ono što vidimo, poput nebesa i Zemlje, pa je to odnosno prvenstvo, a ne opće. Ibn Kajjim je u stihovima kazao: „Ljudi se razilaze o peru sa kojim je napisana odredba Allahova, je li bilo prije Arša ili poslije, na dva govora kod Ebul-Alaa el-Hemezanija. Tačno je da je Arš prije pera, jer je postojao prije zapisivanja.“

El-kaleme (sa fethom na kraju) – znači da je Allah naredio peru da piše čim ga je stvorio.

Mesele

1. Pojašnjenje obaveznosti vjerovanja u kader;
2. Pojašnjenje načina na koji vjerujemo u njega; (da vjerujemo u stepene kadera)
3. Propadanje djela one osobe koja ne vjeruje u njega; (jer je nevjernik velikim kufrom)
4. Obavještenje da niko neće osjetiti slast imana sve dok ne povjeruje u kader;
5. Spominjanje prvoga što je Allah stvorio; (nema sumnje da je per stvoreno poslije Arša, ali je prvo u odnosu na stvorenja koje vidimo, poput neba i Zemlje)
6. U tom času je određeno sve što će se desiti do Sudnjega dana; (ovdje je primjer Allahovog obraćanja neživom i da ono razumije Njegovo obraćanje i odaziva se)
7. Poslanik je čist od onih koji ne budu vjerovali u njega; (a takvi su nevjernici velikim kufrom koji izvodi iz vjere)
8. Praksa ispravnih prethodnika da svaku nejasnoću uklanjaju pitajući učenjaka; (dozvoljenost pitanja više učenjaka radi povećanja sigurnosti, a ne radi traženja olakšica)
9. Učenjaci su odgovorili tako da su uklonili njegovu nejasnoću i to na način da su govor pripisali samo Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem. (time se potpuno otklanja nejasnoća kod vjernika. Nema smetnje da se navedu razumski dokazi ili materijalni, da bi se oponent uvjerio, a vjernik dodatno umirio srce. Ovdje je i četvrti dokaz, a to je fitra.)

61. Poglavlje o onima koji crtaju i vajaju (žestoka prijetnja)

1. crtanje i vajanje je stvaranje i kreiranje novog iz nepostojećeg, i predstavlja pridruživanje Allahu u stvaranju.
2. prvi širk na Zemlji uzrokovan je postojanjem slika i kipova.

Dokati od 1 do 5

1. Ebu Hurejre prenosi da je Allahov Poslanik rekao: "Uzvišeni Allah je rekao: 'Ima li većeg nasilnika od onog koji pokušava stvarati kao što Ja stvaram? Neka, ako mogu, stvore sjemenku! Neka, ako mogu, stvore zrnce pšenice!'" Bilježe ga Buhari i Muslim.
2. Također, Buhari i Muslim bilježe od Aiše da je Allahov Poslanik rekao: "Najžešćom kaznom na Sudnjem danu bit će kažnjeni oni koji se nadmeću sa Allahovim stvaranjem."
3. Buhari i Muslim bilježe od Ibn Abbasa da je čuo Allahovog Poslanika da kaže: "Svaki crtač i vajar će u Vatru. Za svaku sliku bit će mu stvorena duša koja će ga mučiti u Džehennemu."
4. Buhari i Muslim bilježe od Ibn Abbasa da je Allahov Poslanik rekao: "Ko nacrtá sliku na dunjaluku – biće zadužen da u nju udahne dušu (na ahiretu), a on je neće moći udahnuti."
5. Muslim bilježi od Ebu Hejjadža da mu je Alija rekao: "Poslat ću te s onim s čime je mene poslao Allahov Poslanik: da ne ostaviš sliku, a da je ne izbrišeš, niti uzdignut mezar, a da ga ne poravnaš."

Kazna za onog koji slika i pravi kipove: 1. Od svih ljudi njima je najteža kazna; 2. Proklet je; 3. U svaki lik koji je napravio Allah će udahnuti dušu i to će ga kažnjavati u Džehennemu; 4. Bit će u Džehennemu; 5. Bit će traženo od njega da udahne dušu u njih, a neće moći; 6. Niko od njega nije veći nasilnik u ovom domenu, ili je na vrhuncu zulma.

da je ne izbrišeš – ako je obojena, da joj izbriše boju, a ako je kip da mu ukloni glavu, ako je uklesana, da pokvari izgled lica da se ne prepozna. Vanjština hadisa ukazuje da se odnosi i na ono što se obožava i na ono što se ne obožava mimo Allaha.

niti uzdignut mezar – uzdignut, a da ga ne poravnaš – ima dva značenja:

1. učiniti ga lijepim kako nalaže šerijat; 2. Da ga poravna u ravni kabura oko njega

Vrste posjedovanja slika

1. radi veličanja uslikanog. Ovo je haram, bez sumnje, jer veličanje vladara posjedovanjem njihovih slika umanjuje potpunost tevhidur-rububijeta, dok je posjedovanje slika pobožnjaka, umanjuje potpunost tevhidul-uluhijeta.
2. radi užitka u onom što je naslikano. Ovo je haram zbog smutnje.
3. za uspomenu, kao što je slikanje djece. Ovo je, također, haram.
4. da je primoran. Kao što su slike na novčanicama ili dokumentima. Ovo nije grijeh, jer se ne može izbjeći
5. slike koje nisu njegove, niti ima želju za njima, kao što su slike u novinama. Ovo nema smetnje, ali je bolje da ih izbriše, ako je lahko i nema štete.
6. da je u ponižavajućem položaju, kao da bude bačena na smetlište. Ovo nema smetnje. A pod ovim se ne podrazumijevaju slike na odjeći.

Mesele

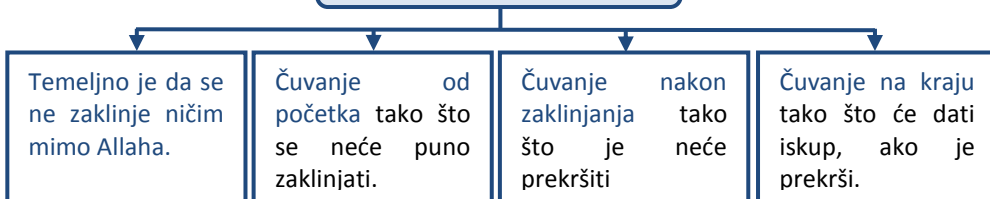
1. Strogo ophođenje prema slikarima;
2. Skretanje pažnje na uzrok, a to je ostavljanje lijepog odnosa prema Allahu što se uzima iz riječi: "A ko je veći nasilnik od onog koji hoće da stvara kao što Ja stvaram?";
3. Skretanje pažnje na Njegovu moć, kao i na njihovu nemoć, što se vidi iz riječi: "Pa, neka stvore trun,";
4. Jasna obavijest da će oni biti najstrožije kažnjeni;
5. Allah će stvoriti onoliko duša koliko slikar bude naslikao slika, koje će mučiti slikara u Džehennem;
6. Bit će mu naređeno da u njih udahne duše;
7. Naredba njihovog brisanja, ako se nađu

62. Poglavlje o onom što je došlo o čestom zaklinjanju (i prijetnji kaznom zbog toga)

Prvi dokaz

Rekao je Uzvišeni: „a o zakletvama svojim brinite“

Stepeni čuvanja zakletvi

Dokazi od 2 do 6

2. Ebu Hurejre prenosi da je čuo Allahovog Poslanika da kaže: “Zakletva je uzrok dobre prođe robe i uzrok brisanja zarade.” Bilježe ga Buhari i Muslim.
3. Selman prenosi da je Allahov Poslanik rekao: “Sa tri osobe Allah neće govoriti niti ih od grijeha očistiti i njima pripada bolna kazna: sijedi starac koji bludniči, siromašni oholi uobraženik i čovjek koji je Allahovo ime učinio svojom robom, pa ne kupuje nego zaklinjući se, niti prodaje osim zaklinjanjem.” Bilježi ga Taberani vjerodostojnim senedom.
4. Buhari u Sahihu bilježi od Imrana ibn Husajna da je Allahov Poslanik rekao: “Najbolji moj ummet su oni koji žive u ovom mom stoljeću, zatim oni koji će doći poslije njih.” (Imran je rekao: “Ne znam da li je poslije svoga stoljeća spomenuo dva ili tri?”) “Zatim će poslije vas doći narod koji svjedoči, iako se to od njega ne traži, koji vara i nije od povjerenja, koji se zavjetuje, a zavjete ne ispunjava. Oni će biti debeli.”
5. Također u Buharijevom Sahihu se navodi od Ibn Mesuda da je Vjerovjesnik rekao: “Najbolji su ljudi u ovom mom stoljeću, zatim oni poslije njih, zatim oni poslije njih. Zatim će doći ljudi čije će svjedočenje pretjecati njihovo zaklinjanje, a njihovo zaklinjanje preticati njihovo svjedočenje.”
6. Ibrahim je rekao: “Kad smo bili mali, udarali su nas zbog svjedočenja i obećavanja.”

“Zakletva je uzrok dobre prođe robe – tj. pomaže da proda robu. i uzrok brisanja zarade – tj. uništava zaradu.
niti ih od grijeha očistiti – na Sudnjem danu neće biti povjerljivi niti pravednici niti će im biti posvjedočen iman.
sijedi starac koji bludniči – ušejmit je pojam koji označava starca kod kojeg je crna kosa pomiješana sa sijedom vlasima usljed starosti te je nestalo njegove strasti.
siromašni oholi – koji odbija istinu i oholi se nad ljudima
pa ne kupuje nego zaklinjući se – mnogo zaklinjanje ukazuje na to da čovjek ne cijeni zakletvu i ne smatra to bitnim.
iako svjedočenje od njega ne traži – značenje može biti da žure da posvjedoče, kao i da svjedoče lažno.
ljudi čije će svjedočenje pretjecati njihovo zaklinjanje – 1. Zbog nepovjerenaj prema njima neće se prihvatati njihovo svjedočenje bez zakletve; 2. Ili se misli da će to biti ljudi kojima će i zakletva i svjedočenje biti nešto nevažno.

Mesele

1. Oporuka o čuvanju zakletvi;
2. Obavještenje da je zakletva uzrok brze prodaje neke robe, ali da otklanja berićet;
3. Žestoka prijetnja onome koji ništa ne proda i ništa ne kupi, a da se ne zakune;
4. Skretanje pažnje da je grijeh veliki, a nema nikakve potrebe za tim;
5. Kuđenje onih koji se kunu iako se to od njih ne traži; (nije pokuđeno zaletiti se bez traženja, ako postoji potreba za tim)
6. Poslanik je pohvalio prve tri ili četiri generacije i spomenuo onoga što će se desiti nakon njih;
7. Kuđenje onih koji svjedoče iako se to od njih ne traži; (koji izdaju i u koje se ne može imati povjerenja, koji ne ispunjavaju zavjete, koji se tjelesno debljaju, a zapostavljaju poduzimanje uzroka za povećanje imana i znanja.)
8. Prethodnici su tukli djecu zbog svjedočenja i davanja prisege (jer su to smatrali krupnim djelima i trudili su se da odgoje djecu. uslovljava se kod udaranja djece:
 1. da je dijete u dobi kad može razumjeti pouku i nije dozvoljeno udarati dijete koje ne može shvatiti svrhu udarca.)
 2. da ga kažnjava onaj ko mu je staratelj.
 3. da u tome ne pretjeruje ni količinom ni načinom ni vrstom ni mjestom po kojem udara i sl.
 4. da je dijete učinilo nešto zbog čega zaslužuje kaznu.
 5. da je cilj udarca odgoj, a ne iskaljivanje vlastite srdžbe, jer bi to bila lična osveta.

63. Poglavlje o davanju Allahovog i Poslanikovog jamstva

Ne ispunjavanje obećanja Allahu je omalovažavanje Allaha i to narušava potpunost tevhide. Veličanje Allaha iskazuje se kroz odnos prema ljudima, makar bili nevjernici, čak i u najtežim uslovima, a to je džihad na Allahovom putu. Dakle, uvijek treba postupati po šerijatu, poštovati Allahovu zaštitu i zaštitu Poslanika.

Prvi i drugi dokaz

1. Rekao je Uzvišeni: „I ispunjavajte obaveze na koje ste se Allahovim imenom obavezali i ne kršite zakletve kad ste ih tvrdo dali, a Allaha kao jamca sebi uzeli, jer Allah zna ono što radite.“

2. Burejda prenosi da je Allahov Poslanik imao običaj kad postavi emira vojske ili čete, da mu oporuči da se boji Allaha i da muslimanima koji su s njim čini dobro. Govorio bi: “Krenite u pohod s Allahovim imenom, na Allahovom putu. Borite se protiv onih koji negiraju Allaha. Krenite u pohod, ali nemojte krasti ratni plijen, nemojte kršiti ugovor, nemojte masakrirati, nemojte ubijati djecu. Kada susretnеш svoje neprijatelje mušrike, pozovi ih da prihvate jedno od troje i bilo koje da prihvate, primi to od njih i ostavi ih. Pozovi u islam, pa ako ti se odazovu – prihvati to od njih i ostavi ih. Zatim, pozovi ih da se presele iz svoga mjesta u mjesto muhadžira (Medinu) i da imaju obavezu koju imaju muhadžiri. Ukoliko to odbiju, obavijesti ih da će imati status koji imaju muslimani beduini i da će se nad njima primjenjivati Allahovi propisi koji se primjenjuju prema vjernicima. Oni u tom slučaju neće dobijati ništa od ganime (ratnog plijena) i fej’a (plijena uzetog bez borbe), osim ukoliko se budu borili u redovima muslimana. Ukoliko sve to odbiju, pitaj ih prihvataju li da daju džizju, pa ako ti se odazovu – prihvati to od njih i ostavi ih. Ukoliko odbiju, zatraži pomoć od Allaha i bori se protiv njih. Kad opkoliš stanovnike utvrđenja i oni zatraže od tebe da sklopiš s njima ugovor dajući im Allahovo jamstvo i jamstvo Njegova Vjerovjesnika – nemoj im davati Allahovo jamstvo i jamstvo Njegova Poslanika, nego im daj svoje jamstvo i jamstvo svojih drugova, jer će biti lakše da prekinete vaše jamstvo i jamstvo tvojih drugova od prekidanja jamstva Allahovog i Njegovog Poslanika. Kada opsjedneš stanovnike neke tvrđave i oni od tebe zatraže da im sudiš po Allahovoj presudi – nemoj im suditi po Allahovoj presudi, nego im sudi po svojoj presudi, jer ti ne znaš hoćeš li pogoditi Allahovu presudu u pogledu njih ili nećeš.” Bilježi ga Muslim.

Vojske – džejš u arapskom jeziku odnosi se na vojnu jedinicu veću od četiristo boraca.
ili čete – serijje u arapskom jeziku označava jedinicu manju od četiristo boraca.
“Krenite u pohod s Allahovim imenom – 1. Tražeći pomoć od Allaha; 2. Započnite pohod s bismillom.
Na Allahovom putu – obuhvata nijet i djelo.
koji negiraju Allaha – tj. da se ne bori iz pristranosti, nacionalizma ili patriotizma, nego da se bori radi plemenitog cilja da ih spasi od Vatre. Kufr se bazira na poricanje i neodobravanje.
nemojte krasti ratni plijen – veliki je grijeh sakriti nešto od ganime i prisvojiti za sebe.
nemojte kršiti ugovor – ugovore koje smo dali ne smijemo prekršiti, a dozvoljene su varke u ratu, jer rat je varka.
nemojte masakrirati – sakaćenje tijela, jer nema potrebe za tim i to je osvećivanje neprimjereno.
nemojte ubijati djecu – muslimani ne ubijaju djecu, žene, starce, pobožnjake, bolesnike, osim u samoodbrani i ako agitiraju za borbu ili imaju neku ulogu u ratu.
Kada susretnješ svoje neprijatelje – ovo je podizanje borbenog duha.
ganime (ratnog plijena) – ratni plijen koji je uzet od neprijatelja u borbi ili mu je pridružen
i fej’a (plijena uzetog bez borbe) – ono što pripada bejtul-malu, poput petine od petine ganime, haradža, džizje
osim ukoliko se budu borili u redovima muslimana – tj. ako prime islam i bore se, pripada im ganima i fej kao ostalim muslimanima.
džizju – imetak koji plaćaju nemuslimani, kao naknadu za zaštitu i život u muslimanskoj zemlji. Ovdje je dokaz da je dozvoljeno uzimanje džizje i od ostalih vrsta nevjernika, ne samo od kršćana, židova i medžusija.

Postupanje sa muahidima

Ako se dvoume oko poštivanja, raskidamo ugovor: „Čim primijetiš vjerolomstvo nekog plemena, i ti njemu isto tako otkazi ugovor“

Ako prekrše ugovor, ugovor se raskida i borba postaje dozvoljena: „a ako prekrše zakletve, nakon datog ugovora...“

Obaveza je da se držimo ugovora, sve dok se oni pridržavaju: „i ispunjavajte im ugovore, dok oni ispunjavaju prema vama“.

Šta nemuslimani rade muslimani u ratu	Šta muslimani rade kjařirima u džihadu
Ubijaju Źene, djecu, starce itd.	Zabrana ubijanja, djece, Źena, poboŹnjaka, bolesnika
Bore se radi dunjaluka	Borba je u njihovom interesu (da ih izbave iz zablude)
Mnogo krše ugovore	Ispunjavaju ugovore
Ne obavješćavaju o raskidanju ugovora, ako muslimani učine nešto	Ako nevjernici prekrše ugovor, obavijeste ih da je ugovor poništen
Izdaju	Neće ih izdati
Masakriraju	Neće masakrirati njihove mrtve
Prije borbe ne daju opcije, u osnovi	Prije borbe će im ponuditi da prime islam ili plaćaju džizju.
Presude im se temelje na nepravdi	Pravedno će im suditi i neće im činiti nepravdu.
Vjerovjesnik je ubio samo jednog	Od početka poslanstva do Vjerovjesnikovog preseljenja broj ubijenih nije prešao hiljadu.
	Nije ubijena Źena, dijete niti starac.

Mesele

1. Razlika između Allahove zaštite i Poslanikove zaštite i vjerničke zaštite.
2. Upućivanje na manje opasnu od dvije stvari.
3. Rekao je Poslanik „Borite se u ime Allaha, na Allahovom putu“ (obaveza je u borbi traŹiti pomoć od Allaha, biti iskren i postupati po Njegovom šerijatu)
4. Poslanik je rekao: „Borite se protiv onih koji ne vjeruju u Allaha“ (uzrok borbe je njihov kufr)
5. Poslanik je rekao: „TraŹi pomoć od Allaha i bori se protiv njih“ (borac se ne treba uzdati u svoju snagu i oruŹje)
6. Razlika između Allahovog suda i suda uleme.
7. Ashab, u slućaju potrebe, donese presudu za koju ne zna je li u skladu s Allahovom presudom ili nije (ovo se ne odnosi samo na ashabe, nego i na one poslije njih)

64. Iksam (zaklinjanje nekoga/nečega, ili u vezi nekoga/nečega) Allahom

Ovo je uzdizanje nad Allahom i ružan edeb i zabranjivanje Njegove dobrote i ružno mišljenje. Sve to je oprečno temeljima tevhida, jer je uzdizanje nad Allahom omalovažavanje.

Vrste iksama na Allaha

Zabranjeno i može poništiti djelo. Ako ga na to navede zadivljenost sobom i ružno mišljenje o Allahu.	Dozvoljeno je da se zakune na Allaha usljed velike nade i lijepog mišljenja o Njemu, pod uslovom da ima dobro djelo, kao što je u priči Enesa ibn Nadra.	Dozvoljeno je da se zakune na nešto o čemu su Allah i Poslanik obavijestili potvrdno ili odrično. Pokazatelj je snažnog uvjerenja. Npr. kaže „Allaha mi, Allah će Poslanika učiniti šefadžijom na Sudnjem danu.“
---	--	--

Prvi i drugi dokaz

1. Džundub ibn Abdullaha prenosi da je Allahov Poslanik rekao: „Neki čovjek je rekao: ‘Tako mi Allaha, neće Allah oprostiti tom i tom.’ Na to je Allah rekao: ‘Ko može da se zakune sa Mnom da Ja nekome neću oprostiti? Ja sam mu već oprostio, a tvoje djelo poništio.’” Bilježi ga Muslim.
2. Ebu Hurejre prenosi da je ove riječi rekao pobožan čovjek. Ebu Hurejre je rekao: „Rekao je riječ koja je upropastila njegov dunjaluk i ahiret.”

neće Allah oprostiti tom i tom – ukazuje na gubljenje nade u Allahovu milost.
Na to je Allah rekao: ‘Ko može da se zakune sa Mnom da Ja nekome neću oprostiti – ko se smije zakleti da ću nekome uskratiti Svoju dobrotu i blagodat i da mu neću oprostiti.

Mesele

1. Upozorenje na oholosti prema Allahu;
2. Svakom od nas vatra je bliža od kajiša naših papuča;
3. Džennet je isto tako blizak;
4. U hadisu je dokaz zbog riječi: Čovjek nekada izgovori neku riječ... " (do kraja);
5. Nekada čovjeku bude oprošteno zbog nečeg što je čovjeku od najnepoželjnijih stvari.

65. Ne moli se Allah da se zauzima kod Svojih stvorenja (zbog Njegovog savršenstva)

Traženje od Allaha da se zauzima kod stvorenja je umanjivanje Njegove veličine, jer se stavlja ispod nivoa stvorenja kod kojeg bi se trebao zauzimati.

Prvi dokaz

Džubejr ibn Mutim prenosi da je neki beduin došao Vjerovjesniku i rekao: "Allahov Poslaniče, ljudi su iscrpljeni, porodice gladne, a imeci uništeni; pa, zamoli svoga Gospodara; mi, zaista, tražimo od Allaha da se zauzme kod tebe i tražimo od tebe da se zauzmeš kod Allaha." Vjerovjesnik je tada rekao: "Subhanallah! Subhanallah!" I, spominjao je tako Allaha toliko dugo da se to (kao nelagoda) osjetilo na licima njegovih ashaba. Potom je Vjerovjesnik rekao: "Teško tebi! Znaš li ti ko je Allah? Zaista je Allah Uzvišeniji od toga. Od Allaha se ne traži da se zauzima kod bilo kojeg Njegovog stvorenja..." – I naveo je hadis do kraja. Hadis bilježi Ebu Davud.

ljudi su iscrpljeni – oslabili. A, imeci uništeni – zbog nedostatka kiše i plodnosti.
pa, zamoli svoga Gospodara – ovo je dozvoljeno tražiti od onog za koga se nadamo da će mu Allah uslišati dove, bez uvjerenja da smo ovisni o njegovoj dovi.
mi, zaista, tražimo od Allaha da se zauzme kod tebe – tj. učinili su Allaha posrednikom između njih i Poslanika, čime su Allaha stavili na stepen niži od Poslanika, a to je neispravno.
Subhanallah, subahanallah – na ovaj način ukazao je kako je to krupna greška, istovremeno izražavajući negodovanje zbog toga i ukazujući da je Allah čist od toga.
Teško tebi – izraz samilosti i sažaljenja.

Mesele

1. Neodobravanje onome ko kaže: "Mi od Allaha tražimo da se zauzme kod tebe";
2. Njegova promjena koja se primijetila na licima njegovih ashaba;
3. Nije mu prigovorio za riječi: "Od tebe tražimo da se zauzmeš kod Allaha";
4. Skretanje pažnje na značenje: "Subhanallah";
5. Muslimani su od Vjerovjesnika tražili da moli za kišu (kada je bio živ. U Hadisu je pouka da insan kada moli Allaha treba spomenuti attribute kojima će umiliti Allah da mu se odazove.)

66. Poglavlje: o tome da je Vjerovjesnik čuvao granice tevhida i zatvarao puteve širka (čak i na nivou verbalnog)

Dokaz prvi i drugi

1. Abdullah ibnuš-Šihhira je rekao: "Bio sam u delegaciji plemena Benu Amir koja je otišla Vjerovjesniku, pa smo mu rekli: 'Ti si naš es-sejjid (gospodin, gospod).’ 'Es-Sejjid je Allah Uzvišeni', rekao je. 'Ti si najvredniji među nama, najbogatiji i najmoćniji', rekli smo. 'Recite to što ste rekli ili dio toga što ste rekli. I, nemojte da budete šejtanovi predstavnici i pomagači.'" Bilježi ga Ebu Davud sa dobrim senedom.
2. Enes prenosi da su neki ljudi rekli: "O, Allahov Poslaniče! O, najbolji među nama, sine najboljeg među nama! Ti si naš gospodin i sin našeg gospodina!" A, on im je rekao: "O ljudi, recite to što ste rekli ili dio toga. I, nemojte da vas šejtan zavede. Ja sam Muhammed, Allahov rob i Njegov Poslanik. Ne volim da me uzdižete iznad moga položaja na koji me je postavio Allah Uzvišeni." Bilježi

Es-Sejjid je Allah Uzvišeni – es-Sejjid je jedno od Allahovih imena i od značenja je imena es-Samed. Ovim ih je upozorio da u oslovljavanju ljudi ovom titulom ne prekoračuju ograničeno značenje na opće i apsolutno značenje koje se odnosi samo na Allaha.

I, nemojte da budete šejtanovi predstavnici i pomagači – nemojte da vas šejtan navede da govorite neprimjerene riječi. Potom ih je uputio da to šta treba da rade i zabranio im ono što nije primjereno, kao bi sačuvao tevhid od narušavanja potpunosti ili potpunog narušavanja.

O, najbolji među nama – po porijeklu i položaju i stanju. Sine najboljih od nas – po porijeklu, ne i po položaju i stanju.

Mesele

1. Upozorenje ljudi na guluv (zastranjivanje)
2. Šta treba reći onaj kome se kaže „ti si naš sejjid“ (reći će „es-Sejjid je Allah“. Po ovome fasika, munafika i kjafira, bio muško ili žensko, nije dozvoljeno osloviti sa sejjid).
3. Vjerovjesnik im je rekao „nemojte da budete šejtanovi predstavnici i pomagači“ iako su rekli istinu.
4. Vjerovjesnik je rekao: „Ne volim da me uzdižete iznad moga položaja“ (a to je da je Allahov rob i Njegov Poslanik)

Deseto: Završetak (jedno poglavlje)

Dao je završetak ovom poglavlju, a Allah najblje zna, iz sljedećih razloga:

1. da ne budemo kao mušrici koji nisu valjano veličali Allaha.
2. da se ne obmanemo svojim djelima, jer djelo svakog čovjeka je manjkavo, pa se treba poniziti pred Allahom i potčiniti Mu se.
3. povodeći se za imamo Buharijem koji je završio s hadisom „dvije riječi lahke na mizanu“. Pa, kao da poziva da učinimo teškim svoj mizan s ovom knjigom, kao što su teška ova stvorenja, i traži oprost za poropuste.

67. Poglavlje o riječima Uzvišenog „Oni ne veličaju Allaha onako kako Ga treba veličati; a čitava Zemlja će na Sudnjem danu u vlasti Njegovoj biti, a nebesa će u moći Njegovoj smotana ostati. Hvaljen neka je On i vrlo visoko iznad onih koje Njemu smatraju ravnim! “

Mislio se na to da mušrici ne veličaju Allaha kako dolikuje, jer Mu čine širk, pridružujući Mu Njegova stvorenja, a On je čist od svakog nedostatka i lišen je sudruga. A, da su ga veličali kako treba ne bi obožavali i pokoravali se drugima mimo Njega.

Drugi dokaz

Ibn Mesud prenosi: “Neki rabin je došao Allahovom Poslaniku i rekao: ‘Muhammede, mi nalazimo da će Allah nebesa staviti na prst i zemlje na prst i drveće na prst i vodu na prst i rosu na prst, i ostala stvorenja na prst, a zatim reći: ‘Ja sam vladar.’ Vjerovjesnik se nasmiješio tako da su mu se ukazali umnjaci, potvrđujući tu vijest. Zatim je Allahov Poslanikproučio: *‘Oni ne veličaju Allaha onako kako Ga treba veličati; a čitava Zemlja će na Sudnjem danu u šaci Njegovoj biti.’*”

U predaji kod Muslima: „i brda i stabla na prstu, a potom će ih protresti i reći: ‘Ja sam vladar, Ja sam Allah.’“

U predaji kod Buharija: „Učinit će nebesa na prstu, vodu i rosu na prstu, i ostala stvorenja na prstu.“ Bilježe ga Buhari i Muslim.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Habr ili hibr je učenjak velikog znanja. Kaže se i bahr (more). „Nalazimo“ tj. u Tevra. U ovom imamo potvrdu prstiju Allahu i to je svojstvo istinsko, kako dolikuje Allahu, kao što je i ruka Allahovo istinsko svojstvo kako dolikuje Njemu.

Dokazi od tri do pet

3. Muslim bilježi od Ibn Omera merfu hadis: “Allah će smotati nebesa na Sudnjem danu, zatim ih uzeti Svojom desnom rukom i zatim kazati: ‘Ja sam vladar. Gdje su silni? Gdje su oholi?’ Zatim će smotati sedam zemalja, potom ih uzeti Svojom lijevom rukom i kazati: ‘Ja sam Vladar. Gdje su silni? Gdje su oholi?’”

4. Ibn Abbas je rekao: “Sedam nebesa i sedam zemalja su u Šaci Milostivog kao zrno gorušice u ruci nekog od vas.”

5. Ibn Džerir je rekao: “Obavijestio me je Junus da ga je obavijestio Ibn Vehb, prenoseći od Ibn Zejda, a on od svog oca da je Allahov Poslanik rekao: ‘Sedam nebesa u odnosu na Kursijj su kao sedam dirhema bačenih na turs.’”

I rekao je da je Ebu Zerr kazao: “Čuo sam Allahovog Poslanika da kaže: ‘U odnosu na Arš, Kursijj je kao narukvica od željeza bačena na tlo pustinje.’”

Ja sam vladar – Meni pripada apsolutna vlast u kojoj Mi niko ne oponira.

Gdje su silni? Gdje su oholi – ovo je izazov. Znači: gdje su dunjalučki vladari koji su imali vlast i oholili se i uzdizali nad Allahovim robovima. A ti vladari bit će proživljeni kao sitni mravi i ljudi će gaziti po njima.

Svojom lijevom rukom – ovaj dodatak je šazz, a ako je mahfuz značenje bi bilo: Njegova druga ruka. Ovo ne negira hadis „obje Njegove ruke su desnice.“ I to nije kao ljevica stvorenja, koja je manje cijenjena (korisna) od desnice.

zrno gorušice – gorušica je biljka vrlo malog zrna. Ovo kazuje o veličini Allaha i da ga niko svojim znanjem ne može obuhvatiti.

Kursijj – mjesto dva Allahova stopala.

Turs – (štit) od kože ili drveta. Predmet koji se nosi u borbi da se njime zaštiti od sablje i koplja i sl.

Arš – veličanstveno stvorenje na koje se Allah uzvisio i samo On zna njegovu veličinu. Hadis ukazuje na veličinu Allaha, pa je odgovarajući u tumačenju ajeta u naslovu poglavlja.

Dokazi šesti i sedmi

6. Ibn Mesud je rekao: "Između dunjalučkog neba i onog koje slijedi je pet stotina godina. Između svaka dva neba je pet stotina godina. Između sedmog neba i Kursijja je pet stotina godina. Između Kursijja i vode je pet stotina godina, Arš je iznad vode, a Allah je iznad Arša. Za Njega nije tajna bilo šta što vi radite." Bilježi ga Ibn Mehdi od Hammada ibn Seleme, ovaj od Asima, on od Zirra, a on od Abdullaha.

Slično tome zabilježio je i Mesudi od Asima, on od Ebu Vaila, a on od Abdullaha.

Hafiz Zehebi, Allah Uzvišeni mu se smilovao, je rekao: "Prenosi se preko više lanaca prenosilaca."

7. Abbas ibn Abdulmuttalib prenosi da je Allahov Poslanik rekao: "Znate li koliko je između neba i zemlje?" Rekli smo: 'Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju' "Između njih je putovanje dugo pet stotina godina. i sa svakog neba do drugoga jeste putovanje dugo pet stotina godina. Veličina svakog neba je pet stotina godina. Između sedmog neba i Arša je more od čijeg dna do površine ima kao između nebesa i zemlje. Allah Uzvišeni je iznad toga. Za Njega nije tajna bilo koje djelo koje ljudi rade."

Bilježe ga Ebu Davud i drugi.

a Allah je iznad Arša – jasan tekst o tome da je Allah iznad Arša uzdignut Svojim bićem i svojstvima.

Za Njega nije tajna bilo šta što vi radite – djela srca i tijela, koja se vide i čuju. To jer je Njegovo znanje opće i prostrano. Ovo je spomenuo nakon spomenja Allahove uzdignutosti, da bi objasnio kako to nije zapreka da sve zna o našim djelima. To je jasan išaret da je On uzdignut Svojim bićem.

Znate li – pitanje, a može biti da je cilj: 1. pobuđivanje želje da saznaju ono što će spomenuti; 2. skretanje pažnje na ono što će i kazati.

Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju – ovo se kaže za života Poslanika i u onome što je znao.

Mesele

1. Tumačenje ajeta: „A čitava Zemlja će na Sudnjem danu biti u Njegovoj šaci stisnuta“;
2. Ove znanosti i njima slične su bile kod Židova koji su bili u Vjerovjesnikovo vrijeme i nisu ih poricali, niti su ih tumačili alegorično; (Kao da kaže da su Židovi bolji od ovih koji iskrivljuju značenje, jer Židovi nisu to poricali i tumačili u prenesenom značenju)
3. Kada je židovski učenjak to spomenuo Vjerovjesniku on je potvrdio istinitost rečenog, potom su objavljeni ajeti Kur'ana koji su potvrdili tačnost toga;
4. Poslanik se mnogo smijao kad mu je Židov spomenuo ovo veličanstveno znanje;
5. jasan govor koji potvrđuje postojanje dviju ruku, kao i da će nebesa biti u desnoj, a Zemlje u lijevoj ruci; (dvije ruke Allahu potvrđene su Kur'anom i sunnetom i idžmaom selefa)
6. Jasno nazivanje druge ruke lijevom; (ova predaja je šazz, stoga nije prihvatljiva)
7. Spominjanje silnika i onih koji se ohole na tom mjestu;
8. Riječi: "Kao gorušica u šaci nekog od vas";
9. Veličina Kursijja u odnosu na nebesa; (kao sedam dirhema bačenih na turs)
10. Veličina Arša u odnosu na Kursijj; (kao halka bačena u pustinju)
11. Arš je jedno, a Kursijj nešto drugo;
12. Koliko ima između svaka dva neba; (pet stotina godina)
13. Koliko ima između sedmoga neba i kursijja; (pet stotina godina)
14. Koliko ima između kursijja i vode; (pet stotina godina)
15. Arš je iznad vode;
16. Allah je iznad Arša;
17. Koliko ima između neba i Zemlje; (pet stotina godina)
18. Debljina svakog neba je pet stotina godina;
19. More koje se nalazi iznad nebesa, razdaljina između njegovog najvišeg i najdubljeg dijela je pet stotina godina, a Allah najbolje zna. (Iz hadisa uzimamo ove koristi:
 1. Upozorenje na kontriranje Allahu.
 2. Allahu ništa od ljudskih djela nije skriveno)A, Allah najbolje na.
Hvala Allahu, Gospodaru svih svjetova i neka su blagoslov i mir na našeg Vjerovjesnika Muhammed. Molim Allaha za nas i za vas da naš kraj bude na tevhidu. Amin!

Ispit ostatka devetog dijela i završetka (16 poglavlja)

Prvo pitanje: označi ispravan odgovor ili dopuni praznine

1. Propis riječi selam na Allaha: mekruh – zabranjeno – dozvoljeno
2. Selam je Allahovo ime: afirmativno – negacijsko – oboje. I, Allaha se moli – ili se moli za Njega.
3. Ničemu se ne priželjkuje selam, osim ako može biti opisan time: tačno – netačno.
4. Propis riječi „Allahu, oprosti mi, ako želiš“: mekruh – zabranjeno – dozvoljeno.
5. Dozvoljeno je izuzimanje u dovi: tačno – netačno. Izuzimanje je uslov: tačno – netačno.
6. U dovi insan može biti neodlučan i usloviti: tačno – netačno.
7. Čovjek može tražiti šta god hoće u dovi, jer Allahu ništa nije nemoguće: tačno – netačno.
8. Dova „Allahu molim te da budem vratar na vratima Dženneta“: dozvoljeno – nije dozvoljeno.
9. „Allahu ne molim Te da dokineš odredbu, nego Te molim za blagost u njoj: dozvoljeno – nije dozvoljeno“.
10. Da li Allaha moliš za: Džennet – firdevs u Džennetu.
11. Uslovljenost se navodi i u dovi istihare: tačno – netačno.
12. Da li je dozvoljeno reći „rob/robinja tog i tog“: dozvoljeno – nije dozvoljeno.
13. Riječi robovlasnika „robe moj, daj mi to i to“: dozvoljeno – zabranjeno.
14. Zabrana da se robovi nazvaju „moj mladić ili moja djevojka“ je radi ostvarenja tevhide: tačno – netačno.
15. Traženje milostinje je zabranjeno ili pokuđeno, osim iz potrebe: tačno – netačno.
16. Ako te neko moli Allahovim imenom da mu daš novac kao bi kupio nešto što je abranjeno, da li mu trebaš dati: da – ne.
17. Propis odaziva onome koji traži nešto od nas Allahovim imenom: mustehab – vadžib.
18. Hadis „ko vas pozove, odazovite se“, misli se na pozivanje: na gozbu – dozivanje.
19. Odaziv na poziv na gozbu je: vadžib u svakom slučaju – mustehab, osim poziv na svadbenu gozbu.
20. Ko traži zaštitu od nečeg što je vadžib šerijatom da uradi ili ostavi: pruža mu se utočište – ne pruža mu se utočište.

21. „dovite za njega dok ne vidite da ste mu se odužili“, znači: uputite jednu dovu – nemojte škrtariti u dovi.
22. „Allahovim licem traži se samo Džennet“, znači: ne traži ništa od ljudi Allahovim licem – ne moli Allahovi licem za drugo osim za Džennet – oboje.
23. Svojestvo lica Allahu je potvrđeno u: Kur'anu – sunnetu – konsenzusom – sve navedeno.
24. Dova „Allahu molim te Tvojim plemenitim licem da mi pomogneš u hifzu Kur'ana“: dozvoljeno – nije dozvoljeno. Dova: „Allahu utječem se Tvojim licem od Vatre“: dozvoljeno – nije dozvoljeno.
25. Dova „Allahu molim te tvojim licem da me opskrbiš lijepim namještajem“: dozvoljeno – zabranjeno.
26. Riuječi „Da si me poslušao i da nisi oputovao ne bi ti se desila nesreća“: dozvoljeno – nije dozvoljeno.
27. Riječi „da nisam oputovao, ostvario bih profit“: dozvoljeno – nije dozvoljeno.
28. Riječi „da je Allah htio, ne bih slagao“: dozvoljeno – nije dozvoljeno.
29. Riječi „da imetak kao taj i taj, dijelio bih sadaku“: dozvoljeno, pohvalno – zabranjeno.
30. Riječi „da sam prisustvovao dersu, okoristio bih se“: dozvoljeno – nije dozvoljeno.
31. Razuman čovjek ne treba traćiti vrijeme na ono u čemu nema koristi: tačno – netačno.
32. Dozvoljeno se opravdavati kaderom u onom što je izvan čovjekove moći: tačno – netačno.
33. Dozvoljeno je opravdavati se kaderom: u musibetima, a ne u sramotnim djelima – obrnuto.
34. Psovanje vjetra je: dozvoljeno – zabranjeno. Riječi „dolazi nam kišni vjetar“: dozvoljeno – nije dozvoljeno.
35. Kome se desi blagodat, dozvoljeno je da kaže „Allah me voli“: tačno – netačno.
36. Je li dozvoljeno za griješnika koji je bogat reći da ne zaslužuje taj imetak: dozvoljeno – nije dozvoljeno.
37. Ako čovjek ne ispunjava vadžibe i čini harama, a svrdi da ima lijepo

- mišljenje o Allahu, ovo je: lijepo mišljenje – ružno mišljenje o Allahu.
38. Neki ljudi misle da im se Allah neće odazvati ako ga mole na propisan način i to je: lijepo mišljenje – ružno mišljenje.
 39. Riječi „Allahovo je da kazni pokornog i da nagradi nepokornog“, su: lijepo mišljenje – ružno mišljenje.
 40. Riječi „Ja zaslužujem taj položaj više od toga i toga“ su: lijepo mišljenje – ružno mišljenje.
 41. Kad se bolesniku kaže „jadnik“, „nije to zaslužio“, „da je do mene, ne bi ti se to desilo“, su: lijepo mišljenje o Allahu – ružno mišljenje.
 42. Riječi „da se mene pita taj i taj bi bio muftija“ su: dozvoljene – zabranjene.
 43. Riječi „put selameta“ su ružno mišljenje: tačno – netačno.
 44. Riječi „treba da budemo pošteđeni bolesti i da imamo obilniju opskrbu“ su: ružno mišljenje – lijepo mišljenje o Allahu.
 45. Čovjek o sebi treba misliti: lijepo – ružno.
 46. Vadžib je da o sebi misliš ružno da bi se obmanuo svojim stanjem: tačno – netačno.
 47. duša sadrži svako zlo, poput škrtosti i nasilja: tačno – netačno.
 48. Stepni kadaa i kadera ima: četiri – pet – tri.
 49. Propis onog koji poriče kada i kader: izlazi iz vjere – ne izlazi iz vjere.
 50. Riječi „osjećam nešto o kaderu“ znače: sumnju i zbunjenost – poricanje i negiranje.
 51. „u duši osjećam što o kaderu“ objasni značenje i da li je to kufr?
 52. El-kalem je: apsolutno prvo stvorenje – prvo stvorenje u dnosu na stvorenja koja vidimo.
 53. Običaj selefa bio je da, kad žele otkloniti sumnje, pitaju: učenjake – pobožnjake.
 54. Dozvoljeno je pitati više učenjaka, ako je: radi dodatne otvrde – radi traženja olakšica – oboje.
 55. Sumnja se potpuno otklanja, ako se stvar pripíše: Allahu i Poslaniku – ulemi.
 56. Vadžib je da neslušamo šubhe jer nas mogu obmanuti: tačno – netačno.
 57. Većina ljudi krši Vjerovjesnikovu naredbu o šubhama i sluša ih i širi: tačno – netačno.
 58. Nije dozvoljeno da čitamo Tevrat i Indžil, a druge pogotovo: tačno – netačno.
 59. Navođenje poglavalja o onima koji slikaju i vajaju je greška nekih prepisivača jer to nije tema tevhida nego fikha: tačno – netačno.
 60. Kazna slikarima i vajarima likova sastoji se od koliko dijelova: tri – pet – četiri.

61. Slikanje i vajanje je stvaranje i oblikovanje iz nepostojanja, pa je u tome suparništvo Allahu: tačno – netačno.
62. Slikanje i vajanje je veliki grijeh jer je: oponašanje nevjernika – rasipništvo – oponašanje Allahovog stvaranja.
63. Slikanje planina, mora, rijeka i drveća je: dozvoljeno – zabranjeno.
64. Uništavanje likova biva: premazivanjem drugom bojom – otkidanjem glave – uništavanjem lica rezbarije – sve navedeno.
65. Uzdignut kabur znači da su na nejmu: zastave – građevine – boje – da se razlikuje od drugih po kamenju i zemlji – sve navedeno.
66. Poravnavanje kabura biva: da se učine po sunnetu – da se poravnaju u ravni onih u okruženju – sve navedeno.
67. Posjedovanje slika iz poštovanja prema slikaru: dozvoljeno je – nije dozvoljeno.
68. Ko se mnogo zaklinje taj: veliča i poštuje Allaha – ne veliča i ne poštuje Allaha.
69. Svaka zakletva ima početak, sredinu i kraj: tačno - netačno.
70. Debiljina na koju insan ne može utjecati je: pokuđena – nije pokuđena.
71. Grijeh je veći, ako je malo povoda: tačno – netačno.
72. Zaklinjanje iz potrebe ili šerijatske koristi je: dozvoljeno – nije dozvoljeno.
73. Udaranje djece je: dozvoljeno u svakom slučaju – dozvoljeno pod uslovima
74. Allah je uzeo obećanje od Svojih robova: da će ga obožavati i neće mu širk činiti – neće kazniti onog ko Mu ne čini širk.
75. Džejš u arapskom označava: vojnu jedinicu od preko: 400 – 1000.
76. Na Allahovom putu: odnosi se na nijet – na djelo – na nijet i djelo.
77. Borba protiv nevjernika je u njihovom interesu, a to je da ih spasimo od Vatre: tačno – netačno.
78. El-gulul je da sakrije nešto od ganime za sebe: tačno – netačno. Gulul je: dozvoljen – zabranjen – veliki grijeh.
79. Nije dozvoljeno ubijanje nevjerničke djece, žena, pobožnjaka i monaha: tačno – netačno.
80. Masakriranje, gulul, kršenje ugovora, ubijanje djece: dozvoljeno je – nije dozvoljeno.

81. Džizja se uzima od: židova, kršćana i međusija – od svih kjafira.
82. Riječi „Allah neće primiti tvoju tevbu“ su: dozvoljene – nisu dozvoljene.
83. Riječi „Allah neće oprostiti onome koji Mu čini širk“: dozvoljeno – veliki grijeh.
84. Opreznost pream jezičkim lapsusima kod suda o ljudima: obavezan – dozvoljen.
85. Reći živom čovjeku da mu Allah neće oprostiti zabranjeno je ako su riječi upućene: griješnom muslimanu – muslimanu i nemuslimanu.
86. Nije dozvoljeno reći: činimo Allaha zagovornikom kod tebe – činimo tebe zagovornikom kod Allaha.
87. „činimo Allaha zagovornikom kod tebe“ – objasni značenje.
88. Poglavlje koje je došlo o zaštiti Poslanika je: posebno poglavlje – ponovljeno poglavlje; U njemu se nalazi kako je Poslanik čuvao tevhid u: riječima – djelima.
89. Es-Sejjid je: Allahovo ime – nije Allahovo ime.
90. Es-Sejjid je u značenju es-Samed: tačno – netačno.
91. Korištenje pojma sejjid za ljude u ograničenom značenju riječi je dozvoljeno, a nije dozvoljeno u općem značenju: tačno – netačno.
92. Najljepši i najbolji opis Vjerovjesnika je: Allahov rob i Njegov Poslanik – Muhammed sin Abdullaha.
93. Židovi su bolji i bolje poznaju Allaha u domenu svojstava od onih koji negiraju i tumače svojstva Allaha: tačno – netačno.
94. Šta je Ar, a šta kursijj?
95. Na kraju knjige autor kao da moli Allaha da mu mizan učini teškim zbog ove knjige, kao što su teški nebesa, Arš i kursijj: tačno – netačno; i upozorio je da kjafiri ne veličaju Allaha onako kako ga treba veličati, pa ne budi kao oni, nego Ga veličaj kako treba tevhidom: tačno – netačno.
96. Mnogi od selefa su ispravnu akidu nazvali: sunnet – šerijat – tevhid – najveći fikh – sve navedeno.

Sadržaj

Sažet prikaz poglavlja Kitabut-tevhida (67 poglavlja)	Error! Bookmark not defined.
Prvo: Uvod (5 poglavlja)	12
1. Obaveznost tevhida	13
(2) Poglavlje: Vrijednost tevhida i grijesi koje briše	21
3. Ko ostvari tevhid ući će u Džennet bez polaganja računa.....	25
4. Strah od širka	29
5. Poglavlje o pozivanju u <i>la ilahe illallah</i>	34
Ispit iz prvog dijela (5 poglavlja)	38
6. Poglavlje o značenju tevhida i <i>la ilahe illallah</i>	44
Drugo: Tumačenje tevhida (9 poglavlja)	44
7. poglavlje: U širk se ubraja nošenje narukvica, konaca i sličnog radi otklanjanja ili sprečavanja nevolje	47
8. Poglavlje o rukji i hamajlijama	51
9. Poglavlje: ko traži bereket od drveta, kamena i sličnog	55
10. Poglavlje: ono što je došlo o klanju nekome mimo Allaha	58
11. Poglavlje: ne kolje se Allahu na mjestu gdje se prinosi žrtva nekom mimo Njega	61
12. Poglavlje: zavjetovanje nekom mimo Allahu je širk.....	64
14. Poglavlje: širk je traženje izbjavljenja od nekog mimo Allaha i da se moli nekom mimo Njega.....	65
Test iz drugog dijela (9 poglavlja)	67
Treće: neispravnost ibadeta bilo kome osim Allahu (4 poglavlja)	69
15. Poglavlje o riječima Uzvišenog: „Zar da Njemu smatraju ravnim one koji ne mogu ništa stvoriti, a sami su stvoreni, i koji im ne mogu pomoći niti mogu pomoći sebi?“	73
16. Poglavlje: Poglavlje Riječi Uzvišenog Allaha: „I kad iz njihovih srca nestane straha, oni će upitati: ‘Šta je to rekao Gospodar vaš?’ ‘Istinu’, odgovorit će, On je uzvišen i velik.“	73
17. Poglavlje o šefaatu	76
18. Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „Ti, doista, ne možeš uputiti na Pravi put onoga koga ti želiš...“	80
Ispit iz trećeg dijela (4 poglavlja)	83
19. Poglavlje o onom što je došlo da je uzrok nevjerstva ljudi pretjerivanje u pogledu dobrih ljudi.....	85
Četvrto: Uzrok nevjerstva ljudi (4 poglavlja)	87

20. Poglavlje o onom što je došlo o oštrom prijekoru onog ko obožava Allaha kod kabura dobrih ljudi. Pa, kako li je tek s onim ko obožava toga u kaburu?.....	91
21. Poglavlje o onom što je došlo o tome da pretjerivanje prema kaburima dobrih pretvara te kabure u kumire koji se obožavaju mimo Allaha	95
22. Poglavlje o tome kako je Vjerovjesnik štitio tevhid i zatvarao puteve širka	97
Peto: Pobijanje dokaza onih koji tvrde da se u ovom ummetu ili na Arapskom poluostrvu ne može pojaviti širk	99
(jedno poglavlje)	99
23. Poglavlje o predajama da će dio ovog ummeta obožavati kipove	104
Ispit četvrtog i petog dijela (5 poglavlja)	107
24. Poglavlje o onome što je došlo o sihru	107
Šesto: Šejtanska djela (7 poglavlja)	111
25. Poglavlje: objašnjenje nekih vrsta sihra	113
○	116
26. Poglavlje: ono što je došlo o vračevima i sličnima	118
27. Poglavlje: ono što je došlo o nušri	123
28. Poglavlje: ono što je došlo o tetajjuru	125
29. Poglavlje o onom što je došlo o tendžimu – proučavaju zvijezda	128
30. Poglavlje: ono što je došlo o traženju kiše po položaju zvijezda	132
Ispit šestog dijela (sedam poglavlja)	132
31. Riječi Uzvišenog: „ <i>Ima ljudi koji su mjesto Allaha kumire prihvatili, vole ih kao što se Allah voli.</i> “	136
Sedmo: djela srca (9 poglavlja)	139
32. Poglavlje. Riječi Uzvišenog: „ <i>To vas je samo šejtan plašio pristalicama svojim, i ne bojte ih se, a bojte se Mene, ako ste vjernici!</i> “	142
33. Poglavlje: riječi Uzvišenog: „ <i>a u Allaha se pouzdajte, ako ste vjernici</i> “	144
34. Poglavlje: Riječi Uzvišenog „ <i>Zar oni mogu biti sigurni od Allahove kazne? Allahove kazne se ne boji samo narod kome propast predstoji.</i> “	147
35. Od imana je sabur na Allahovoj odredbi	149
36. Ono što je došlo o rijau	152
37. U širk se ubraja i to da čovjek ahiretskim djelom želi dunjalučku nagradu	154
38. Poglavlje: ko se pokori učenjacima i vođama kad zabranjuju ono što je dozvoljeno i dozvoljavaju ono što je zabranjeno, uzeo ih je za bogove mimo Allaha	157
39. Poglavlje: riječi Uzvišenog: „ <i>Zar ne vidiš one koji tvrde da vjeruju u ono što se objavljuje tebi i u ono što je objavljeno prije tebe pa ipak žele da im se pred šejtanom sudi, a naređeno im je da ne vjeruju u njega. A šejtan želi da ih u veliku zabludu navede.</i> “	154
Ispit sedmog dijela (9 poglavlja)	157
Ispit i osmog dijela (jedno poglavlje)	157
Deveto: jezičke i širkijske zabrane (26 poglavlja)	170
41. Poglavlje: riječi Uzvišenog: „ <i>Oni priznaju da je blagodat od Allaha, pa je poslije poriču - većina njih su nevjernici.</i> “ (Nezahvalnost na blagodatima je od širka)	170
42. Poglavlje: riječi Uzvišenog: „ <i>Zato ne činite svjesno druge Allahu ravnim</i> “ (Tumačenje riječi nidd)	172

43. Poglavlje o onome koji se ne zadovoljava da mu se zakune Allahom (tj. da je to veliki grijeh).....	174
44. Poglavlje: riječi „šta hoće Allah i ti“	175
45. Poglavlje: ko psuje vrijeme, uznemirava Allaha (pripisivanje događaja vremenu) ..	177
46. Poglavlje: nazivanje nekog sucem nad sucima i slično (zabrana toga)	179
47. Poglavlje: poštivanje Allahovih imena i promjen aimenaa zbog toga	180
48. Poglavlje: ko se ismijava s nečim na čemu se spominje Allah, ili s Kur'anom ili Vjerovjesnikom	181
49. Poglavlje: o riječima Uzvišenog „Kad ga obaspemo milošću Našom, poslije nesreće koja ga zadesi, on govori: "Ovo sam i zaslužio“	181
50. Poglavlje o riječima Uzvišenog: „I kad im je On darovao zdrava potomka, poslije su potomci njihovi izjednačili druge s Njim u onome što im On daje!“	187
51. Poglavlje: rekao je Uzvišeni: „Allah ima najljepša imena i vi Ga zovite njima, a klonite se onih koji iskreću Njegova imena.“	190
Prvi ispit iz devetog dijela (11 poglavlja).....	192
52. Poglavlje: ne kaže se „neka je selam na Allaha“ (zabranjeno je)	197
53. Poglavlje o riječima: Allahu oprosti mi, ako hoćeš (zabranjenost te formulacije u dovi)	198
54. Poglavlje: neka ne govori „moj rob, moja robinja“	199
55. Poglavlje: ne odbija se onaj koji traži s Allahovim imenom (zabranjeno ili pokuđeno)	201
56. Poglavlje: Allahovim licem traži se samo Džennet.....	203
57. Poglavlje: o onom što je došlo o riječi „lev“ (da sam/da je/kad bi)	204
58. Poglavlje: zabrana psovanja vjetra (i zadovoljstvo odredbom)	206
59. Poglavlje o riječima: “misleći o Allahu ono što nije istina, kao što pagani misle govoreći: "Gdje je pobjeda koja nam je obećana?" Reci: "O svemu odlučuje samo Allah!"“	207
60. Poglavlje o onom što je došlo o poricateljima kadera (da se ubraja u veliki kufr) ..	209
61. Poglavlje o onima koji crtaju i vajaju (žestoka prijetnja)	214
62. Poglavlje o onom što je došlo o čestom zaklinjanju (i prijetnji kaznom zbog toga) ..	216
63. Poglavlje o davanju Allahovog i Poslanikovog jamstva	218
64. Iksam (zaklinjanje nekoga/nečega, ili u vezi nekoga/nečega) Allahom	221
65. Ne moli se Allah da se zauzima kod Svojih stvorenja (zbog Njegovog savršenstva) ..	222
66. Poglavlje: o tome da je Vjerovjesnik čuvao granice tevhida i zatvarao puteve širka (čak i na nivou verbalnog).....	223
Deseto: Završetak (jedno poglavlje).....	224
67. Poglavlje o riječima Uzvišenog „Oni ne veličaju Allaha onako kako Ga treba veličati; a čitava Zemlja će na Sudnjem danu u vlasti Njegovoj biti, a nebesa će u moći Njegovoj	

smotana ostati. Hvaljen neka je On i vrlo visoko iznad onih koje Njemu smatraju ravnim! “	224
Ispit ostatka devetog dijela i završetka (16 poglavlja)	228
Sadržaj.....	232